TEODOR MAVRODIN

ISTORIA PRIMĂRIEI PITEȘTI

PITEȘTI 1996

Scanned by CamScanner

TEODOR MAVRODIN

ISTORIA PRIMĂRIEI

PITEȘTI

PITEȘTI 1996

Scanned by CamScanner

Cuvânt înainte

MOTTO: "Istoria este testamentul lăsat de strămoşi strănepoţilor ca să le servească de tălmăcire vremii de faţă şi de povăţuire vremii viitoare".

Mihail Kogălniceanu

Din negura timpului distingem nucleul de conducere al unei cumunităţi, nucleu care cuprinde şi furnizează de fiecare dată elementele definitorii ale acestuia.

Organizarea şi evoluţia administrării unei comunităţi, pe scurt a Primăriei - este oglinda fidelă atât a dezvoltării comunităţii pe care o reprezintă aceasta, cât şi a evoluţiei sistemului socio-politic din care ea, comunitatea, face parte.

Ţinând seama că numai în arhivele noastre găseam această evoluţie, am apelat pentru întocmirea unei asemenea lucrări - istoria Primăriei Piteştiului - la omul de cultură şi istoricul care este dl prof. Teodor Mavrodin, directorul Arhivelor Naţionale jud. Argeş.

Aceasta se întâmpla în anul 1994.

Amploarea lucrării, abundenţa ori uneori puţinătatea informaţiilor şi documentelor necesare realizării scopului propus au necesitat o activitate imensă de căutare şi selectare.

Repetatele discuţii purtate cu autorul au condus efectiv la realizarea unei lucrări de informare şi documentare asupra evoluţiei instituţiei de administrare a Piteştiului - Primăria - aşa cum a fost ea din cele mai vechi timpuri şi până astăzi.

Ea se adresează tuturor piteştenilor, precum şi acelora care doresc să cunoască evoluţia inegalabilului nostru municipiu din acest unghi mai dificil, cel al administraţiei.

Cu siguranţă această lucrare, care constituie o premieră la nivel naţional, va fi sursă de documentare pentru numeroase activităţi viitoare.

În încheiere, doresc să aduc mulţumirile mele atât distinsului autor dl. prof. Teodor Mavrodin şi întregului colectiv al Arhivelor Naţionale - judeţul Argeş pentru efortul depus, cât şi domnului Gheorghe Frangulea, directorul editurii Pământul, cel prin grija şi promptitudinea căruia a văzut lumina tiparului această lucrare.

Mai 1996

TUDOR PENDIUC
PRIMARUL MUNICIPIULUI
PITEŞTI

Scanned by CamScanner

Introducere

Iniţiativa apariţiei acestei cărţi a aparţinut primarului Piteştiului, Tudor Pendiuc, care cu aproape un an şi jumătate în urmă mi-a cerut să scriu istoria instituţiei pe care o conduce.

Ideea am îmbrăţişat-o repede din două motive: în primul rând pentru că o astfel de carte completează informaţiile puse în circulaţie, în scris, despre Piteşti şi în al doilea rând pentru că astfel de cărţi, pe asemenea teme, nu s-au scris la noi.

Pentru strângerea materialului documentar am cercetat exhaustiv fondul arhivistic al Primăriei Piteşti aflat la Direcţia Argeş a Arhivelor Naţionale, dar şi alte fonduri arhivistice care puteau să ne aducă informaţii în plus. Cercetarea şi a altor surse s-a impus întrucât o parte a documentelor primăriei, din perioada 1843-1854, au fost distruse în timpul războiului al doilea mondial. Adunarea informaţiilor necesare a presupus efort suplimentar şi datorită faptului că documentele, după cum se ştie, până în 1859 sunt scrise în alfabet chirilic şi chiar după acest an până la generalizarea alfabetului latin.

Structura cărţii pe capitole a fost determinată de modificările importante care au apărut de-a lungul anilor în evoluţia instituţiei.

Primul capitol a fost intitulat Magistratul (Sfatul) oraşului, întrucât Regulamentul Organic din 1831 a fost primul act normativ prin care s-au stabilit obligaţii precise pentru instituţia care conducea destinele unei localităţi din Ţara Românească. Desigur şi înainte de această dată sfatul ales de comunitate avea obligaţii şi drepturi, dar acestea erau transmise mai mult pe cale tradiţională. Prin acest act normativ sfatul a fost denumit magistrat, care era condus de un prezident, ajutat de membri, denumire menţinută până la reforma administrativă din timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, când a fost înlocuită cu aceea de primărie. În acest capitol am prezentat modul de conducere a oraşului şi realizările obţinute pe toate planurile, precum şi sursele financiare de care a beneficiat.

Al doilea capitol, Primăria oraşului, se referă la modificările şi precizările aduse de legea administrativă din 1864 în privinţa atribuţiilor şi drepturilor instituţiei şi perfecţionarea activităţii acesteia. Această lege conţine tradiţia şi experienţa anterioară în domeniul administraţiei, completată cu influenţe străine, adaptate la situaţia concretă a României.

În acest capitol sunt tratate şi modificările ulterioare, mai ales cele din anul 1925, cerute de unificarea administraţiei în România după constituirea statului naţional unitar român în anul 1918. Ca şi cele din timpul celui de al doilea război mondial şi mai ales după, când consiliul comunal îşi pierde din atribuţii, iar rolul său este preluat de diferite comitete.

Scanned by CamScanner

În perioada dintre 1864 - 1940 instituţia şi-a dovedit rolul său de conducător şi organizator al unui organism viu care este oraşul, când au avut loc cele mai de seamă realizări pe toate planurile.

Echilibrul s-a rupt începând cu anul 1938 când regele Carol al II-lea a desfiinţat Constituţia din anul 1923, a desfiinţat partidele politice, înlocuindu-le cu Partidul Frontul Renaşterii Naţionale şi a introdus dictatura. Dezechilibrul continuă în timpul războiului mondial şi se accentuează până în 1949, când va fi instaurat comitetul provizoriu, apoi sfatul şi din 1968 consiliul popular al municipiului Piteşti.

În acest capitol am arătat că după 1949 nu se poate vorbi de activitatea primarilor şi consilierilor comunali aşa cum fusese ea stabilită prin legile administrative anterioare. Totul fiind dirijat de la centru, inclusiv economia, administraţia era dominată de factorul politic, situaţie schimbată începând cu anul 1990, ca urmare a evenimentelor politice din decembrie 1989.

Alegerile democratice din februarie 1992 au adus la conducerea oraşului pe reprezentanţii aleşi de cetăţenii Piteştiului, după voia, priceperea şi intuiţia momentului.

În a doua parte a cărţii am prezentat mai multe documente care să susţină cele expuse în capitolele părţii întâi, precum şi unele fotografii ale unor edificii care au existat în oraş.

De asemenea am întocmit o listă a primarilor şi secretarilor, începând cu 1831, cu unele lipsuri datorate lipsei bazei documentare.

Pentru înţelegerea unor cuvinte folosite în documente, care astăzi sunt dispărute din vorbirea curentă, am întocmit un glosar.

Doresc şi sper ca această carte să constituie un imbold pentru alţi cercetători care să dea la lumină alte aspecte ale trecutului oraşului în care trăim şi muncim.

Autorul

Scanned by CamScanner

Magistratul (sfatul) oraşului

Piteştiul, unul dintre cele mai vechi oraşe ale Ţării Româneşti, este atestat pentru prima dată într-un document din 20 mai 1388 prin care domnitorul Mircea cel Bătrân dăruia, între altele, ctitoriei sale, mănăstirea Cozia "... o moară în hotarul Piteştilor." [1] Urmele materiale descoperite pe teritoriul localităţii şi în apropierea ei şi mai apoi documentele scrise ne arată că aceasta a fost locuită din comuna primitivă până astăzi fără întrerupere.

Asupra toponimului Piteşti s-au emis două ipoteze: una este aceea că numele ar deriva din eponimul Pitea, Pitu, susţinută de istoricii Nicolae Iorga, Constantin C.Giurescu, Aurelian Sacerdoţeanu, iar cealaltă a fost determinată de aşezarea lui între dealuri şi păduri (pitit), avansată, mai ales, de cercetători locali.

Situat pe malul drept al râului Argeş, la o altitudine între 250-330 m, la întâlnirea apelor şi dealurilor care coboară dinspre capitalele Ţării Româneşti, Câmpulung şi Curtea de Argeş, la întretăierea drumurilor comerciale care duc către cele patru zări, cu o climă temperat-continentală, Piteştiul a cunoscut o dezvoltare continuă, ajungând astăzi să se numere între oraşele mari ale ţării şi cu personalitate distinctă.

Existenţa oamenilor în zona oraşului în epocile străveche şi veche este atestată de descoperirea uneltelor din piatră neşlefuită şi şlefuită, a unor fragmente ceramice şi a unor monede.

Tot datorită izvoarelor arheologice şi numismatice deţinem unele informaţii din epoca medie, până în secolul al XIV-lea, după care documentele scrise, care s-au păstrat până la noi, conturează exact locul şi rolul Piteştiului în istoria Ţării Româneşti şi apoi a României.

Atestarea documentară a Piteştiului în anul 1388 îl aşează printre cele mai vechi târguri ale Ţării Româneşti, după Câmpulung (1300), Curtea de Argeş (1330), Brăila (1350), Slatina (1368), iar importanţa sa şi nivelul de dezvoltare le deslușim şi din faptul că localitatea s-a numărat, în perioada secolelor XV-XVII, printre reşedinţele temporare ale unor domnitori. De aici au fost emise documente de domnitorii Basarab cel Tânăr-Ţepeluş (1477-1479; 1481-1482), Mihnea cel Rău (1508-1509), Vlad cel Tânăr-Vlăduţ (1510-1512), Neagoe Basarab (1512-1521), Radu de la Afumaţi (1522-1529, cu întreruperi), Vlad Înecatul (1530-1532), Vlad Vintilă de la Slatina (1532-1535), Pătraşcu cel Bun (1554-1557), Simion Movilă (1600-1602), Matei Basarab (1632-1654) ş.a. Din partea unor domnitori oraşul s-a bucurat de atenţie deosebită. De exemplu domnitorul Neagoe Basarab a construit curte domnească aşa cum rezultă din documentul emis la 22 noiembrie 1517: "Şi eu, Moisi scriitor, ce am scris în noile curţi din oraşul Piteşti".[2]

Tot documentele ne informează că unii domnitori, precum Mihai Viteazul, Radu Şerban, Matei Basarab, Constantin Şerban, Constantin Brâncoveanu, au deţinut proprietăţi în Piteşti sau în localităţi apropiate.

Aşezarea geografică favorabilă schimburilor comerciale, dezvoltarea meşteşugarilor şi a agriculturii, creşterea numărului populaţiei, atenţia acordată de unii domnitori au contribuit la transformarea Piteştiului din sat, în târg şi apoi în oraş în epoca medievală. În această perioadă Piteştiul a fost unul dintre cele mai

Scanned by CamScanner

active centre de comerț din Țara Românească, aflându-se în angrenajul schimburilor de produse care se făceau între zonele de câmpie-deal-munte, între locuitorii așezărilor din județele Argeș, Muscel, Olt, Teleorman, Dâmbovița, Vâlcea și chiar din județe mai îndepărtate. Intense și de mare importanță au fost schimburile comerciale cu Brașovul și Sibiul. De exemplu în anii 1529-1530 Piteștiul s-a aflat pe locul al doilea între localitățile din Țara Românească, după Târgșor, în 1550 tot pe locul al doilea, după Câmpulung, în 1547 și 1549 pe locul al treilea, după Câmpulung și Târgoviște.

Despre Pitești s-au păstrat informații și în izvoare externe. De exemplu la 1640, episcopul Pietro Deodato Baksić, în însemnările sale de călătorie, a consemnat că orașul avea 200 de case și 1000 de locuitori; la 1657 Paul de Alep, fiul patriarhului Macarie al Antiohiei nota că "... noi am ajuns într-un mare centru comercial - Pitești" unde se găsește "...vin dulce, bun, care are un mare renume si este cel mai bun din toate vinurile produse în Țara Românească"[3]. Desigur se referea la viile din dealul Ștefănești lor.

Pe linie culturală este de amintit că în Pitești pe lângă documentele care s-au scris în cancelariile domnitorilor, așa cum am amintit mai sus, a funcționat o școală pe lângă biserica domnească Sf.Gheorghe și o alta pe lângă schitul Buliga, ambele în secolul alXVIII-lea, au activat copiști de manuscrise laice și religioase, iar activitatea zugravilor Popa Simion (Simion Popescu), Nicolae din Pitești și Petre Zugravul poate fi considerată o adevărată școală de pictură.

În epoca modernă, străbătută de marile evenimente istorice de la 1821, 1848, 1859, 1877, 1918, personalitatea orașului se accentuează, rolul său în viața economică, social-politică și culturală a regiunii din centrul Țării Românești și apoi a României este bine conturat.

Viața economică a așezării este reflectată de o mulțime de documente care se referă la morile construite pe râul Argeș și apoi o moară sistematică, la fabricile de lumânări și săpun, de rachiu și bere, la cărămidării și tăbăcării, la atelierele de țesătorie și broderii naționale, la fabrici de butoaie, ateliere de turnat fontă, de poduri metalice pentru calea ferată, la stabilimente comerciale, la târguri și expoziții agroindustriale etc. Creșterea numărului meseriașilor, dar mai ales specializarea în ramuri meșteșugărești sunt edificatoare pentru dezvoltarea orașului. În anul 1860 erau în Pitești 583 de meseriași, specializați în 66 de meserii [4], situând orașul pe un loc fruntaș, după București, Craiova, Ploiești [5], lăsând mult în urmă fostele capitale ale Țării Românești (Argeș, Câmpulung, Târgoviște).

În perioadele interbelică și postbelică Piteștiul continuă dezvoltarea sa ascendentă pe toate laturile, menținându-se în partea de sus a localităților urbane din țară, acolo unde se află și în zilele noastre.

Foarte pe scurt am prezentat istoria Piteștiului pentru ca în cele ce urmează să dezvoltăm latura administrativă a orașului, organizată și desfășurată de instituția primărie.

Orice așezare umană din cele mai vechi timpuri s-a condus după anumite principii stabilite de membrii comunității. Respectarea acestor principii era obligatorie pentru toți și era asigurată de un sfat ales dintre cei mai în vârstă și mai înțelepți.

Ca și alte așezări Piteștiul a parcurs drumul de la sat, la târg și apoi la oraș în decursul mai multor secole.

Până în secolul al XVI-lea localitatea este menționată în documente ca sat. Ultimul document în care este menționat astfel este cel emis în cancelaria Țării Românești la 25 mai 1528 prin care voievodul Radu de la Afumați dăruiește mănăstirii Argeș "... jumătate din satul Pitești, jumătate din vecini, jumătate din câmpul care este de hrană și jumătate din mori... și din vamă jumătate..."[6]. Primul document în

Scanned by CamScanner

care este denumit ca oraş este cel din 11 aprilie 1510-1511, emis de voievodul Vlad cel Tânăr în care se precizează că "S-a scris în oraşul Piteşti"[7].

Aşadar, primele două-trei decenii ale secolului al XVI-lea constituie perioada când localitatea este denumită când sat, când oraş. După această perioadă apare numai sub titulatura de oraş.

Piteştiul, ca toate localităţile ţării, era condus de un sfat, format din cei mai de seamă membri ai aşezării. În evul mediu sfatul era format din 12 membri care se numeau pârgari, iar cârmuitorul oraşului purta denimirea de jude (judeţ).

Drepturile şi obligaţiile fiecărui membru al unei comunităţi erau supravegheate şi apărate de acest sfat.

Prin Regulamentul Organic din 1831 aceste drepturi şi îndatoriri, precum şi ale sfatului s-au stabilit cu mai multă precizie. Pentru punerea în aplicare a prevederilor regulamentare în domeniul administrativ s-a creat un sfat (administrativ), format din miniştrii trebilor din lăuntru, finanţelor şi comerţului (marele postelnic), sub prezidenţia primului (marele vornic), care transmitea în ţară ordine şi veghea asupra aplicării acestora de către sfaturile locale.

Îndatoririle sfatului orăşenesc, care se mai numea în perioada regulamentară şi magistrat, se refereau la toate aspectele vieţii unei aşezări.

În continuare prezentăm pe cele mai importante, care se regăsesc şi în activitatea Sfatului oraşului Piteşti. Le prezentăm respectând limbajul începutului secolului al XIX-lea, astfel cititorul să-şi poată da seama şi de evoluţia limbii române:

"De a se lua măsuri atât în capitală, cât şi în oraşe ale Prinţipatelor spre a ţinea îmbilşugarea de toate lucrurile ce va fi de întâia trebuinţă, de a se face priveghere asupra preţurilor şi să se ia măsuri împotriva lăcomiei precupeţilor;

De a să lua ştiinţele adevărate asupra preţurilor producturilor şi industriei, asupra cherestelilor şi a vitelor prin oraşe, cât şi sate şi bâlciuri, precum şi pentru preţurile transporturilor şi a(le) lucrurilor de mână... ;

De a fi adevărate şi într-o unime cumpenile şi măsurile în toată provinţia;

De a se lua măsuri pentru sănătate, de a să înainta facerea de bine a vacsinei (vaccinului), a mijloacelor de însănătoşire, precum şi măsurile cuviincioase împotriva morţii vitelor...;

Pentru desăvârşirea şi întinderea meşteşugului muncii pământului, puind în lucrare noualе mijloace ce s-au priimit de alte neamuri şi care sunt cunoscute de o mărime netăgăduită;

De a să da porunci către ocârmuitori de judeţe ca arăturile şi semănăturile de primăvara şi de toamnă să se facă făr de greşeală şi cât va fi prin putinţă mai multe se vor lua ştiinţe cu de-a măruntul alcătuite şi adevărate asupra totalului lucrărilor muncii şi pământului şi conform cătăţimii producturilor;

De a se îmbunătăţi felurimea grânelor spre a să duce în stare de a să transporta cu folos şi prin târguri depărtate;

De a să publica cele mai lucrătoare mijloace pentru înaintarea şi îmbunătăţirea soiului de felurimi de vite;

Pentru ţinerea cu cheltuială în bună stare a drumurilor celor mari şi mai vârtos a celor pe unde comunicaţiile întocmite ar da mai multă înlesnire şi siguranţă;

Se vor face poduri de lemn sau de piatră pe la trecătorile gârlelor, a<le> pâraelor şi pe unde vor fi mocirle pentru ca să se ţie drumurile de comunicaţii în cea mai bună stare;

Slobozenia comerciului fiind ştiută de toţi că este mijlocul cel mai singuratic şi înfiinţat pentru destinderea lucrării pământului şi înaintarea a tot felul de meserie, care sunt izvorul cel adevărat al fericirii obşteşti. De aceea ieşirea afară din hotarul

Scanned by CamScanner

ţării a vitelor, zaharelelor, a tot felul de materii pentru comerciu, lucrate sau nelucrate, este pentru totdeauna slobodă peste tot ţinutul şi hotarul Ţării Rumâneşti bez <afară de> mărginile (rezervele) ce se vor chibzui de trebuinţă pentru hrana locuitorilor în vreme de lipsă...;

Negoţul felurimilor producturilor pământului şi a tuturor celor ce vor născoci de acum înainte înaintarea industriei, nu să va supune în lăuntru, în ţară, la nici un fel de vamă, nici la vreun monopol...;

Stăpânirea va ocroti aşezarea fabricilor şi a manufacturilor trăgând din streinătate prin făgăduinţe folositoare pe meşteri şi lucrători ce vor voi să se aşeze aici în tară şi dând atât acestora cât şi celor ce vor desăvârşi vreo ramură de orice industrie premii (daruri de însufleţire).

Pentru înlesnirea alişverişului dintre lăcuitorii politiilor cu cei du prin sate, este netăgăduit de trebuinţă ca bez bâlciurile cele întocmite şi se vor întocmi de acum înainte, să se aşeze în fieşce politie şi oraş, precum şi prin schelile Dunării târguri în zile hotărâte ale săptămânii. Ţăranii care vor aduce aci vitele, legumile, cherestelile, precum şi orice alt lucru vor avea de vânzare pentru consumaţia şi hrana oamenilor, nici un <h>avaet nu se va lua pentru alişverişul lor, nici vreun dregător i cinovnic <nu> va putea cere ceva subt verice titlu sau numire"[8].

De asemenea s-au făcut precizări în privinţa educării şi instruirii copiilor, ca şi a organizării bisericii în Ţara Românească.

"Învăţătura publică trebuie asemenea a fi obiectul îngrijirii şi privigherii stăpânirii, ca creşterea tinerilor să fie întemeiată pe începuturile celui mai sănătos moral. Epitropia învăţăturilor publice va alcătui regulamenturi pentru organizaţia a tutulor aşezărilor de creştere, precum şi pentru toate cursurile învăţăturilor care vor trebui să urmeze şi le va supune la primire Domnului prin mijlocirea ministrului din lăuntru;

Toate şcoalele particulare, precum a Colţii şi altele ce sunt acum întocmite şi ce să vor mai întocmi de acum înainte, să fie cunoscute stăpânirii şi ea va avea băgare de seamă asupra sistemii învăţăturilor ce să cuvine a să ţinea la fieşcare şcoală prin mijlocirea cinstitei Eforii a Şcoalelor;

Stăpânirea va întrebuinţa o într-adins ocrotire către trupul academiei şi către şcolarii care să vor osebi prin înaintarea la învăţături şi cari vor da dovezi de talenturi şi vrednică purtare.

Să vor întocmi şcoale începătoare pentru amîndoă secsurile în fieşcare căpetenie de loc a judeţului, unde să vor învăţa cunoştinţele elementare după metodul lui Lancaster. Să vor da acestor aşezări toată întinderea înaintătoare şi asemănată ca suma banilor hotărâţi pentru învăţătură publică. Cursul învăţăturii va urma în limba românească, nu numai pentru înlesnirea şcolarilor şi desăvârşirea limbii ţării, ci încă şi pentru toate trebile publice a să tracta într-această limbă, care este ceea ce să întrebuinţează şi întru toate slujbele sfintei credinţe...;

Ca să păzească cu toată întregimea vechile prerogative a <le> clirosului Valahiei şi să se întâmpine de acum înainte tot abuzul ce s-au fost introdus în ierarhia bisericească, mitropolitul şi episcopii cei în lucrare, după întocmitoarele legi ale ţării, să vor alege dintre bisericoşii pământeni, cunoscuţi pentru a lor pilduită evlavie, statornică învăţătură şi cercată destoinicie... Mitropolitul să va alege dintre trei episcopi ce vor fi în lucrare, adică al Râmnicului, al Buzăului şi al Argeşului, având calităţile cerute după articolul de mai sus şi va primi după vechiul obiceiu canonicească întărire de la patriarhul Ţarigradului... Hirotoniile diaconilor şi a<le> preoţilor fiind trebuinţă a să urma pe temeiurile legiuirilor ce sunt, pentru aceasta, de acum înainte, nici un diacon sau preot nu să va hirotonisi până a nu face marele logofăt raportul său către

Scanned by CamScanner

Domn, arătând atât trebuinţa ce este, cât şi că s-au primit de vrednic de către arhiereul cel ce va fi să se hirotonisească, şi până a nu da Domnul voie şi slobozenie în scris pentru aceasta. Să înceteze orice lucrare de la aceştia şi de către cei politiceşti şi de către cei bisericeşti.

Tot la căderile marelui logofăt să cuvine atât privegherea asupra ocârmuirii avuturilor mişcătoare şi nemişcătoare a<le> tuturor mânăstirilor şi schiturilor acelor slobode din Prinţipat, cât şi asupra şcoalelor teologhiceşti pentru care va îngriji dimpreună cu arhiereul Eparhiei, ca toate regulile ce să vor întocmi prin deosebit regulament asupra profesorilor, ştiinţelor şi bunei orânduieli să se păzească întocmai şi întru toate"[9].

Regulamentul Organic din 1831, această adevărată Constituţie a Ţării Româneşti, cuprinde în partea sa finală şi un "Regulament ostăşesc pentru miliţia pământenească", prin care se pun bazele armatei naţionale a ţării. Potrivit acestui regulament miliţia Valahiei era formată din pedestrime (infanterie) şi cavalerie,împărţită în trei regimente (polcuri). Fiecare polc era format din câte două batalioane de infanterişti şi două escadroane de cavalerişti.

"Batalionul se alcătuieşte din patru roate, roata din două plotonuri şi plotonul din şase despărţituri. Escadronul se alcătuieşte din patru plotonuri, plotonul din patru despărţituri"[10].

Aceste formaţiuni militare erau comandate astfel: polcul de polcovnic, batalionul de maior, iar escadronul de căpitan. Miliţia pământeană avea în frunte pe spătar, ajutat de un stat major (ştab). În total această armată era compusă din 4.673 oameni, însă dacă "mai pe urmă împrejurările ar aduce trebuinţă de a să spori suma acestei oştiri, atunci... să se adaoge câte un rând (adică doi oameni) în fieşcare despărţire...", însumând 576 infanterişti şi 192 cavalerişti. Dacă şi "după acest adaos suma oştirilor nu va fi încă destulă, atunci în loc de un rând în fieşcare despărţire, să se adaoge câte două rânduri, care fac spor de 1.536 oameni; asemenea se va urma şi mai nainte, păzindu-se însă numărul hotărât al offiţerilor şi al unter-offiţerilor".

Mai aflăm că polcul întâi avea sediul la Bucureşti, al doilea la Ploieşti, al treilea la Craiova. Cel de la Ploieşti era format din batalionul trei şi escadronul trei cu sediul la Focşani şi din batalionul patru şi escadronul patru cu sediul la Piteşti.

Oştirea ţării era formată din tineri care se "... recrutează prin intrări de voie şi la neajungere prin chemări în slujbe", care să aibă etatea între 20 şi 30 de ani". Se mai precizează că nu vor putea face parte din armata ţării "... cei subt învinovăţire, nemernicii sau oamenii fără căpătâiu, hotărâţi de acest feliuri prin judecare" şi că serviciul va dura şase ani, "pentru care nu va fi nici dăruire de bani, nici vreo răsplătire de bani din partea stăpânirii".

Alte atribuţii ale Magistratului se referă la sistematizarea şi înfrumuseţarea localităţii, la iluminatul public, la întreţinerea temniţei şi a comenzii de foc, la îndeplinirea unor activităţi care mai târziu vor reveni notariatului.

Toţi cei numiţi în diferite slujbe administrative, ostăşeşti şi judecătoreşti "... să vor alege şi să vor numi de Domn", cu care ocazie vor depune următorul jurământ: "Jur în numele preasfintei Troiţe să slujesc la slujba ce mi s-au încredinţat cu râvnă, cu credinţă, fără a mă abate din datoriile prescrise, precum şi de a păzi pravilele şi de a respecta instituţiile patriei mele"[11].

Se înţelege că unele dintre activităţile şi atribuţiile amintite se efectuau de către sfatul oraşului şi înainte, dar aşa cum spuneam prin Regulamentul Organic acestea au fost mai bine precizate.

Una dintre preocupările conducerii Piteştiului a fost aceea de a aproviziona

Scanned by CamScanner

orașul cu produse de primă necesitate: pâine, carne, sare, lumânări de seu, apoi confecții și produse industriale. În această direcție avea obligații și conducerea (ocârmuirea) județului Argeș care se implica în rezolvarea chestiunilor legate de aprovizonare și nu numai a acestora. Printr-o adresă din 22 august 1838 Ocârmuirea convoacă factorii responsabili ai Piteștiului pentru a stabili măsuri în privința aprovizionării orașului cu pâine. "Ocârmuirea, după neadăstată priveghere ce neîncetat au avut ca să aducă întru cea mai desăvârșită îmbelșugare orașul acesta de pâine, au întrebuințat toate mijloacele către brutari spre a-i putea aduce la cunoștință ca să scoată pâine în îmbelșugare, bună la calitate și dreaptă la drămuire. Dar și din pricina împetritei neînțelegeri a lor, ce au de multe ori, cu mâhnire privea Ocârmuirea lipsa ce era în oraș de acest product, într-o vreme când să cuvenea a fi toată îmbilșugarea și cunoscând că acestea izvorăște (din) trei pricini binecuvântate:

1-iu din a brutarilor neîngrijire și împetrită neînțelegere a se pregăti cu făină sau grâu a avea rezerve cel puțin pentru o lună de zile;

2-lea din puținul număr de brutari ce se află într-acest oraș, și

3-lea din proasta stare a lor întru care se află neavând prisos de capital ca să poată fieșcare a-și face din vreme provizia de grâne, ca la vreme de ger, când morile stau în nelucrare câte o lună de zile, să aibă fieșcare măcinat făină a putea scoate mereu <pâine> încât orașul să nu cerce lipsă". După ce se arată cauza lipsei de pâine Ocârmuirea "... dă în cunoștința cinstitului Magistrat, ca făcând în parte-i îndată pohtire domnului deputat al acestui județ și altor trei din cei mai însemnați boieri și doi dintre dumnealor negustători de frunte ai acestui oraș să binevoiți a pohti cu toții complect la Ocârmuire... ca sfătuindu-ne să încheiem un jurnal prin care să asigurăm îndestularea pâinii și a jimblii orașului, pă un curgător de vreme ce se va bine chibzui mai îndelungat"[12].

Pentru siguranța aprovizionării populației orașului se încheiau contracte pe bază de licitație în care se stipulau prețul, zona de desfacere a produsului, calitatea acestuia etc. așa cum se poate observa într-un contract încheiat pentru aprovizionarea cu lumânări de seu: "... printr-aceasta mă leg cu cinstitul Magistrat că pentru un an înainte socotit... mă însărcinez că voi ține atât orașul Pitești, cât și tot județul, bez orașul Curtea de Argeș, a fi cu îndestulare de lumânări de seu, îngrijind însă ca să fie lumânările bune, curate, potrivite la feștile, să nu fie la ardere închise sau să plesnească și să cure, să fie de său bun, curat iar nu puturos din care <cauză> să pricinuiască vreo vătămare la sănătatea ominirii. Și al doilea... aflându-se lumânări la tarabă în toată vremea și în tot ceasul pentru ajungerea tuturor de obște. Iar din împotrivă urmare de nu voi scoate lumânările după cerutele condiții sau dovedindu-mă că am vândut lipsă un dram măcar, atunci să fiu supus știreafului și dojenit potrivit cu vina mea" [13].

În fiecare lună Magistratul întocmea listă cu produsele care se vindeau pe piața orașului și cu prețurile respective pe care o trimitea la Marea Vornicie a Valahiei. Prețurile odată fixate nu mai puteau fi mărite. Poliția orașului era însărcinată să urmărească acest lucru. Pentru înlăturarea speculei consiliul orașului a întreprins unele măsuri pe care le-a supus aprobării Ministerului de Interne la data de 5 august 1857: "După observația ce s-a făcut asupra articolelor de hrană ce să aduc spre vânzare într-acest oraș de către locuitorii țărani, s-au văzut că pă dată ce vin asemenea producte speculanți matrapazi grăbesc de a le ieși înainte a le cumpăra cu toptanul și în urmă le vând ei precupețite cu prețuri ridicate, din care pricină suferă obștea. <Pentru aceasta> chibzuim cele următoare, însă:

1-iu. Oricare va veni cu producte de hrană într-acest oraș să aibă libertate de a le vinde prin piețele orașului și la târguri slobod (pe cât ele nu vor fi supuse la

Scanned by CamScanner

catigoria de vătămătoare sănătăţii) cu preţul ce să vor putea învoi cu cumpărătorii;

2-lea. Este poprit în fiecare zi, până la ora douăsprezece, de a să cumpăra de către neguţătorii precupeţi cu toptanul până când să poată orăşenii a-şi îndestula trebuinţele de aceste articole. Iar de la ora douăsprezece înainte vor fi slobozi precupeţii a-şi cumpăra şi cu toptanul;

3-lea. Oricare va urma împotrivă, socotindu-i-să fapta ca o abatere, va fi supus la ştreaful prevăzut prin condica penală". [14]

Preocuparea conducerii oraşului şi măsurile întreprinse pentru îndestularea pieţii cu produse necesare locuitorilor au avut rezultate pozitive. Astfel, pe piaţa Piteştiului se găseau tot felul de produse, aduse din zone mai apropiate sau mai îndepărtate: grâu, porumb, mei, orz, ovăz, secară si derivatele lor; carne, peşte, seu, cerviş, slănină, osânză, lapte şi derivate din lapte, ouă; bovine, cabaline, caprine, ovine, porcine, bivoli, păsări; piei de animale domestice şi sălbatice; legume, fructe şi struguri; vin, rachiu, spirt, oţet; miere, ceară şi făclii de ceară, săpun, sare, pucioasă, scrobeală, smoală, silitră, cărămidă, var, produse de băcănie, de lemnărie şi fierărie şi multe, multe altele. [15]

Tot în ideea îmbelşugării pieţii şi a stimulării creşterii şi comercializării animalelor, cu aprobarea forurilor superioare, s-a înfiinţat în oraş, în 1840, un obor de vite. Departamentul din lăuntru încunoştinţează Ocârmuirea judeţului Argeş, iar aceasta pe Magistratul local "... că, pe lângă târgul de săptămână ce din vechime să face într-acest oraş Piteşti, în toate vinerile, pe locul destinat... de paharnic Ioan Budişteanul, proprietatea dumisale, s-a hotărât a să înfiinţa pe viitorime un obor de vite pe acest loc şi în aceeaşi zi..." [16].

Dintr-un document din anul 1837 aflăm care era structura socială a oraşului: 360 de familii făceau parte din starostia negustorilor, 268 de familii din starostia meseriaşilor şi 480 de familii plugari. Din aceste cifre se poate uşor observa că numărul familiilor care se ocupau cu agricultura era destul de mare. Toate aceste trei categorii plăteau bir către stat: negustorii plăteau suma totală de 203 lei, meseriaşii 115 lei şi 26 de parale, iar plugarii 120 lei.

Dintr-o statistică întocmită de ocupanţii ruşi în 1832, aflăm că oraşul era împărţit în patru văpsele şi acestea formate din mahalale (vopseaua galbenă si cea albastră din câte trei, cele roşie şi neagră din câte patru). Populaţia oraşului era de 3.914 suflete, constituită în 853 familii, care locuiau în 773 case.

La acea dată în oraş funcţionau două mori de apă şi şase fabrici "dă piei şi una tabacheirie lucrătoare cu pricom" [17].

După câţiva ani, în 1838, a fost efectuată o catagrafie de către oficialităţile române, din care se desprind multe informaţii. La această dată oraşul avea 4.015 suflete, care locuiau în 790 de case şi deţineau 719 pogoane arătură, 476 cai, 396 boi, 238 vaci, 171 oi, 85 capre, 269 râmători, 19 bivoli, 5 catâri, 1 măgar, 32 stupi, 30.470 pruni, 54 duzi şi 192 pometuri. [18]

Organizarea administrativă era aceeaşi, adică împărţit oraşul în patru văpsele şi acestea în mahalale. Legătura între Magistratul oraşului şi cetăţeni se făcea prin intermediul vătăşeilor şi deputaţilor de mahalale.

Problemele legate de sănătatea populaţiei, de organizarea sanitară a oraşului cădeau în responsabilitatea Magistratului. Acesta trebuia să numească un număr de vătăşei dintre orăşeni, în fiecare dintre cele patru văpsele ale localităţii, care să cunoască şi să întocmească situaţii concrete privind sănătatea locuitorilor.

Preocuparea sfatului în această direcţie lăsa de dorit uneori, determinându-l pe ocârmuitorul judeţului să-l atenţioneze în acest sens. Aşa se întâmplă în 14 februarie 1832 când ocârmuitorul I.Cătuneanu îi trimite scris Magistratului

Scanned by CamScanner

următoarele: "Încă de la venirea mea la acest judeţ, între celelalte toate au fost povăţuit pă cinstitul Magistrat ca să întocmească vătăşeii pe vopselele mahalalelor oraşului pentru cercetarea sănătăţii locuitorilor, la care mi-au şi dat făgăduială că va orândui pe aceia care aprind şi felinarele, adică dimineaţa să cerceteze sănătatea locuitorilor şi seara să aprindă felinarele.

Acum fără nădejde, primim raportul poliţierului cu nr.13, alăturând şi copie după otnoşenia acelui cinstit Magistrat din care mă încredinţai că cinstitul Magistrat căţuşi de puţin nu s-au asemănat făgăduielii ce mi-au dat, şi fiindcă aceasta se înţelege împotriva datoriilor cinstitului Magistrat la însărcinarea pusă asupră-i, iar mai vârtos că această pricină este de cele mai însemnătoare, delicate cazele ce neapărat trebuie nestrămutat să păzească". [19]

Nemulţumirea ocârmuitorului era justificată, căci în anul 1831 în Piteşti muriseră 45 de persoane din cauza holerei. [20]

Desigur asistenţa sanitară pentru a fi eficientă trebuia făcută de specialişti. De aceea, la cererea orăşenilor, Magistratul încheie contract pe un an, la 1 decembrie 1835, pentru angajarea unui doctor. "După a d-voastră cerere şi poftire ce aţi făcut Magistratului a se găsi doftor a veni, au şi pus în lucrare şi s-au găsit dumnealui domnul Constantin Iosif Beneş, carele este şi pământean de aici. Şi fiindcă unii din d-lor boieri şi negustori au şi iscălit lista, prescriindu-se care, cât s-au proprisit şi a le căuta toate familiile la vreme de boală însă pe un an de zile". Doctorul era plătit de orăşeni, pe baza unui registru de înscriere, pentru suma de 4.000 lei.[21]

Pentru practicarea medicinei doctorii trebuia să susţină examen în faţa Consiliului Medical, aşa cum s-a întâmplat şi cu Gheorghe Papadopol Chiriadzi, în 1857, care dorea "... a să statornici ca particular aici în oraşul Piteşti...". [22]

Chestiunea sănătăţii populaţiei se afla în atenţia Magistratului, dar şi a locuitorilor înşişi. Acest fapt îl desluşim dintr-o cerere a 43 de piteşteni adresată Căimăcămiei Ţării Româneşti în noiembrie 1857: "Fiindcă înmulţirea populaţiei din oraşul Piteşti au ajuns într-un număr mare, şi din ce în ce se mai măreşte, încât un doctor singur este peste putinţă a-ntâmpina şi datoriile judeţului ce are asupra-i şi pe bolnavii orăşeni la grabnice şi neapărate trebuinţe... subînsemnaţii piteşteni rugăm plecat pe Înălţimea voastră a decreta autorităţii competente ca să înfiinţeze şi să susţină un doctor de oraş şi în Piteşti, precum asemenea se află şi în oraşele Craiova, Ploieşti şi Brăila... spre care numai cu plată de la noi nu-l putem susţine, deşi este necesitatea mare..."[23]

După alţi patru ani, adică în 1861, numărul specialiştilor în medicină sporeşte cu un subchirurg, aşa cum reiese din adresa Prefecturii Districtului Argeş către membrii Consiliului Municipal: "D.Inspector general al Serviciului Sanitar... face cunoscut... că prin înalt decret al Măriei Sale Domnitorului... <s-a numit> d-lui Sandu Vasile în postul de subchirurg, adăugat din nou la acest district, potrivit cu bugetul anului 1860, pe lângă cei doi ce se află astăzi în activitate, spre îmbunătăţirea serviciului medical".[24]

Organele administrative judeţene şi orăşeneşti s-au preocupat şi de amenajarea unei clădiri pentru spital. Fonduri suficiente pentru construirea unui local nu se găseau. Şi atunci au închiriat casele unui piteştean care "... s-au văzut că-n adevăr sunt încăpătoare de spital"[25] , în comparaţie cu clădirea în care funcţiona în acel moment.

Prin cumpărarea de instrumentar medical şi de medicamente şi prin activitatea desfăşurată de medici starea sanitară a oraşului Piteşti s-a îmbunătăţit.

Pentru colaborare corectă şi eficientă între medici şi farmacişti, Marea Vornicie a ţării a trimis în anul 1836 extras din Regulamentul de funcţionare a farmaciilor,

Scanned by CamScanner

inspirat după al farmaciilor din Viena: "Fieşcare spiţerie să fie îndestulată cu toate trebuincioasele doftorii câte sunt arătate în forma copii austriecească şi pe tot anul să se preînoiască toate doftoriile scoţând elixiruri, extracturi, siropuri şi altele asemenea din câte buruieni sau flori sunt supuse stricăciunii;

Spiţerii să vândă doftoriile întocmai cu taxa Vienii cea de acum... Comisia doftorilor va alcătui taxa potrivită cu preţurile ce să cuvin aici în ţară... iar spiţerul ce nu va urma cu vânzarea după taxa hotărâtă să va osândi a plăti taleri 500 pe seama cutii Magistratului...;

Spiţerul care se va dovedi că au dat doftoriile nepotrivite cu raţeta, ori la felurime, ori la măsuri, spre pedeapsă să i se închiză spiţeria, nefiind volnic însuşi de a mai avea această meserie a lui;

La orice ceas din zi sau din noapte se va arăta cineva şi la spiţerie, îi dator spiţerul să-i deschiză şi să-i dea doftoria cea cerută"[26]

Sănătatea unei comunităţi trebuie însoţită neapărat de ridicarea nivelului de cunoaştere în vederea asigurării progresului economico-social.

Finele secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea corespunde etapei de descompunere a orânduirii feudale şi de început a celei capitaliste.

Lupta împotriva asupririi străine şi a vechii orânduiri are consecinţă directă preocuparea pentru un învăţământ naţional, capabil să pregătească generaţii tinere care să lupte pentru libertatea şi independenţa naţională.

Desigur dezvoltarea meşteşugurilor şi a comerţului presupunea cunoaşterea scrisului, cititului şi socotitului de către cei ce le practicau. De asemenea slujbaşii oraşelor şi satelor (judeţii, pârgarii, hotarnicii, pârcălabii) aveau nevoie de ştiinţa de carte în activitatea lor. Aceştia erau pregătiţi în şcoli româneşti şi slavo-române din mediul orăşenesc, mânăstiresc şi sătesc [27]. La mănăstirea Trivalea din Piteşti au desfăşurat activitatea de copiere de manuscrise grămăticul Necula şi egumenul Ioan, în secolul al XVII-lea. În anul 1780, prin oraşele care aveau şcoală în limba română, cu un dascăl, era şi Piteştiul.[28]

Prin Regulamentul şcoalelor publice, întocmit de Eforia Şcoalelor, se înfiinţează în capitalele de judeţe câte o şcoală naţională pentru instruirea copiilor care să devină apoi învăţători în satele judeţelor.

În anul 1831 noiembrie 23 Eforia Şcoalelor Naţionale scrie Sfatului oraşului Piteşti prin care cere lămuriri în privinţa găsirii unui local în care să se înfiinţeze şi să funcţioneze viitoarea şcoală naţională "... fiindcă Eforia nu are nici o ştiinţă de s-au găsit o asemenea casă sau nu şi vede cu sufletească neastâmpărare că tinerimea îşi pierde vremea şi dascăli sunt a sosi şi într-acel oraş". Sfatul era îndemnat să găsească local cât mai repede, căci este însărcinat "... cu toate enteresurile oraşului şi că îngrijirea şi chibzuirea pentru şcoala publică i să cuvine de drept, o datorie sfântă şi netăgăduită, privind mai mult spre folosul în parte al orăşenilor care îşi văd copii învăţaţi şi deştepţi prin învăţătură, ce este cea dintâi podoabă a omului simţitor...".[29]

Problema localului pentru şcoală cădea în seama Magistratului şi a orăşenilor. Acesta trebuia să fie corespunzător ca spaţiu, fiind format din "... o casă sau vreun metoh mănăstiresc, cu două săli măricele pentru învăţătura copiilor, încă două-trei odăi mai mici pentru trebuinţa dascălilor şi cu o odaie pentru parter..." [30]. Orientarea iniţială a fost pentru închirierea unor încăperi de la schitul Buliga (aflat pe locul unde se găseşte astăzi Muzeul Judeţean Argeş), dar acesta a refuzat. În final a fost închiriată o casă a unui orăşean şi la 12 aprilie 1832 Magistratul cere Vorniciei din Lăuntru să trimită profesorul. "Astăzi, adunându-ne în presudsvia cinstitei Ocârmuiri cu câţi hălăduitori s-au întâmplat de faţă orăşani, am închiriat asemenea casă bună cu încăperi potrivite, luând şi contract.. pe un an de zile... De aceea va binevoi cinstita

Scanned by CamScanner

Dvornicie a da în cunoştinţă cinstitei Eforii a Şcoalelor să trimită profesorii cei orânduiţi la acest oraş spre învăţătura tinerimii". [31]

După o lună de zile, la 12 mai 1832, Eforia Şcoalelor Naţionale comunică Magistratului Piteşti că "... până a se orândui profesorul, se trimite mai 'nainte un simicerc de fier şi două table de tenechea, cum şi deosebita alăturată însemnare de materialul trebuincios la şcoală. Şi cinstitul Magistrat, îndată cu primirea acestora, va îngriji ca şi scândurile şi simicercurile şi tablile să se facă şi să fie gata din vreme ca, când va veni profesorul să aibă a să lucra numai băncile după povaţa ce va da şi să se aşeze celelalte trebuincioase fără a se mai pricinui atunci vreo altă întârziere la deschiderea şcolii"[32].

Între timp Ocârmuirea judeţului Argeş cere din nou lămuriri Magistratului în privinţa localului de şcoală, răspunzându-i-se, la 20 iulie 1832, următoarele: "Pe temeiul pitacului cinstitei Ocârmuiri... ce se trimite sfatului, coprinzător ca să arătăm ce casă s-a găsit în trebuinţa Şcoalei Naţionale... facem cunoscut că întru asemenea în cea după urmă trebuinţă s-au găsit casa dumneaei Anica Enghel, pe care şi aici o are dată supt îngrijirea unui postelnic, Anton Emanoil, învoindu-se sfatul cu dânsul, deocamdată pe un an de zile, a i se plăti chirie..."[33].

Pe baza recomandărilor primite de la Eforia Şcoalelor Naţionale, Magistratul a trecut la confecţionarea mobilierului necesar şcolii, care în ianuarie 1833 era gata. Pentru executarea mobilierului şi obiectelor specifice şcolii şi anume: semicercuri, table de tinichea mici şi mari, morişti, cârlige de fier, scaune şi cângi, scânduri mese, putini pentru apă, topor etc., s-au plătit 1987 lei şi 11 parale. O parte din mobilier a fost cumpărat de la conacul familiei Golescu, din localitatea Goleşti, judeţul Muşcel (astăzi comuna Ştefăneşti) unde a funcţionat o şcoală românească până în anul 1821.[34]

La 15 ianuarie 1833 Eforia Şcoalelor Naţionale îi face cunoscut Magistratului că trimite profesori pentru deschiderea şcolii din Piteşti. "Pe temeiul raporturilor ce a primit Eforia, atât de la acel Magistrat, cât şi de la dumnealui ocârmuitorul judeţului, prin care se face cerere de a se trimite profesori, arătând că şi încăperea pentru şcoală s-a găsit, mobile după însemnarea ce s-a trimis sunt demult gata, se orânduieşte profesori pentru şcoala începătoare dintr-acel oraş dl Nicolae Simonide şi... să binevoiască a grăbi ca şi mobilele să se aşeze după povaţa ce va da şi învăţăturile să înceapă fără întârziere". Într-adevăr şcoala fiind "... una din cele mai de căpetenie datorii ale sale"[35], Magistratul a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru ca şcoala să aibă rezultate bune şi să fie folositoare locuitorilor.

Dorinţa locuitorilor de a-şi vedea odraslele instruite, silinţa elevilor şi străduinţa profesorului s-au văzut chiar după o jumătate de an de la deschiderea şcolii. "Dl profesorul de aici, după poruncile ce le-au primit mai înainte, la 15 ale acestia (septembrie 1833), după ce au dat din vreme de ştire tuturor dumnealor boierilor, negustorilor să vie şi să fie faţă, a şi făcut examen şcolarilor, care, răspunzând după cuviinţă, toţi s-au mirat de îndeletnicirea cea cu grabă a şcolarilor, adică de în puţină vreme şi toţi cu un cuvânt au dat slavă lui Dumnezeu, cum şi cinstitei Eforii mulţumire, fiindcă au îngrijit şi s-au silit cu dinadisnul pentru luminarea tinerimii. Însă fiindcă ne arată de profesor că şcolarii, peste 160, împărţiţi în deosebite clasuri şi încăperi şi nu poate să-i pridideascâ... roagă ca să i se dea un ajutor după cuprinderea regulamentului..."[36].

Desfăşurarea procesului de educaţie şi instrucţie a elevilor nu se putea organiza în condiţii optime decât într-un local special construit. Eforia Şcoalelor a trimis în tară planuri model în vederea construirii localurilor de şcoală, interesându-se apoi de punerea lor în aplicare. La 9 martie 1838, la solicitarea Eforiei Şcoalelor, profesorul

Scanned by CamScanner

Nicolae Simonide cere lămuriri Magistratului privind stadiul construirii şcolii. La raportul profesorului Magistratul pune următoarea rezoluţie: "Să se răspunză că toată clădirea Şcolii Naţionale este să se facă întocmai după planul primit de la această Eforie"[37]. În acelaşi timp Eforia trimitea cărţi necesare şcolii în vederea organizării unei biblioteci.[38]

După multă insistenţă din partea Magistratului şi a Ocârmuirii judeţului şi eforturi financiare, în decembrie 1840 localul de şcoală era terminat.

La 21 decembrie 1840 profesorul şcolii făcea cunoscut Magistratului că "... eu astăzi sloboz tinerimea pe la ale sale până să vor transporta mobilierul din închiriata încăpere în cea intr-adins clădită, se vor meremetisi şi să vor aşăza pe la locul lor"[39].

În timpul ocupaţiei austriece (iunie 1854 - martie 1857) localul şcolii a fost transformat în spital militar. După evacuarea acestuia în 1857 Magistratul a trebuit să cheltuiască fonduri importante cu reparaţia clădirii şi a mobilierului deteriorate. "Cu ajutorul lui Dumnezeu, văzându-se acum evacuat edificiul şcoalei de spitalul K.K. cu retragerea armii imperiale, socotesc că onorabilul Magistrat consimte la interesul public şi va grăbi din toate silinţele, prin mijloacele sale, a face de a se curăţi tot edificiul şi a-l aduce în stare de a putea fi locuit spre a intra elevii într-însul imediat după sărbătorile Paştelor." Referitor la mobilier profesorul V.Urzescu continuă: "Nimic din câte ne sunt necesarii, acum la intrarea elevilor în şcoală, nu avem în fiinţă..."[40]. Odată cu raportul este trimisă şi lista cu mobilierul necesar claselor I-IV ale şcolii. În afară de cheltuielile cu reparaţiile amintite, magistratul trebuia să închirieze locuinţe pentru doi profesori, cel de al treilea, directorul, locuind în şcoală.

Preocupare deosebită şi constantă a arătat sfatul oraşului pentru alimentarea localităţii cu apă potabilă, pentru întreţinerea podului peste râul Argeş în stare de funcţionare, pentru întărirea malului râului spre a feri urbea de inundaţii, pentru măsuri contra incendiilor.

În anul 1835 Magistratul cheltuieşte 1.599 lei şi 12 parale cu construirea a patru puţuri, câte unul în mahalalele Precista, Sf.Ioan, Greci şi în piaţa Târgului [41]. Pe măsură ce fondurile financiare permiteau, numărul fântânilor sporea.

Greutăţi în desfăşurarea negoţului cu Câmpulungul şi satele muşcelene vecine apăreau din cauza stricăciunilor provocate de inundaţii podului peste râul Argeş. Vadul râului fiind foarte mare, impunea existenţa unui pod destul de lung, care presupunea multe cheltuieli. La începutul anului 1835, în vederea reparării podului, o parte a orăşenilor au contribuit cu 2.020 taleri, sumă suplimentată cu 3.000 lei de la bugetul statului [42]. În acelaşi timp trebuia făcute unele reparaţii şi la podul peste râul Doamnei.[44] Inundaţiile din anul 1837 au făcut stricăciuni şi mai mari distrugând partea podului dinspre oraşul Piteşti şi şoseaua către oraş "... fără a lăsa nici măcar urme de a sa înfiinţare"[45].

Întreruperea circulaţiei către Muşcel şi către Bucureşti a determinat măsuri urgente pentru refacerea podului. Cheltuielile efectuate au fost suportate de bugetul statului, la care s-au adăugat contribuţiile orăşenilor, în schimbul scutirii lor de plata taxei la trecerea peste pod, şi banii încasaţi de Magistrat la trecerea peste pod de la negustori. La 12 iulie 1838 lucrarea a fost contractată cu antreprenorul Dumitru Dinu din Bucureşti pentru suma de 36.892 lei. Lucrarea a fost supravegheată de inginerul maior Arcudineni.[46]

Dintr-un raport al arhitectului Karten aflăm că în decembrie 1839 lucrările nu erau terminate în totalitate, deşi contractul era pentru luna martie a aceluiaşi an.

Necazuri şi pagube aduceau orăşenilor nu numai inundaţiile ci şi incendiile. De aceea ocârmuitorul judeţului şi Magistratul, la 22 martie 1832, iau în dezbatere şi hotărăsc aplicarea propunerilor făcute prin raportul scris de poliţaiul oraşului "...

Scanned by CamScanner

de a se îndatora orăşanii a pune la uşa prăvălii sau la poartă fieşcare câte o putină cu apă şi câte o doniţă, topor şi cange ca, când se va întâmpla (ferească Dumnezeu) vreun foc să se afle toţi mahalagiii săritori cu cangele spre potolirea răului.. Totdeodată... coşarii oraşului în toate sâmbetele să mătură coşurile orăşanilor..."[47]. Cu toate acestea incendii tot se produceau, ceea ce a determinat pe ocârmuitor şi pe Magistrat să ia şi alte măsuri. Astfel, la 23 decembrie 1832 Marea Vornicie aprobă Magistratului Piteşti să angajeze trei coşari cu câte zece lei pe lună şi un tulumbagiu plătit cu 30 lei lunar din venitul oraşului. În 1834 iulie 16 Departamentul Pricinilor din Lăuntru aprobă Magistratului "... plata cumpărării din nou a maţelor tulumbii ce s-au adus de la Viena..."[48]. Deşi se făceau eforturi financiare pe această linie, totuşi zestrea Comenzii de foc era săracă: două sacale, trei cai, cinci cângi de fier, patru topoare, trei maţe de cânepă ale tulumbei, două scări, una tulumbă pe două roate ferecate.[49]

Intervenţiile Comenzii de foc (pompierilor) pentru stingerea incendiilor se făceau cu întârziere şi cu puţină eficienţă şi din cauza lipsei sursei de apă în diferitele zone ale oraşului. De aceea prin jurnalul încheiat la 2 iunie 1860 "Consiliul municipal au făcut băgare de seamă lipsa cea mare de apă cea care la întâmplări de aprinderi s-ar putea face ajutorul trebuincios şi ca să se îndeplinească şi această neapărată trebuinţă, au chipzuit ca să se facă şase rezervoare pe la punctele următoare şi anume:

1-iu În piaţa Sf.Nicolae (numită a Sfatului), alături cu fântâna, din care să se dea apă din fântână prin burlane îngropate în pământ;

2-lea În piaţa Sf.Gheorghe, în locul puţului ce există acum, care niciodată nu se poate ţine în bună stare din cauza vizitiilor şi a birjarilor pentru că ziua, noaptea adapă caii, strică citura şi rup lanţul;

3-lea În Piaţa Crucea de piatră...;

4-lea La Şcoala Naţională;

5-lea În piaţa Oiescului căreia să i se dea apă prin burlane din cişmeaua de acolo;

6-lea În piaţa Sf.Ioan...".[50]

Referindu-ne la pagubele pricinuite orăşenilor de unele calamităţi naturale şi care au influenţat viaţa piteştenilor trebuie să amintim de devastatorul incendiu din noaptea de 18-19 august 1848. La 23 august 1848 administratorul Episcopiei Argeşului făcea cunoscut Mitropoliei ţării şi Ministerului Instrucţiei Publice şi Credinţei că a avut loc "... un foc prăpăditor în mijlocul oraşului Piteşti, care în trei ceasuri a mistuit tot târgul, trei biserici, câteva mahalale şi mulţime de case între care s-au ars şi metohul Episcopiei, consistoria cu canţelaria şi cu tot ce s-au aflat într-însul".

Din aceeaşi sursă aflăm că asupra locuitorilor din zonă s-au abătut şi alte nenorociri care au făcut viaţa şi mai amară: "Cu smerenie şi cu lacrimi nemângâiate înştiintez... că după potoapele cele primăvăratice, după mortalitatea vitelor, după ivirea stricătoarelor lăcuste, după biciul holerei care încă bate pe aici şi după o secetă de trei luni care au uscat pământul...".[51]

Dimensiunile şi gravitatea calamităţilor care s-au abătut asupra piteştenilor au depăşit puterea autorităţilor locale de a lua măsuri de salvare şi ajutorare a sinistraţilor. Locotenenţa Domnească (guvernul) dă decret la 29 august în scopul ajutorării populaţiei prin diferite mijloace: plata materialelor de construcţie şi a meseriaşilor să se facă la preţurile care se practicau înainte de incendiu, iar cei lipsiţi cu desăvârşire să primească materialele gratis din pădurile din apropiere ale mânăstirilor Valea şi Cotmeana; strângerea de bani prin liste de subscripţie, numirea unui arhitect care să dirijeze reconstrucţia oraşului.[52]

Scanned by CamScanner

Desfăşurarea vieţii normale a urbei presupunea şi asigurarea liniştei şi apărarea bunurilor private şi obşteşti. Pentru aceasta la 6 decembrie 1838 s-a încheiat contract între 20 de orăşeni şi obştea piteşteană "... spre a fi ştiut că ne-am tocmit făcându-ne în patru părţi, adică câte cinci de toată văpseaua. Şi pentru a noastră osteneală să ni se plătească de fieşcare om câte lei 20 pe lună, care bani, să avem a ni-i primi de la casa domnilor deputaţi de mahalale şi dumnealor să-i împlinească de la toată obştea orăşenească.. Osebit ne mai îndatorăm ca orice fel de mişcare se va ivi prin mahalale într-acel ceas să raportuim cinstitei Poliţii".[53]

Desigur contractul se referea numai la oraşul Piteşti propriu-zis, nu şi la cătunele sale "Geamăna Mare, Geamăna Mică, Prundu-Vătăşeşti, Neculceşti, Lacu-Zmeurii şi Valea Stancii"[54], sau la multele hectare de pământ care aparţineau obştii şi care trebuia să fie administrate şi apărate de poftele hrăpăreţe ale unora dintre membrii obştii. Deoarece unii orăşeni "rău năraviţi au cuprins şi au închis o parte din pământ... de la leat 1835 încoace, Magistratul care avea "cea mai întâi datorie a sa a păzi cu sfinţenie interesele casei sale"[55], la 16 aprilie 1843 a format o comisie din consilieri, deputaţi şi orăşeni care s-a deplasat pe teren pentru a verifica "cotropirile" din proprietatea oraşului. Pentru înlăturarea acestor abuzuri, Magistratul, la porunca Departamentului din Lăuntru şi a Ocârmuirii de Argeş, a însărcinat pe inginerul hotarnic serdar Teodor Paladi cu executarea hotărniciei moşiei oraşului şi ridicarea planului topografic.[56] S-a stabilit că în adevăr unii locuitori ai cătunelor şi orăşeni au acaparat din locurile de arătură şi din islazul oraşului. Cei mai dibaci în însuşirea de teren din proprietatea obştească au fost orăşenii Ion Zamfirescu şi N.Balotă.[57]

Deşi s-au făcut mai multe măsurători, s-a pus în vedere celor ce acaparaseră pământ de cultură sau islaz, Magistratul nu a putut să întregească moşia oraşului, aceasta şi din cauza intervenţiei conducerii Districtului Argeş, care apăra pe unii "cotropitori"[58], sau a presiunii mari şi permanente din partea locuitorilor satelor vecine.

Pentru a avea control asupra produselor care intrau în oraş pentru comercializare, Magistratul, la 18 octombrie 1838, a luat măsuri de organizare a barierelor la principalele intrări în urbe, astfel să se poată încasa taxele cuvenite de către paznicii plătiţi în acest sens cu 30 de lei pe lună.

"1. În vopseaua galbenă, la capul podului celui mare, despre oraş, pentru amândouă drumurile;

2. În vopseaua albastră, la capul târgului slobod de afară;

3. În vopseaua roşie, în dreptul bisericii Sfântului Ilie;

4. În vopseaua neagră, la biserica Sfântului Ioan, în răspântii;

5. La cişmeaua de lângă poşta veche, între vopseaua neagră şi galbenă, pentru paza a două uliţe, adică cea care vine despre dl stolnic Brătianu şi cea dinspre ţigănie.

Lei una mie urmează a să cheltui cu aceste bariere până la cea desăvârşită lucrare a lor, însă cu cea mai mare economie.

6. Ipac, oameni păzitori trebuie a fi, cari să aibă şi ştiinţă de condei şi ca leafă, cel puţin unul pe lună lei treizeci, iar mai jos nu să pot găsi".[59]

Dezvoltarea întâmplătoare a satelor şi oraşelor ţării, aspectul puţin plăcut al acestora, au determinat pe alcătuitorii Regulamentului Organic să prevadă măsuri în această direcţie. Regulamentul întocmit de Magistrat cuprindea măsuri privitoare la sistematizarea şi înfrumuseţarea urbei, la curăţenia acesteia, la construirea de binale numai cu aprobare.

Una din măsurile întreprinse de Magistrat a fost aceea din iunie 1834 când

Scanned by CamScanner

cere aprobare Departamentului Pricinilor din Lăuntru să-i permită luarea de sancţiuni împotriva orăşenilor care stricaseră aspectul urbei prin diferite construcţii. În 29 iunie 1834 Departamentul răspunde la raportul "... în pricina unora din proprietarii de case şi de prăvălii dintr-acel oraş întinzându-se cu afaceri de şandramale, tărăbi şi straşini late, atât pe de o parte, cât şi pe de alta, au astupat lumina uliţelor, şi spre răspuns se scrie acelui Magistrat ca, prin înţelegere cu Ocârmuirea judeţului, să îndatoreze pe toţi aceia, ca negreşit în soroc de zece zile, cel mult, să-şi dărâme toate acele şandramale, tărăbi şi straşini, iar la împotrivă Ocârmuirea prin poliţia oraşului, le va desfiinţa pe toate acelea şi de întocmai urmare să se raportuiască acestui Departament".[60] După cum se vede din document organele centrale nu numai că erau de acord cu măsurile propuse, dar fixa şi termenul de executare şi obliga administraţia locală să raporteze de executare.

În decursul anilor, în funcţie de posibilităţile financiare, de ajutorul primit de la orăşeni, administraţia oraşului a întreprins acţiuni de lărgire a unor străzi şi deschiderea altora noi pentru uşurarea circulaţiei, de construire de podeţe şi regularizarea pâraelor care traversau localitatea, de împrejmuire cu gard a locurilor virane din interior şi aliniere a caselor la stradă, construire de cişmele, canalizarea străzilor şi pavarea acestora.

În executarea programelor de lucrări pe care şi le propunea Magistratul era ajutat de deputaţii de mahalale, care erau oameni avuţi şi cu influenţă în rândul orăşenilor. De exemplu în anul 1836 erau în Piteşti zece mahalale în care activau câte doi deputaţi în fiecare mahala. Media vârstei acestora era 46 de ani, cel mai tânăr având 35 de ani şi cel mai vârstnic 70 de ani. Printre aceştia se afla stolnicul Constantin Brătianu, postelnicul Pandele Popescu, postelnicelul Costel Popa, logofătul Badea Vulpescu, clucerul Constantin Lerescu, vistierul Mihai Popescu, grămăticul Constantin Leca.

Confirmarea celor afirmare mai sus o constituie jurnalul încheiat în 7 martie 1837 când s-a hotărât pietruirea celor două uliţe importante ale oraşului. "Noi, deputaţii mahalalelor şi boierii şi negustorii acestui oraş Piteşti, adunându-ne astăzi... la cinstita Cârmuire, am chibzuit de cuviinţă şi de neapărată trebuinţă a se aşterne cu piatră uliţele cele două mari ale acestui oraş, drept aceea şi hotărâm punerea în lucrare a acestei folositoare înfrumuseţare... Adică cinstitul Magistrat al oraşului va binevoi a avea această îngrijire, adică a găsi meşteri caldarâmgii de a se tocmi cu dânşii în stânjeni, încheind şi contract prin luare de chezăşie şi de a stărui în sfârşit cu deosebită silinţă spre cât se va putea de mai bine şi fără multă zăbavă săvârşirea caldarâmului acestuia.

Cinstitul Magistrat va binevoi a alcătui foaia de stânjenii cuprinsului fieşcăruia proprietar ca după acea analoghie să aibă fieşcare a-şi răspunde... cuveniţii bani."[61]

Problema pavării tuturor străzilor oraşului a constituit o preocupare permanentă a conducerii oraşului, insistând pe lângă locuitorii piteşteni să facă eforturi financiare pentru ca urbea lor să-şi schimbe aspectul.

Într-un raport către Ocârmuire, din 18 aprilie 1857, se arătau măsurile întreprinse pentru a-i determina pe orăşeni să paveze străzile, fiecare în dreptul proprietăţii sale. "Onor Administraţie cunoaşte lunga corespondenţă ce să urmează de mai mulţi ani pentru reparaţia caldarâmurilor după uliţele acestui oraş, precum pentru aşternearea din nou pe unde nu există acest caldarâm... Consiliul, chemat de a sa datorie privind această lucrare ca cea mai importantă, ca una ce ţinteză la înfrumuseţarea şi curăţirea oraşului de batacurile noroioase ce sunt vătămătoare sănătăţii, nu lipseşte şi acum a cere consimţământul onor al Administraţiei. D.d.proprietari, în a căror sarcină este această lucrare, fiind pregătiţi de tot materialul

Scanned by CamScanner

după cum crede Consiliul, în urmarea mai multor vestiri şi invitaţii ce li s-au făcut prin onor Administraţiei şi Poliţiei, nu mai rămâne acum decât iniţiativa intervenirii autorităţii ca să şi înceapă fiecare împotriva sa <în dreptul său> deodată cu timpul verii ce a sosit.

O stăruitoare atenţie spre această operaţie, convenţia ce să va da fiecărui d.proprietar ca în cazul d-a nu fi următor se va contracta într-adins antreprenor cu facerea acestui caldarâm pe socoteala d-lor".[62]

Eliminarea prafului şi noroiului de pe străzile urbei s-a reuşit cu greutate, pe parcursul a 35 de ani. Ultima stradă a fost pietruită în anul 1861, după cum reiese dintr-o înştiinţare a municipalităţii Piteşti, din 4 februarie 1861, către "mahalagiii din strada Sencului, pe amândouă părţile"[63], cu care ocazie îi şi avertizează că dacă nu vor pietrui strada, atunci o va face oraşul dar pe cheltuiala lor. "Aceasta este o prevestire ce să face... ca să vă aprovizionaţi materialul trebuincios pentru facerea caldarâmului pe uliţa domniilor voastre, şi cu sosirea primăverii să şi începeţi lucrarea, nemaiputându-se amâna, căci e destul timp de 35 ani trecuţi de când s-a inceput pavarea într-acest oraş şi numai uliţa dv. încă stă nepavată.

Veţi cunoaşte, domnilor, că dacă nici după aceasta nu veţi porni lucrarea, cu părere de rău consiliul se vede silit a pune la cale însuşi facerea pavajului, şi ceea ce va costa pe fiecare să vor cere bani prin autorităţile respective, când altfel făcându-se de domniile voastre să poată costa mai puţin, având fiecare iconomiile sale".

O altă latură a vieţii urbane care ţine de aspectul nocturn al localităţii, şi mai ales de cel al utilităţii, este aceea a luminatului public. La începutul secolului al XIX-lea luminatul oraşului lăsa mult de dorit, instalarea felinarelor pe străzi fiind o problemă costisitoare.

La început cei ce aprindeau felinarele pe străzi erau vătăşeii mahalalelor celor patru văpsele (albastru, roşu, galben, negru), care, mai apoi, trebuia să se ocupe şi de strângerea de informaţii despre starea de sănătate a orăşenilor. La 14 februarie 1832 cârmuitorul judeţului Argeş, dojeneşte Magistratul că nu a organizat bine activitatea vătăşeilor, dându-i-se "făgăduială că va orândui pe aceia care aprind felinarele, adică dimineaţa să cerceteze sănătatea locuitorilor şi seara să aprindă felinarele".[64]

Magistratul motivează că are oameni puţini şi că unii dintre ei au atribuţii pe linia comenzii de foc. La acest raport al Sfatului Ocârmuirea îi comunică, la 2 februarie 1839, măsurile pe care le-a luat: "Ocârmuirea a pus îndatoriri Poliţiei ca din acei tulumbagii să se slujească numai cu doi la ale slujbei trebuinţe, şi aceasta numai ziua. Iar noaptea să se afle toţi în fiinţă şi nestrămutaţi pe la locul lor. Şi totdeodată se adăugă a se scrie cinstitului Magistrat ca pe lângă celelalte băgări de seamă ce face să aibă îngrijire a să păzi necontenit şi aprinderea lumânărilor prin felinarele ce sunt întocmite pentru luminarea în vremea nopţii pe uliţe, şi care se vede încetată de la o vreme încoace, căci la din împotrivă să va socoti abaterea cinstitului Magistrat".[65]

În anul 1839 în tot oraşul existau numai 39 de felinare, cu care nu se poate spune că Piteştiul era luminat noaptea. De această situaţie s-a sesizat şi Poliţia, care face raport la judeţ, în acest sens. Ca urmare cârmuitorul judeţului, la 31 mai 1839, cere Magistratului să ia măsuri de îmbunătăţire a luminatului urbei prin asezarea a încă 30 de felinare. Este de remarcat faptul că şi în această direcţie Magistratul s-a consultat cu deputaţii de mahalale pentru a găsi soluţia optimă. "Cinstita Ocârmuire locală, prin procura cu nr. 2447, urmată după raportul Poliţiei nr.598, pune îndatorire Magistratului ca peste suma felinarelor celor vechi, în număr de 39, să se mai facă acum încă alte 30... Dar Magistratul văzând că urmează o cheltuială simţitoare ca

Scanned by CamScanner

de lei 4.500 şi mai bine pă tot anul şi afară de oamenii ce trebuiesc a le îngriji, au socotit de cuviinţă că într-o unire cu dv. să se ia cele de aproape măsuri în pricina aceasta şi apoi, prin urmare, să se chibzuiască cele de cuviinţă... şi sunteţi poftiţi ca mâine şi întâi de viitorul iunie şi la două ceasuri turceşti din zi să veniţi la Magistrat spre cuviincioasa punere la cele a preziselor de mai sus".[66]

Consultările cu deputaţii mahalalelor au fost rodnice, numărul felinarilor a crescut, astfel că raportul din ianuarie 1856 pe care-l face Magistratul către Ocârmuire pe această temă ne dezvăluie efortul pe care l-a făcut administraţia locală:

"2309 lei 25 parale pe anul 1852 pentru 70 felinare cu reparaţia lor;

5558 lei 39 parale pe anul 1853, cu înfiinţarea a 40 felinare noi şi reparaţia şi curăţitul a 110 felinare;

6608 lei 30 parale pe 1854, cu înfiinţarea a 40 felinare şi reparatul lor, peste tot, 150;

5686 lei 23 parale pe 1855, pentru 150 felinare şi reparaţia lor care sunt destinate a fi iluminate pentru anul corent;

Prin adăugare că costul lumânărilor estimându-se prin urmare de la 1 noiembrie trecut cu preţul de lei 5 parale la 10 ocaoa, atât cheltuiala iluminării, cât şi a reparaţii trebuincioasă, neapărat suma să poată urca până la lei 8300".[67]

Înfrumuseţarea urbei, igienizarea ei se făcea şi prin demolarea unor construcţii vechi, care puneau şi viaţa oamenilor în pericol. O astfel de situaţie s-a ivit în anul 1857, consemnată de raportul arhitectului oraşului, I.Varga, către Magistrat, în care arată necesitatea demolării hanului Episcopiei Argeşului.

"Învelişul hanului Episcopiei... se găseşte în foarte proastă stare încât, ferească Dumnezeu, prin căderea lui poate să primejduiască vieaţa a mai multor oameni, căci toate grinzile şi căpriorii sunt putrede... Aşadar, fac cunoscut onor Magistrat ca, fără mai multă zăbavă, să puie la cale dărâmarea lui până nu se întâmplă vreun pericol." Magistratul îşi însuşeşte propunerea arhitectului, punând următoarea rezoluţie pe raport: "Şi pentru că tot aceste ruine este făcută chibzuire a se dărâma spre lărginea pieţei Sf.Gheorghe, să binevoiască a mai repeta cererea către onorabilul Minister Intern, arătând că Consiliul consimte a le dărâma şi curăţi locul cu casa sa, iar materialul ce să va scoate să profite Sf.Episcopie de dânsul".[68]

Pentru dezvoltarea oraşului într-un mod mai unitar şi evitarea extinderii pe o suprafaţă prea mare, la 20 aprilie 1856, Administraţia Districtului Argeş, Magistratul şi inginerul ocolului Piteşti au încheiat un jurnal pentru delimitarea oraşului şi stabilirea barierelor de intrare. Limitele urbei au fost marcate prin săparea unui şanţ cu arestaţii de la temniţă. Desigur că şi această măsură a oficialităţilor avea scopul redării oraşului unui aspect de urbe modernă. "În urma ordinului onorabilului Minister Intern, nr.1083, comunicat Sfatului, pe lângă ordinul onorabilei Administraţii, nr.1577, însoţind sfatul pe d.administrator, au mers cu toţii împrejurul oraşului, împreună şi cu d-lui d.serdar T.Livaditu, inginerul ocolului, şi am determinat raionul şi barierele cu chipul de mai jos barieri:

1-iu din susul oraşului, la podişca de lângă temniţă;

2. în valea Stancii, lângă casa lui Dincă aprodu;

3. deasupra oraşului, lângă casa popii Ioniţă;

4. la drumul Slătinii, la podul de lângă casa lui Dincă Cojocaru;

5. devale, între ograda cu pruni a Sandului cizmarul, şi d-lui N.Coculescu.

De aci trebuie a se trage linie până în apa Argeşului, pe de la vale de casa lui Ioniţă Grosul, ca să se cuprindă în lăuntrul raionului şi casele cătunului Neculceşti, şi pe apa Argeşului în sus, până la podul de peste Argeş, unde s-

Scanned by CamScanner

a hotărât a şasea barieră. De aci tot pe apa Argeşului în sus, până în linie dreaptă cu bariera nr.1-iu.

Prin aceste semne... părerea sfatului este că şanţul împrejurul oraşului să se sape treptelniceşte cu arestanţii de la temniţă".[69]

Toate câte se făcuseră în oraş pe linie de urbanism nu mulţumeau pe specialistul în domeniu - inginerul oraşului, care într-un raport către prezidentul municipalităţii Piteşti din 17 septembrie 1863, arată lipsurile şi chiar indiferenţa factorilor de răspundere din acel timp. "În mai multe rânduri am cerut concursul domniei voastre pentru interesul oraşului, cum <ar fi> aliniere de strade, pavagiuri ce se construiesc rău, asigurări de maluri la Argeş şi altele, şi văzând indiferenţa din parte-vă, mă hotărâsem a le lăsa toate la dreptul domniei voastre... voiesc numai a vă face o idee despre paralizarea în care au ajuns şi o să mai ajungă interesele îmbunătăţirii şi înfrumuseţării oraşului, cu insubordonarea multora la ordine... vă rog să binevoiţi a ţine cont de cererile mele...".[70]

Semnele modernizării apăreau cu mare greutate, în primul rând din cauza lipsurilor financiare, atât locale, cât şi centrale. Mijloacele de comunicaţie între localităţile ţării erau greoaie, iar când se realiza ceva pe această linie bucuria era mare. Una dintre realizările de seamă a fost introducerea telegrafului şi în Piteşti, prin intermediul căruia se transmiteau, începând cu luna decembrie 1859, informaţiile urgente - telegramele. Deoarece cheltuielile făcute de stat au fost mari s-a încercat recuperarea unei părţi prin contribuţia locuitorilor. Administraţia locală face apel la cetăţeni şi lansează lista de subscripţie. "Plin de bucurie vă anons că astăzi a început firul electric lucrarea sa şi într-acest oraş.

Fie binecuvântat acest început!

Cunoaşteţi destul cât erau de necesare şi Piteştilor acest fir.

Iată-l înfiinţat! Iată Piteştiul legat la semenele sale din România şi Moldavia şi <nu> mai <e> străin de cum erau până aci.

De azi înainte se pot crede una lângă alta, se pot înţelege îndată la trebuinţele lor şi ales asupra acelora de a ajunge la prosperitate, înflorire şi fericire... Propui dar a se începe o subscriere şi sunt încredinţat că domnii cetăţeni piteşteni nu vor rămânea mai pe jos de ceilalţi compatrioţi ai noştri dintr-alte districte".[71]

Transmiterea ordinelor de la administraţia centrală, ca şi transportul călătorilor şi poştei se făceau tot cu mijloace de tracţiune animală.

Piteştiul era legat în anul 1861 de capitală şi alte oraşe prin serviciile de diligenţă şi olac în felul următor:

"Pentru circulaţia serviciului diligenţii şi a espediţiei, atât oficiale cât şi particulare, cu începere de la 1 august curent <1861> s-au primit de la d.ministru finanţelor... prospectul de marşitu în care se regulează astfel:

Serviciul de diligenţă:

miercurea - duminica - la 9 ore de dimineaţă soseşte din Bucureşti în Piteşti de unde tot în aceste zile, la orele 12, porneşte în Craiova prin Slatina.

joia-vinerea - la 2 ore după miezul nopţii soseşte de la Slatina, aici în Piteşti.

Scanned by CamScanner

duminica-lunea - de unde tot în aceste zile, la 3 ore după miezul nopţii porneşte la Bucureşti.

Serviciul de olac

miercurea-duminica - la 1 oră ziua după amiază se porneşte curierul din Piteşti la Râmnicul-Vâlcii, de unde marţea şi vinerea, la 12 ore, tot ziua, se înapoiază aici în Piteşti.

miercurea-duminica - la 1 oră după amiaza se porneşte curierul din Piteşti la Câmpu-Lung, de unde se înapoiază aici lunea şi joia la 10 ore de dimineaţă".[72]

După cum se poate vedea reţeaua legăturilor în alte localităţi din ţară era destul de săracă.

Toate cheltuielile pe care le făcea administraţia locală în activitatea de gospodărire a urbei se făceau din bugetul local, la care se adăugau subvenţiile de la bugetul de stat pentru lucrările importante şi contribuţia piteştenilor, după puterea fiecăruia. Orice cheltuială care se făcea trebuia să fie aprobată de consilieri şi avizată de Ocârmuire. Unele cheltuieli mai importante trebuia să aibă avizul Ministerului din Interior. Aşadar totul era controlat şi controlabil, nimic nu se făcea la voia întâmplării.

De exemplu în anul 1846 Magistratul cere aprobare Ocârmuirii pentru cumpărarea unui teren pe care să se construiască "clădirea publicilor încăperi ale oraşului". Ocârmuirea la rându-i cere aprobare Departamentului Trebilor din Lăuntru care dă dezlegarea cerută "îndeplinind întru aceasta toate legiuitele formalităţi şi preţul de lei 200 galbeni împărăteşti a-i răspunde vânzătorului jumătate acum şi ceilalţi din veniturile anului viitor".[73]

Cheltuielile pe care le efectua Magistratul, în afară de cele pe care le-am menţionat, se făceau pentru plata chiriei localurilor unde funcţionau diferitele instituţii (sfat, şcoală, spital, poliţie, pompieri etc.), asigurarea mobilierului necesar acestora, dotarea temniţei cu mobilier şi asigurarea hranei arestaţilor, întreţinerea cântarelor publice pentru verificarea celor particulare, ajutorarea săracilor şi altele.

Întocmirea bugetului Magistratului era o problemă foarte importantă, căci trebuia echilibru între cele două părţi ale sale (venituri-cheltuieli), dar mai ales trebuia găsite sursele de finanţare a nevoilor urbei care nu erau puţine.

Sursele veniturilor, de exemplu în anul 1834, erau constituite din: acsize (taxa pe băuturile şi vitele care intrau în oraş pentru vânzare), din patenta şi capitaţia pe care le plăteau birnicii şi patentarii, din veniturile moşiei oraşului, din cotitul vaselor de băutură, marcarea măsurilor de capacitate, de la cântarul public, taxa la trecerea podului peste râul Argeş (podărit), din încasările la vama Câineni (limita de vest a judeţului Argeş până în 28 decembrie 1950, când au intrat în funcţiune sfaturile populare, era pe râul Olt), din amenzi etc.

Cheltuielile bugetare s-au făcut pentru: leafa amploiaţilor Magistratului, furnituri de cancelarie, chiria localurilor instituţiilor, construirea închisorii, cumpărarea de instrumente pentru pompieri şi instrumente de măsurat, ajutorarea săracilor etc. În acest an balanţa bugetară este pozitivă: 27.463 lei 24 parale, venituri şi 7.325 lei parale 12, cheltuieli.[74] Trebuie să spunem că veniturile se făceau în urma organizării de licitaţii în vederea obţinerii celor mai bune preţuri.

Dar problemele serioase şi importante de acum înainte încep, cheltuielile vor fi din ce în ce mai mari, iar bugetul la capitolul venituri devenea insuficient.

În acest sens prezentăm bugetul pe anul 1857 care este edificator.

"Venituri:

Scanned by CamScanner

11.754 lei 25 parale - capital rămas din anul 1856;
66.500 lei - din acsiz şi taxa vitelor după mezat...;
5.212 lei 10 parale - zeciuiala patentarilor, corporaţiei, meseriaşi şi birnici;
1.900 lei - din ierbăritul vitelor străine după moşia oraşului;
3.346 lei 13 parale - din vânzarea cărţilor de joc...;
910 lei - din cotăritul buţilor cu băuturi...;
560 lei - din cântarul târgului...;
335 lei - din ştreafuri;
100 lei - din munca arestanţilor;
4.710 lei - din venitul marcarisirii măsurilor...;
95.328 lei 8 parale <total>

Cheltuieli

3.000 lei - leafa secretarului, câte 250 lei pe lună;
3.000 lei - leafa arhitector, câte 250 lei pe lună;
2.040 lei - leafa scriitorului, câte 170 lei pe lună;
2.400 lei - leafa cinovnicului, câte 200 lei pe lună;
1.200 lei - leafa îngrijitor temniţă, câte 100 lei pe lună;
4.800 lei - leafa a patru epistaţi, câte 100 lei pe lună;
1.200 lei - leafa moaşii oraşului câte 100 lei pe lună;
900 lei - leafa amploiat paşaporturilor, câte 75 lei pe lună;
1.920 lei - leafa doi îngrijitori ai tulumbii, câte 80 lei pe lună;
5.760 lei - leafa opt tulumbagii şi sacagiu, câte 60 lei pe lună;
1.920 lei - leafa doi aprozi ai municipalităţii, câte 80 lei pe lună;
600 lei - leafa unui baraban câte 50 lei pe lună;
180 lei - leafa unui hingher, câte 15 lei pe lună;
3.480 lei - leafa 8 vătăşei, câte 40 lei pe lună;
1.200 lei - leafa scriitorului Poliţii, câte 100 lei pe lună;
450 lei - chiria încăperilor cancelarii Poliţii pe un an;
700 lei - chiria Municipalităţii pe un an;
3.200 lei - furajul a cinci cai de la Comanda de foc pe un an;
1.000 lei - meremetul instrumenţelor şi altele din nou de la Comanda de foc;
2.000 lei - obiecte şi alte mici reparaţii la temniţă, în care intră şi devizul de lei 933 par 20... anul 1856;
10.000 lei - îndestularea arestanţilor, pe un an;
100 lei - doctorului bolnavilor arestanţi;
600 lei - cheltuiala canţelarii Municipalităţii, pe un an;
600 lei - cheltuiala canţelarii de la Poliţie;
300 lei - pentru înmormântarea sărmanilor;
400 lei - creşterea copiilor lepădaţi;
1.000 lei - la zile solemne;
48 lei - embaticul locului temniţei, pe anii 1856 şi 1857;
10 lei - idem pentru al pieţei către biserică Sf.Nicolae, pe 1856;
78 lei parale 30 - plata jurnalului "Timpul", în locul gazetei "Vestitorul rumânesc", ce se primea de municipalitate;
47 par 20 - idem condicilor acturilor civile;
300 - idem pentru cărţile ce se depun în biblioteca şcolii;
200 - simbria meşterului fierar ce potcoveşte caii de la Comanda de foc şi repareză obiectele de la dânsa;
80 - idem fierarului de la temniţă;

Scanned by CamScanner

100 - leafa preotului temniţei pe un an;
80 - plata de scriitorie a doctoriceştii comisii;
22 par 20 - idem jurnalelor paşporturilor;
320 - lemnele pentru încălzitul cancelariei Municipalităţii şi la tulumbă;
720 - chiria pentru localul locuinţei d.prof.cls.I şi II-a;
1.000 - pentru susţinerea a trei cişmele pe an;
8.400 - lumânările pentru iluminarea oraşului de noapte şi la Comanda de foc pe un an;
911 par 10 - pentru caldarâmul din dreptul şcolii...;
450 - pentru ceea ce urmează a se face la capul lagumului de lângă şcoală, pe lângă cel arătat mai sus;
700 - îmbrăcămintea arestanţilor;
14.506 par 39 - pentru susţinerea spitalului român (adică lei 7.521 par 39 pentru 1857 şi 6.985 par 9 datorie din anul 1856)...;

82.584 par 39 <total>
<Deci>: 95.328 par 8-
81.224 par 9

Lei 14.103 par 39

Aceşti paisprezece mii, o sută trei lei par 39 ce se arată că rămân ca capital, se vor întrebuinţa la lucrarea adaosului încăperilor şcoalei, iar lipsa până la suma de lei 18.449 par 20... pentru lucrarea acelor încăperi se vor lua din veniturile anului 1858, spre întâmpinarea trebuinţii".[76]

Alte obligaţii cădeau în sarcina prezidentului şi a consilierilor Magistratului legate de reprezentarea urbei în faţa unor demnitari străini sau a domnilor ţării când aceştia vizitau Piteştiul sau erau în trecere. De pildă în luna septembrie anul 1835 ambasadorul Porţii Otomane în Austria se întorcea în ţară şi trecea prin Piteşti unde urma să facă un popas. Pentru ca acesta să fie cât mai bine primit şi să plece cu impresie plăcută despre gazde, ocârmuitorul judeţului îi scrie Magistratului "... ca îndată după primirea aceştia să însemneze o încăpere din cele mai însemnate şi mai mobilarisite, dintr-acest oraş, pentru poprirea în ele a Excelenţei sale, care se va da în cunoştinţa poliţaiului. Având toată îngrijirea cinstitului Magistrat şi despre câte va mai socoti că trebuinţa ar cere spre odihna şi mulţumirea Excelentei sale, de a nu se face cel mai mic cusur, pentru care va fi şi cinstitul Magistrat în răspundere".[77]

Sau în ziua de 21 iunie 1856 urmau să fie vizitate de către prinţul Barbu Ştirbei oraşul Piteşti şi judeţul Argeş, pentru care administratorul judeţului Argeş, T.Brătianu, îi dă instrucţiuni scrise Magistratului de cum trebuie să fie primit. "Subsemnatul, conform ordinului onor ministru intern cu nr.4818, se grăbeşte a încunoştiinţa onor magistrat, invitându-l a lua îndată măsurile cuvenite pentru pregătirea trebuincioasei iluminaţii pe la toate localurile autorităţilor, cu cheltuiala din fondurile sale, după orânduielile păzite în anii trecuţi, invitând, totodată pe toţi d.orăşani, notabili, neguţători a face pe la locuinţele d-lor iluminaţia cuvenită de a veni la barierea oraşului spre întâmpinarea Măriei Sale împreună cu suptiscălitul şi întregul complet al onor Magistrat, fără ca onor Magistrat să dea pentru toate acestea ocazie de cea mai mică nemulţumire".[78]

Iar pentru primirea domnitorului Alexandru Ioan Cuza pregătirile au fost şi mai mari, şi primirea pe măsură. La 18 iunie 1859 Administraţia judeţului Argeş ordonă Subocârmuirii Piteşti: "fiindcă s-au luat ştiinţă că M.S.Domnitorul soseşte în acest oraş de la Câmpulung, mâine la 19 corent, la 11 ore de dimineaţă, sunteţi cu

Scanned by CamScanner

onoare invitaţi, domnule, ca să porunciţi a se aduce de către locuitorii din cătunele de pe moşia oraşului vreo 40 căruţe cu frunză spre a pune pe pod, şosea şi pe străzile principale, precum şi una de flori de câmp pentru arcurile de triumf pe care le veţi da în primire d-lui poliţai. Totodată veţi trimite chiar astăzi d-lui poliţai 4 căruţe goale ca să astupe cu piatră o groapă ce s-au făcut la podişca de la răscruce."[79]

La întâlnirea cetăţenilor cu domnitorul prezidentul Consiliului local, G.Enescu, a rostit următoarele: "Locuitorii piteşteni, aflându-se în deplină sănătate şi bucurie pentru venirea Domnului lor constituţional în oraşul lor, vă aduc, prin organul municipal, felicitaţiile şi urările sale.

Totodată consiliul vă înfăţişează cu respect, prin alăturatul tablou, starea populaţiei oraşului şi a finanţei acestei municipalităţi."[80]

Probleme greu de rezolvat au creat administraţiei locale şi judeţene unele conflicte armate dintre cele trei imperii vecine ţărilor române, ale căror acţiuni militare cuprindeau şi teritorii româneşti. În urma războiului ruso-turc din anul 1828 şi a tratatului de pace de la Adrianopol din 1829, ca urmare a înfrângerii turcilor, Moldova şi Ţara Românească au fost ocupate de armatele ruseşti până în aprilie 1834. Se înţelege că oficialităţile române au fost nevoite să rezolve chestiuni legate de cazarea şi aprovizionarea armatei cu alimente şi furaje, să rezolve, când se putea, urmările abuzurilor ocupantului fată de instituţiile publice şi faţă de populaţia civilă. Situaţia cea mai critică era atunci când izbucnea o molimă în rândul ostaşilor care se răspândea şi la populaţia civilă. Aşa s-a întâmplat în anul 1829 când în Piteşti s-a cerut organizarea unui spital pentru ostaşii ruşi bolnavi, pentru care s-a amenajat hanul stolnicului Socolescu [81]. Ciuma a cuprins şi un număr din populaţia civilă, pentru care motiv Divanul Săvârşitor al Valahiei, în urma informaţiilor primite de la ispravnicii judeţului Argeş, a cerut acestora să ia măsuri pentru vindecarea bolnavilor aflaţi în lazaret şi unde deja muriseră trei persoane. "Pentru cei ce se află bolnavi în lazaret să puneţi domniile voastre tot felul de silinţă a li se face cuviincioasă curăţenie, după instrucţiunile ce sunt date, că doară să vor mântui den acest rău. Asemenea curăţenie, prin spălare, să faceţi domniile voastre şi la casele acestor molivsiţi, ca după săvârşirea termenului carantinii, întorcându-se pe la casele lor, să poată locui făr' de nici o grijă".[82]

În urma războiului Crimeii, 1853-1856, când armata ţaristă a fost înfrântă de cea turcă, Valahia a fost ocupată de Austria (iunie 1854 - martie 1857) şi când, de asemenea, Piteştiul a trebuit să suporte cartiruirea unor detaşamente militare cu toate greutăţile şi neplăcerile care apăreau în aceste situaţii. Au avut de suferit atât populaţia civilă, cât şi instituţiile publice şi mai ales acelea care erau ocupate de armată, cărora li s-au produs stricăciuni iar apoi Magistratul a trebuit să se ocupe de reparaţiile impuse. Aşa s-a întâmplat cu localul şcolii care a fost transformat în spital militar "... văzându-se acum evacuat edificiul şcoalei de spitalul K.K. cu retragerea armii imperiale, onorabilul Magistrat... va grăbi din toate silinţele, prin mijloacele sale, a face de a se curăţi tot edificiul şi a-l aduce în stare de a putea fi locuit, spre a intra elevii într-însul îndată după sărbătorile Paştelor", spune profesorul V. Urzescu în raportul său din 7 martie 1857. Prin rezoluţia din aceeaşi zi, Nicolae Coculescu, cere arhitectului oraşului "să alcătuiască un desemn" pentru forma băncilor şi a celorlalte obiecte şi însoţit de un deviz aprocsimativ, să-l depuie la sfat".[83]

Se înţelege că şi populaţia a avut de suferit de pe urma ocupanţilor ruşi şi austrieci, mulţi orăşeni plângându-se Magistratului de stricăciunile pe care le produceau imobilelor unde erau cartiruiţi şi de abuzuri.

Multe chestiuni trebuia să rezolve prezidentul şi colaboratorii săi, consilierii, legate de plângeri diferite ale cetăţenilor privitoare la: înşelăciune, plata vămii,

Scanned by CamScanner

nerespectarea învoielii de ucenicie, înstrăinarea zestrei soţiilor, tranzacţii, furt, bătaie, maltratare în familie, încălcările de hotar, scutiri de plata patentei de către calfe şi slugi ale negustorilor etc.

Obligaţii obişnuite erau şi cele legate de eliberări de înscrisuri pentru dobânzi, închirieri, împrumuturi şi alte tranzacţii între cetăţeni, care mai târziu vor fi preluate de notariate.

Printre multiplele obligaţii pe care le avea Sfatul orăşenesc era şi aceea de pregătire a listelor cu piteştenii care aveau dreptul să aleagă şi să fie aleşi în consiliul oraşului, iar mai târziu, în 1857, conform Convenţiei de la Paris, să întocmească listele cu patentarii pe corporaţii, care aveau dreptul să aleagă câte doi delegaţi care să voteze deputatul oraşului în Divanul Ad-hoc (Adunarea Naţională)[84].

Desigur lucrurile mergeau bine sau mai puţin bine în oraşul Piteşti în funcţie de preocuparea şi seriozitatea celor care se aflau la conducerea administrativă, de felul cum ştiau să atragă pe concetăţeni la rezolvarea diferitelor probleme comunale, de sursele de venituri bugetare şi nu în ultimul rând de numărul celor cu stare materială bună. Când toate acestea au fost îmbinate oraşul a câştigat din toate punctele de vedere şi implicit locuitorii săi.

Atragerea unui număr mai mare de cetăţeni la rezolvarea unor importante probleme ale aşezării, mai ales prin contribuţii financiare nu era o chestiune uşoară, căci posibilităţile materiale ale majorităţii locuitorilor erau modeste. Veniturile familiale mici, pe de o parte, şi preţurile produselor de primă necesitate ridicate, pe de altă parte, determinau un nivel de trai modest.

Progresul economic din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi din secolul al XIX-lea, concretizat prin extinderea producţiei meşteşugăreşti şi sporirea volumului schimburilor de mărfuri pe piaţa internă şi externă, prin acumulări lente de capital şi accentuarea legăturilor dintre exploataţiile agricole de diferite dimensiuni şi piaţă, toate "au pregătit treptat trecerea spre perioada modernă a istoriei poporului român".[85]

Începutul epocii moderne este marcat de revoluţia din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu, care a evidenţiat dorinţa şi speranţa categoriilor sociale de înnoire a societăţii româneşti. În această epocă se cristalizează relaţiile de producţie capitaliste, proces amplu şi de durată, sprijinit de libertatea comerţului în exterior după pacea de la Adrianopole din 1829.

Pe plan politic, prin reintroducerea domniilor pământene, a început procesul de restaurare a suveranităţii depline şi a independenţei ţărilor române.

Piteştenii, alături de toţi românii, cu gândul şi inima, cu fapta şi arma au participat la cele patru evenimente de seamă din secolul al XIX-lea (revoluţia de la 1821, revoluţia de la 1848, Unirea Principatelor Române în 1859 şi războiul pentru obţinerea independenţei depline a ţării). În susţinerea celor afirmate redăm o parte a declaraţiei unui piteştean, Gheorghe Petrescu, participant la revoluţia de la 1848 în oraşul Piteşti, la interogatoriul ce i s-a luat la 30 noiembrie 1848, în timp ce se afla închis la mânăstirea Văcăreşti din Bucureşti: "-Ce cunoştintă ai despre complotul urzit pentru arderea Regulamentului? - Într-una din zilele lunii lui septembrie, care nu ţiu minte, cârmuitorul Hristopolu, dimpreună cu Nanul comisarul, au povăţuit pă popi şi pă norod ca să viie la cârmuire şi prin înfricoşări să ceară Regulamentul să-l arză. Şi aşa au şi urmat, popii şi poporul arzându-l în curtea părintelui Samoilă, după ce acesta l-au blestemat".[86]

Unirea principatelor Moldova şi Ţara Românească într-un singur stat a fost dorită de toţi românii, deci şi de piteşteni, care într-o scrisoare din 20 iulie 1861 îşi arată ataşamentul faţă de domnitorul Cuza, din care se observă şi maturitatea cu

Scanned by CamScanner

care ei judecau politica internă a ţării şi priveau viitorul. "Unirea românilor din Moldova şi Valahia într-un singur stat a fost totdeauna dorinţa cea mai de căpetenie; <pentru> această mare dorinţă naţională, manifestată la toate ocaziunile, a fost chemat Măria Ta s-o îndeplineşti.

Unirea desăvârşită... la 24 ianuarie este singurul temei al suferinţelor noastre de tot felul şi numai această unire poate aduce creditul, încrederea, stabilitatea şi autoritatea în stat, liniştea şi tăria în naţiune". Mai departe ei sugerează domnitorului o lege care ar fi în interesul ţării şi al locuitorilor ei. "Naţiunea română... roagă fierbinte pe Măria Ta ca să întrunească cât mai curând ministerele şi adunările spre a ne da o lege electorală în temeiul căreia să se poată convoca o reprezentaţiune în adevăr naţională care să înţeleagă şi să exprime dorinţele şi trebuinţele naţiunii".[87] Scrisoarea celor 506 orăşeni a fost autentificată de preşedintele consiliului oraşului, N.Coculescu, şi de secretarul I.Conciu, semn, desigur, că sfatul era de acord cu conţinutul scrisorii.

Când Alexandru Ioan Cuza a vizitat Piteştiul, la 19 iunie 1859, orăşenii i-au făcut o primire entuziastă, iar preşedintele consiliului i-a prezentat o schiţă sumară a localităţii. Oraşul era împărţit în patru vopsele, avea 1.400 case în care locuiau 7.000 de oameni, avea o şcoală normală în limba română, două private, una germană una elină şi un pension de fete în limbile franceză şi germană, 10 biserici ortodoxe, una armenească, o sinagogă, un spital cu 30 de paturi. Situaţia prezentată mai cuprinde şi date despre preţurile cu care se vindeau pe piaţă unele produse, precum şi despre starea financiară a Magistratului."[88]

Politica internă dusă de Cuza, reformele întreprinse pe linia modernizării statului român, au fost acceptate şi susţinute de piteşteni. Într-o scrisoare către domnitor, din 10 mai 1864, semnată de 207 orăşeni şi autentificată de consiliul local, se observă clar poziţia progresistă pe care s-au aflat piteştenii faţă de reformele lui Cuza şi ale colaboratorilor săi. "Marele şi patrioticul act săvârşit de Înălţimea voastră la 2 mai <1864> au produs în inimile tuturor orăşenilor cea mai vie mulţumire ca unul ce se vede menit a întări autonomia şi prosperitatea României."[89]

Scanned by CamScanner

Primăria oraşului

Printre reformele făcute de Cuza în timpul domniei sale a fost cea administrativă, votată la 10 martie 1864 şi promulgată la 31 martie 1864 [90].

Prin această lege se hotărăşte că toate satele, oraşelele (târgurile) şi oraşele României vor deveni pe viitor comune independente. Acestea se împart în comune rurale, formate din unul sau mai multe sate şi cătune, şi din comune urbane, adică oraşe şi orăşele. Clasificarea lor în comune urbane şi rurale se făcea de către guvern şi se supunea Camerei în prima sesiune după promulgarea legii.

O aşezare pentru a deveni independentă trebuia să aibă cel puţin 100 de familii sau 500 de locuitori. Erau exceptate de la această regulă dacă declarau că pot să susţină singure sarcinile comunale. Alipirile sau deslipirile comunelor se puteau face la trei ani de la situaţia anterioară. Schimbarea categoriei comunei rurale în comună urbană se făcea tot prin lege din cinci în cinci ani.

Fiecare comună fiind persoană juridică, în limitele legilor, se îngrijea de intesele ei. Pentru ca administrarea acestora să se facă unitar, legea fixează obligaţiile care le reveneau.

Prima condiţie era să aibă un sediu (casă) administrativ numit **primărie**. După aceea urmau cele legate direct de viaţa şi activitatea unei aşezări, fie rurală, fie urbană. Fiecare comună era datoare să aibă una sau mai multe şcoli de băieţi şi de fete, să îngrijească de neputincioşii săi şi de copiii găsiţi, să îngrijească de biserică, să plătească pe preoţi şi pe servitorii bisericii. Pentru comunele rurale se făcea precizarea că trebuie să aibă taur, armăsari şi berbeci de soi pentru îmbunătăţirea raselor de animale. Cele urbane să aibă un corp de pompieri, bine instruiţi şi disciplinaţi, indiferent de mărimea localităţii, iar cele cu peste 6.000 de locuitori să aibă spital pentri bolnavi sau scăpătaţi.

În continuare legea prevede lămuriri în privinţa conducerii şi administrării localităţilor. Autoritatea comunală era reprezentată de un **consiliu comunal**, iar administraţia aşezării i se încredinţa unei persoane numită **primar** (primar=latinescul primarius, de la primus "cel dintâi").

Numărul de locuitori era cel care determina numărul consilierilor unei localităţi:

- până la 1.500 locuitori = 5 consilieri;
- între 1.500 - 3.000 = 7;
- între 3.000 - 5.000 = 9;
- între 5.000 - 15.000 = 11;
- între 15.000 - 30.000 = 13;
- între 30.000 - 50.000 = 15;
- peste 50.000 = 17;

Piteştiul, având o populaţie între 5.000 - 15.000, avea un număr de 11 consilieri.

Consilierii comunali erau aleşi direct de către adunarea alegătorilor comunei. Puteau fi alegători toţi cetăţenii care îndeplineau anumite condiţii, dintre care amintim: să domicilieze în comună cu cel puţin şase luni înainte de alegeri, să plătească o

Scanned by CamScanner

contribuţie directă (în comunele rurale o dare de 48 de lei, în cele urbane, cu o populaţie de 3.000 - 15.000 cu o dare de 80 lei, iar în cele cu populaţie peste 15.000 o dare de 110 lei), cu excepţia profesorilor şi institutorilor, preoţilor, medicilor, inginerilor, arhitecţilor, avocaţilor - toţi cu diplome recunoscute de guvern, şi a celor ce primesc o pensie anuală de cel puţin 2.000 lei; să nu fie servitori, faliţi nereabilitaţi, supuşi interdicţiei, condamnaţi pentru furt, abuz de încredere, înşelăciune, spargere de peceţi şi sustragere de acte depuse în locuri publice; să nu fie cunoscuţi în public că ţin case de prostituţie sau de jocuri de cărţi.

Întrunirea alegătorilor în comunele urbane pentru alegerea consilierilor avea loc din patru în patru ani, jumătate din aceştia reînnoindu-se din doi în doi ani prin tragere la sorţi. În comunele rurale alegerea se făcea din doi în doi ani, o treime reînnoindu-se la un an.

Calitatea de consilier era incompatibilă cu orice funcţie salarială a statului, consilierii nu puteau fi rudă între ei până la gradul trei, inclusiv, iar în cazul comunelor urbane aceştia trebuia să ştie să citească şi să scrie. La intrarea în funcţie fiecare consilier depunea următorul juramânt: "Jur credinţă Domnitorului, supunere legilor ţării şi sprijin intereselor comunei. Aşa să-mi ajute Dumnezeu".

Consiliul comunal se convoca cel puţin o dată pe lună, sau ori de câte ori era nevoie, şi delibera numai cu majoritatea absolută. Şedinţele erau conduse de primar, sau, în lipsă, de întâiul său ajutor, sau de cel mai în vârstă dintre consilieri. Activitatea consiliului se desfăşura după un regulament în care era prevăzută şi amendarea consilierilor care absentau nemotivat.

În cazul în care consiliul delibera asupra chestiunilor care nu ţineau de atribuţiile sale, atunci Domnitorul putea dizolva consiliul şi anula acele deliberări. În decurs de două luni de la dizolvare se organizau noi alegeri, în care timp comuna era condusă de o comisie numită de guvern din persoanele care au întrunit mai multe voturi la ultimele alegeri.

Pentru ca activitatea consiliului să se desfăşoare într-un cadru legal şi pentru a fi eficientă legea i-a stabilit anumite atribuţii:

- să vegheze şi să păstreze averea comunală pentru ca locuitorii aşezării să se bucure de roadele ei;
- să urmărească condiţiile arendărilor şi închirierilor proprietăţilor, produselor şi veniturilor comunei, când termenul acestora nu trecea de trei ani;
- să supravegheze modul cum se împarte păşunea şi pădurea comunală şi cum se întrebuinţează veniturile comunale.

Unele dintre hotărârile consiliului urmau să aibă aprobarea Comitetului Permanent şi al Prefecturii sau a unei ordonanţe domneşti sau chiar a unei legi:

- bugetul de venituri şi cheltuieli;
- cumpărările, înstrăinările, schimburile de averi nemişcătoare sau de drepturi ale comunei, constituiri de ipoteci, delimitări şi împărţiri de bunuri nemişcătoare aflate în devălmăşie;
- fixarea, schimbarea sau micşorarea contribuţiilor comunale, introducerea de diferite taxe şi regulamente pentru închirierea locurilor de bâlciuri, târguri, pieţe, dejugători;
- deschiderea şi închiderea de străzi şi pieţe publice, proiecte de aliniere, de drumuri vecinale şi laterale;
- fixarea numărului şi zonei parohiilor comunei, aprobarea bugetelor acestora şi altele.

În situaţia când Comitetul Permanent sau Ministerul de Interne refuzau aprobarea unora dintre ele, atunci Consiliul comunal se putea adresa la Consiliul de

Scanned by CamScanner

Stat.

Asupra următoarelor chestiuni consiliile comunale îşi dădeau numai părerea (erau numai consultate):

- proiectele de aliniere ale drumurilor mari din interiorul oraşelor, târgurilor şi satelor;
- primirea darurilor şi legăturilor făcute aşezămintelor de binefacere care ţin de comună;
- unirea de cătune, sate, slobozii, într-o comună, sau deslipirea acestora;
- cererea de împământenire a străinilor domiciliaţi în comune etc.

Alte atribuţii ale consiliilor comunale se refereau la întocmirea regulamentelor pentru administraţia interioară a comunei şi a ordonanţelor de poliţie comunală, care, însă nu trebuia să intre în contradicţie cu legile sau regulamentele administraţiei generale. De aceea, în termen de 48 de ore, acestea vor fi înaintate subprefectului (pentru cele rurale), sau prefectului (cele urbane) pentru a le înainta Comitetului Permanent.

De asemenea consiliul numeşte pe funcţionarii de orice grad, pe arhitecţi şi împiegaţi (referenţi), pe directorii de aşezăminte publice care aparţin de primărie, pe doctori, chirurgi şi veterinari, pe profesorii şi institutorii şcolilor care erau întreţinute de comună. Suspendă sau revocă împiegaţii plătiţi de comună şi care erau numiţi de el.

Articolul 82 al legii arată că fiecare comună rurală sau urbană are în frunte câte un magistrat numit primarul comunei, ales odată cu consilierii în comunele rurale, sau numit de Domn în cazul comunei urbane dintre primii trei consilieri cu voturi mai multe. Primarul, în funcţie de numărul locuitorilor, era ajutat de consilier: până la 3.000 de locuitori de un consilieri; între 3.000 - 6.000 de doi; între 6.000 - 15.000 de trei; între 15.000 - 40.000 de patru; peste 40.000 de şase consilieri. Primarii şi ajutoarele lor se reînnoiesc odată cu membrii care se schimbă, prin tragere la sorţi, jumătate plus unul, din doi în doi ani în comunele urbane şi la un an în comunele rurale. În comunele urbane primarii se numesc dintre consilierii cei noi, iar ajutoarele dintre toţi consilierii.

Primarul este singurul însărcinat cu administrarea comunei, dar poate delega pe ajutorii de primari să răspundă de unele chestiuni. El este sub autoritatea guvernului şi este însărcinat cu următoarele îndatoriri:

- publicarea şi executarea legilor şi a regulamentelor generale;
- executatea măsurilor de siguranţă publică;
- poliţia comunală a pieţelor publice, a străzilor etc.;
- conservarea şi administrarea proprietăţii comunei şi a drepturilor sale;
- îndestularea populaţiei cu articolele de primă necesitate;
- căutarea veniturilor, privegherea stabilimentelor comunale şi contabilitatea comunală;
- redactarea bugetului şi darea socotelilor de cheltuieli;
- propunerea către consiliul de creare a noi venituri comunale;
- învoirea târgurilor, facerea contractelor şi adjudecarea lucrărilor comunale conform cu încheierile consiliului comunal, în limitele legilor şi regulamentelor în fiinţă;
- înfăţişarea drepturilor comunale înaintea judecăţii, ca reclamant sau ca apărător sau cu delegarea oamenilor de specialitate;
- întocmirea listelor electorale.

Toate măsurile luate de primar se dădeau sub formă de dispoziţie.

Tot primarul era însărcinat cu încheierea actelor civile, dar putea delega în

Scanned by CamScanner

locul său un ajutor sau un consilier.

În situaţia când primarii sau ajutorii de primar încălcau legile ţării ei puteau fi suspendaţi de prefect, în comunele sub 3.000 de locuitori, sau de Ministerul de Interne în celelalte comune. De asemenea puteau fi revocaţi de Ministerul de Interne şi, respectiv, de Domn.

Primarii aveau obligaţii de a priveghea asupra ospiciilor, birourilor de binefacere, şcolilor, închisorilor, bisericilor, să le viziteze şi să facă propuneri consiliului comunal pentru rezolvarea diferitelor chestiuni.

În caz de răscoală, de loviri grave aduse păcii, alte evenimente neprevăzute care ar cauza pagube locuitorilor, poate da regulamente şi ordonanţe poliţieneşti, cu condiţia de a le comunica imediat consiliului comunal şi de a trimite copii la Prefectură.

În oraşele cu peste 3000 de locuitori Domnul poate încredinţa privegherea şi menţinerea ordinii publice unui anume funcţionar de poliţie, care în Bucureşti se numeşte prefect de poliţie, iar în celelalte oraşe cap sau comisar de poliţie.

De asemenea, primarul va îngriji de a se feri şi a opri întâmplările ce ar putea fi ocazionate de "furioşii şi nebunii lăsaţi în libertate". Îi poate interna în casa de sănătate sau ospiciu dacă familiile nu se pot îngriji de ei, anunţând procurorul de pe lângă tribunalul judeţului. Tot el trebuie să privegheze persoanele şi locuinţele dedate prostituţiei, să ia măsurile cuvenite pentru a asigura sănătatea, moralitatea şi liniştea publică. Iar consiliul trebuia să facă regulamentul pe care îl considera trebuincios şi folositor. Şi tot primarul făcea poliţia spectacolelor, putând opri, în împrejurări grave, orice reprezentaţie pentru a asigura paza obştei şi a moralităţii publice.

Primarul avea obligaţii şi pe linie financiară, trebuind să verifice cel puţin o dată pe lună starea casei comunale, ca şi pe linia păstrării arhivelor, a titlurilor de proprietate ale comunei şi registrelor de stare civilă pentru ca acestea să nu se înstrăineze din depozit.

Faţă de salariaţii primăriei (împiegaţi), când aceştia nu-şi făceau datoria, primarul putea lua măsuri de suspendare pe un termen limitat, iar faţă de secretar (scriitor) şi perceptor (strângătorul de dări) făcea propuneri consiliului comunal.

Toate regulamentele şi ordonanţele primarului şi consiliului erau publicate prin proclamaţii sau afişe.

Retribuţia primarului se făcea din cutia comunală, aceasta fiind fixată de consiliul comunal, iar ajutorii de primari primeau o indemnizaţie pentru zilele lucrate.

Semnul distinctiv al primarului era o eşarfă cu culorile naţionale, fixată la cingătoare.

Articolul 109 al legii prevedea că la fiecare comună rurală era câte un scriitor, iar la cele urbane câte un secretar, care erau numiţi, suspendaţi sau revocaţi de consiliul comunal, cu condiţia să fie încuviinţate de Consiliul Permanent. Suspendarea se făcea provizoriu. Sarcina de bază a secretarului (scriitorului) era de a ţine un registru certificat şi parafat de primar, în care redacta procesele verbale şi transcria toate deliberările. Leafa acestui funcţionar era fixată de consiliul comunal cu aprobarea Consiliului Permanent.

Un alt funcţionar al primăriei, numit, suspendat sau revocat de consiliul comunal cu aprobarea Comitetului Permanent era perceptorul, care la ocuparea funcţiei depunea o garanţie bănească.

În ceea ce priveşte cheltuielile comunale, la articolul 118 legea le delimitează în obligatorii şi facultative. Cele obligatorii erau: întreţinerea localului primăriei şi a cancelariei acesteia, asigurarea abonamentului la gazeta oficială, a registrelor de stare civilă, întocmirea recensământului populaţiei, plata salariului primarului,

Scanned by CamScanner

perceptorului şi însărcinaţilor cu strângerea accizelor, a gardienilor, sergenţilor, vătăşeilor şi a celorlalţi funcţionari ai primăriei.

Apoi trebuia să fie asigurate cheltuielile cu chiriile şi reparaţiile localurilor de şcoli, judecătoriilor de ocoale şi a altor edificii comunale, cumpărarea mobilierului necesar acestora, întreţinerea ospiciilor, săracilor neputincioşi şi a copiilor găsiţi.

După aceea trebuia prevăzute în bugetul comunei sume pentru iluminarea şi pavarea străzilor, pentru fântâni, grădini şi plantaţii publice, pentru planuri şi alinieri de străzi, pentru plata contribuţiilor şi impozitelor pe averile şi veniturile comunale.

În ceea ce priveşte veniturile comunale, la art. 123 legea prevedea obligativitatea consiliilor comunale de a înscrie în buget toate veniturile, precum şi excedentul din anii anteriori. Fiecare comună are dreptul să facă impuneri extraordinare, prin hotărârea majorităţii absolute a consilierilor. Procesul verbal al consiliului comunal, împreună cu eventualele reclamaţii din partea contribuabililor, urmau să fie trimise la Comitetul Permanent pentru a primi din partea Ministerului de Interne avizul pentru comunele rurale sau ordonanţă domnească pentru comunele urbane.

În ceea ce priveşte compartimentul contabilitate, legea precizează că în fiecare an pe ziua de 2 mai consiliul comunal se convoacă pentru a proceda la reglementarea provizorie a socotelilor anului trecut. Iar pe 1 septembrie pentru a delibera asupra bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul următor.

Bugetul de venituri şi cheltuieli putea fi consultat de orice contribuabil, fiind afişat la primărie şi trebuia aprobat de Comitetul Permanent iar pentru oraşele Bucureşti, Iaşi, Craiova, Galaţi, Ploieşti, Brăila, Ismail de Ministerul de Interne.

Cheltuielile din anul anterior trebuia să fie trimise la Comitetul Permanent până la 1 iulie, iar bugetul pe anul următor până la 15 octombrie.

Pentru orice cheltuială care s-ar fi făcut în afara prevederilor bugetare trebuia să aibă aprobare specială de la Comitetul Permanent.

În fine, legea mai precizează că pentru punerea în aplicare a prevederilor sale urma ca toate consiliile urbane şi rurale să se reînnoiască în totalitatea lor prin noi alegeri.

După cum se poate observa legea comunală preia toate elementele cuprinse în Regulamentul Organic din 1831 din domeniul administraţiei. Era şi firesc căci şi una şi cealaltă au la bază experienţa anterioară în materie, dar şi consultarea legilor si regulamentelor unor state europene moderne. Legea comunală aduce noi precizări în privinţa drepturilor şi obligaţiilor consiliilor, precum şi ale primarului. Se arată cum trebuie să fie conlucrarea dintre consilieri şi primar, cum şi când să se desfăşoare şedinţele consilierilor, în ce domeniu pot lua hotărâri aceştia. De asemenea se stipulează modul cum sunt aleşi consilierii şi primarul, durata ocupării acestor funcţii, retribuirea, suspendarea şi înlăturarea din funcţie şi altele.

Toate modificările care se vor aduce acestei legi în deceniile următoare vor viza latura perfecţionării impuse de complexitatea vieţii, de modernizare.

De exemplu, completările din 1886 vizează, în primul rând durata mandatului primarului şi consilierilor. Pe baza experienţei s-a ajuns la concluzia că activitatea acestora este mai eficientă dacă perioada de activitate este mai lungă. Astfel că, începând cu acest an, alegerile pentru primari şi consilieri se fac din patru în patru ani. Până la alegerea noii autorităţi se numea de către guvern o comisie interimară, care era formată dintr-un preşedinte şi membri, puterea ei reducându-se la "pură administraţiune".

Tot ca modificare să considerăm şi numărul variabil al consilierilor, în funcţie de mărimea localităţii, şi al ajutorilor de primari determinat mai ales, de veniturile

Scanned by CamScanner

bugetare, că sub vârsta de 25 ani sau dacă nu ştia carte nu putea fi consilier. După legea din 1864 primarul conducea pe bază de dispoziţii, iar acum pe bază de ordonanţe.

În comunele rurale şi urbane nereşedinţă de judeţ, alegătorii votează direct într-un singur colegiu. În comunele urbane reşedinţă de judeţ alegătorii se împart în două colegii: colegiul întâi este format din cei care au un venit financiar mai mare de 600 lei şi cei scutiţi de cens (profesiunile libere, ofiţerii în retragere, pensionarii statului, cei ce au absolvit cel puţin o şcoală de învăţământ secundar); aceştia votează direct şi aleg jumătate plus unul din consilieri.

Din colegiul al doilea fac parte cei ce au un venit până la 600 lei sau care plătesc statului o dare directă anuală de cel puţin 20 lei. Sunt scutiţi de cens cei ce au absolvit cel puţin învăţământul primar, dar să plătească darea căilor de comunicaţie. Aceaştia votează direct.

Toţi ceilalţi care plătesc o dare cât de mică la stat votează prin delegaţie - 50 alegători aleg un delegat. Cei din colegiul al doilea şi delegaţii aleg jumătate din consilieri. [91]

Prin Legea pentru unificarea administrativă din anul 1925 [92] comunele şi judeţul urmau să-şi administreze interesele tot prin consilieri şi primar. Noutatea constă în faptul că unii consilieri erau aleşi, alţii erau de drept şi alţii erau femei, cooptate obligatoriu în comunele reşedinţă de judeţ, pentru celelalte fiind facultativ. Primarul fiind capul administraţiei comunale, executa hotărârile consiliului şi delegaţiei permanente comunale şi împreună cu delegaţia supraveghează mersul administraţiei comunale.

Componenţa unui consiliu era următoarea: trei cincimi consilieri aleşi de către toţi alegătorii comunali, cu vot universal, egal, direct, secret, obligator prin scrutin pe listă şi reprezentarea minorităţii; până la două cincimi consilieri de drept şi doi consilieri femei la oraşele sub 50.000 de locuitori. În total 15 consilieri pentru localităţile între 10.000 - 25.000 şi 18 pentru cele peste 25.000 de locuitori.

Odată cu consilierii se alegeau şi membrii supleanţi, egal cu o treime din numărul celor aleşi, care trebuia să completeze vacanţele legale ivite în consiliile comunelor reşedinţă de judeţ.

Consilierii de drept, în număr de doi până la şapte, erau reprezentaţi de: cei mai vechi titulari ai învăţământului primar de stat, profesional şi secundar; un reprezentant al cultului cel mai numeros din localitate; reprezentanţii cei mai înalţi în grad ai ministerelor Sănătăţii Publice şi Ocrotirilor Sociale, Agriculturii şi Domeniilor (Serviciul Zootehnic) şi Lucrărilor Publice; câte un reprezentant al camerelor de Agricultură, de Comerţ şi Industrie şi ai Muncii pentru oraşele reşedinţă de judeţ.

Delegaţia permanentă a primăriei era formată, în afară de primar, din patru membri şi trei supleanţi în comunele cu peste 25.000 de suflete şi din trei membri şi doi supleanţi în celelalte comune.

Ea înlocuia consiliul comunal în intervalul dintre sesiuni şi decidea în locul lui, fiind un organ consultativ al primarului. Prin atribuţiile sale, întocmea listele electorale pentru alegerile politice şi administrative, precum şi proiectul de buget şi proiecte de regulamente pe care le supunea aprobării consiliului comunal.

Consiliul comunal se întrunea o dată pe trimestru şi ori de câte ori era nevoie. El putea să înfiinţeze comitete de cetăţeni care sub conducerea unui consilier să dea concursul administraţiei locale în probleme de învăţământ, cultură, sănătate, ocrotiri sociale, edilitare, agricultură etc.

Primarul era şeful administraţiei, dar şi al poliţiei în mod direct sau prin intermediul agenţilor şi ofiţerilor de poliţie administrativă.

Scanned by CamScanner

La expirarea mandatului de opt ani pentru consilierii aleşi se organizau alegeri ordinare; alegerile complementare puteau avea loc oricând în perioada celor opt ani.

Consiliile comunale puteau fi dizolvate când se descompletau mai mult de jumătate şi nu puteau fi completate cu consilierii supleanţi; când ieşeau din atribuţiile legale sau comiteau acte contra intereselor generale, ori contra ordinii de stat; când compromiteau cu rea credinţă interesul administraţiei locale.

Legea precizează şi serviciile care se puteau înfiinţa de o comună "după trebuinţele şi mijloacele" fiecăreia:

- administrativ
- tehnic
- economic
- financiar
- statistic
- sanitar
- contencios
- altele dictate de nevoile comunei

Mai precizează că fiecare comună avea cel puţin un secretar care poate fi şi casier. El este şeful cancelariei, supraveghează arhivele şi lucrările comunei.

Legea stipulează că primarii, preşedinţii comisiilor interimare, membrii delegaţiilor permanente şi membrii consiliului comunal sunt răspunzători băneşte către comună de toate pagubele pe care le-ar provoca prin rea credinţă şi dacă au contractat lucrări fără a avea fonduri alocate, sau au făcut împrumuturi în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

Legea pentru organizarea administraţiei locale din 3 august 1929, face precizări pe linia perfecţionării administraţiei locale în sensul că organele comunelor urbane sunt împărţite în două: deliberative (consiliul comunal urban şi cel municipal) şi executive (primarul, ajutorul de primar, delegaţia consiliului comunal sau municipal). Acestor organe le sunt subordonaţi secretarul şi serviciile comunale. [93]

Legile pentru organizarea administrativă din 1931, 1934, 1936, 1938 nu aduc modificări însemnate celei anterioare.

Primăria Piteşti, pentru a-şi uşura activitatea, în anul 1915 a început să editeze "Buletinul comunal al urbei Piteşti - organul intereselor generale comunale", care apărea lunar. În el se publicau ordonanţele, licitaţiile, rapoartele către minister, listele de preţuri, înştiinţări etc.

Pe timpul războiului buletinul şi-a încetat apariţia, pe care şi-o reia în anul 1921 pe baza referatului secretarului din 28 iunie 1920 şi a aprobării comisiei interimare. Primul număr al noii apariţii a fost la 18 septembrie 1921. [94]

În aceeaşi perioadă consiliul comunal şi-a încetat activitatea, treburile administrative fiind îndeplinite de o comisie interimară. Comisia şi-a continuat activitatea până în anul 1926, deoarece Legea pentru unificarea administrativă, impusă de constituirea statului naţional unitar român la 1 decembrie 1918, a necesitat pregătire specială. Pe baza Legii pentru unificarea administrativă din anul 1925, publicată în Monitorul Oficial nr. 21/26.01.1926 a fost ales noul consiliu la 9 aprilie 1926. [95]

La 15.04.1926, Ministerul de Interne - Direcţiunea Comunală face cunoscut Prefecturii Argeş că s-au aprobat lucrările de constituire a Consiliului comunei urbane Piteşti, alegerea primarului şi a delegaţiei permanente. Noul consiliu era compus din 15 consilieri aleşi şi 10 consilieri de drept; delegaţia permanentă era formată din trei membri şi doi supleanţi, pe timp de patru ani. Primar al urbei Piteşti a fost ales Ştefan Martinescu. La 19 aprilie 1926 are loc prima întrunire a consiliului când se împart sarcinile fiecărui membru.

După două săptămâni, pe baza art. 24 al legii, au fost cooptate două doamne: Elena P. Stavăr şi Ioana Dinescu (profesoară la Scoala profesională). Pe 20 august acelaşi an, Prefectura Argeş face cunoscut primăriei că au fost desemnaţi consilierii

Scanned by CamScanner

de drept în consiliul comunal doi consilieri judeţeni: ing. Emil Trepteanu şi maiorul P. Şerbănescu.

Pe baza aceleiaşi legi au fost cooptaţi în Consiliul judeţean doi consilieri comunali (Marin V. Popescu şi N.D. Popescu), precum şi primarul care devin membri de drept.

Lucrurile nu mergeau prea bine. Nu era stabilitate în organele de conducere ale primăriei: demisii, înlocuiri, alegeri parţiale.

La 3 decembrie 1928, prefectul judeţului Argeş, Armand Călinescu, primeşte demisia primarului şi a delegaţiei permanente şi însărcinează pe consilierul C.I. Rătescu cu girarea funcţiei de primar până la alegerea altuia. Prin înalt decret regal nr. 597 din 27 februarie 1929, s-a dizolvat Consiliul comunal Piteşti, numindu-se o comisie interimară, compusă din: C.I.Rătescu, preşedinte, Alexandru Aslan, Gh. Gubavu, Traian Dumitrescu, Nicolae Mircea, Nicolae Minculescu, Nicolae Şuşu, Gh. Iuneş şi N. Popescu, membri. Comisia a depus jurământ în faţa lui Armand Călinescu şi a condus treburile comunei prin decizii luate de preşedinte şi aprobate de ea în şedinţe. [96]

Lupta dintre principalele partide politice (P.N.L. şi P.N.Ţ.) se observa şi la nivelul conducerii administrative a Piteştiului, între primar şi consilieri. De exemplu, în anul 1937 februarie 1, primarul P. Teodorescu a demisionat din proprie iniţiativă "în interesul comunei" şi propune în locul său pe Ion Namescu. Această situaţie îl nemulţumeşte pe consilierul C.I.Rătescu care zice în şedinţa consiliului că "... sistemul rotativ inaugurat, schimbându-se primarii şi ajutorii de primari aşa des, este defectuos în administraţia comunală". La această remarcă răspunde consilierul M.V.Popescu (P.N.L.) "... că şi sub guvernul P.N.Ţ. s-au schimbat primarii". [97]

În final a fost ales I. Namescu, care la 30 decembrie 1937 a fost suspendat "... pe timpul cercetărilor ordonate la primărie... [98] fiind numit primar delegat C.I.Rătescu, prin ordin al Ministerului de Interne. Apoi consiliul comunal a fost dizolvat şi numită o comisie interimară, formată din C.I. Rătescu, preşedinte, doi vicepreşedinţi şi opt membri.

La scurt timp, 11 februarie 1938, comisia interimară este revocată şi secretarul primăriei este delegat să conducă instituţia, iar pe 18 februarie 1939, prin decizie, se "... deleagă ca şef de cabinet al primăriei" un funcţionar care avea grad de şef de birou la serviciul administrativ. [99]

La fiecare schimbare de consiliu comunal sau comisie interimară se împart funcţiile în cadrul primăriei.

După cum se vede era mare instabilitate la organele care conduceau destinele oraşului.

Pentru că activitatea politică pe care o desfăşurau unii funcţionari ai primăriilor influenţa negativ pe cea pentru care erau plătiţi, prin decret regal, s-a hotărât ca funcţionarii publici să nu facă parte din partide politice [100]. În termen de şapte zile cei ce făceau politică la acea dată trebuia să demisioneze.

În situaţia Piteştiului, din cei 60 de funcţionari ai primăriei, numai şapte erau membri ai partidelor politice (patru P.N.L. şi trei P.N.Ţ.); unul dintre aceştia nedemisionând din funcţie. Toţi ceilalţi prin declaraţie scrisă, afirmau că "... nu au făcut politică". [101]

Având în vedere că activitatea primăriilor s-a amplificat şi diversificat, dar şi datorită politicii interne care urma să se întroneze în România, Ministerul de Interne a hotărât şi transmis ordinul 29/1938 pentru înfiinţarea pe lângă primării a unui birou de presă. Prin decizia nr. 2699 din 05.04.1938, primarul Nicolae D. Ghimpa a dispus înfiinţarea biroului, care avea următoarele atribuţii:

Scanned by CamScanner

1. "Pregătirea materialului pentru publicat în gazetele locale, sau de transmis la ziarele din capitală şi care va fi aprobat de primar;

2. Funcţionarii acestui birou vor păstra cea mai mare discreţiune asupra tuturor lucrărilor cu caracter confidenţial, fiind supuşi imediat pedepselor disciplinare pentru încălcarea dispoziţiunilor date de noi în această privinţă;

3. Vor trimite Serviciului Presei din Ministerul de Interne ziarele şi revistele ce apar în localitate;

4. La finele fiecărei luni să facă un raport special al lucrărilor efectuate". [102]

A fost numit să conducă acest birou Alexandru Stănescu-secretar delegat al primăriei, ajutat de Gh. A. Popovici, impiegat.

Deoarece s-a constatat că nu era suficientă ordine la primărie, că funcţionarii publici aveau lipsuri în activitate, s-a hotărât, prin decizia 1405 din 18 februarie 1938, că "toţi funcţionarii primăriei sunt obligaţi a semna condica de prezenţă atât la sosire, cât şi la ieşire." [103]

Aceste măsuri s-au luat pe fondul instabilităţii politice şi a instaurării dictaturii regale la 11 februarie 1938.

La douăzeci de zile după venirea la conducerea ţării, Carol al II-lea semnează un Decret-Lege prin care "Toate asociaţiunile, grupările sau partidele politice actualmente în fiinţă... sunt şi rămân dizolvate" [104], lege precedată de abrogarea Constituţiei din 1923 şi înlocuirea cu alta la 27 februarie, care proclama concentrarea puterii în mâna regelui, transformând parlamentul într-o anexă a sa.

La finele anului (16 decembrie 1938) regele Carol a promulgat Legea pentru înfiinţarea organizaţiei politice Frontul Renaşterii Naţionale "ca unică organizaţie politică de stat" [105], din care trebuia să facă parte şi toţi salariaţii de stat.

Pe linie administrativă regele face o reformă prin care sunt înfiinţate 10 ţinuturi, fiecare dintre ele înglobând mai multe judeţe.

În timpul conducerii ţării de către generalul Ioan Antonescu, pe baza Decretului - lege nr. 3219 din 21 septembrie 1940, Ministerul de Interne dă ordin pentru desfiinţarea rezidenţelor regale şi reorganizarea prefecturilor de judeţe, la 24.04.1941, pentru înfiinţarea de consilii (pe lângă prefecturi, preturi şi primării) pentru organizarea tuturor serviciilor din judeţe. Aceste consilii urmau să ia fiinţă până la 1 mai 1941 şi aveau menirea "... să înlăture dificultăţile ce s-ar ivi în aplicarea legală a tuturor măsurilor luate de puterea centrală"[106]

La primărie urma să fie format pe aceleaşi principii, din "... toţi funcţionarii statului, caselor autonome, regiilor publice (numai şefii autorităţilor publice din localitate)", consiliul urmând să fie condus de primarul oraşului.

La Piteşti acest consiliu s-a format la data de 6 mai 1941, pe bază de proces-verbal, în prezenţa prefectului, din următorii:

- ajutorul de primar;
- medicul şef al oraşului, circumscripţia I-a;
- medicul şef al oraşului, circumscripţia II-a;
- medicul veterinar al oraşului;
- administratorul de plăţi şi încasări;
- administratorul de constatare;
- protoiereul judeţului;
- directorul Liceului "I.C.Brătianu";
- arhitectul şi directorul Întreprinderilor comunale;
- inspectorul şcolar primar;
- directorul Serviciului agricol;
- prim procurorul Tribunalului;

Scanned by CamScanner

- preşedintele Camerei de comerţ;
- preşedintele Camerei de muncă;
- preşedintele Sfatului negustoresc;
- decanul Baroului de avocaţi;
- preotul catolic;
- şeful Poliţiei;
- avocatul comunei;
- secretarul comunei;
- cei trei şefi ai serviciilor primăriei.

Consiliul se întrunea de patru ori pe lună, chiar de mai multe ori în cazuri de incendii, inundaţii etc. Prezenţa la şedinţă era obligatorie, cei ce lipseau trebuia să aibă motive foarte serioase.

La şedinţa din 25 octombrie 1941 a acestui Consiliu de colaborare s-a discutat pentru prima dată de rezolvarea unor probleme avându-se în vedere un plan cincinal. La şedinţa din 28 octombrie, s-au discutat multe probleme ale oraşului, practic substituindu-se consiliului comunal, avându-se în vedere planul cincinal. Printre altele s-a discutat şi chestiunea construirii unui cartier pentru ţigani, pentru a se rezolva latura de urbanism, cea socială şi cea privind liniştea şi ordinea în urbe.

Administraţia locală nu mergea prea bine, deoarece acest consiliu de colaborare se substituia consiliului local, uneori convenindu-i acestuia, dar şi din cauza greutăţilor provocate de război.

Observându-se acest lucru, consiliul de colaborare a început să fie convocat mai rar, în ultimele luni deloc, aceasta la recomandarea Ministerului Afacerilor Interne. De exemplu, în lunile aprilie şi mai 1944, primarul prof. Ion Steriopol, nu l-a convocat nici o dată.

Acest paralelism în conducerea treburilor oraşelor şi judeţelor a determinat Ministerul Afacerilor Interne să dea un ordin-circular la 3 noiembrie 1946 pentru a lămuri rostul înfiinţării consiliilor de colaborare şi pentru a înlătura paralelismul în conducerea administrativă a oraşelor şi judeţelor ţării. "Înfiinţarea consiliilor de colaborare... a fost determinată de constatarea că administraţiile locale (primării, preturi, prefecturi) erau lipsite de concursul organelor locale dependente de celelalte ministere... lipsea o coordonare pe plan orizontal. Consiliile de colaborare nu pot da decizii în numele obştii locale." [107]

Reapariţia partidelor politice după 23 august 1944 a determinat participarea la organizarea şi desfăşurarea activităţii administrative a oraşului şi a reprezentanţilor acestora. Dar după încheierea Convenţiei de Armistiţiu la 12 septembrie 1944 şi constituirea Comisiei Aliate de Control administraţia în România a fost influenţată de sovietici, a căror prezenţă în viaţa politică, economică şi culturală a fost tot mai simţită. La Piteşti a acţionat Comandamentul Militar Sovietic al oraşului. De aci înainte activitatea consiliul comunal este inexistentă, el fiind înlocuit cu alte comitete.

Astfel, pe baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 34.741 din 25 octombrie 1945, se înfiinţează în Piteşti, prin decizia nr. 7369 a primăriei, Comitetul orăşenesc cu drept consultativ sub preşedinţia primarului: "Având în vedere comunicările partidelor politice din Frontul Naţional Democrat şi formaţiunile care colaborează cu guvernul prin care se propun delegaţi a lua parte în acest comitet, decide: se înfiinţează Comitetul consultativ de coordonare, sub preşedinţia primarului, format din câte doi membri ai partidelor politice din F.D.N. şi formaţiunile care colaborează în guvernul de largă concentrare democratică dr. Petru Groza. Comitetul va seconda pe primar în îndeplinirea atribuţiunilor sale, urmând a fi consultat obligatoriu în chestiunile generale de interes gospodăresc local."[108] Acesta era compus

Scanned by CamScanner

din următorii membri:

- comandor aviator N. Teodoru şi C.M. Constantinescu, directorul Şcolii nr. 1 băieţi = P.N.L.;
- Ion Mihalache şi Savu Stoian, meseriaşi = P.N.Ţ.;
- Traian Novacovici şi Tudorică Nicolescu = P.S.D.;
- Muscalu Sisoe şi Mendelovici Jak = P. Comunist.

Ceva mai târziu, la 20 noiembrie 1946, prin decizia primăriei nr. 7275, s-a constituit Comitetul cetăţenesc orăşenesc pentru organizarea executării Convenţiei de armistiţiu din 1 octombrie 1945 [109]. Acesta era format din:

- primarul oraşului, preşedinte,
- secretarul primăriei, membru,
- doi membri din partea Camerei de Comerţ şi Industrie (unul activ şi celălalt supleant),
- şeful poliţiei,
- comandantul garnizoanei,
- din partea organizaţiilor şi partidelor politice care fac parte din guvern (P.S.D., P.C.R., Frontul Plugarilor, P.N.L., Apărarea Patriotică, Uniunea Patriotică).

Influenţa sovietică în toate domeniile de activitate, schimbarea cadrelor conform Legii iepurării nr. 217 din 30 martie 1945 [110] prin care s-a făcut "planificarea administraţiei publice", au dus la modificări în organizarea administrativă. Pe baza legii nr. 17 din 11 ianuarie 1949 au luat fiinţă în ţară, la 1 aprilie 1941, comitetele provizorii ale primăriilor, preturilor şi prefecturilor. Aceste comitete, pe baza Decretului 259 din 28 decembrie 1950, au fost înlocuite cu sfaturile populare. Comitetele provizorii s-au constituit în organe tranzitorii către sfaturile populare.

Scanned by CamScanner

Comitetul provizoriu, sfatul şi consiliul popular

La Piteşti, Comitetul provizoriu, format din preşedinte (Gheorghe Medve), secretar (Constantin Duţă) şi membru (Ortansa Stângaciu), a fost instalat şi s-au organizat "secţiunile de resort" pe data de 1 iulie 1949, în urma "aprobării încadrărilor de către Comisiunea de Stat pentru aplicarea Legii consiliilor comunale".[111]

Aceste secţii erau: cadre, administrativă, gospodării şi industrii locale, de care răspundea preşedintele, sănătate, muncă şi prevederi sociale şi comercială, de care răspundea membrul comitetului, secretariat, financiar şi învăţământ, de care răspundea secretarul.[112]

Sfatul popular al oraşului Piteşti a fost ales în şedinţa de constituire din 18 decembrie 1950, când s-au ales şi deputaţii în sfat pe circumscripţii. Deputaţii fuseseră aleşi la data de 8 decembrie 1950, pe baza Legii pentru alegerea de deputaţi din 8 septembrie acelaşi an. Membri ai comitetului executiv au fost aleşi deputaţii: Dumitru A.D. Ioan (preşedinte), Străulescu Gh. (vicepreşadinte), Cernea I.Mihail (secretar), Vasile Gheorghe, dr. Dolejan Gh., Martinescu Iosefina, Teodorescu Marin, cpt. Marin Petre, lt.Ilie Traian, Cocinescu Teodor şi Valotzi Francisc (membri).

Tot la 18 decembrie au fost aleşi deputaţii în comisiile permenante (în număr de 11): buget şi finanţe; industrii locale; pentru colectări; pentru sănătate; pentru agricultură; pentru învăţământ; pentru artă şi cultură; pentru aprovizionare şi comerţ; pentru cooperaţie, pentru prevederi sociale; pentru urbanistică. [113]

Forma de conducere a sfaturilor era comitetul executiv şi lucra prin intermediul deciziilor şi ordonanţelor.

Piteştiul, fiind reşedinţa regiunii cu acelaşi nume, sfatul popular se numea de subordonare regională. Deci, titulatura era: Sfatul Popular al oraşului de subordonare regională Piteşti. Sfatul se întrunea în sesiuni ordinare şi extraordinară când se convocau toţi deputaţii (în număr de 51). Şedinţele erau conduse de un birou, format din trei persoane. În aceste sesiuni se prezentau dări de seamă pe diferite probleme şi se refereau la perioada dintre sesiuni.

Sfatul popular era format din comisii permanente pe diferite probleme, care discutau problemele oraşului, înlocuind consiliul comunal anterior. În sesiunile sfatului se prezentau dările de seamă, planurile de muncă trimestriale, care, după discuţii şi completări aduse de deputaţi, erau validate de cei prezenţi.

Formalismul, birocraţia şi un anumit stil de lucru au început chiar din perioada comitetului provizoriu. Într-un raport din anul 1949 se spunea: "Comitetul a ţinut în mod regulat, în fiecare zi, şedinţe de lucru pentru rezolvarea problemelor curente.[114]

Toate şedinţele, conform planurilor de muncă, aveau rezervat un anumit timp pentru a se discuta probleme politice: lupta pentru pace şi lupta de clasă.[115] În a treia sesiune ordinară a Sfatului popular Piteşti, din 23 septembrie 1951, în cuvântul unui deputat descifrăm clar importanţa care urma să se dea laturii politice.

"Tov. Porceanu Grigore aduce critică tov. deputaţi care nu înţeleg să ia parte la şedinţe în cadrul sfatului, arătând că nu trebuie să se uite munca politică ce

Scanned by CamScanner

trebuie dusă în circumscripţii între cetăţenii ce ne-au dat mandatul, că duşmanul de clasă lucrează".[116]

La sesiunea a şaptea din 1 martie 1953, când s-a aprobat bugetul pe anul 1953, preşedintele sesiunii, Francisc Valoczi, zicea: "Din raport <al secţiei financiare> reies preocupările regimului nostru de democraţie populară pentru buna stare continuă a traiului oamenilor muncii şi ridicarea continuă a nivelului cultural, sanitar; datorită ajutorului dat ţării noastre de URSS s-a putut dezvolta atât de repede economia generală. Se arată comparativ situaţia grea a ţărilor căzute sub influenţa imperialismului americano-englez, unde bântuie şomajul şi mizeria asupra clasei muncitoare". [117]

În cadrul Sfatului Popular Piteşti se constituiseră 11 comisii permanente, dar la sesiunea din septembrie 1951 s-a hotărât reducerea numărului la şase:

- Finanţe-bănci, formată din 7 membri;
- Industrii locale şi urbanistică, 9 membri;
- Agricultură şi colectări, 7 membri;
- Sănătate, 7 membri;
- Prevederi sociale, 7 membri;
- Aprovizionare, comerţ, cooperaţie, 7 membri.[118]

La sesiunea a patra din 17 februarie 1952 s-a mai înfiinţat comisia Învăţământ, artă, cultură.

În cadrul acestor comisii dădeau rapoarte de activitate unii şefi de secţii sau servicii pe o anumită perioadă de timp.

Cu timpul numărul deputaţilor a crescut, în anul 1958 fiind 111, dintre care şase învăţători, trei profesori, trei ingineri, un medic, un farmacist, un procuror, restul muncitori, funcţionari şi casnice.[119]

Prin Legea 499 din 15 iunie 1946 comuna Găvana a fost trecută în componenţa oraşului Piteşti [120], care era de categoria I, iar prin noua organizare administrativă din 1956 oraşul "va primi comuna Prundu, inclusiv (cătunul) Bănănăi şi Mărăcineni-satul cu uzina de apă. Preluarea se va face în zilele de 10-11 ianuarie 1956".[121]

În urma reorganizarii administrativ-teritoriale din anul 1968, când s-au desfiinţat regiunile şi raioanele şi au reapărut judeţele, Piteştiul a fost declarat municipiu.

Forma de conducere va fi consiliul popular comunal, orăşenesc, municipal şi judeţean. Consiliul popular al municipiului Piteşti s-a format la 27 martie 1968 şi era condus de un preşedinte (ing. Gh.Marinescu), un prim-vice-preşedinte (economist Vidu Ovedenie), un vice-preşedinte (ing.Ion Alexandrescu) şi un secretar (jurist Aurel Poştoacă).[122] Lista cu aceşti oameni a fost întocmită dinainte, a fost citită de Gh. Marinescu, apoi votată de deputaţi, fără să fie aleşi.

Pe baza prevederilor H.C.M. 352 şi 353 din 1968 s-au făcut reorganizări şi reduceri de personal. Din totalul de 130 de salariaţi, câţi avea municipiul Piteşti, la 1 martie 1968, au mai rămas 70.

În urma acestei organizări administrativ-teritoriale din 1968 Piteştiului i s-au mai arondat localităţi rurale vecine Bascov, Bradu, Colibaşi, Goleşti, Mărăcineni, Racoviţa, Ştefăneşti, Valea Mare Podgoria. Astfel că populaţia Piteştiului a ajuns la 69.018.

Modul de organizare şi conducere al oraşului era acelaşi ca până acum. Pentru întărirea influenţei Partidului Comunist Român în administraţia de stat s-a hotărât ca din 1968 primii-secretari ai comitetelor comunale, orăşeneşti şi municipale să devină în acelaşi timp şi primari ai respectivelor localităţi. Tot în acelaşi scop, începând

Scanned by CamScanner

cu anul 1973, secretarii comitetelor de partid cu probleme economice, propagandă şi cultură, mai târziu şi asistenţă socială au devenit şi vicepreşedinţi ai comitetelor executive ale consiliilor populare.

La Piteşti cel dintâi prim-secretar care a devenit şi primar a fost Gh. Marinescu, iar secretarii deveniţi şi vicepreşedinţi au fost Sabina Barbu (economic), Petre Popa (propagandă şi cultură), Arseneta Duţulescu (asistentă socială).

Primăria municipiului Piteşti

În anul 1990, ca urmare a evenimentelor revoluţionare din decembrie 1989, s-a constituit o conducere nouă, atât la nivel central, cât şi local, şi a început pregătirea pentru alegerile care urmau să aibă loc în februarie 1992.

Prima conducere a Piteştiului a fost alcătuită din preşedinte (Mihai Nistor), doi vice-preşedinţi (Tache Ion şi Mihai Iosif), un secretar (Iosif Cerbureanu), 28 de membri şi trei membri supleanţi.

La 8 ianuarie 1990, la propunerea Consiliului municipal al Frontului Salvării Naţionale, a fost ales un consiliu format din: Nicolae Olteanu (primar), Ion Bădescu (vice-primar), Nicolae Ernst, Vasile Stan, Ion Tache, Maria Alexandra Răuţă (membri), secretar fiind Iosif Cerbureanu.

Pe data de 20 ianuarie 1990 în Consiliul municipal al FSN se produc modificări, în locul membrilor Maria Răuţă Alexandra şi Ion Tache au fost cooptaţi Radu Pieleanu şi George Miclăuş; pe 17 februarie sunt înlocuiţi Vasile Stan şi Gheorghe Miclăuş cu Eugen Valeriu Pop şi Gheorghe Graure; în august consiliul se schimbă în totalitate, în afară de secretar. Acesta avea următoarea componenţă: Ion Cârstoiu - primar, Florian Zaborilă şi Ion Dumitrescu - viceprimari, Eugeniu Dumitrache, Constantin Păuna, Ion Vucu, Grigore Bordeanu şi Octavian Iliescu - membri; din noiembrie primar va fi Ion Dumitrescu, iar în locul lui viceprimar Tudor Pendiuc şi în decembrie Firică Doncu îl înlocuieşte pe Constantin Păuna. În fine în anul 1991 luna iunie apar ca viceprimari Maria Ioan şi Mircea Popa. În această componenţă Consiliul municipal al FSN va conduce Primăria Piteşti până la alegerile din 27 februarie 1992.

În urma alegerilor democratice din acest an a fost ales primar Tudor Pendiuc, viceprimar Mircea Popa, iar Consiliul comunal a fost ales din 25 de membri: Amza Petre Ioan, Bădescu Ilie Emilian, Costache Florea, Croitoru Valeriu, Dădârlat Alexandru, Dumitrescu Ion, Graure Gheorghe, Haşu Constantin, Ion Popa Argeşeanu, Mânzână Ion, Miu Constantin, Muşat Gheorghe, Popescu Claudiu Dorel, Ruse Ion, Sanfrancisco Camelia, Sorescu Andrei Petre, Stănescu Gheorghe, Toma Dumitru, Vişinescu Radu, Voican Nicolae, Neguş Ion, Panţoiu Ion Dan, Pop Mihai Hotăran, Popa Gheorghe, Popa Mircea.

În perioada martie 1992 şi noiembrie 1995 au survenit unele modificări în componenţa consiliului municipal, şi anume: pe 5.03.1992 consilierul Popa Mircea devine viceprimar, iar locul său este ocupat de Diaconu Constantin pe 12.03.1992; în locul lui Dumitrescu Ion şi Costache Florea, pe 2.06.1992, vin Baltazar Radu şi Florea Sorin; pe 14.07.1992 Toma Dumitru este ales consilier judeţean; pe 3.11.1992 în locul lui Baltazar Radu este ales Petcu Dumitru; pe 29.07.1993, în locul lui Rusu Ion vine Ioniţă Ion, iar pe 24.11.1994 în locul lui Petcu Dumitru devine consilier Mihăilescu Victoria.

După ce consilierul local Dumitru Toma a trecut în rândul consilierilor judeţeni,

Scanned by CamScanner

numărul consilierilor comunali a rămas la 24 până la expirarea mandatului. Secretarul primăriei până în august 1995 a fost Iosiv Cerbureanu, iar de la această dată funcţia este ocupată de Elena Neacşu - Ţintilă.

Odată cu depunerea jurământului la 1 martie 1992 de către cei aleşi, a intrat în vigoare Legea 69/1991 - legea administraţiei publice locale care reglementează din punct de vedere juridic, organizarea, funcţionarea şi atribuţiile celor două noi instituţii create (consiliul local, ca organ deliberativ şi primarul, ca organ executiv - care împreună poartă numele de Primărie).

Consiliul local, conform legii, este format din 25 de consilieri, structuraţi pe şase comisii de specialitate, care, înaintea şedinţelor consiliului, dezbat fiecare proiect de hotărâre, exprimându-şi punctul de vedere într-un raport.

Aceste comisii sunt următoarele:

1. Comisia de studii, prognoze economico-sociale, buget, finanţe şi administrarea domeniului public şi privat:

1. Sanfrancisco Camelia	- PAC
2. Voican Nicolae	- PNŢCD
3. Graura Gheorghe	- Partidul Stângii Democrate
4. Popa Gheorghe	- PD

2. Comisia de urbanizare şi dezvoltare urbanistică, realizarea lucrărilor publice, protecţia mediului înconjurător, conservarea monumentelor.

1. Stănescu Gheorghe	- Mişcarea ecologistă
2. Sorescu Andrei Petre	- PNL
3. Miu Constantin	- Independent (fost FSN)
4. Croitoru Valentin	- PD
5. Diaconu Constantin	- PL

3. Comisia pentru servicii publice şi comerţ:

1. Bădescu Ilie Emilian	- PNL
2. Muşat Gheorghe	- PNŢCD
3. Vişinescu Radu	- PNL
4. Dădârlat Alexandru	- PDAR
5. Ioniţă Ion	- PAC
6. Pop Hotăran Mihai	- PD

4. Comisia pentru activităţi ştiinţifice, învăţământ, sănătate, cultură, protecţie socială, sportive şi de agrement:

1. Haşu Constantin	- PNL
2. Popescu Claudiu-Daniel	- PD
3. Ion Popa Argeşeanu	- Partidul Naţional Democrat Creştin, linia Maniu - Mihalache

5. Comisia pentru administraţie publică locală, juridică:

1. Panţoiu Ion Dan	- Partidul Social Democrat Tradiţional
2. Amza Petre Ioan	- Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici
3. Mihăilescu Victoria	- Independent (fost FSN)
4. Neguş Ion	- Dreapta Naţională

Scanned by CamScanner

5. Mânzână Ion - PRM
6. Florea Sorin - PDSR

Primar: Tudor Pendiuc - PD
Viceprimar: Mircea Popa - PNL - Câmpeanu

Consiliul local, ca organ deliberativ, emite hotărâri.

Primarul, ca organ executiv, conduce prin dispoziţii, ducând la îndeplinire atât reglementările legale în vigoare, cât şi hotărârile consiliului local prin aparatul propriu, angajat şi coordonat de primar.

Unirea Principatelor Române la 24 ianuarie 1859 şi promulgarea unui şir de legi importante pentru viitorul ţării (secularizarea averilor mănăstireşti, reforma agrară, administrativă, a justiţiei şi armatei, învăţământului şi bisericii, introducerea sistemului metric şi a alfabetului latin obligatoriu) constituie bazele statului modern al României.

După abdicarea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, la 10-11 februarie 1866, la conducerea ţării a fost adus prinţul Carol de Hohenzollern, iar la câteva luni, 29 iunie, a fost votată în unanimitate noua Constituţie a ţării care înlocuia Statutul lui Cuza. Această Constituţie, inspirată după cea belgiană, era de orientare liberală şi acorda multe drepturi cetăţenilor.

Se înţelege că legile votate anterior au rămas în funcţiune, ele fiind completate de altele impuse de evoluţia vieţii.

După cum am văzut, una din legile importante promulgate în timpul lui Cuza a fost cea administrativă. O prevedere a legii era aceea ca primăria să aibă un sediu propriu. În general oraşul Piteşti era deficitar în ceea ce priveşte clădirile care trebuia să adăpostească instituţiile de stat. Clădirea în care îşi desfăşura activitatea primăria nu era suficient de încăpătoare, de aceea consiliul comunal a hotărât să construiască un edificiu nou şi modern. În acest sens primăria face memoriu la 5 iulie 1885 prin care cere prefecturii să intervină la Ministerul de Interne să i se acorde un împrumut de bani pentru construirea noului local de primărie, precum şi a cazarmei pompierilor. Primarul arată suma de care are nevoie, în ce condiţii să se facă împrumutul şi modul de achitare. "Consiliul... a încredinţat facerea unui împrumut de lei 40.000 de la Casa de Depuneri şi Consemnaţiumi, sau de la orice persoană particulară, cu procente de 5-8 % pe an şi cu condiţia de a restitui banii în termen de la 1 la 5 ani, efectuându-se drept asigurare veniturile comunei din chiriile magherniţilor din piaţa Sf.Gheorghe, care se urcă la suma de lei 41.139 bani 50, chiria anuală".

Mai departe sunt prezentate motivele care au stat la baza solicitării împrumutului. "Pentru construcţiunea localului Primăriei s-a prevăzut prin bugetul anului curent, numai suma de lei 20.000, ca reparaţiuni, însă în urmă această idee s-a părăsit, deoarece s-a constatat că cu o asemenea minimă sumă nu se putea face o construcţiune radicală şi dacă spre a se face o reparaţie nouă în condiţiune, ca să se concentreze toate localurile autorităţilor dependente de Primărie într-unul singur, după proiectul ce este a se face de către arhitectul angajat cu aceasta, urmează a se face cheltuielile însemnate.

Pentru construcţiunea casarmei pompierilor, ale căror lucrări sunt estimate la valoarea de lei 67.000, s-au prevăzut prin buget numai 40.000 lei cumpărarea locului, din care au rămas suma de lei 35.000 şi, deşi în continuarea lucrărilor şi predarea casarmei este a se urma în anul viitor... poate că necesitează a se plăti o mai mare sumă decât cea prevăzută în buget, şi în asemenea stare fiind nu ar ajunge fondul destinat".[123]

Scanned by CamScanner

Prefectura Argeş şi-a însuşit memoriul primăriei, făcând diligenţele necesare către minister, care aprobă împrumutul solicitat găsindu-l necesar. Lucrările au demarat imediat ce banii s-au primit, antreprenorul s-a dovedit activ şi serios, astfel că la 30 oct.1886 i se făcea inaugurarea: "joi, 30 corent<1886>, ora 12 din zi, fiind a se sărbători inaugurarea noului Palat Comunal din acest oraş"[124], spune primarul în invitaţia ce o face corpului profesoral de la Gimnaziul local.

Se impune să facem remarca rapidităţii cu care constructorul a dat la cheie localul primăriei oraşului ca şi calitatea lucrărilor. Şi dacă avem în vedere că aceasta se întâmpla cu 110 ani în urmă, când se lucra în alte condiţii decât astăzi, cu alte mijloace tehnice, atunci trebuie să recunoaştem că cei de astăzi ar fi bine să ia aminte. Această clădire, cu o arhitectură plăcută, a adăpostit primăria oraşului până în 1968, astăzi Galeriile de artă ale oraşului şi face parte dintre monumentele istorice ale Piteştiului.

Dacă mai adăugăm faptul că în 1887 şi clădirea pompierilor a fost inaugurată, construcţie existentă şi astăzi, parcă ne vine să privim cu alţi ochi realizările înaintaşilor noştri.

Iată că de la această dată înainte primarii şi consilierii comunali îşi vor putea desfăşura activitatea în condiţii optime, spaţiul clădirii putând concentra toate instituţiile de stat pendinte de primărie.

O prevedere specială în Legea administrativă din 1864 era aceea ca primarii şi consilierii să vegheze şi să păstreze averea obştii, ale cărei venituri contribuiau la constituirea fondului bugetar. Aşa cum am arătat mai sus unii orăşeni sau locuitori ai satelor vecine închideau în mod abuziv din proprietatea obştească, diminuând considerabil moşia oraşului. Cel mai hrăpăreţ a fost orăşeanul N.Grigorescu, care numai în urma acţiunii judecătoreşti, care a durat mulţi ani, a putut fi constrâns să elibereze suprafaţa închisă abuziv. La 12 martie 1878 avocatul primăriei comunică acesteia rezulatul procesului: "Rezolvându-se în mod definitiv procesul dintre Primăria comunei cu dumnealui N.Grigorescu, subsemnatul am onoarea a vă înainta, în copie, dispozitivul deciziei Curţii, pronunţat în acest proces prin care onor Curte, reformând în parte sentinţa Tribunalului, cu nr.167/71, recunoaşte Primării dreptul de a avea în posesiune pământul în întindere de 289 pogoane şi 596 stânjeni, usurpaţi de numitul cu ocazia cumpărării locului de la Catinca Popescu, în întindere de 12 pogoane şi 920 stânjeni".[125]

În anul 1892 primăria deţinea următoarele bunuri, unele dintre ele aducând venituri casei comunale, iar altele consumând fonduri de întreţinere:

"Proprietăţile care aduc un venit:

1. Piaţa Sf. Gheorghe, în care sunt construite 51 magherniţe de zid şi 14 de scânduri, fiind închiriat şi un teren pe care se vinde pâine - lei 64.213 bani 75
2. Târgul de săptămână în care sunt construite 10 magherniţe şi 37 şetre de lemn - 3.610 bani 50
3. Moşia de lângă comună numită a oraşului - 1.850
4. Moşia Dobrogostea în dăvălmăşie cu judeţul - 1.500
5. Locul peste apa Râul Doamnei din judeţul Muşcel - 150
6. Locul cedat de răposata Maria Dimancea - 22 bani 22
7. Locul la capul podului Argeş, în oraş, ce se închiriază la mai multe persoane

Scanned by CamScanner

- 162 bani 50

8. Locul lângă julmari, pe malul râului - rămas neînchiriat
9. Locul aproape de gara căii ferate, fost cimitir - 620
10. Locul pe strada Şcolilor lângă proprietatea răposatului T.Brătianu - 16
11. Locul în dosul temniţei judeţului - 23
12. Pivniţa de sub Şcoala de fete nr.2 - 530

Total venituri: lei 72.697 97

Proprietăţile care nu produc venituri:

1. Localul Primăriei, construcţie din 1886
2. Locul de primărie cel vechi. Acest local s-a desfiinţat
3. Localul Şcolii de băieţi nr.1
4. Localul Gimnaziului şi al Şcolii de băieţi nr.1
5. Localul Şcolii nr.2 de fete
6. Cazarma de pompieri dată sub întreţinerea statului
7. Patru case de bariere, construcţie de gard şi vechi
8. Localurile de la cimitirul comunei".[126]

După cum se vede cele mai importante surse de venituri le deţinea primăria din închirierea unor "magherniţe" negustorilor, care desfăceau diferite produse, precum şi unor meseriaşi.

Primăria dispunea de importante suprafeţe de teren arabil, islaz şi pădure, dar care aduceau venituri modeste. Astfel, lângă oraş, deţinea 484 ha islaz şi 19 ha zăvoi şi terenuri necultivate, iar în comuna Dobrogostea-Negovani deţinea, împreună cu Prefectura Argeş, 321 ha pădure şi 101 ha "locuri necultivate".[127]

Se mai adăugau mici venituri din arendarea pietrei şi a petrişului din prundul Argeşului din moşia Dobrogostea, câte 65 bani 1 mc, sau a unor suprafeţe mici din oraş sau de la marginea acestuia, câte doi-trei stânjeni, pentru exercitarea comerţului cu coloniale la bariera Giurgiului, ori înfiinţarea unei cantine pentru muncitorii de la Depoul CFR.

Moşia oraşului aproape a fost lichidată ca urmare a reformei agrare din anul 1921, când s-au expropriat "... din moşia Câmpu Oraşului, situată în judeţul Argeş comuna Prundu-Hinţeşti, în întindere de 450 ha aparţinând Primăriei oraşului Piteşti".[128]

Tot acum s-au dat 30 ha din islazul comunal Garnizoanei Piteşti pentru a se putea face pregătirea militară (trageri).[129]

Mai târziu în anul 1940, considerându-se util să se construiască un aerodrom lângă Piteşti, s-au încheiat formele necesare de preluarea a 65 ha din proprietatea oraşului pentru a se da locuitorilor pe terenurile cărora urma să se construiască acest obiectiv. "Referindu-ne la adresa dvs nr.2036 din 29 martie a.c. <1941>, avem onoarea a înainta alăturat situaţia de plan a suprafeţei de 65 ha şi 5.452 mp, ce se trece din islazul oraşului Piteşti pe seama Ministerului A<erului> şi M<arinei> - S.S.A., în vederea schimbului unor terenuri ce se iau din proprietăţile locuitorilor din comunele Bradurile şi Prundu-Geamăna, în vederea înfiinţării aerodromului - Piteşti. De asemenea, preciza şeful Ocolului Agricol Piteşti în adresa către primărie, anexăm o copie după procesul-verbal dresat de comisiunea însărcinată cu înfiinţarea aerodromului din 15 octombriue 1940..."[130]. În final aerodromul urma să aibă suprafaţa de 100 ha.

Eforturile pe care le făceau primarii şi consilierii în administrarea oraşului

Scanned by CamScanner

erau, uneori, uşurate de donaţiile pe care le făceau Piteştiului unii cetăţeni cu inima aleasă.

Într-o succesiune a timpului încercăm să rememorăm, şi să aducem mulţumiri în numele piteştenilor acelora care au fost cu inima, gândul şi fapta alături de oraşul Piteşti.

În acelaşi timp, poate, aceste rânduri vor sensibiliza pe cei care astăzi au posibilitatea materială să facă acelaşi gest frumos şi nobil.

Necesitatea ridicării nivelului de cunoaştere al omului a fost bine înţeleasă de către Paraschiva Ştefu, care în anul 1869 a lăsat primăriei suma de 200 taleri pentru înfiinţarea unei biblioteci orăşeneşti.[131]

Ion Nicolopol, prin testamentul său din anul 1874, zice "... moşia Dobrogostea-Vărzari din Districtul Argeş, cu morile... va rămânea proprietatea şcolii şi spitalului din oraşul Piteşti pentru învăţământul băieţilor şi căutarea bolnavilor, sub îngrijirea şi administrarea întregului consiliu judeţean şi întregului consiliu municipal, arendându-se prin licitaţie... iar venitul să-l împartă pe din două".[132] Proprietatea se întindea pe o suprafaţă de 321 ha pădure şi 101 ha "locuri arabile".[133]

Veniturile comunale nu puteau acoperi cheltuielile care mai trebuia făcute pentru terminarea grădinii publice din centrul oraşului. De aceea Anica Enghel donează primăriei, în februarie 1871, cinci pogoane teren pentru a se vinde în scopul amintit".[134] Printre donatori s-a aflat şi un fost primar al urbei, Theodor Naum, om care se confruntase cu greutăţile administrării oraşului. Cunoscând nevoile Piteştiului el "... lasă comunei pentru facerea şi dotarea unui spital, două treimi din averea sa şi una pereche case... Având în vedere.. că valoarea bugetului este mai mare de lei zece mii, d.primar va interveni pe lângă domnul prefect de a se dobândi autorizaţia Măriei Sale Domnitorului pentru primirea acestui legat".[135]

O altă donaţie însemnată, pentru care a fost nevoie de aprobarea regelui, a fost aceea "... de lei 20.000 (douăzeci mii) în efecte de 5%, ... <făcută> de moştenitorii defunctului Ioan C.Purcăreanu ... din 28 februarie 1896 pentru întreţinerea de paturi în spital".[136]

Demn de urmat oriunde şi oricând este gestul Mariei I.Dimitriu Teiuleanu, care, în urma pierderii fiului său, Constantin, a lăsat, prin testament, la 1 noiembrie 1899, "Ministerului Instrucţiunii Publice şi Cultelor jumătate din averea mea", care consta din 800 (opt sute) pogoane pământ în comuna Teiu-Argeş, cu "toate clădirile şi îmbunătăţirile aflate pe dânsa...", precum şi "locul cu casele situate în oraşul Piteşti (str. Târgu de Afară nr.5 şi 7), construit în două etaje şi cu toate clădirile şi îmbunătăţirile aflate pe dânsul...".[137] Donaţia avea destinaţia a "servi numai şi numai pentru dezvoltarea Şcoalei Profesionale de fete din oraşul Piteşti, care să poarte de acum înainte numele de Şcoala "Ion, Maria şi Constantin Teiuleanu". Motivaţia şi argumentaţia faptei donatoarei sunt absolut mişcătoare: "... simt ca o datorie cetăţenească când sfatului nostru i se cer mereu şi grăbit atâtea jertfe pentru ca poporul nostru să se ridice la timp acolo unde este chemat să ajungă ca fiecare dintre noi, cu ce putem şi când putem, să nu stăm la cumpănă a ne da obolul spre a-l ajuta în opera lui patriotică şi scumpă nouă tuturora de a lumina poporul nostru şi a-l pregăti ca, prin muncă cinstită şi rodnică, să trăiască politiceşte şi economiceşte liber în mijlocul celorlalte neamuri".

În anul 1914 Maria Teiuleanu mai donează 3.000 lei pentru construirea azilului de infirmi, în strada Trivale-Piteşti[138], lângă biserica Sf.Ioan.

Maria şi Ştefan Babic au cedat "... ceasornicul de la biserica Sf.Nicolae <din Piteşti) pentru arătarea timpului, spre a nu-l pierde cetăţenii fără folos".[139] Acest ceasornic în momentul de faţă, face parte din colecţia muzeistică a Muzeului judeţean

Scanned by CamScanner

Argeş. Mai târziu, în 1903 această familie a donat suma de 15.000 lei pentru construirea capelei Sf.Gheorghe.[140]

O altă inimă aleasă a fost Constantin Cristescu, din strada Şerban Vodă nr.170, care în 1916 a donat suma de 140.000 de lei, pe care Comisia interimară i-a folosit pentru "lărgirea actualului azil de infirmi" şi pentru construirea localului Şcolii de fete nr.3 din oraş".[141] Şi de data aceasta, fiind o sumă importantă, s-a luat acceptul Ministerului de Interne.

Tot pentru întreţinerea azilului de infirmi a donat şi Nică Marincu suma de 20.000 lei, în anul 1924,[142] fiind mişcat de soarta grea a bolnavilor şi neputincioşilor.

Mauriciu Blank, decedat în 1929, lasă oraşului Piteşti suma de 200.000 lei, venitul căreia "să se împartă anual, înainte de sărbătorile Crăciunului, săracilor creştini".[143]

Un alt om cu inima şi fapta alături de cei căzuţi în neputinţă şi bătrâneţe, Ion Stănescu din Bucureşti, face donaţie primăriei Piteşti, la 24 aprilie 1934, constând din construirea unui "local-azil pentru bătrâni", lângă cel existent, pentru "persoane de bună condiţie socială şi din orice parte a ţării".[144] Oficialităţile oraşului au trecut la concretizarea ofertei, astfel că la 14 iunie 1934 s-a pus, "piatra fundamentală" construcţiei, la 2 octombrie acelaşi an s-a recepţionat localul, iar la 14 martie 1935 Ministerul de Interne trimite primăriei copia după înaltul decret regal de acceptare a donaţiei.

Ca recunoştinţă pentru această deosebită faptă umanitară, Primăria Piteşti îi conferă lui Ion Stănescu titlul de cetăţean de onoare al oraşului, la data de 6 iulie 1934.

Tot pentru azilul de bătrâni donează şi (C.) Spiroiu suma de 2.000.000 lei, în anul 1944.[145]

Desigur, donaţiile ar fi continuat şi după anul 1944 dacă în România nu s-ar fi instaurat regimul comunist care a distrus orice proprietate particulară individuală sau de grup. Dacă acest mare rău nu s-ar fi produs în ţara noastră şi astăzi primăria Piteşti ar fi avut sprijin în gospodărirea treburilor urbei prin veniturile donaţiilor primite şi a altora care în mod sigur s-ar mai fi făcut. Unele dintre donaţiile amintite, prin concreteţea lor, pot fi văzute şi astăzi. Altele pot avea valabilitate şi astăzi, căci nimeni nu poate anula un act juridic, având în vedere că regimul abuziv comunist a dispărut de pe scena istoriei. Aceste chestiuni pot fi rezolvate pe cale juridică, conform legislaţiei actuale şi mai ales a celui ce va urma.

Dacă până în mijlocul secolului al XIX-lea aprovizionarea localităţii cu produse de primă necesitate era una din obligaţiile principale ale primăriei, după formarea statului modern, ca urmare a legilor promulgate de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, rămâne pe plan secundar. Economia ţării se dezvoltă, producţia agricolă, meşteşugărească şi industrială sporeşte şi se diversifică mult, determinând accentuarea schimburilor comerciale interne şi externe.

Primarului, consiliilor comunale şi comisiilor interimare revenindu-le sarcina de a înlesni aprovizionarea, de a veghea asupra corectitudinii comerţului şi a calităţii mărfurilor de pe piaţă.

Pentru încurajarea producţiei agricole şi industriale, mai ales a celei indigene, ministrul secretar de stat al Departamentului Agriculturii, Comerţului şi Lucrărilor Publice, Catargiu, a întocmit un Regulament pentru organizarea expoziţiilor de agricultură şi industrie, pe care l-a aprobat domnitorul Alexandru Ioan Cuza în ziua de 3 iunie 1863.[146] Regulamentul prevedea ca ţara să fie împărţită în zece regiuni agricole, pentru ca expoziţiile "judeţene să fie folositoare pentru toate judeţele şi pentru mai multă regularitate". Argeşul, împreună cu judetele Muşcel şi Vâlcea

Scanned by CamScanner

formau regiunea a treia. Se prevedea ca expoziţiile să se organizeze în fiecare an, pe rând, în capitalele de judeţe, unde "... se vor primi animale, produse agricole şi articole, instrumente şi scule de agricultură, produse industriale şi maşini... numai din judeţele care compuneau acea regiune".

Se face precizarea ca animalele, instrumentele şi sculele de agricultură şi industrie să fie producţie românească.

Motivând necesitatea expoziţiilor, ministrul arată că în lume "... expoziţiile au luat astăzi o dezvoltare însemnată. Nu numai că se fac expoziţiuni internaţionale, unde se văd expuse productele globului, dar în multe state au început expoziţiuni sub numele de concursuri agricole şi industriale. În Franţa au început să facă concursuri agricole... chiar şi oraşele şi societăţile de agricultură şi industrie".

O astfel de expoziţie - concurs s-a organizat în Piteşti în august 1882, cu care ocazie "... pe lângă premiile şi recompensele compuse din diplome, medalii, bani sau diferite instrumente agricole se vor mai da sătenilor şi "... recompense în bani...".[147] În acelaşi an, la 27 octombrie, s-a desfăşurat un concurs pentru cea mai bună arătură "... pe un teren lângă oraşul Piteşti... Sunt admise la concurs tot felul de pluguri trase cu patru boi sau cai, vor fi cu preferinţă premiaţi şi încurajaţi aceia care vor face cea mai bună arătură şi care nu vor maltrata vitele, făcându-le ca să lucreze numai de cuvânt, sub conducerea unui singur om".[148] Sau cea din anul 1903, când pentru stabilirea premiilor a fost convocat şi primarul oraşului, N.Constantinescu.[149]

Mai târziu expoziţiile agricole, comerciale şi industriale au fost organizate de camerele agricole judeţene, aşa cum a fost cea din Piteşti din 14-18 septembrie 1927.[150] Despre reuşita acesteia aflăm din darea de seamă a Camerei agricole din decembrie 1927: "Interesul mare pe care l-au arătat pentru această manifestare profesională, agricultorii de toate categoriile, industriaşii şi comercianţii din judeţul nostru şi Muşcel, instituţiile de stat cu caracter agricol, precum şi cele particulare, au contribuit la deplinul succes al acestei mari expoziţii, care a culminat prin atenţiunea deosebită, care i s-a dat de către conducătorii înalţi ai ţării. Vizita repetată în două rânduri de primul-ministru al ţării, marele şi regretatul om de stat I.C.Brătianu, a dlui ministru de agricultură, Constantin Argetoianu, dl profesor C.Stătescu... a fost pentru noi chezăşia cea mai sigură că munca noastră este apreciată şi încurajată pentru binele instituţiunii şi economiei naţionale".

Pentru desfăşurarea unui comerţ civilizat cu produse alimentare conducerea administrativă a oraşului a hotărât să construiască o hală de alimente. În anul 1913 s-a luat aprobarea de la Consiliul Tehnic Superior [151], iar la sfârşitul anului s-a pus piatra fundamentală a halei în piaţa Episcopiei. "După săvârşirea slujbei religioase şi semnarea pergamentului, asistenţii au fost invitaţi la primărie unde s-a servit şampanie şi a vorbit Alexandru Dumitrescu", primarul oraşului. În cuvântul său primarul s-a destăinuit asupra edificiului ce urma să se construiască în Piteşti. Ziaristul care consemnează evenimentul istoriseşte spusele primarului: "Dl Dumitrescu spune că sistemul de hală adoptat de d-sa, nu e opera gândirii d-sale, ci rezultatul consfătuirii ce a avut cu unul din cei mai mari ingineri ai noştri, dl Ghermani, ce a lucrat şi sub dl Vintilă Brătianu, pe când acesta era primar al capitalei, făcând diferite lucrări de edilitate şi chiar hale.

Arată cum hala va fi în acelaşi timp o operă higienică şi un frumos monument de arhitectură...".[152]

După cum se vede conducătorul oraşului a dorit să se construiască în oraş un edificiu util, dar şi frumos care să îmbogăţească zestrea urbanistică a localităţii.

Deşi începută în anul 1914, hala nu a putut fi terminată în anii următori din

Scanned by CamScanner

cauza războiului, când consiliul comunal a fost înlocuit cu comisia interimară, iar Piteştiul, împreună cu o mare parte a ţării, a fost ocupat de germani. În timpul războiului a existat varianta terminării halei de către Ministerul de Război, pentru a o folosi în scopuri militare, dar mersul evenimentelor nu a permis. Aşa că în anul 1919, anunţă Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, "... renunţă atât la terminarea lucrărilor, cât şi la întrebuinţarea halelor, deoarece aceste lucrări urmau să fie făcute în vederea războiului",[153] iar acesta îi face cunoscut primăriei această hotărâre în anul 1920. Hala va fi terminată în anul 1922, odată cu instalarea frigorifică şi a fabricii de gheaţă.[154]

În anul 1924 comisia interimară a hotărât construirea şi a unei hale de peşte, licitaţia fiind câştigată de antreprenorul Guido Rosaazza, în 3 februarie 1925, la suma de lei 1.700.000.[155]

Străduinţa conducerii oraşului, ca şi a locuitorilor de a termina hala de alimente a fost justificată nu numai de introducerea unui comerţ civilizat, dar şi de cantitatea mare de animale care se sacrificau la abatorul oraşului, construcţie nouă şi aceasta. Câteva cifre vor fi edificatoare în acest sens, din prezentarea cărora se pot trage şi alte concluzii.

1901 [156]	Sacrificări în abatorul oraşului	1914 [157]
-	tauri	8
1.964	boi	2.525
1.809	vaci	2.075
189	junci	817
574	juninci	921
1.219	viţei	1.828
28	bivoli şi bivoliţe	146
4.798	oi şi berbeci	6.985
1.292	ţapi şi capre	388
17.746	miei şi iezi	17.179
2.505	râmători	3.639
-	malac	1

Pentru ca lucrările să decurgă bine, să fie ordine şi curăţenie în hală şi să înlăture specula, primăria a înfiinţat un post de supraveghere şi unul de picher plătiţi din bugetul său.

Dintr-o dare de seamă a Serviciului Sanitar, din anul 1915, aflăm că oraşul avea o populaţie de 19.722, formată "... din orăşeni propriu-zis şi din săteni care fac parte din cătunele alipite la oraş şi din mahalalele mărginaşe: Niculceşti, Cloşeneşti, Papuceşti, Turceşti şi Lacul Smeurii:[158] Oraşul avea 3.104 case, dintre care 1.033 în bune condiţiuni igienice, 1703 mediocre, 368 insalubre.

Întrucât oraşul se mărise pe orizontală şi populaţia crescuse se simţea nevoia pentru a se înfiinţa "o nouă piaţă de alimente". În urma memoriului justificativ întocmit de primărie, Consiliul Tehnic Superior a aprobat deschiderea noii pieţe în zona Stubeu, care în ziua de 27 aprilie 1929 s-a inaugurat şi purta numele generalului argeşean Constantin Cristescu.[159]

O serie de măsuri pe care le-a întreprins primăria se refereau la desfacerea produselor de calitate bună, la împiedicarea vânzărilor în locuri nepermise şi la înfrânarea speculei. Pentru neregulile constatate vinovaţii erau deferiţi justiţiei, întrucât

Scanned by CamScanner

încălcau regulamentele, dispoziţiile şi ordonanţele primăriei. Actele de dare în judecată erau încheiate de poliţia administrativă, de medicul comunal, de agenţii sanitari, toţi salariaţi ai primăriei.

Prin ordonanţa din 21 noiembrie 1906, primăria le pune în vedere fabricanţilor de pâine să pună pe piaţă pâine de calitate, deoarece la controale s-a găsit pâine crudă şi lipsă la cântar. Se dau instrucţiuni ca brutarii să fie curat îmbrăcaţi, să fie curăţenie în gherete, transportul pâinii de la fabrică să se facă numai cu trăsuri speciale şi în coşuri curate şi acoperite cu capace.[160]

Printr-o altă ordonanţă se dau instrucţiuni ca "... fabricile de pâine să fie luminoase, aerate, curate, văruite cel puţin o dată din trei în trei luni; în localul unde se fabrică şi se păstrează făina să nu mai fie altceva; făina să fie de calitate, conservată în camere speciale; făina rea, fără compoziţie normală, prescrisă de regulament, făina stricată, pâinea rău fabricată, necoaptă se vor confisca şi vânzătorul pedepsit conform legii sanitare".[161]

Pentru verificarea respectării regulamentului, primăria a prevăzut în schema de organizare un agent controlor de brutării[162].

Alte măsuri se referă la preţurile maximale care puteau fi practicate de vânzător, acestea stabilindu-se lunar.

Pentru a se putea evita specula cu unele produse s-a dat o ordonanţă prin care se "... interzicea precupeţilor să cumpere de la ţărani alimente destinate pieţei până la ora 10,00".[163] Celor care erau prinşi li se ridicau autorizaţiile şi erau deferiţi justiţiei.

În acelaşi timp se înterzicea depunerea pe stradă sau trotuar a mărfurilor, lăzilor sau altor obiecte; fiecare proprietar sau chiriaş era obligat să facă zilnic curăţenie în dreptul proprietăţii; de asemenea se interzicea atârnarea mărfurilor de perdelele care sunt în faţa magazinelor". Pentru păstrarea igienei şi aspectului oraşului s-au dat ordonanţe, pentru ca "toţi hangiii şi hotelierii să spoiască o dată pe lună... jghiaburile, pereţii şi uşile grajdurilor... în fiecare zi să cureţe radical" pentru a feri oraşul de boli.[164]

Prin măsurile luate de împiedicare a speculei, prin introducerea preţurilor maximale, prin abundenţa mărfurilor pe piaţă şi prin ordinea introdusă în locurile comerciale se poate spune că primăria a contribuit la sănătatea populaţiei şi la ridicarea nivelului de viaţă.

Se înţelege că aceasta în timp de pace, căci în timpul războiului lucrurile decurgeau cu multe greutăţi. De exemplu în timpul primului război mondial, când Piteştiul era ocupat de germani, totul era subordonat intereselor ocupantului. Toate ordonanţele comisiei interimare sau ale comitetului de colaborare erau scrise în limba română şi germană. S-au făcut împrumuturi şi cheltuieli pentru germani pe seama bugetului primăriei.[165]

Publicaţiile erau date în numele Administraţiei Militare Germane, în Piteşti fiind instalată Comandatura Etapei 172.[166]

Sau în timpul celui de-al doilea război mondial s-au luat măsuri impuse de rigorile războiului: se consuma mai multă mămăligă[167], morile măcinau o singură calitate de făină (integrală: 90% făină şi 10% tărâţă), pâinea se punea în vânzare numai după şase ore de la scoaterea din cuptor"[168], de la 1 iunie 1942 s-au introdus cartele pentru alimente (fiecare avea dreptul la 150 g pâine pe zi, 600 ml ulei şi 500 g zahăr pe lună).

După 23 august 1944 au apărut noi şi mari greutăţi pe seama cetăţenilor datorate atât continuării războiului, dar şi plăţii datoriilor de război impuse de sovietici.

Prin legea administrativă primarul Piteştiului era obligat să se preocupe de

Scanned by CamScanner

instruirea şi educaţia copiilor, prin şcoli de băieţi şi fete, să se îngrijească de neputincioşi şi de copiii găsiţi, oraşul să aibă spital pentru bolnavi şi scăpătaţi.

Simţind orăşenii foloasele instrucţiei şi educaţiei prin şcoală, împreună cu administraţia comunală şi judeţeană, au hotărât să facă demersurile necesare pentru înfiinţarea unui gimnaziu. Odată aprobările obţinute s-a trecut la crearea bazei materiale. La 20 iulie 1866 primăria înştiinţează pe orăşeni despre aceasta prin publicaţie arătând că este nevoie pentru "deschiderea clasei gimnaziale"[169] de 20 de bănci, două catedre şi două table. Pentru această publicaţie sunt invitaţi "doritorii de a se angaja cu facerea lor" în pretoriul primăriei pentru a participa la licitaţie.

În afară de şcolile de stat, funcţionau în Piteşti şi următoarele şcoli particulare: "două pensionate private, unul de băieţi, cu 21 elevi şi unul de fete, cu 16 eleve şi o şcoală de băieţi cu 18 elevi".[170]

Prin înfiinţarea gimnaziului, primarului oraşului i s-au adăugat noi şi grele obligaţii. Cea mai importantă a fost rezolvarea localului pentru gimnaziu. La 13 martie 1869 face memoriu către Ministerul de Interne pentru a primi acordul construirii unui local necesar "atât pentru tinerii din acest district, cât şi a celor din cele învecinate", sumele necesare fiind prevăzute în bugetul comunal, dimpreună cu sumele oferite de onorabilul consiliu judeţean, din anul trecut"[171]. Mai departe arată că "... în toată comuna nu se mai găseşte un alt loc propice ca acela din curtea bisericii Buliga". Fiind vorba de o construcţie care avea să adăpostească viitorul liceu al oraşului, aceasta nu se putea edifica decât cu importante fonduri. Între timp au fost făcute "... două încăperi pentru două clase gimnaziale şi acum s-au închiriat un alt local pentru a treia clasă", raporta primarul în noiembrie 1870.[172] Începând cu anul şcolar 1896-1897 s-a înfiinţat şi clasa a VII-a, lucru care a determinat Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice să transforme gimnaziul în liceu.[173]

Atât primăria Piteşti, cât şi judeţul Argeş au prevăzut în bugete fonduri băneşti începând cu anul 1866-1867 pentru a putea edifica o construcţie demnă de oraşul Piteşti, oraş în plină dezvoltare, şi în acelaşi timp să răspundă nevoilor învăţământului pe o perioadă mare de timp. În mod direct sau indirect au contribuit la construcţia viitorului liceu mai mulţi primari şi consilii comunale, localul fiind terminat şi luat în primire de directorul şcolii cu proces-verbal la 26 octombrie 1899.[174]

În anul 1897 septembrie 6, Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice răspunde afirmativ la raportul primarului din luna august acelaşi an prin care cerea aprobare pentru înfiinţarea unei şcoli profesionale de fete, începând cu anul şcolar 1897-1898, doar cu clasa I.[175]

- Dorinţele oficialităţilor oraşului şi judeţului, cerinţele vieţii moderne, influenţa oamenilor instruiţi în rândul populaţiei au impus înfiinţarea şi altor şcoli, de alte profiluri. În anul 1900 directorul Şcolii Primare nr.3 a luat aprobarea ministerului pentru deschiderea unei Şcoli de meserii, începând cu anul şcolar 1901-1902 şi cere ajutor primarului pentru "ajutorarea a câtorva elevi buni dar lipsiţi de mijloace".[176] După încă un an cere sprijin în bani pentru dotarea atelierelor şcolii şi pentru angajarea altor maiştri pe diferite meserii "... având în vedere... că pe viitor se vor îndruma mulţi fii ai orăşenilor".[177] Cererea după ce a fost dezbătută în consiliu, a fost aprobată. După crearea bazei materiale, Şcoala de meserii din Piteşti, pe baza aprobării ministerului din 16 august 1902, începe să funcţioneze cu trei secţii începând cu 1 octombrie 1902: lăcătuşerie, tâmplărie şi tinichigerie.[178] Ministerul cere primarului să facă publicitate în acest sens.

Şi profilul comercial era reprezentat prin Şcoala de comerţ care în anul 1900 decembrie 5, funcţiona, este adevărat, numai cu clasa a II-a (19 elevi), din cauza bazei materiale modeste[179]. Discutând în consiliu în februarie 1902 cererea şcolii

Scanned by CamScanner

pentru subvenţie, primarul zice: "... cred că este o greşeală din parte-ne dacă am lăsa-o neîncurajată, o instituţie la care cursurile se predau în mod gratuit şi în folosul general".[180]

Începând cu anul 1915 octombrie 1 s-a înfiinţat în oraş şi Şcoala Normală de Învăţători,[181] mai apoi de învăţătoare cărora trebuia să le asigure spaţiile de desfăşurare a procesului instructiv-educativ, la început funcţionând în localuri închiriate.

După cum am arătat conducerea administrativă a oraşului s-a preocupat de înfiinţarea diferitelor şcoli pentru educarea şi instruirea copiilor orăşenilor, dar şi a ţăranilor din satele argeşene.

După primul război mondial, în urma aprobărilor luate de la Ministerul Instrucţiunilor Publice, se înfiinţează în oraş o şcoală secundară de fete, care-şi deschide cursurile începând cu anul şcolar 1921-1922.[182]

Problema sanitară a oraşului era în atenţia conducerii oraşului dar posibilităţile materiale ale primăriei erau reduse în raport cu nevoile. Exemplul pe care-l dăm este edificator în privinţa stării de sănătate în ţară.

La 30 aprilie 1863 Primăria Piteşti face apel la populaţie pentru a contribui cu cârpe vechi la înzestrarea spitalului. "Onor Direcţia Serviciului Sanitar prin ordin nr.2319, comunicat < Primăriei> prin adresa d.medic primar al Districtului <Argeş>, cere a se face apel persoanelor din oraş care ar fi posedând cârpe vechi, ca să le dea gratis spitalului acestui oraş, pentru facere de scamă şi fâşii de legat la răni".[183]

Despre starea sanitară a oraşului aflăm din darea de seamă a consiliului pe anul 1881: "Avantajele aduse de Serviciul sanitar în limitele posibilului, constat că au fost satisfăcătoare, deoarece bolnavii curarisiţi gratis au fost în număr de 502, din care 102 vizitaţi la domiciliul lor, iar 344 la domiciliul dlui medic comunal.

La cei săraci cu desăvârşire li s-au dat medicamente gratuit în număr de 420 reţete.

Vaccinaţi şi revaccinaţi au fost 809, din care 556 băieţi şi 253 fete; din aceştia, 430 au fost vaccinaţi numai în noiembrie şi decembrie anul trecut, atunci adică când se ivise variola în oraş, şi când toate şcoalele se închisese 15 zile, în care interval s-au vaccinat şi revaccinat toţi elevii din ambele sexe care erau nevaccinaţi".[184]

Deşi legea administrativă din 1864 prevedea ca localităţile mai mari de 6.000 locuitori să aibă spital propriu, Piteştiul n-a reuşit să-l înfiinţeze până în anul 1891, atunci când, Eforia Spitalelor Civile a hotărât să întreţină pentru oraş, cu cheltuiala sa, zece paturi la spitalul judeţean. Consiliul a hotărât ca începând cu 1 aprilie 1892 să înfiinţeze spital propriu cu 15 paturi, pe lângă cele zece ale Eforiei.[185]

Având în vedere numărul locuitorilor Piteştiului şi nevoile acestora de medicamente, Ministerul de Interne a aprobat cererea primarului de înfiinţare a celei de a treia farmacii la 12 iulie 1897.[186]

Probabil că se făceau şi greşeli de alcătuire a bugetului, de eşalonare a celor mai importante nevoi ale oraşului. Într-un raport al primarului din 3 martie 1905 se spune, printre altele: "... fostul consiliu comunal n-a putut înţelege nici o dată ce însemnătate are higiena într-un oraş ca al nostru cu o populaţie de peste 15.000 locuitori...".[187]

Azilul fusese înfiinţat în urma iniţiativei poliţaiului care în 23 octombrie 1908 făcu raport către prefect despre numărul mare de cerşetori din oraş "unii în imposibilitate de a-şi câştiga hrana pe altă cale... alţii pentru a se priva de ceea ce ar fi putut produce... dau aspect trist oraşului şi face în imposibilitate circularea trecătorilor fără a nu fi observaţi de aceste speţe de indivizi. Unii lipsiţi de locuinţă, de îmbrăcăminte şi hrană. Orbii sau schilozii erau păcăliţi de alţii luându-le ce au

Scanned by CamScanner

agonisit şi rămâneau tot flămânzi. Acestea, zice poliţaiul, m-au decis a înfiinţa în localitate un azil pentru adăpostirea şi ajutorul celor care merită sprijinul umanitar".[188]

A fost închiriat un local pe str. Şerban Vodă cu 500 lei anual. Între timp au fost lansate liste de subscripţii către piteşteni. La 6 decembrie 1908 azilul era înfiinţat, poliţaiul mulţumind prefectului şi primarului pentru sprijin. La 6 februarie 1908 prefectul cere primarului lista cu cei care au contribuit la înfiinţarea azilului pentru a le mulţumi, şi-i face cunoscut că pe "viitor va rămâne în îngrijirea şi conducerea primăriei". La bunul mers al acestei instituţii de binefacere primăria a fost ajutată de un comitet de femei, care mai târziu s-a transformat în Societatea "Sprijinul Bătrâneţelor".[189]

Totuşi problema spitalului nu era rezolvată. Abia în anul 1908 februarie 11 consiliul comunal a votat construirea unui local pentru spital, iar în 9 octombrie acelaşi an s-a procedat "... la predarea din partea Primăriei... a locului cedat pentru construcţia spitalului cel nou la colţul străzilor Brătianu şi Cloşeneşti..."[190]

Alte eforturi financiare a trebuit să facă Primăria cu înfiinţarea spitalului militar din oraş, care nu dispunea de teren pentru a fi construit. Prin jurnalul încheiat la 25 mai 1912 consiliul s-a angajat a "... trata asupra acestei chestiuni cu proprietarul locului... asupra preţului...".[191]

Pe linia preocupărilor de alinare a bătrâneţelor şi durerilor celor năpăstuiţi de soartă conducerea oraşului a acordat atenţie măririi azilului de infirmi, care avea camere separate pentru bărbaţi şi femei.[192]

O problemă importantă pentru Serviciul Sanitar al oraşului era aceea de stârpire a câinilor vagabonzi, unii dintre ei, fiind turbaţi, atacau oamenii pe stradă. Cu această chestiune se confruntau mai multe localităţi din ţară. Ministerul Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale face cunoscut Regiunii a II-a Sanitare numărul mare al "cazurilor de muşcături de animale turbate înmulţindu-se îngrijorător în ultimul timp" în toată ţara şi-i cere să întreprindă măsuri în acest sens. De aceea s-au luat măsuri din partea regiunilor sanitare. Astfel, la 15 martie 1925, Serviciul Sanitar al oraşului Piteşti trimite primăriei ordinul 2.181/1925 al Regiunii a II-a Sanitare pentru înfiinţarea "Serviciului de ecarisaj şi stârpirea câinilor vagabonzi".[193]

Sănătatea publică era afectată şi de lipsa de curăţenie din oraş şi mai ales de hanurile aflate în centrul oraşului. La 7 februarie 1944 primarul hotărăşete să se intervină la Consiliul de Higienă - Bucureşti, pentru "desfiinţarea hanurilor şi grajdurilor din centrul oraşului Piteşti".[194]

Problema sanitară a oraşului Piteşti, şi nu numai, a rămas pe tapet şi în anii următori.

În privinţa dotării oraşului cu un edificiu cultural, primăria a intrat în dezacord cu un număr de orăşeni. La 16 iunie 1883, un număr de 42 persoane se plâng primarului că acesta a hotărât dărâmarea "teatrului neterminat din grădina publică, construit nu din spesele comunei". Deoarece construcţia nu îndeplinea cerinţele unui teatru, deoarece a stat mai multă vreme neterminată şi a început să se degradeze, primăria, în unire cu arhitectul, a hotărât dezafectarea ei.

În oraş exista trupă de teatru care dădea spectacole în diferite săli. La 6 aprilie 1886 artistul Teodor Popescu, directorul trupei face apel la primar şi consilieri pentru a-l ajuta cu fonduri băneşti, având în vedere "sacrificiul cu care se întreţine o trupă teatrală".[195] În anul 1904 proprietarul Teatrului de varietăţi, de sub hotelul "Dacia" se plânge primarului că i s-a închis sala datorită doliului după moartea fratelui regelui României, principele Leopold, şi nu i s-a micşorat impozitul.[196]

Întrucât Piteştiul este relativ aproape de capitală diferite trupe de acolo organizau spectacole în oraş, cu aprobarea primarului. Aşa s-a întâmplat în 1891

Scanned by CamScanner

cu Trupa artiştilor asociaţi "A.P.Marinescu"[197] care a dat spectacol în sala "Uclar"; în februarie 1903 trupa de operetă condusă de artistul M. Poenaru".[198]

În anul 1908 iunie 21, primarul oraşului Piteşti răspunde unei adrese a Direcţiei Generale a Teatrelor din Bucureşti în care arată că în Piteşti există sala numită "Universal" care este propice spectacolelor. Dă şi unele amănunte despre sală şi despre preţurile biletelor care se vând: "15 loji, 72 rezevate, 44 loc.I, 62 loc.II, galeria 50 persoane; scena spaţioasă, cu două camere, una pentru dame şi una pentru bărbaţi; sala bine luminată cu petrol; preţurile toamna, 56 lei seral, iarna 66 lei seral, în care cuprind curăţit, luminat, încălzit, afişaj şi maşinist".[199]

În acelaşi an 1908, dirijorul Societăţii corale de muzică din Piteşti, T.Săvulescu, cere aprobare primarului să facă repetiţii în Şcoala de băieţi, deoarece nu are fonduri pentru a plăti un loc. Scopul acestor repetiţii este acela de a înfiinţa în oraş o societate corală de muzică, la cererea mai multor "doritori de muzică... pentru a răspândi muzica în popor".[200]

Şi tot în acest an aflăm că la Serviciul de măsuri şi greutăţi al Primăriei exista un muzeu format din măsuri de greutate, lungime şi capacitate.[201]

Preocuparea Piteştiului şi a conducerii primăriei pentru introducerea noului în spectacol s-a materializat în luna aprilie 1931, când a fost inaugurat cinematograful "Aquilla", cu un aparat "sonor, unicul în tară, producţia casei Gaumont din Paris, tip 1931... prezentând publicului un spectacol egal celui din Bucureşti".[202]

Cu toate aceste realizări, piteştenii şi conducerea primăriei erau nemulţumiţi că oraşul nu avea o construcţie pentru teatru, unde să se poată desfăşura spectacole permanent şi în condiţii optime. Şi iată că în anul 1910 se crează posibilitatea punerii în practică a dorinţei, deşi într-un mod particular, adică viitoarea construcţie urma să adăpostească şi sala de teatru, dar şi băi populare. La 22 iunie 1910 primarul, în numele deciziei Consiliului comunal, încheie contract de antrepriză cu doi ingineri din Bucureşti, fraţii Virgil şi Pompil N.Ionescu, pentru construirea edificiului "conform planurilor şi avizelor anume întocmite".[203] Punerea în aplicare a proiectului s-a făcut cu multe eforturi financiare, cu încercări de modificare a planului pentru micşorarea devizului, cu renunţarea la contract din partea constructorului şi revenirea la lucrări.[204]

Lucrările au fost urmărite de arhitectul Clavel, iar în lipsă a fost delegat arhitectul N.Bacria Tutănescu.[205]

După patru ani şi jumătate clădirea este gata, astfel că la 1 decembrie 1914 Consiliul comunal şi şeful Serviciuli tehnic semnează procesul-verbal de primire a decorului şi mobilierului teatrului de la firma Hugo Baruch din Berlin, comandat la 4 septembrie 1913.[206]

Sala teatrului a fost pictată de pictoriţa Verginia Tomescu din Piteşti "... absolventă cu diplomă a Şcoalei de Arte Frumoase din Bucureşti şi diplomată a Institutului de Belle Arte din Roma", în urma acceptării ofertei de către Consiliul orăşenesc, la data de 17 martie 1912.[207]

Inaugurarea teatrului şi a băilor comunale s-a făcut la data de 21 februarie 1915, ora 11 a.m. [208]

În acest teatru, de-a lungul anilor, au dat spectacole artişti şi trupe renumite, conduse de Ion Brezeanu, Ion Finteşteanu, Tudor Muşatescu, George Vraca, Marioara Voiculescu ş.a.[209]

Pe cât posibil primăria ajuta financiar şi bisericile care nu dispuneau de "pământ sau acareturi". Ele primeau subvenţii de la stat, la care se adăugau sumele obţinute din arendarea pământului sau închirierea acareturilor.

Cele care erau întreţinute de primărie, precum Sf.Ilie, Sf.Ion, Sf.Treime, îşi

Scanned by CamScanner

întocmeau bugetul pe care îl supuneau aprobării primăriei. Aceeaşi aprobare trebuia să obţină şi în alte situaţii. De exemplu biserica Sf.Ilie "care atârnă cu interesele ei de comună şi este lipsită cu totul de mijloace", cere primarului aprobarea să dea bisericii Tutana un rând de veşminte mai uzate", în schimbul a două clopote sparte care să folosească drept material pentru a turna unul nou. La 23 noiembrie 1900 Consiliul comunal aprobă schimbul.[210]

O altă obligaţie a primarului, prevăzută în legea administrativă, era aceea ca localitatea să aibă corp de pompieri. Deşi pompieri erau şi până la legea din 1864, dar, având în vedere că multe localităţi au avut de suferit de pe urma incendiilor, legiuitorul a dorit ca această chestiune să fie privită cu mai multă atenţie.

Pentru a fi mai bine organizată şi pentru a avea rezultate bune în lupta cu focul, în anul 1874 serviciile judeţene de pompieri au fost transformate în unităţi de pompieri militari. Erau organizaţi ca trupă de artilerie şi depindeau de Ministerul de Război; două treimi din subzistenţa lor era asigurată de primării. La Piteşti această transformare s-a petrecut la 1 aprilie 1874.

Problema cea mai grea pentru pompierii din Piteşti era lipsa unui local propriu, precum şi a instrumentelor specifice. Din această cauză Ministerul de Răbou face intervenţie la Ministerul de Interne pentru a se lua măsuri de îndreptare a situaţiei. "Divizia I teritorială - Craiova, prin raportul nr.2.616, arată că cazarma şi grajdiul pompierilor... sunt în cea mai desăvârşită proastă stare şi neîncăpătoare, lipsindu-i chiar din magazia şi remiza necesare pentru conservarea materialului de îmbrăcăminte şi altele ce posedă, cum şi a instrumentelor de incendiu".[211]

Mai departe Ministerul de Război arăta că deşi primăria afirmă că a închiriat localul "înfiinţând chiar şi mobilierul necesar", comandantul secţiei din Piteşti neagă acest lucru, spunând că "oamenii suferă din cauza lipsei de local".

La 24 august 1877 prefectul judeţului, G.Micescu, face raport către Ministerul de Interne în care arată starea grea în care se află secţia de pompieri din Piteşti. "Aşa că din 56 oameni sunt numai 41, din 24 cai sunt 12 şi din 10 sacale sunt numai trei, iar celelalte sunt cu desăvârşire stricate şi în absolută imposibilitate de a funcţiona..."[212].Prefectul roagă pe ministru să intervină la ministrul de război pentru "a se completa acele lipsuri".

În urma intervenţiilor ministrului de război, dar amintindu-şi şi de dezastrul provocat oraşului de incendiul din 1848, consiliul comunal a hotărât în şedinţa din 10 iunie 1885 să facă împrumut la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni în vederea construirii "casarmei pompierilor, ale căror lucrări sunt estimate la valoarea de lei 67.000...".[213] Lucrările s-au desfăşurat conform proiectului şi la data de 24 octombrie 1887 s-a încheiat procesul-verbal de recepţie.[214] Efortul financiar făcut de primărie a fost foarte mare, având în vedere că în anul 1886 a fost construit şi sediul administrativ al oraşului Piteşti. În anul 1901 primăria era datoare la Ministerul Finanţelor suma de 32.000 lei, cheltuiţi cu înzestrarea secţiei de pompieri.[215] În acest an se propune în consiliu construirea de bazine de apă necesare pompierilor.

Deoarece colaborarea pompierilor cu unităţile de artilerie nu era prea bună, având în vedere, mai ales, specificul activităţii lor se propune din partea Ministerului de Război o nouă reorganizare a lor. Schimbarea propusă este transmisă de Ministerul de Interne primăriei în anul 1906 "... actuala organizare cu pompierii militari plătiţi de primărie prin subvenţie anuală dată Ministerului de Război este deopotrivă dăunătoare şi comunelor şi armatei, pentru că ei fac altă instrucţie decât armata; pentru comună este împovărătoare din punct de vedere al finanţelor şi oamenii nu mai pot fi folosiţi la alte activităţi când nu sunt ocupaţi cu serviciul".[216]

În anul 1909 Ministerul de Război cere Primăriei Piteşti să ia pompierii sub

Scanned by CamScanner

ordinea sa, ei nemaiputând sta la acest minister. În raportul primăriei făcut către Ministerul de Interne se arată că acceptă hotărârea Ministerului de Război, începând cu 1 aprilie 1910, dar cere să i se restituie "ceea ce s-a predat acestui minister, prin procesul-verbal din 29 aprilie 1874, fără despăgubiri (material de incendiu, armament, harnaşament, îmbrăcăminte, cazarmament, cai, clădirea). Văzând aceasta, la 16 februarie 1910, Ministerul de Război comunică Ministerului de Interne că pe exerciţiul financiar 1910-1911 pompierii rămân tot în subordinea sa. Dar primăria rămâne fermă pe hotărârea sa de a lua pompierii în subordinea sa începând cu 1 aprilie 1910. La 12 martie 1910 dă anunţ publicitar pentru ocuparea următoarelor posturi: doi sergenţi, doi caporali, 27 de pompieri. La 31 martie 1910 Ministerul de Război comunică Primăriei Piteşti că a dat ordin Secţiei de Pompieri din localitate să predea "averea secţiei".[217]

Predarea efectiv s-a făcut la 8 aprilie 1910 când s-a încheiat proces-verbal între lt.Iliescu Gh., comandantul secţiei, din partea Ministerului de Război, şi Odisef Ioanid, controlor comunal, din partea Primăriei Piteşti.

Interesant că numai secţiile de pompieri din Piteşti şi Botoşani au fost demilitarizate începând cu data de 1 aprilie 1910.

Rezultatele intervenţiilor pompierilor pentru stingerea incendiilor erau, uneori, minime din cauză că alarma se făcea prin tragerea clopotelor bisericilor. La 16 august 1917 comandantul pompierilor face raport primarului arătând că noaptea nu se poate face alarma pentru că nu toate bisericile au clopotniţă şi chiar dacă ar avea ar trece prea mult timp până s-ar duce la biserică omul însărcinat cu alarma. Propune primarului ca noaptea să se facă alarma de către poliţie prin sergenţii din oraş, fiecare sunând "din ţignal".[218] Alteori intervenţia producea pagube, aşa cum s-a întâmplat în anul 1917 la clădirea teatru-băi, când s-a aprins în două rânduri coşul cel mare. Atunci "... din nepriceperea pompierilor, care în loc să-l lase să ardă, pentru a se curăţi - zice un consilier comunal - au găsit de cuviinţă a turna apă pe când ardea" şi coşul a plesnit pe toată lungimea, iar fumul şi funinginea intrau în sala de teatru stricând decorurile.[219]

În timpul ocupaţiei germane misiunea se îndeplinea cu mare greutate, deoarece "serviciul de tracţiune al pompelor se făcea cu oameni înhămaţi".[220] După eliberarea ţării, când primăria a putut să se folosească de veniturile sale a început să înzestreze secţia cu instrumente şi animale. De exemplu la 19 noiembrie 1919 secţia dispunea de "zece cai tineri cu hamuri noi".

În anul 1923 s-a făcut o nouă organizare a pompierilor prin remilitalizarea lor. Nivelul la care trebuia să fie înzestraţi lăsa de dorit. În anul 1925 mai 5 Inspectoratul Pompierilor Militari îşi arată nemulţumirea faţă de primărie arătând că "... materialul este primitiv şi redus": o pompă veche şi uzată, patru sacale a 700 l apă, nu are scară, nu are pompă puternică, apă insuficientă, 50% din caii puşi la dispoziţie sunt uzaţi şi nărăvaşi şi nici trăsurile nu pot fi transportate la foc.[221] Totuşi recunoaşte că "primăria a ajutat instalarea şi cazarea soldaţilor <pompieri> noştri în condiţiuni bune, dar sunt fără mijloace de luptă contra incendiilor. "Deci scopul pentru care a fost înfiinţat acest serviciu militar nu a fost atins".

În continuare inspectoratul cere primăriei să facă eforturi financiare şi să pună la dispoziţia pompierilor următoarele:

- o scară automată 16/18 ml, ca să poată ajunge clădirea cea mai înaltă;
- motopompă cu debit de 4-500 l/minut şi numai aşa vor fi suficienţi 10 oameni şi 10 cai;
- înlocuirea cailor nărăvaşi;
- îmbunătăţirea locuinţei comandantului secţiei;

Scanned by CamScanner

- să se facă spălător pentru soldaţi.

Ca urmare a corespondenţei cu Inspectoratul Militar al Pompierilor - Bucureşti, s-a hotărât în consiliul comunal ca o delegaţie de consilieri să meargă la Bucureşti la Compania de pompieri şi la parcul comunal "pentru a vedea şi cerceta modul de funcţionare a pompelor de incendiu".[222] Era vorba de cel mai nou model - Magirus. Delegaţia s-a deplasat la 30 august 1926, când li s-au făcut demonstraţii cu pompele aflate în dotare. Încetul cu încetul Secţia din Piteşti a fost dotată acceptabil, făcând faţă solicitărilor. Uneori pompierii piteşteni au participat la stingerea incendiilor şi în alte judeţe, aşa cum a fost în anul 1944 când au contribuit la stingerea incendiului din comuna Călineşti, judeţul Muşcel, cu doi ofiţeri, 3 subofiţeri, 30 trupă şi trei maşini.[223]

Ca şi în deceniile anterioare paza urbei se asigura cu cetăţeni din oraş care primeau o sumă de bani lunar, având obligaţia de a aprinde şi felinarele pe străzi. Contribuţia orăşenilor era în funcţie de averea fiecăruia. Unii cereau să fie scutiţi de plată fiindcă "sunt sărmani şi n-au mijloace de plată... rămânând în povara lor a-şi păzi fiecare pe strada lor".[224] Cei ce strângeau banii de la proprietari se numeau zecişti, pe care îi dădeau unui deputat ales de proprietarii din culoarea respectivă, care îndeplinea funcţia de casier şi plătea salariile. În anul 1866 a fost organizată în sistem militar, gardienii fiind dotaţi cu uniforme şi armament, împărţiţi în patru companii, care formau un batalion. La 24 martie 1866 Ministerul de Interne comunică Primăriei Piteşti, că "prin art.3 din legea guardii orăşeneşti sarcina determinării oraşelor în care să se formeze asemenea corpuri se lasă asupra guvernului".[225] Primele oraşe stabilite de guvern au fost: Bucureşti, Ploieşti, Craiova Brăila, Galaţi, Iaşi, Focşani, Piteşti, Bacău, Bârlad.

La aniversarea a doi ani de la înfiinţarea Gărzii Civice din Piteşti, comandantul gărzii invită pe comandanţii companiilor să participe la manifestările care se vor organiza cu cât mai mulţi gardieni.[226] Ei se aflau în subordinea Poliţiei oraşului. Paza cu aceşti sergenţi se făcea atât ziua cât şi noaptea, de aceea se numeau sergenţi de noapte şi sergenţi de zi.

Permanent se căuta eficientizarea activităţii gardienilor, de aceea cei de noapte sunt trecuţi, pentru o vreme, sub ordinele pompierilor.

Cu toate acestea nereguli se produceau în oraş, atât din cauza răufăcătorilor, dar şi din neglijenţa în serviciu a gardienilor. De exemplu în ziua de 3 martie 1900 grădinarul oraşului se plânge primarului că "s-au furat 14 zambile înflorite". Primarul cere lămuriri despre această întâmplare, mirându-se cum de s-a întâmplat din moment ce sunt "postaţi sergenţi de noapte pe ambele strade".[227]

Poliţaiul trebuia să raporteze primarului orice mică neregulă care încălca regulamentele oraşului, cei vinovaţi fiind amendaţi, sau chiar daţi în judecată. Între primărie şi poliţie era colaborare strânsă, cea de a doua făcând propuneri care să ducă la împuţinarea neregulilor. De exemplu în anul 1908 poliţaiul raportează primarului că în piaţă sunt copii de ţigani cu "tăbliţe numerotate de hamali care nu fac decât dezordine şi furtişaguri". Propune să nu se mai elibereze autorizaţii de hamali decât celor în stare fizică bună. Sau în oraş sunt indivizi care fac pe hamalii-comisionari "şi cum această profesiune prezintă o deosebită importanţă în interesul siguranţei publice suntem de părere a li se impune obligaţiunea de a purta capele roşii după modelul întrebuinţat în celelalte oraşe, având în partea din faţă a capelei numărul de ordine vizibil pe o tăbliţă de tinichea şi cuvântul comisioner".[228]

Pentru păstrarea liniştei, ordinei şi curăţeniei în oraş primarul publica ordonanţe în acest sens. De exemplu în ziua de 3 mai 1906 primarul a publicat trei ordonanţe referitor la câini şi călăreţi. Deoarece s-a întâmplat ca unii cetăţeni să fie muşcaţi, s-

Scanned by CamScanner

a hotărât ca stăpânii să umble "în oraş cu câinii de botniţă". Astfel cei găsiţi liberi vor fi împuşcaţi, iar stăpânii deferiţi justiţiei. De asemenea se interzicea a se intra în grădina publică şi în parcul Trivale cu câini. Cei găsiţi erau otrăviţi, iar stăpânii deferiţi justiţiei. La fel cetăţenii cu "rău obicei" de a călări pe trotuare şi pe aleile parcului Trivale erau deferiţi justiţiei.

Gardienii de zi şi de noapte se recrutau "din sergenţi mărginaşi liberaţi din armată, care se mulţumesc să servească cu 30 de lei lunar şi îmbrăcăminte... Cei daţi afară se roagă să fie primiţi în Serviciul curăţirii stradelor, unde sunt plătiţi numai 30 de lei lunar, fără îmbrăcăminte şi unde munca este mult mai grea decât în corpul sergenţilor".[229]

În anul 1903 s-au înfiinţat şcoli de sergenţi în fiecare capitală de judeţ, unde, începând cu 1 ianuarie 1904, se pregăteau şi instruiau sergenţi de oraş. La aceste cursuri participau "obligatoriu şi ofiţerii de sergenţi sau sergenţii majori, comandanţi de sergenţi din oraşele nereşedinţă de judeţ". Durata cursurilor era de trei luni.[230]

Numărul sergenţilor de oraş era în funcţie de posibilităţile bugetare ale oraşului Piteşti, uneori sporind, alteori scăzând. Având în vedere că activitatea acestora era urmărită de poliţai, acesta raporta primarului că numărul gardienilor este insuficient. De exemplu într-un raport din 22 noiembrie 1922 poliţaiul cerea primarului ca în bugetul pe 1921-1922 să mărească suma de bani în vederea sporirii numărului de sergenţi de oraş cu încă 40 de oameni "deoarece numai cu numărul actual de 83 de oameni este imposibil să se poată face pază reală în oraş, atât din cauza întinderii lui, cât şi mai ales din cauza greutăţilor actuale de trai, ce fac ca mulţi indivizi să se dedea la furturi şi spargeri".[231]

O altă serie de probleme majore stăteau în faţa primăriei pe linia aprovizionării oraşului cu apă, a luminării străzilor cu cât mai multe felinare, a reparării şi modernizării străzilor, a înlesnirii circulaţiei prin deschideri şi închideri de străzi, a captării apei pluviale şi evacuarea ei prin canale subterane ş.a. Fiecare buget anual de venituri şi cheltuieli prevedea executarea unora dintre lucrările anunţate.

Într-un raport al primarului către prefect din 13 noiembrie 1869 sunt prezentate lucrările efectuate de primărie în ultima perioadă: "... în acest oraş... de la 27 iunie până acum s-au făcut îmbunătăţirile următoare:

1. S-au reparat şi s-au făcut din nou pavaje bombe pe mai multe străzi...;
2. Şcoala publică de băieţi care era veche şi ruinată, s-a reparat radical...;
3. S-a reformat piaţa Sf.Nicolae într-un mod sistematic şi s-a pus în lucrare grădina publică... ajungând cu lucrarea până la plantarea ei, şi care amândouă acestea poartă numele Carol I;
4. Prin concesiune... s-a edificat din nou între piaţa şi grădina de mai sus un teatru, cu cazin şi birturi...;
5. S-a pus îl lucrare facerea unui bulevard care începe de la grădina Carol I şi merge în linie dreaptă la gara drumului de fier... căruia i s-a dat... numirea de bulevard Elisabeta Doamna, şi
6. S-a lucrat la nivelarea străzii Drăgoescu...

Totodată, vă arăt că în casa acestei comune nu se află nici un capital în anul acesta, ba încă spre acoperirea cheltuielilor Consiliului Comunal a recurs la un împrumut de lei 20.403, bani 90.[232]

Că activitatea primăriei era intensă, că se făceau eforturi pentru dotarea şi înfrumuseţarea oraşului ne-o dovedeşte darea de seamă a consiliului pe anului 1870, prezentată în şedinţa din 4 noiembrie 1870, la un an de zile după raportul înaintat prefecturii şi Ministerului de Interne. La capitolul "Lucrările publice de îmbunătăţiri şi înfrumuseţări", sunt înşirate principalele realizări şi "... Piaţa numită Carol I, cu 16

Scanned by CamScanner

maghernițe construite după un model elvețian, și paveul făcut în toată întinderea ei începută în anul espirat s-au terminat definitiv... Asemenea piața Sf.Gheorghe s-a mărit prin dărâmarea ruinelor hanului Episcopii... Grădina publică, începută iarăși de anul trecut, acum se află aproape terminată... în fine, comuna, în primăvara viitoare... are uă grădină în centrul său pentru distracțiuni...

Bulevardul Elisabeta Doamna, început din anul espirat, care traversează orașul în lungul său prin centru, în anul acesta s-a activat cu mai multe lucrări în terasament și împietruire, s-au cumpărat mai multe locuri pentru deschiderea lui până la stația căilor ferate, și se speră că... în anul viitor... că va fi comunicabil". În cuvântul său consilierul arată că s-ar fi făcut mai mult, s-ar fi expropriat și alte terenuri pentru a se termina lucrarea, dar "... casa comunală nu a dispus de îndestule resurse...". Mai departe se arată că la zestrea de drumuri existente s-a mai adăugat "... șoseaua comunală ce unește căile naționale Craiova și Râmnicu-Vâlcii prin strada Exercițiului, culoarea neagră...". În continuare se arată că s-au făcut unele lucrări pentru fortificarea malului râului Argeș "bătându-se 300 pari", în dreptul orașului, însă venitul anual "nu este îndestul pentru uă fortificare sistematică..."[233].

Înțelegând bine rolul căii ferate care urma să se construiască pentru legarea Piteștiului de Curtea de Argeș, la 26 iulie 1891 primăria încheia un proces-verbal de cedare a terenului, gratis, către stat,[234] acceptând varianta ca linia ferată sa fie construită pe malul Argeșului și nu prin centrul orașului, lăsând spații de dezvoltare orașului și evitând astfel, posibile accidente.

Pentru modernizarea sistemului de luminat al orașului primăria a făcut contract cu frații Kepich din București, de instalarea lămpilor sistem Washington, în anul 1900 experimentându-se trei lămpi, a caror lumină "este foarte frumoasă și arde fără nici o întrerupere".[235] În ședința din 3 martie 1901 Comisia interimară aprobă oferta inginerului Dimitrie Dima pentru instalarea a 11 lămpi din același sistem.[236] Tot în anul 1901 primăria încheia contract cu firma "Vilhelm Pittner" din Viena pentru instalarea a "33 felinare pătrate după forma și calitatea celor patru cumpărate de primărie mai înainte, cum și furnizarea a 33 lămpi sistem "Pittner", după modelul și calitatea celor patru furnizate deja comunei".[237]

Deoarece pădurea Trivale se afla la marginea orașului, oficialitățile, împreună cu locuitorii, s-au străduit să transforme o parte a acesteia în parc pentru agrement, denumindu-l parcul Trivale. Pentru aceasta primăria s-a adresat contelui Thedeus Graf Lubenschi din Austria în vederea cumpărării unor arbori ornamentali care să fie plantați în parc. Dintr-o adresă din 16 martie 1902 către conte aflăm că s-au comandat: 25 bucăți brad, 1.000 bucăți pin de Austria, 100 pin rigida, 25 pin cembra, 100 pin alb, 100 molid, 20 măslin sălbatic și 100 bucăți paltin.[238] Pentru mărirea suprafeței parcului primăria a cheltuit însemnate sume de bani cu "exproprierea pentru utilitate publică" a unor terenuri particulare pe care le-a cumpărat. În anul 1903 arhitectul peisagist E.Redont a făcut un plan de înfrumusețare a parcului, apoi a comandat în străinătate copaci ornamentali pentru a fi plantați. Zece ani mai târziu arhitectul Pinard din București se oferă să înfrumusețeze parcul, prezentând primăriei planul său. În ședința Consiliului comunal din 28 mai 1913 se aprobă "lucrările de amenajare a parcului Trivalea și facerea elești eului, conform proiectului și devizului prezentat".[239]

Cu ajutorul unor credite suplimentare aprobate de Ministerul de Interne s-au cumpărat și s-au plantat flori și copaci ornamentali și în grădina publică și pe bulevard. De asemenea s-au comandat la București 50 de bănci simple și duble care au fost așezate în grădina publică, pe bulevard sau în parc.[240]

În vederea luminării grădinii publice Comisia interimară aprobă la 3 martie

Scanned by CamScanner

1901 oferta inginerului Dimitrie Dima pentru instalarea a 11 lămpi sistem Washington [241]. Cu eforturi sportie s-a reuşit ca până în anul 1906 să se mai adauge încă 22 de lămpi (cinci sistem Washington, cinci sistem Pittner şi 12 mici), de care se ocupa Serviciul salubritate şi ecleraj al primăriei. La această dată, în tot oraşul, erau instalate 725 lămpi, dintre care 501 obişnuite, 188 sistem Pittner şi 36 sistem Washington, care funcţionau cu petrol dublu rafianat.[242]

Luminatul oraşului cu lămpi cu petrol devenise costisitor şi în acelaşi timp depăşit. Multe localităţi urbane din ţară trecuseră la iluminatul electric, lăsând Piteştiul în urmă din acest punct de vedere, deşi unele aveau veniturile mai mici şi populaţie mai puţină (Tg.Jiu, Rm.Vâlcea, Caracal). În şedinţa extraordinară din 16 iunie 1911 a consiliului, referindu-se la această chestiune primarul oraşului spunea: "... modul de iluminat al oraşului nostru este foarte defectuos, ca sa nu zic cu desăvârşire primitiv...".[243] Introducerea curentului electric este cerută şi de către piteşteni printr-o jalbă adresată primarului şi semnată de 80 de persoane. Situaţia tărăgănează. La început au apărut centrale cu putere instalată mică, pentru satisfacerea unor consumatori locali, cum a fost centrala electrică de la Ţesătoria Română, din 1909, cu 450 kw, curent continuu, cu şase grupuri Diesel, sau în 1910 cea de la Banca Populară, de 14 cai putere, sau cea de la Berăria Stoica.

Între timp primăria a făcut demersurile necesare şi studiul de specialitate pentru introducerea curentului electric. În şedinţa consiliului din 11 februarie 1912 se arată că se cheltuiesc 40.000 de lei pe an cu actualul sistem, iar cu cel electric se vor cheltui 55.000. Dar primăria urma să încaseze de la concesionare 10% din încasări, cu care s-ar acoperi diferenţa cheltuită cu lumina electrică.

La 17 februarie 1912 Ministerul de Interne îi face cunoscut primăriei că a aprobat caietul de sarcini privind concesionarea iluminatului electric. În şedinţa din 17 martie 1912 Camera Deputaţilor a votat legea prin care "... comuna urbană Piteşti este autorizată de a da în concesiune iluminarea oraşului cu electricitate pe timp de 40 de ani şi votată de Senat în aceeaşi zi, sancţionată şi promulgată la 13 aprilie 1912.

Pentru realizarea acestei lucrări importante s-a înfiinţat o societate electrică al cărei act constitutiv şi statut au fost autentificate la Tribunalul judeţului Argeş la data de 18 mai 1912, sub denumirea de Societate Anonimă de Electricitate din Piteşti (S.A.E.P.). Nucleul societăţii era format din 14 piteşteni şi un bucureştean. Capitalul social de 600.000 de lei era format de 17 acţionari, 15 persoane fizice cu 125.000 lei şi două bănci (Banca Populară şi Banca Piteşti) cu 475.000 de lei. Actul de concensionare s-a încheiat la 1 mai 1912 şi urma să expire la 1 aprilie 1952.

Conform contractului [244] urmau să fie instalate 140 de lămpi cu arc voltaic şi 250 de lămpi incandescente pentru care primăria trebuia să plătească 55.000 de lei pe an, în rate trimestriale, şi încasa 10% din încasările brute obţinute din furnizarea curentului la particulari. Tot prin contract primăria cedează gratuit societăţii, pe timpul concesiunii, un teren corespunzător pentru construirea uzinei electrice. Proiectantul uzinei a fost C.Buşilă, subdirectorul Societăţii de Tramvaie din Bucureşti, iar executarea lucrării, a fost câştigată la licitaţie de inginerul piteştean Dimitrie Dima. Urmărirea lucrărilor şi recepţia acestora au fost încredinţate inginerului Nicolae Vasilescu-Karpen din Bucureşti.

La 15 decembrie 1913 a început furnizarea curentului electric în oraş, recepţia provizorie fiind făcută la 30 martie 1914, iar cea definitivă la 29 septembrie acelaşi an. Stâlpii reţelei electrice erau din fier în centrul oraşului şi din lemn la periferie.[245]

În anul 1925 Comisia interimară a oraşului a hotărât prelungirea contractului

Scanned by CamScanner

de concesiune până la data de 1 aprilie 1970, iar primăria devine acţionară cu un capital de patru milioane de lei.[246]

Binefacerile curentului electric au convins pe locuitorii oraşului să devină beneficiari ai acestei invenţii, reţeaua electrică extinzându-se rapid şi spre periferia oraşului. S-a ajuns ca societatea să nu mai facă faţă unui luminat corect, iar primăria este nevoită să rezilieze contractul la 13 martie 1942[247]. La aceeaşi dată construcţiile, maşinile, aparatele, materialele şi reţeaua de distribuire a energiei electrice intră în proprietatea oraşului, plătind suma de 4.500.000 de lei drept răscumpărare.[248] Activitatea societăţii este preluată de Secţia de electricitate, care făcea parte din Întreprinderile Comunale Piteşti, subordonate primăriei, împreună cu secţiile de canal, apă, salubritate.[249]

Întrucât uzina şi reţeaua electrică au avut de suferit de pe urma bombardamentului din 6 mai 1944, iar uzura maşinilor era avansată, nu se mai putea face faţă cerinţelor tot mai mari, astfel că Piteştiul începând cu anul 1947 a început să primească energie electrică de la termocentrala de la Schitu-Goleşti, judeţul Muşcel, dar cu multe greutăţi. Ca urmare Ministerul de Interne aprobă în acelaşi an primăriei să încheie contract de concesiune pentru iluminarea urbei cu Societatea Generală de Gaz şi Electricitate (S.G.G.E.) din Bucureşti, care intră în vigoare la 1 septembrie 1947, curentul electric alternativ fiind adus tot de la Schitu-Goleşti.

La 11 iunie 1948 S.G.G.E. este naţionalizată, devenind Întreprinderea Comunală de Gaz şi Electricitate Bucureşti, care avea în Piteşti o subunitate economică de electricitate, numită Exploatarea Piteşti şi care distribuia energie electrică oraşelor Piteşti şi Curtea de Argeş şi satelor aflate între Piteşti şi Schitu-Goleşti. Mai târziu unitatea piteşteană devine subordonată I.R.E. din Câmpina apoi I.R.E. Târgovişte, până în 1957 când se înfiinţează Întreprinderea Regională de Electricitate şi Construcţii Electrice Rurale Piteşti, subordonată Sfatului Popular al Regiunii Piteşti.

Aşadar, uzina electrică din Piteşti, îşi încetează activitatea după 40 de ani de funcţionare.

În anul 1958 aprilie 1 s-a înfiinţat Întreprinderea Regională de Electricitate-Piteşti, care începând cu decembrie 1960 se numeşte I.R.E. Argeş şi din 24 martie 1969, din nou I.R.E. Piteşti.[250]

Printre multele probleme importante pe care primăria a trebuit să le rezolve a fost aceea a asigurării apei pentru locuitori şi instituţii. Numărul fântânilor existente la finele secolului trecut asigura necesarul de apă pentru oraş, dar pe măsură ce localitatea se dezvolta apa devenea insuficientă. Consiliile comunale şi-au pus problema rezolvării acestei chestiuni, dar fără consecvenţă. În darea de seamă prezentată de Comisia interimară la 24 februarie 1901 se face aluzie la inconsecvenţa hotărârilor consilierilor care se succedau la conducerea primăriei. Deşi până la această dată A.Budişteanu din Bucureşti a făcut de trei ori sondaje în Piteşti pentru alimentarea oraşului cu apă, lucrarea a fost neterminată întrucât guvernul care a succedat pe cel liberal n-a mai considerat-o importantă.[251]

În anul 1905 oraşul Piteşti era alimentat cu ajutorul a şase rezervoare de apă, care se distribuia prin 18 fântâni.

Scanned by CamScanner

Tablou

De numărul rezervoarelor construite în oraşul Piteşti pentru alimentarea cu apă.[252]

Nr. crt.	Punctul unde este construit rezervorul	Nr. fântânelor ce alimentează	Anul în care s-a terminat lucrarea	Costul total al rezervorului	Observaţii
1.	2	3	4	5	6
1.	Rezervorul din str. Sf.Ilie	2	1887	Lei 32.502	Fântânile ce alimentează: una în str. Craiovei, la casa Pelinescu, una în str. Craiovei, colţ cu cu b-dul Elisabeta Doamna
2.	Rezervorul din str. Trivalea	10	1885	72.771	Fântânile ce alimentează sunt: una la Sf. Ion, în str. Trivale; una în b-dul Carol, la Grădina Publică; una în str. Doamna Bălaşa, Berăria Trimel; una în str. Bălaşa, la biserica Sf. Gheorghe; una în str. Libertăţii; una în str. Lascăr Catargiu; una în piaţa Episcopiei; una în str.Şerban Vodă, la casele Purcăreanu; un bazin în Grădina Publică; un bazin în piaţa Episcopiei
3.	Rezervorul din str. Negru Vodă	3	1894	3.228	Alimentează fântânele: una în str.Negru Vodă; una în casele Babic; una la Tribunal
4.	Rezervorul din piaţă	1	1903	6.795	În cost nu se cuprinde săpătura sondajului şi tuburile de fier
5.	Rezervorul din curtea boharilor	1	1899		Nu mai funcţionează
6.	Isvorul din str. Lascăr Catargiu	1	1905	2.352	În cost se cuprind lucrul sondajului şi tuburile de fier.

Scanned by CamScanner

La finele anului 1905 primăria făcea contract pentru alimentarea oraşului cu apă cu inginerul W.H.Lindley[253], care întocmeşte un proiect în acest sens. Pentru că era o problemă foarte importantă Consiliul Tehnic Superior din cadrul Ministerului de Interne solicită doctorului V.Babeş să facă un referat asupra proiectului inginerului W.H.Lindley, precum şi asupra raportului inspectorului tehnic dr.Buşilă. În şedinţa din 6 mai 1908 Consiliul comunal "se uneşte cu părerea exprimată de dl.V.Babeş"[254]. Lindley a făcut sondaje pentru captarea apei "în susul oraşului Piteşti, cam la 1 km în regiunea confluenţei râului Argeş cu râul Doamnei... la o distanţă de 500 m de satul Gropeni...". Opinia dr.V.Babeş cu privire la proiectul inginerului W.H.Lindley a fost clară: "... găsesc că studiile de până acuma... nu sunt suficiente şi recomandăm reluarea acestor studii în scopul de a se găsi nu numai o apă clară şi gustoasă, dar care să fie şi la adăpostul oricărei infecţiuni. Recomand pentru aceasta studiul mai de aproape al straturilor profunde; dacă nu s-ar găsi o apă bună, ozonizarea apei de suprafaţă, fie a râurilor, fie a apei de suprafaţă, prevăzute în proiectul d-lui Lindley...".

Aşadar problema alimentării oraşului cu apă bună şi în cantităţi suficiente rămâne să fie rezolvată în anii următori şi tot din zona aleasă de inginerul Lindley.

Deoarece în oraş se făcea risipă de apă, Serviciul alimentării cu apă somează pe proprietarii de fântâni să le repare, dându-le termen foarte scurt, sub ameninţarea trimiterii în judecată[255]. Şi iată că într-un raport al Serviciului sanitar pe anul 1914 se spune: "Apa este suficientă, deoarece lucrările pentru alimentarea oraşului cu apă s-au terminat şi ea fiind introdusă în tot cuprinsul oraşului".[256]

Deci, începând cu anul 1914 uzina de apă de la Gropeni funcţionează. Pentru a nu se face risipă de apă s-au instalat contoare Woltmann, iar pentru a evita îngheţarea rezervoarelor pe timp de iarnă, s-a luat măsura ca noaptea apa să fie oprită între orele 22 şi 5 dimineaţa[257]. În scurt timp apa devine insuficientă deoarece solicitanţii sunt tot mai mulţi. Pe lângă locuitorii oraşului, beneficiază **de apă de la Gropeni** şi băile comunale, deschise de curând şi care consumau apă multă. De aceea primăria îl somează pe antreprenorul băilor sa monteze apometre. Printre solicitanţi se numără şi regimentele 4 Argeş, 28 Infanterie, 6 Artilerie, Detaşamentul de grăniceri, C.F.R., Atelierele de poduri şi Spitalul "I.C.Brătianu".

În timpul războiului, Comisia interimară a hotărât în şedinţa din 21 decembrie 1917 să facă un împrumut de 200.000 de lei pentru montarea celei de a doua conducte de apă[258]. Cu noi eforturi financiare în anul 1919 s-au efectuat reparaţii la uzina de apă şi s-a adus un motor nou din străinătate, astfel că "de aci înainte nu va mai fi lipsă de apă în oraş"[259]. La numai o lună şi jumătate de la situaţia prezentată de Comisia Interimară, adică pe data de 2 februarie 1920, la ora 18,30, uzina de apă a fost distrusă de incendiu. Repararea ei a necesitat mari cheltuieli din partea primăriei. "Se lucrează zi şi noapte atât de personalul acestei primării, cât şi de particularii care cu multă bunăvoinţă s-au pus la dispoziţia noastră", raporta primarului şeful Serviciului tehnic, inginerul Heinrich W.Schmidt, care răspundea de uzina de apă[260]. În anul 1924 Comisia interimară a aprobat suma de 80.000 de lei pentru a se cumpăra încă un motor pentru buna alimentare a oraşului cu apă[261]. În final s-au adus două motoare noi, căci al treilea avea probleme în funcţionare. Pentru evitarea risipei de apă primăria a cerut instalarea de apometre la consumatori în anul 1926.

În anul 1931 s-au făcut noi lucrări de captare după proiectul lui H.W.Lindley întocmit în anul 1907, iar în anul 1944 Consiliul de colaborare arată că trebuie refăcute 12 puţuri la uzina de apă şi să se introducă conducte de apă pe străzi în oraş.[262]

Multe cheltuieli a trebuit să facă primăria, dar şi cetăţenii oraşului pentru canalizarea apelor pluviale, care, datorită aşezării oraşului în terase, produceau

Scanned by CamScanner

stricăciuni străzilor, curţilor proprietarilor şi instituţiilor. S-a ajuns la concluzia că pâraele care traversau oraşul să fie captate şi evacuate prin canale subterane. Pentru aceasta în 15 mai 1862 primăria face "contract cu dl.Soter Constantin... prin licitaţie pentru construirea canalului subteran din str.Doamna Bălaşa... după planul şi proiectul dl.ing.Livaditu, aprobat de minister... în 1861".[263] Un alt canal subteran s-a construit pe strada Şerban Vodă în anul 1863.

Repararea şi pavarea străzilor, construirea podeţelor şi trotuarelor consumau foarte mulţi bani de care nu totdeauna primăria dispunea. De aceea pentru efectuarea unor astfel de lucrări trebuia să contribuie şi cetăţenii de pe străzile unde se făceau lucrările respective.[264]

Aspectul frumos al oraşului era asigurat nu numai de buna funcţionalitate a străzilor, de arhitectura clădirilor particulare şi instituţiilor de stat, de parcuri şi grădini, de iluminarea străzilor, dar mai ales de curăţenie. Aceasta era asigurată de Serviciul salubritate şi ecleraj (alteori denumit Serviciul curăţirii străzilor, sau Serviciul salubrităţii) care dispunea de cai şi boi pentru tracţiunea carelor şi un anumit număr de oameni.

Într-o perioadă de timp acest serviciu a fost dat în antrepriză, considerându-se că în acest fel activitatea va fi mai eficientă. Şi când seviciul aparţinea de primărie erau greutăţi din cauza numărului mic de muncitori, a lipsei de nutreţ pentru animale, a imposibilităţii creşterii numărului de animale de tracţiune şi a păstrării unei medii de vârstă acceptabilă. În anul 1900 martie 16 medicul veterinar al Serviciului Veterinar al oraşului sesizează primăria că cinci cai de la Serviciul Curăţirii sunt bătrâni, între 24-26 ani, şi "datează încă din timpul când serviciul era dat în antrepriză". La această dată serviciul dispunea de 18 cai, sacale "întocmai ca cele de la pompieri, de fier, pe arcuri"[265].

Prefectul de Argeş îl atenţionează pe primar că în oraş sunt clădiri care trebuie demolate, că sunt locuri virane pe care cresc bălării, iar în altele sunt murdării "care vatamă sănătatea publică".

Pentru demolarea unor clădiri aflate în stare precară primarul dădea ordonanţe pe baza referatului arhitectului oraşului şi a aprobării consiliului comunal, având la bază articolul 21 din Regulamentul de administraţie comunală.

Constatări de imobile insalubre făcea şi poliţia, trimiţând primarului rapoarte în acest sens, pe baza cărora proprietarii respectivelor imobile erau somaţi ca în termen de la 24 ore la 15 zile, în funcţie de starea clădirilor, să fie demolate.

La 21 noiembrie 1906 dă o ordonanţă prin care cere tuturor comercianţilor şi proprietarilor ordine şi curăţenie, sub ameninţarea trimiterii în judecată în caz de nerespectare.[266]

În cadrul primăriei funcţiona o Comisia de salubritate, formată din medicul oraşului, un inginer delegat şi un consilier, care lua în discuţie fiecare imobil suspect de a fi demolat. Procesul-verbal încheiat de comisie era înaintat la primărie şi pe baza căruia consiliul hotăra demolarea sau nu a imobilului în discuţie[267]. Uneori demolarea se făcea pe spesele primăriei, atunci când proprietarul nu mai exista, sau era lipsit de posibilităţi materiale, sau construcţiile aparţineau comunei. De exemplu în mai 1920 au lucrat la demolarea gheretelor din piaţă 40 de muncitori, din cadrul serviciului salubritate.[268]

În timpul primului război mondial serviciul a avut mult de suferit, acesta fiind descompletat de oameni, iar animalele au fost rechiziţionate. După război, la "înfiinţarea Serviciului ridicării gunoaielor de pe străzi şi locuinţe <s-a făcut> cu camioane-automobile, care au adus oraşului mare serviciu"[269]. Serviciul se redresează, astfel că în anul 1921 dispunea de 19 cai, plus "doi de gloabă", doi cai mici "care

Scanned by CamScanner

sunt la pompieri", şase căruţe de scânduri şi cinci căruţe de la regiment şi mai mulţi oameni, al căror număr este fluctuant. În anul 1933 erau 70 de inşi, cei de la "cai şi boi sunt din satele vecine şi mănâncă la cantine", iar în anul 1936 primăria avea la acest serviciu angajaţi cu ziua 85 de muncitori[270]. Între timp acest serviciu a fost arondat la Întreprinderile Comunale din Piteşti iar în anul 1944 se propune să treacă din nou în administraţia comunei.

Multe lucrări edilitar - gospodăreşti nu se puteau face şi din cauza dezvoltării oraşului în mod neunitar, sistematizarea lui fiind făcută parţial şi zonal. În anul 1910 inginerul H.W.Schmidt a întocmit un plan de sistematizare a oraşului, care însă nu s-a putut pune în aplicare[271]. Oraşul avea străzi înguste şi pieţe mici determinându-i pe conducătorii lui să propună în anul 1921 demolarea unui rând de case dintre străzile Şerban Vodă şi Doamna Bălaşa, dintre biserica Sf.Nicolae şi piaţă, pe baza regulamentului de înfrumuseţare din anul 1908. În felul acesta s-ar fi putut lărgi strada Şerban Vodă. Exproprierea cetăţenilor din această zonă se ridica la suma de 700.000 de lei.

În anul 1925 Piteştiul avea o suprafaţă de 500 ha, străbătut de 76 de străzi, lungimea totală a lor fiind de 37 km[272].

În afară de aceasta oraşul mai avea nevoie de: localuri de şcoli primare, cele trei şcoli primare sunt înghesuite în Şcoala nr.1 (str.Brătianu 10), unde se învaţă toată ziua, o şcoală elementară pentru copii mici, o şcoală de meserii, un laborator de analize chimice şi alimentare... "de un tramvai electric pentru înlesnirea circulaţiei dintre gară-piaţă-Gropeni-Trivale şi chiar împrejurimi, iar romantica vale a Trivalei, cum şi nu mai puţin pitoreasca parte din valea Argeşului, ocupată de zăvoiul comunei ne indică cât de mare utilitate ar fi construirea unor sanatorii de hidroterapie după tipul celor de la Gräfeerberg (Silezia superioară, unde se aplică metoda lui Prissnitz), de la Weissenhirsch (lângă Drezda, unde se aplică metoda lui Lahmann) etc."[273].

Demolarea rândului de case amintit fusese aprobată prin înalt decret regal nr.1446 din 1 mai 1908, dar n-a putut fi realizat datorită costului ridicat al exproprierilor.

În şedinţa consiliului comunal din 16 august 1933 s-a aprobat un nou plan de sistematizare a oraşului, întocmit de arhitectul Paul Smărăndescu din Bucureşti, dar nici acesta nu s-a pus în aplicare,[274] iar în 1941 s-au întocmit altele de Alexandru Zamfiropol şi Kikero Constantinescu, rămase fără concretizare.

În programul de activitate al Întreprinderilor Comunale Piteşti, pe anul 1944, prezentat în şedinţa Consiliului de colaborare din 12 ianuarie 1944 sunt prezentate multe dorinţe ale primăriei şi cetăţenilor oraşului[275], printre care amintim:

- refacerea a 12 puţuri de la uzina de apă;
- extinderea reţelei de conduce apă;
- construirea de canale, reparaţii la băile comunale;
- cumpărarea de căruţe, harnaşamente şi patru cai pentru înfiinţarea serviciului de ecarisaj;
- cumpărarea a două care funebre îmbrăcate în doliu, harnaşamente şi 12 cai pentru înfiinţarea serviciului de pompe funebre;
- cumpărarea a 12 cai pentru transportul materialelor necesare întreţinerii străzilor;
- mobilier pentru primărie;
- amenajarea unui crematoriu la abatorul comunal etc.

Se înţelege că multe dintre ele nu s-au putut realiza din cauza războiului.

Introducerea tehnicii în activitatea omului a adus multe beneficii acestuia. O dată cu instalarea "staţiunii centrale telefonice din localul Primăriei şi a posturilor

Scanned by CamScanner

telefonice" activitatea primăriei s-a îmbunătăţit, legătura dintre primar şi subordonaţii săi aflaţi în diferite puncte ale oraşului fiind permanentă.[276]

În afară de problemele obişnuite primarii şi consilierii piteşteni a trebuit să depăşească şi alte greutăţi care cereau devotament, pricepere, iniţiativă şi nu în ultimul rând fonduri financiare.

În timpul războiului pentru obţinerea independenţei depline a ţării de la 1877-1878. oraşului, prin aşezarea sa strategică, i-au revenit sarcini importante şi complexe mai ales pe linia aprovizionării armatei române. În ziua de 11 aprilie 1877 ministrul de interne, Ion Brătianu, trimite telegramă prefectului, cerându-i, ca în "unire cu Consiliul Comunal (Piteşti) să puie să zidească cuptoare îndată ca să poată coace 40.000 pâine pe zi". Mai departe ministrul cere să fie rechiziţionată toată pastrama din judeţ şi să pregătească "magazii încăpătoare de 400.000 ocale, fie de orice".[277]

Peste puţine zile, la 26 aprilie 1877, prefectul îi cere primarului să se ocupe cu "rechiziţionarea magaziei d-lui Stătescu, însă ambele etaje, precum şi alte două ce vor mai fi în apropiere de gară, care toate să fie încăpătoare şi să cuprindă suma de la două până la trei mii de chile producte, deoarece oraşul nostru va fi punctul principal de unde urmează a se aproviziona armata română"[278].

În timpul primei conflagraţii mondiale, timp de doi ani, oraşul s-a aflat sub ocupaţia trupelor germane în care timp au avut de suferit cetăţenii oraşului dar şi instituţiile. Cu câteva zile înainte de a fi ocupat oraşul "... mai multe aeroplane duşmane au aruncat azi ora 3 p.m. <9 noiembrie 1916> mai multe bombe care au rănit şase persoane şi au lovit casa unui german".[279] Pe data de "12 noiembrie 1916, Consiliul Comunal al oraşului Piteşti a hotărât, faţă de împrejurimi, predarea oraşului spre a nu fi distrus de inamic, pentru care s-a instituit o comisie compusă din membrii acestui consiliu, care au rămas în localitate, şi din mai multe persoane cu vază..., în zilele de 13 şi 14 ale acelei luni, autorităţile au părăsit oraşul plecând în Moldova". Chiar din prima zi, la ora 9 dimineaţa Comandatura Germană nr.272 s-a instalat în localul primăriei "fără să anunţe şi a permite spre a se putea căra arhiva, registrele şi birourile. Din această cauză cea mai mare parte din arhivă a fost distrusă ... şi pusă pe foc, iar din mobilierul aflat a fost distrus sau furat până la plecarea lor din oraş"[280], primăria fiind nevoită să închirieze un local. Localurile şcolilor 1, 2, 3 de băieţi, 1 şi 2 de fete, pendinte de primărie, care au fost rechiziţionate şi transformate în spitale şi cartiruiri, au suferit deteriorări importante iar mobilierul a fost distrus. La fel s-a întâmplat şi cu clădirea şi mobilierul Şcolii de fete nr.3, care era închiriat. De asemenea au luat cu forţa localurile Serviciului salubrităţii şi Secţiei pompieri, precum şi tot materialul din dotare viu şi mort (25 cai, 20 boi, furaje, căruţe, trăsuri, îmbrăcăminte etc.); clădirea oborului, gheretele, împrejmuirea cimitirului distrusă; zăvoiul şi parcul Trivale distruse prin tăierea copacilor; instrumentele Serviciului tehnic, planşele şi planul oraşului distruse; atelierul serviciului ape a fost transformat în atelier de fierărie şi potcovărie, de unde la plecare au luat totul; au distrus cele două motoare Diesel abia puse în funcţionare la uzina de apă; asfaltul străzilor deteriorat; aparatele de nichel, alamă, maşinile frigorifice de la hala de alimente, luate etc., etc. Totalul pagubelor s-a ridicat la 2.290.553,45 lei, pentru care, în mare parte, primăria a primit despăgubiri.

Al doilea război mondial a produs oraşului Piteşti pagube şi mai mari. Înainte de a prezenta câteva date despre acele pagube, vom arăta atitudinea românilor faţă de polonezi şi evrei, două popoare care au avut de suferit enorm.

Declanşarea războiului la 1 septembrie 1939, prin atacarea Poloniei de către Germania, a însemnat şi începutul greutăţilor pentru polonezi, mulţi dintre ei luând calea exilului. Imediat după 17 septembrie aceştia trec graniţa cu România, fiind

Scanned by CamScanner

găzduiţi mai întâi în localităţi din Moldova, apoi şi în Muntenia. La Piteşti primii polonezi refugiaţi au sosit în septembrie, grupul celor 72 fiind format din militari şi civili. Numărul lor a crescut, Piteştiul fiind un mic centru de triere şi repartizare către alte oraşe din apropiere sau către Oltenia. Conducerile oraşului şi judeţului au făcut eforturi pentru a-i caza şi a le crea condiţii omeneşti de trai. Într-o scrisoare a preşedintelui Comitetului Polonez din Piteşti din 23 iunie 1941 se spune: "În momentul de importanţă istorică pentru naţiunea română, mă grăbesc a vă prezenta, domnule prefect, în numele tuturor refugiaţilor polonezi din Piteşti, cele mai bune urări de fericire pentru viitorul poporului român pe care îl reprezentaţi şi de a cărui ospitalitate ne bucurăm de mai bine de aproape doi ani".[281]

În ceea ce priveşte pe evrei trebuie să arătăm că la nivel de ţară s-a transmis ordinul nr.16.622/1941 al Ministerului Afacerilor Interne către prefecturi pentru protejarea acestora: "... evreii care sunt puşi la munci vor fi plătiţi în raport cu munca ce o prestează. Dacă merită 120, 150, 180 lei pe zi, să li se dea aşa cum se dă la toată lumea. Munca lor nu trebuie să fie sursă de îmbogăţire pentru proprietari. Proprietarii vor fi obligaţi să-i primească dar nu trebuie ca ei să încaseze diferenţă între ceea ce se cuvine să se dea evreilor şi ceea ce li se dă. Acea diferenţă trebuie să aparţină evreului şi din ea trebuie să se îmbrace, să se încalţe, să trăiască la iarnă, când nu va mai fi de lucru".[282] Din rezoluţia Poliţiei Piteşti pusă pe ordinul trimis de prefectură, reiese clar atitudinea oficialităţilor piteştene: "Avem onoarea a vă raporta să binevoiţi a dispune clasarea la dosar a ordonanţei din faţă, deoarece s-a executat întocmai".

Pentru piteşteni cortegiul de greutăţi şi neajunsuri aduse de război, a fost prefaţat de altele provocate de cutremurul din 1940 şi inundaţiile din 1941. Din jurnalul încheiat de primărie la 10 noiembrie, a doua zi aflăm că în "urma dezastrului produs de cutremurul ce a avut loc în noaptea de 9-10 noiembrie 1940, cea mai mare parte din clădirile oraşului au suferit stricăciuni, unele din ele prezentând un pericol pentru a mai fi locuite..."[283].

Primăria a format o comisie care să stabilească pagubele provocate şi măsurile care se impuneau pentru remediere. De exemplu dintre şcoli comisia a stabilit că numai Şcoala primară de băieţi nr.1 poate funcţiona, celelalte fiind închise pentru reparaţii; toate clădirile pendinte de primărie aveau nevoie de reparaţii (localul primăriei trebuia evacuat "ameninţând cu căderea")[284]. Comisia a stabilit că 22 de imobile trebuia demolate, deoarece puneau în pericol "viaţa locuitorilor, vecinilor şi trecătorilor". Fiind vorba de clădiri particulare sau de instituţii care nu aparţineau de primărie, aceasta le-a făcut adrese prin care-i soma pe proprietari ca în 24 de ore să le demoleze. Clădirile celor care nu s-au supus au fost demolate de pompieri, ajutaţi şi de garnizoana locală.

De asemenea, în urma inundaţiilor din luna iulie 1941 unele familii au rămas fără adăpost, primăriei revenindu-i obligaţia de a lua măsuri pentru eliminarea urmărilor lăsate de furia apelor.[285] De pe urma inudaţiilor au avut de suferit şi ştrandul şi stadionul oraşului. În anul 1942 au început lucrările de refacere a acestora pe baza raportului arhitectului oraşului care preciza: "Am găsit urmele lucrărilor ce au existat, întrucât totul a fost aproape distrus cu ocazia marilor inundaţii din anul trecut, transformând aproape tot la starea primitivă de zăvoi".[286]

Alte pagube au fost provocate oraşului şi locuitorilor lui de bombardamentele din lunile mai şi iulie ale anului 1944.

Într-un raport al primarului din 20 mai 1944 înaintat Ministerului de Interne se dau date despre distrugerile provocate de bombadramentul din 6 mai: "În urma bombardamentului... oraşul Piteşti a fost grav avariat. S-au distrus 158 case; s-au

Scanned by CamScanner

avariat 365 clădiri; s-au făcut de neîntrebuinţat 15 clădiri de interes general; s-a distrus unul din motoarele uzinei de apă (pompe), s-a distrus imensa majoritate a reţelei electrice; s-au lovit 31 străzi şi s-au distrus pe mari întinderi conductele de apă şi canalele".[287] Primarul cere un ajutor de urgenţă în sumă de 24 milioane lei pentru începerea reparaţiilor care se impuneau.

Cel mai dureros lucru a fost pierderea de vieţi omeneşti şi multe, multe suferinţe, provocate unora dintre locuitori: 140 morţi identificaţi, 36 neidentificaţi, 108 răniţi internaţi în spitale, cca 350 răniţi, pansaţi şi lăsaţi la domiciliu.

La data de 4 iulie 1944 bombardamentele asupra oraşului s-au repetat, producând alte distrugeri şi alte suferinţe. Din raportul primarului adresat Inspectoratului General Administrativ al Regiunii a IX-a Piteşti aflăm că "... în urma bombardamentului efectuat pentru a treia oară asupra oraşului Piteşti de către aviaţia inamică în ziua de 4 iulie, după datele culese din primele momente încetării bombardamentului rezultă următoarea situaţie: case distruse 66; case avariate 132; morţi 3; bombe explodate 152... "Ţesătoria Română" S.A., distrusă complet, Şcoala Normală de Fete, grav avariată; Moara "Viaţa", avariată; instalaţiile C.F.R., cu liniile de triaj distruse.

Bombardamentele s-au produs între orele 10,20 şi 10,40, de către mai multe valuri ale aviaţiei inamice ce veneau din direcţia nord-vest spre sud-est, atingând 1/4 din partea de sud a oraşului, cartierul C.F.R.".[288]

Rezolvarea multor probleme ale oraşului depindea de seriozitatea primarului, a consiliului comunal sau a comisiei interimare, ca şi de corectitudinea, în serviciu a salariaţilor primăriei.

De exemplu bugetul de venituri şi cheltuieli pe exerciţiul 1902-1903 a fost modificat de minister într-un mod care nu se justifica. În urma studierii modificărilor cerute de consiliul comunal a fost de acord cu consilierul comunal Ion N.Coculescu, să se intervină la minister pentru a fi lăsat bugetul cum afost propus de primăria Piteşti. În motivaţia sa consilierul zice: "Un funcţionar salariat, care nu are nici un angajament direct cu orăşenii, îşi poate oarecum permite să solicite cererea unor cheltuieli inutile, noi însă, reprezentanţi ai cetăţenilor noştri, trebuie să ţinem socoteală numai de necesităţile reale ale oraşului şi nu ne este permis a asvârli banul public acolo unde nu se vede o necesitate. Deci, propun ca consiliul comunal să se asocieze cu părerile mele, să declarăm recurs, conform dreptului ce ne acordă legea comunală în contra modificărilor ce ni s-au făcut bugetului în necunoştinţă, poate, de cauză şi să-l rugăm pe dl ministru, ca punând chestiunea în Consiliul de Miniştri, să revină asupra deciziunii luate..."[289] Consiliul a fost de acord cu motivaţia consilierului şi a cerut ca bugetul să rămână cum a fost propus.

Primarul urmărea permanent activitatea şi corectitudinea în serviciu a subordonaţilor, care, chiar dacă nu erau aleşi, erau plătiţi din impozitele pe care le plătea fiecare locuitor. El solicita piteştenilor să fie colaborare strânsă între ei şi primărie, să-i sesizeze orice neregulă care ar face atingere la drepturile lor, pentru a lua măsuri. De aceea, în multe jalbe, primarul este numit "părintele nostru", "mama noastră a tuturora". În anul 1906 aflând că la ieşirile din oraş sunt indivizi care cer cumpărătorilor de animale taxă în plus "sub pretextul că nu sunt în regulă", imediat a dat o publicaţie care avea scopul să-i apere pe cetăţeni de escroci.[290]

Şi tot seriozitate poate fi considerată atitudinea Comisiei interimare care în 2 iulie 1921 a anunţat Ministrul de Interne şi l-a deferit justiţiei pe fostul preşedinte al comisiei care a plătit avocatul primăriei cu o parte din bunurile lăsate prin testament comunei de văduva Alexandrina dr.Gh.Rădulescu, fără aprobare.[291]

Iar când agentul de percepţie "a frustrat comuna cu suma de lei 132.265,

Scanned by CamScanner

făcând nereguli în scripte", imediat s-a pus sechestru pe gospodăria respectivului şi i s-a intentat proces penal.[292]

Schema de organizare a Primăriei

Tot ceea ce s-a făcut în acest oraş, cu uşurinţă sau cu multe greutăţi, spre binele şi prosperitatea locuitorilor lui, a depins de partea materială - fonduri financiare - pe care au avut-o la dispoziţie primarii şi consilierii de-a lungul anilor, de dragostea, competenţa, ataşamentul acestora faţă de urbea lor dar şi de salariaţii primăriei care s-au succedat în serviciile acesteia.

Activitatea instituţiei a fost organizată pe servicii din secolul trecut, acestea, la început mai puţine, înmulţindu-se cu timpul în funcţie de nevoile momentului şi de consistenţa veniturilor bugetare.

Uneori pentru întregirea bugetului se instituiau noi taxe, sau erau micşorate salariile funcţionarilor, sau erau suprimate unele posturi, iar în cazuri deosebite toate aceste măsuri.

E posibil ca nu totdeauna să fi fost.găsite cele mai potrivite surse de venituri, sau să nu fi fost apreciate corect procentele de participare la buget. Sau poate capitolul cheltuieli să nu fi fost bine dozat.

Erorile strecurate în alcătuirea bugetului erau sancţionate de primarul şi consilierii care urmau la conducerea primăriei. E posibil ca uneori criticile să fi îmbrăcat şi aspect politic.

De exemplu în darea de seamă pe care o dă primarul în şedinţa de consiliu din martie 1905, referindu-se la activitatea fostului consiliu comunal, arată că a găsit "multe slăbiciuni" şi a muncit pentru a îndrepta multe rele lăsate de predecesorul său. "Vă mărturisesc, domnilor consilieri, că, fără a pune la mijloc patima politică şi fără a fi călăuzit de vreo ură personală contra membrilor fostei administraţii comunale, din contră avându-se în vedere bunele mele relaţiuni de prietenie cu toţi domnii membri (consilieri), am căutat şi m-am convins că în ultimul an comuna Piteşti a fost foarte rău administrată din toate punctele de vedere".[293] În continuare exemplifică: "au fost trecute la venituri sume închipuite", sau "s-a făcut deturnare de fonduri" luând bani de la pavaje şi trecându-i la construirea unei capele la cimitirul Sf.Gheorghe fără a fi trecută prin buget. De asemenea s-au făcut construcţii în oraş fără a se încasa taxa cuvenită, lăsând loc de favoritisme, unele lucrări de pavaje pe străzi s-au executat rău, folosindu-se pământ în loc de nisip, serviciul contencios nu ştie câte procese are comuna, care sunt terminate şi în ce fel etc., etc". În încheiere zice: "Sunt mulţumit că domniile voastre împreună cu mine aţi binevoit a inspecta întregul oraş şi... v-aţi convins îndeajuns de starea deplorabilă în care se găseşte fie din punct de vedere al apei, fie din punct de vedere ai eclerajului (luminii), fie din punct de vedere al higienei şi salubrităţii publice". Sau conducerea primăriei din anul 1915 afirma că "Sub administraţia primă conservatoare se contractează un împrumut de lei 1.200.000 pentru pavaje, canalizare, teatru etc., din care s-au repartizat astfel: 169.000 exproprieri, 118.000 pentru abator, 219.000 pentru teatru, 416.000 pentru canalizare şi 280.000 pentru pavaje. Nu a fost deajuns şi fosta administraţie conservatoare comunală, fără rost şi fără prevedere angajează lucrări numai pentru exproprieri în sumă aşa de mare încât comuna nici în viitor nu va fi în

Scanned by CamScanner

putinţă să degreveze bugetul".[294]

Când se constatau nereguli mari în conducerea administraţiei Ministerul de Interne lua măsuri de înlocuire a celor vinovaţi. Aşa s-a întâmplat în noiembrie 1858 când preşedintele Magistratului, paharnicul Ghiţă Enescu, şi membrul supleant, Ghiţă Protopopescu au fost înlocuiţi. Tot atunci a fost schimbat şi poliţaiul Ghiţă Petrescu.

Pe comunicarea trimisă de Prefectură Magistratului, unul dintre consilieri pune rezoluţia: "Ceilalţi membri ai consiliului orăşenesc vor face treburile şi anume: Eftimie Hagiulea, Gheorghe Papadopol, Andrei Ştefan şi cu casierul Ghiţă Ganciu".[295] În decembrie 1858 este numit prezident Gh.Papadopol, iar în locul lui Fotache Tomescu, cel care urma pe lista de alegători cu cele mai multe voturi.

Până la legea administrativă din anul 1864, administraţia comunală era mai simplă şi numărul salariaţilor era mai mic. În anul 1856 erau următorii funcţionari la primărie:

"Listă de personalul acestui Magistrat în cercul administrativ:[296]

martie 1856

Nr. crt.	Numele funcţionarului	Anul şi ziua rangului	De când ocupă postul actual	De când slujeşte statul	Câţi ani a stat în interval fără îndepliniri vreo slujbă
1	2.	3	4	5	6
1	D.paharnic M.Berindei	de la 20 la VII 1851	4 VIII 1855 prezident	1828	zece ani
2	D.pitar Dimitrie Teodoride	9 VIII 1850	membru de la 1849 nov.1	1849	fără întrerupere până astăzi
3	Nicolae Coculescu	n-are rang decât la neamuri	4 VIII 1855	1828	cu întrerupere de zece ani până la 4 VIII 1855 când s-au rânduit iarăşi
4	pitar Răducanu Paraschivescu	pitar de la 4 XII 1855	casier de la 1853 VII 1	1840	fără întrerupere
5	d.praporcic Ştefan Vlădoianu	8 III 1838	secretar de la 10 X 1848	1835	cu întrerupere de cinci ani

Scanned by CamScanner

Primii patru sunt aceiaşi

1	2	3	4	5	6
5	N.Vlădescu conţipist	8 X 1852	secretar de la 4 V 1856 în locul praporucicului Ştefan Vlădoianu	1833	trei ani
6	Vasilache Gărdescu	la neamuri	scriitor de la 20 X 1855	1845	opt ani
7	Mihai Niţulescu	n-are rang dar nesupus la dajdie după ord. Minist. Fin. din 1846	cinovnic de la 27 XI 1847	1838	fără întrerupere"

Desigur nu erau numai aceştia, dar lipsa documentelor ne împiedică să-i menţionăm şi pe ceilalţi. Din tratarea diferitelor aspecte se subânţelege că şi până la Legea administrativă din 1864 administraţia Primăriei Piteşti era îndeplinită de un anumit număr de salariaţi, organizaţi tot pe servicii şi birouri.

Pe măsură ce anii trec, problemele se înmulţesc, numărul salariaţilor creşte, fiind împărţiţi pe diferite servicii şi birouri. Pe parcurs unele se unesc, altele se despart, căutându-se soluţia cea mai optimă.

În anul 1874 schema de organizare a Primăriei era următoarea:

- Serviciul central;
- Serviciul constatării contribuţii directe;
- Biroul percepţiei;
- Serviciul sanitar;
- Serviciul tehnic;
- Personalul grădinei publice;
- Serviciul curăţării stradelor;
- Serviciul guardei de noapte;
- Poliţia;
- Comanda de foc;
- Biroul servitorilor;
- Judecătoria de pace.

În cadrul fiecărui serviciu sau birou era un anumit număr de salariaţi, uneori mărindu-se, alteori micşorându-se.

Scanned by CamScanner

Serviciul central (administrativ) se compunea din [297]:

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Funcţia	Salariu lunar lei
1	2	3	4
1	Constantin Vărzaru	primar	350
2	Grigore Chiriţescu	consilier ajutor	200
1	Ioan Dimitrescu	secretar	200
2	Gh.C.Mândrescu	ajutor de secretar şi arhivar	120
3	Anastase P.Petrescu	registrator	80
4	Teodor Rădulescu	copist	80
5	Răducanu Gh.Boilescu	- " -	80
6	A.P.Petrescu	- " -	80
7	P.Lăzărescu	- " -	80
8	Ioan P.Rătescu	casier	200
9	Mihail Silvestrescu	ofiţer stare civilă	200
10	Grigore I.Dimitrescu	avocat	200
11	Apostol Alicsandrescu	comisar comunal I	140
12	Iorgu Gheorghescu	comisar II	120
13	Theodor Petrescu	publicist	50
14	Dumitrache N.Popescu	uşier	60
15	Gheorghe Dumitriu	paznic de hotare	20
16	Andrei Nicolae	jandarm comunal	40
17	Nicolae Manole	- " -	40
18	Toma Radu	- " -	40
19	Nicolae Chiţulescu	- " -	40
20	Nicolae Soare	- " -	40
21	Marin Ursovici	- " -	40

Scanned by CamScanner

Biroul de constatare

- controlor 220
- ajutor 120
- jandarm 40

Biroul percepţiei

- perceptor 200
- ajutor 160
- agent de urmărire cls.I 110
- " " cls.II 90

Serviciul sanitar

- medic - Friedrich Miller 300
- " Marin Florescu 300
- 2 moaşe câte 50

Serviciul tehnic

- arhitect Iohan Aerkeder 230
- 4 cantonieri câte 40

Serviciul grădinei publice

- grădinar 80

Serviciul curăţători de strade

- şef birou 110
- ajutor 50
- opt măturători şi stropitori câte 35

Garda de noapte

A.I.Petrescu
- şef 120
- sergent secretar 80
- maistru armurier 30
- servitor la cancelarie 30
- 34 guarzi nopturni a câte 35

Poliţie

Ion Vlădescu - poliţai 100 diurnă
Ion Constantinescu 120
Demetrie Poenaru - comisar 120
vacant " 120
Ghiţă Hristescu - subcomisar 80
vacante - " 80
- " 80
- " 80
- 7 jandarmi pedeştri a câte 35

Comanda de foc

Hristodor Pamulescu - şef 120
Vasile Marinescu - sergent 40
Ion Dumitru - caporal 35
- 19 soldaţi a câte 35

Biroul servitorilor

- şef birou 100
- ajutor 50
- 4 servitori la şcoli a câte 30

Judecătoria de pace

- copist 40
- aprod 15

Scanned by CamScanner

Activitatea practică, complexitatea problemelor administraţiei impuneau apariţia de noi funcţii, mărirea numărului la serviciile şi birourile existente. De exemplu în anul 1877, în cadrul Serviciului curăţării stradelor apar un toboşar, trei sacagii, sau guarzii de noapte ajung la 52, în 1890 apare funcţia de contabil în cadrul serviciului central, în 1895 apare serviciul cimitirului ş.a.m.d.

Perfecţionarea schemei de organizare a primăriei este continuă, fapt reflectat în rezultatele activităţii tuturor serviciilor şi birourilor.

La începutul acestui secol - 1900 aprilie - acestea erau împărţite în: serviciul central şi servicii exterioare[298]

Serviciul central

secretar - Teodor Marioţeanu, apoi George Georgescu
contabil - Dumitru Teodosiu
controlor - Emanoil Popescu
registrator- Dumitru Nicolăescu
şef birou ofiţer stare civilă - George Georgescu
verificator - Vasile Vişoianu
copist I - Ion I.Zaharescu
copist şi ştampilator - Petre I.Mărăcine
doi aprozi şi o camerieră

Serviciul tehnic

arhitect - Angelo Delnevo; picher copist; caldarâmgiu; lănţar; jalonier; paznic de hotar; grădinar şef (Albert Wemola) şi ajutor grădinar (Ferdinand Siebenhardt).

Serviciul casierie

casier - A.Tâmpeanu; ajutor; agent de urmărire;
subcomisar pentru serviciul de urmărire; factor de recipise; agent ajutor.

Serviciul sanitar

medic - Gh.Păltineanu; medic veterinar - I.Bârzănescu; vaccinator; agent sanitar; trei moaşe.

Serviciul accizelor

revizor - Dimitrie P.Dobrian; cotar; agent la abator; câte un agent la barierele podul Argeşului, gară, Sf.Ilie, poştă, Niculceşti, Sf.Ioan, Sf.Treime, Trivale, la antrepozit, agent adjutant la Niculceşti, doi adjutanţi la pod, adjuntant la gară, doi agenţi controlori, agent controlor la moară, doi conducători, guard.

Personalul cimitirului

intendent - T.A.Mândreanu; patru gropari

Serviciul eclerajului şi salubrităţii

şef serviciu, doi căprari de bouari, 48 bouari (majoritatea din satele vecine), potcovar, 13 lampagii (majoritatea din satele vecine).

Pază

aghiotant, sergent major de zi, 28 sergenţi, sergent major de noapte, 16 sergenţi de noapte.

Poliţie

şef (I.Vulpescu), director (B.Ovessa), trei comisari, şase subcomisari, registrator, copist, şeful sergenţilor de pază, doi ofiţeri.

Judecătoria de ocol I

copist-arhivar, aprod, camerier.

Judecătoria de ocol II

copist-arhivar, aprod

Scanned by CamScanner

Servitori la şcoli

patru la şcolile primare, câte unul la Liceul "I.C.Brătianu" şi Şcoala profesională "Teiuleanu".

La această dată primar era G.Hagiescu, iar consilieri următorii: cpt. G.Docsache, Ion Hagi Nicolau, Nicolae Gudin, Răducanu Nicolau, Niţă David, I.V.Constantinescu (ajutor primar), Grigore Racoviceanu, Mihail Drujan.

Prezentăm în continuare bugetul de venituri şi cheltuieli propus de consiliul comunal, aprobat de rege cu unele modificări.[299]

VENITURILE

Articolul	Natura veniturilor	Suma în parte	Total
1	2	3	4
	Partea I		
	Venituri ordinare		
	Cap.I		
	Venituri directe		
1	Două zecimi comunale asupra contribuţiunilor către stat	13.450	
2	Taxa birjelor, căruţelor, tramcarelor, a cailor de lux de ham şi călărie	7.140	
3	Taxa zilelor de prestaţii comunale după legea drumurilor	1.000	
4	Taxa zilelor de prestaţii comunale după legea drumurilor	16.000	
	Total cap.I		37.590
	Cap.II		
	Venituri indirecte		
5	Venitul acciselor asupra băuturilor şi lichidelor colonialelor, combustibililor materiale, jugărite, furage etc.	336.000	
6	Taxa cântăritului cu măsuratul productelor cu dublu decalitru	8.000	
7	Taxa tăierii vitelor la abator	20.000	
8	Taxa balurilor publice, reprezentaţii teatrale, concerte muzicale în săli, grădini, circuri etc.	1.800	
9	Taxa extractelor după actele stării civile, înscrierea sentinţelor de divorţ şi taxa de 2 la mie asupra dotelor	1.200	
10	Taxa biletelor de identitate şi vânzări	170	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	de vite	3.200	
11	Taxa verificării măsurilor şi greutăţilor	600	
12	Taxa asupra firmelor		
	Total cap.II		370.970
	Cap. III		
	Venituri din bunuri comunale		
13	Chiria maghernițelor din piaţa Sf. Gheorghe	52.300	
14	Idem din târgul de săptămână	4.660	
15	Arenda moşiei oraşului	2.700	
16	Idem moşia Dobrogostea	1.500	
17	Chiria terenurilor de peste râul Doamnei	150	
18	Chiria terenurilor de lângă gară	400	
19	Idem după proprietatea decedatului Brătianu	40	
20	Idem de lângă temniţă	26	
21	Idem de lângă capul podului Argeş	52,50	
22	Chiria pavilionului de lângă grădina publică	675	
23	Taxa de m.p. ocupat în pieţe şi târguri după proprietăţile comunei	20.000	
24	Din vânzarea nisipului şi pietrişului după proprietăţile comunei	1.200	
25	Din vânzarea terenurilor pentru înmormântări şi taxa pompelor funebre	3.147	
	Total cap.III		86.850,50
	Cap. IV		
	Venituri diverse		
26	Taxa abonamentelor la curăţitul gunoaielor şi taxa deşertării latrinelor	2.700	
27	Amenzi judiciare şi de la contrabandă	2.000	
28	Amenzi de la proprietarii vitelor găsite pe stradă	200	
29	Procente de la arendaşii şi chiriaşii rămaşi în întârziere	300	
30	Din taxa plumburilor ce se aplică pe coletele cu mărfuri ce se expediază în tranzit (art.88 reg.de percepere)	4.000	
	Total cap.IV		9.200

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	Cap.V		
	Venituri extraordinare		
31	Venituri întâmplătoare şi neprevăzute	4.000	
32	Rămăşiţe din exerciţiile închise	200	
	Total cap.V		4.200
	CHELTUIELI		
	Partea I		
	Cheltuieli ordinare obligatorii		
	Cap. I		
	Personalul serviciului central		
1	Onorariul primarului a lei 300 lunar	3.600	
2	Idem a ajutorului de primar, a lei 150 mensual	1.800	
3	Pentru plata diurnei consilierului însărcinat cu actele de stare civilă	600	
4	Retribuţia personalului după statul nr.1	12.120	
	Total cap.I		18.120
	Cap. II		
	Material		
5	Spese de cancelarie Biroului central, Serviciul de constatare, Oficiul stării civile, Contabilitatea, Registratura şi Serviciul sanitar a 20 lei mensual	240	
6	Plata diferitelor imprimate, a registrelor de contabilitate, a listelor electorale, publicaţiuni şi alte imprimate şi registre necesare autorităţilor pendinte de primărie, con form contractului	2.200	
7	Abonament la Monitorul Oficial şi alte ziare, plata imprimatelor pentru Of.st.civile ce se procură de la stat, a registrelor de chitanţe pentru perceperea acciselor la bariere, diferite broşuri, legi, regulamente şi alte imprimate, care nu intră în	1.000	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	prevederile contractului		
8	Cheltuieli pentru etaloane şi diferite instrumente la Serviciul de verificarea măsurilor şi greutăţilor	200	
9	Spese de cancelarie la acest serviciu, a lei 2 mensual	24	
10	Cheltuieli pentru expedieri de gropuri, mandate poştale, scrisori, pachete, telegrame şi alte cheltuieli mărunte	250	
11	Plata lemnelor şi cărbunilor pentru încălzitul tuturor localurilor şi şcoalelor pendinte de primărie	7.000	
12	Pentru diferite reparaţiuni, cumpărări de mobilier şi obiect necesare la localul primăriei, la şcoli publice şi alte edificii ale comunei	6.000	
13	Întreţinerea şi reparaţia fântânelor şi puţurilor publice şi reparaţia trăsurilor, sacalelor etc. după contract	4.000	
	Total cap. II		20.914
	Cap. III		
	Serviciul casierii şi de percepere a accizelor		
	§ 1		
	Personalul Serviciului central		
14	Retribuţia personalului casieriei după statul nr.2	7.980	
15	Remiză de 8% unui perceptor al taxelor de prestaţii, marcarea măsurilor şi greutăţilor firme, amenzi etc.	1.800	
	§ 2		
16	Retribuţia personalului din serviciul exterior al perceperii taxelor de accize, în regie după statul nr.3	23.772	
	§ 3	500	
17	Plata plumbului, sforilor, maşinilor şi orice alte obiecte necesare		

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	pentru plumbuirea coletelor cu mărfuri supuse taxelor de accize şi care se expediază în tranzit		
18	Material de cancelarie pentru casierie şi birourile de percepere a taxelor de accize la bariere	340	
19	Plata chiriei barierelor Sf.Ioan, Sf.Treime şi Trivale	260	
	Total cap.III		34.652
	Cap. IV		
	Serviciul sanitar		
	§ 1		
20	Retribuţia personalului după statul nr.4	11.760	
	§ 2		
21	Medicamente gratuite pentru săraci şi alte substanţe pentru dezinfectare, hapuri toxice pentru omorârea câinilor vagabonzi şi medicamente pentru vitele bolnave din serviciul curăţirii	3.700	
22	Subvenţia cu care se vine în ajutorul casei judeţului, pentru întreţinerea spitalului	12.000	
23	Pentru instrumente şi diferite accesorii serviciului sanitar	360	
24	Spese de cancelarie medicului veterinar a lei 3 lunar	36 200	
25	Pentru cumpărare de vaccin	250	
26	Pentru luarea probelor de alimente, băuturi şi trimiterea lor la analiză		
	Total cap.IV		28.306
	Cap. V		
	Serviciul curăţirii străzilor şi iluminat		
	§ 1		
	Personal şi material		
27	Retribuţia şefului serviciului curăţirii şi iluminatului, a lei 120 lunar	1.440	
28	Plata oamenilor din serviciul curăţirii, hrana vitelor, cumpărarea obiectelor şi a vitelor necesare, reparaţia	35.000	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	stropitoarelor, cărucioarelor, vidangelor, sacalelor şi cumpărarea celor din nou necesare, precum şi orice alte instrumente şi obiecte la acest serviciu	30.000	
29	Plata oamenilor din serviciul iluminatului, costul petrolului, cumpărarea de lămpi sistem Washing ton, sau imitaţia acestora, stâlp de fontă pentru aceste lămpi, felinare, sticle, geamuri, maşini de lămpi cum şi alte obiecte şi reparaţiuni necesare la acest serviciu		
30	Spese de cancelarie la Serviciul de curăţenie şi iluminat, a lei 2 lunar	24	
	Total cap. V		66.464
	Cap. VI		
	Poliţia administrativă şi garda de zi şi noapte		
	§ 1	64.320	
31	Retribuţia personalului după statul nr.5		
	§ 2		
	Material		
32	Pentru uniformă şi armătura sergenţilor de zi şi noapte şi a guarzilor pedeştri de la accize	4.000	
33	Spese de cancelarie pentru biroul de servitori, a lei 5 mensual	40	
34	Plata hranei deţinuţilor temporar în arestul Poliţiei	200	
35	Plata unei cărţi permanente pentru transportul agenţilor comunali şi de poliţie pe căile ferate în interes de serviciu	200	
	Total cap. VI		68.780

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	Cap. VII		
	Întreţinerea grădinilor publice şi celorlalte locuri pendinte de comună		
	§ 1		
	Personal		
36	Retribuţia unui grădinar şef, a lei 120 mensual	1.440	
37	Idem unui ajutor al grădinarului pentru Trivale, a 100 lei mensual	1.200	
38	Salariul oamenilor ce se vor angaja cu ziua sau cu luna, ca să lucreze în grădina din oraş şi cea de la Trivale	2.060	
39	Plata muzicii ce va cânta în grădina publică	4.000	
40	Subvenţia muzicii Regt.28 Radu Negru spre a cânta în grădina Trivale	500	
	§ 2		
	Material		
41	Pentru construirea unui pavilion în grădina Trivale, cumpărare de seminţe, arbori, plante, unelte pentru lucru, repararea şi întreţinerea serii de iarnă şi a pavilioanelor, facerea îngrădirilor, reparatul băncilor actuale şi confecţionarea celor din nou necesare, reparaţia latrinelor şi orice alte cheltuieli pentru plantaţiuni şi lucrări în grădină, bulevard, cimitir, Trivalea şi alte locuri pendinte de comună	5.000	
	Total cap. VII		14.200
	Cap. VIII		
	Serviciul cimitirului		
	§ 1		
	Personal	2.880	
42	Retribuţia personalului după statu nr.6		

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	§ 2		
	Material		
43	Pentru unelte şi diferite obiecte	160	
	Total cap. VIII		3.040
	Cap. IX		
	Serviciul judecătoriilor de pace şi Curtea cu juraţi		
	§ 1		
	Personal		
44	Retribuţia personalului după statul nr. 7	3.600	
	§ 2		
	Material		
45	Spese de cancelarie pentru Curtea cu juraţi a lei 15 trimestrial	60	
	Total cap. IX		3.660
	Cap. X		
	Şcolile publice de băieţi şi fete		
	§ 1		
	Personal		
46	Salariul a şapte servitori la şase şcoli primare de ambele sexe şi unul la liceu, a câte lei 30 mensual	2.520	
	§ 2		
	Chirii, indemnizaţii de locuinţe, burse etc.		
47	Chiria şcolii de fete sau băieţi nr. 3	2.100	
48	Indemnizaţii de locuinţă directorului	600	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	Şcolii nr. 1		
49	Două burse la Şcoala de arte şi meserii a statului	1.000	
50	A se da ca ajutor Şcoalei de comerţ din Piteşti pentru plata profesorilor	500	
51	Cheltuieli de cancelarie, a lei 80 anual, pentru şase şcoli primare	480	
52	Diurna a trei institutori pentru facerea recensământului copiilor de şcoală a lei 50	150	
53	Premii la examen pentru 23 clase primare, a lei 80 de clasă	184	
54	Pentru cumpărarea de tablouri şi orice obiecte necesare la cabinetul de ştiinţe naturale de la liceu	600	
55	Pentru material didactic şi ajutorarea şcolarilor săraci	1.500	
	Total cap.X		9.634

Cap. XI

Subvenţiuni foncieră şi asigurări de incendiu

56	Subvenţia ce se plăteşte statului pentru serviciul pompierilor	32.000	
57	Subvenţia de 1% asupra veniturilor ordinare ale bugetului pentru omorârea vitelor în caz de epizootie	4.141,93	
58	Foncieră şi asigurări de incendii pentru proprietăţile comunei	7.000	
	Total cap.XI		43.141,93

Cap. XII

Serviciul tehnic

§ 1

59	Retribuţia personalului după statul nr.8	6.600	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	§ 2		
	Material		
60	Cheltuielile pentru pavaje, şosele, rigole, canaluri, podişti, plata exproprierilor pentru lărgirea şi continuarea bulevardelor, a deschiderilor şi construirii de noi străzi, instrumente şi materiale necesare pentru construcţii şi ţinerea în bună stare a şoselelor, pavajelor, trotuarelor şi podiştilor	20.000	
61	Spese de cancelarie pentru Serviciul tehnic şi diferite instrumente necesare la acest serviciu	300	
	Total cap.XII		26.900
	Cap. XIII		
	Serviciul cultului		
	§ 1		
	Personal		
62	Retribuţia personalului clerical după statul nr.9	5.436	
	§ 2		
	Material		
63	Pentru întreţinerea materială a două biserici, a 60 lei trimestrial	480	
	Total cap.XIII		5.916
	Cap. XIV		
	§ 1		
	Asistenţa publică şi diferite ajutoare		
64	Ajutoare săracilor şi pentru înmormântări, costul îmbrăcămintei,	3.000	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	vizitiului şi cailor de la dricul mortual al primăriei, cum şi orice cheltuieli relative la acest articol		
65	Întreţinerea alienaţilor în ospiciu	1.550	
66	Întreţinerea şi creşterea copiilor găsiţi	1.400	
67	Transportul şi întreţinerea în Institutul de bacteriologie a persoanelor muşcate de animale turbate	200	
68	Pentru incendiaţi şi inundaţi	150	
	Total cap.XIV		6.300
	Cap. XV		
	§ 1		
	Serviciul contencios		
69	Onorariul unui avocat ce va susţine procesele comunei, a lei 160 mensual	1.920	
70	Plata de portărei şi timbre, transportul avocatului la Bucureşti, a lei 30 fiecare ducere şi întoarcere şi alte cheltuieli în procesele comunei	400	
	Total cap.XV		2.320
	Cap. XVI		
	§ 1		
	Datoria publică		
71	Suma datorată Societăţii de bazalt artificial din Bucureşti, pentru trotuarele construite în anul 1897 - 1898 şi 1898 - 1899 conform contractului	28.475,50	
72	Idem construite în anul 1899	5.552,72	
73	Anuitatea împrumutului de lei 300.000, contract la Casa de depuneri în 1882	25.584	
74	Idem în anul 1886	29.368,70	
75	Idem la Creditul financiar urban Bucureşti, pentru casele cumpărate de Fotache Tomescu cu această sarcină	2.000	
76	Suma ce se plăteşte anual bisericii	3.000	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	Sf.Vineri pentru târgul săptămânal		
	Total cap.XVI		93.980,92
	Cap.XVII		
	Cheltuieli diverse		
77	Diuma de 7 lei pe zi membrilor ce vor lua parte în diferite comisii în interesele comunei	200	
78	Pentru restituiri de taxe percepute greşit	100	
79	Salariul unui ceasornicar pentru repararea ceasornicelor ce aparţin comunei şi cel din turla bisericii Sf.Nicolae, a lei 30 lunar	360	
80	Salariul pe 7 luni unui coşar pentru toate localurile pendinte de primărie, a lei 80 mensual	560	
81	Idem unui paznic de hotare la moşia oraşului, a lei 45 lunar	540	
82	Idem unui paznic de hotare şi pădurar la moşia Dobrogostea, a lei 20 mensual	240	
83	Diuma de 20 lei pe zi judecătorilor ce vor prezida birourile electorale şi alte cheltuieli necesare la birourilor de alegeri	600	
84	Pentru reparaţia şi întreţinerea telefoanelor	720	
85	Cheltuieli pentru serbări publice şi recepţii	1.500	
86	Primă de încurajare agenţilor de accize şi altor persoane care vor prinde mărfuri de contrabandă	500	
	Total cap.XVII		5.320
	Cap. XVIII		
	Proiecte, construcţii şi reparaţii		
	§ 1 Alimentarea oraşului cu apă		
87	Pentru cumpărarea terenurilor pe care se vor găsi izvoare de apă, cheltuieli		

Scanned by CamScanner

1	2	3	4
	pentru sondaje, instalaţii de maşini, conducte de apă, rezervoare, fântâni, plata unui mecanic sau inginer hidraulic precum şi orice alte cheltuieli ce vor fi necesare pentru aducerea şi procurarea apei în oraş		
	Total cap.XVIII	25.000	25.000
	Cap. XIX		
88	Pentru deschidere de credite suplimentare şi extraordinare		
	Total cap.XIX	9.210,88	9210,88

Scanned by CamScanner

RECAPITULAŢIA GENERALĂ

Nr. Cap.	Venituri	Suma	Cap.	Cheltuieli	Suma
1	2	3	4	5	6
1	Venituri directe	37.590	1	Personalul Serv.central	18.120
2	Venituri indirecte	370.970	2	Material	20.914
3	Venituri din bunuri comunale	86.850,50	3	Serviciul casieriei şi de perceperea accizelor	34.652
4	Venituri din subvenţiuni	-	4	Serviciul sanitar	28.306
5	Venituri diverse	9.200	5	Serviciul curăţirii străzilor şi iluminat	66.464
6	Venituri extra-ordinare	4.200	6	Poliţia administrativă şi garda de zi şi noapte	68.780
			7	Întreţinerea grădinilor publice	14.200
			8	Serviciul cimitirului	3.040
			9	Serviciul Jud.de pace şi Curtea cu juraţi	3.660
			10	Şcoalele publice	9.634
			11	Subvenţii, foncieră şi asigurări de incendiu	43.141,93
			12	Serviciul tehnic	26.900
			13	Serviciul cultului	5.916
			14	Asistenţă publică şi dif.ajutoare	6.300
			15	Serviciul contencios	2.320
			16	Datoria publică	93.980,92
			17	Cheltuieli diverse	5.320
			18	Alimentarea oraş cu apă	25.000
			19	Pentru deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare	9.210,88
Total general		508.810,50	Total general		485.859.73

Primar, G. Hagiescu

Secretar, G.Georgescu

Scanned by CamScanner

DECRET

Asupra raportului nr.9.654;

Pe baza art.118 din legea pentru organizarea comunelor urbane şi art.3 din legea pentru înfiinţarea caselor de pensiuni ale funcţionarilor judeţeni şi comunali.

AM DECRETAT ŞI DECRETĂM:

Art.1 - Bugetul ordinar de venituri şi cheltuieli şi acel al Casei pensiunilor votate de Consiliul comunei urbane Piteşti, pentru exerciţiul 1901/1902, se aprobă de Noi, cu următoarele modificări:

BUGETUL ORDINAR

La venituri:

Lei	B	
610		- Se vor reduce de la art.2, din taxa birjelor şi căruţelor etc.
14.000		- Idem de la art.5, din venitul accizelor.
1.800		- Idem de la art.8, din taxa balurilor publice etc.
153		- Idem de la art.25, din vânzarea terenurilor pentru înmormântări şi taxa pompelor funebre.
1.712,30		- Se vor suprima de la art.26, subvenţie de la Ministerul Cultelor, pentru parohii.

La cheltuieli:

1.200		- Se vor reduce de la art.1 fixându-se onorariul primarului la 300 lei lunar.
600		- Se vor reduce de la art.2, fixându-se onorariul ajutorului de primar la 150 lei lunar.
600		- Se vor înscrie sub un nou articol pentru plata diurnei consilierului însărcinat cu actele de stare civilă socotit a 50 de lei lunar, rămânând ca ajutorul de primar să fie descărcat de a această însărcinare.
360		- Se vor reduce de la art.3, statul nr.1, fixându-se salariul contabilului la 180 lei lunar.
480		- Se vor reduce de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul şefului de birou al ofiţerului de stare civilă la 120 lei lunar.
480		- Se vor reduce de la acelaşi articol şi stat fixându-se salariul verificatorului de măsuri şi greutăţi la 120 lei lunar.
180		- Se vor suprima de acelaşi art. şi stat, diurna cameristei.
960		- Se vor reduce de la art.4, spesele de cancelarie ale primăriei fixându-se la 20 lei lunar.
600		- Se vor reduce de la art.6, abonamente la Monitorul Oficial şi alte ziare etc.
36		- Se vor reduce de la art.8, spesele calcelariei pentru Serviciul de verificarea măsurilor, fixându-se la 2 lei lunar.
3.000		- Se vor reduce de la art.11, diferite reparaţiuni şi mobilier.
600		- Idem de la art.13, stat nr.2, fixându-se salariul casierului - perceptor la 250 lei lunar.
720		- Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul ajutorului de

Scanned by CamScanner

Lei **B**

casier la 120 lei lunar.

480 - Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul agentului perceptor la 120 lei lunar.

240 - Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul comisarului de urmărire la 80 lei lunar.

480 - Idem de la art.15, stat nr.3, fixându-se salariul revizorului de bariere la 120 lei lunar.

120 - Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul cotarului la 110 lei lunar.

480 - Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariile celor patru perceptori de bariere la 90 lei lunar de fiecare.

1.920 - Idem de la acelaşi art. şi stat, salariile a patru guarzi de pază între bariere.

360 - Se vor adăuga la acelaşi articol şi stat, fixându-se salariile celor şase guarzi care rămân la 45 lei lunar de fiecare.

500 - Se vor reduce de la art.17, material de cancelarie pentru casierie şi birourile de percepere.

1.200 - Idem de la art.19, stat nr.4, fixându-se salariul medicului la 400 lei lunar.

600 - Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul vaccinatorului la 100 lei lunar.

2.400 - Se vor suprima de la acelaşi art. şi stat, salariile a 2 agenţi sanitari.

360 - Idem de la art.23, diurna medicului veterinar.

360 - Se vor reduce de la art.27, fixându-se retribuţiunea şefului Serviciului de curăţire şi iluminat la 120 lei lunar.

17.000 - Idem de la art.29, plata oamenilor şi material pentru iluminat.

12 - Idem de la art.30, spese de cancelarie pentru Serviciul curăţirei, fixându-se la 2 lei lunar.

600 - Idem de la art.31, stat nr.5, fixându-se salariul comisarului special al Gării Piteşti la 100 lei lunar.

1.200 - Idem de la acelaşi art. şi stat, salariul unui subcomisar.

600 - Idem, idem fixându-se salariile celor cinci subcomisari care rămân la 90 lei lunar de fiecare.

720 - Idem, idem diurnele ofiţerilor de sergenţi.

2.000 - Se vor adăuga la art.32 pentru uniforma şi armătura sergenţilor de zi şi noapte şi a guarzilor de la accize.

150 - Se vor reduce de la art.35, plata unei cărţi permanente pentru transportul agenţilor pe calea ferată.

1.000 - Idem, de la art.41, construiri şi îmbunătăţiri la Trivalea etc.

240 - Idem de la art.42, stat No.6, fixându-se salariul intendentului la 80 lei lunar.

60 - Idem de la art.45, spese de cancelarie ale Curţii cu juraţi.

2.500 - Se vor suprima de la art.50, ajutor pentru Şcoala de meserii.

500 - Se vor înscrie sub un osebit art. a se da ca ajutor Şcoalei de comerţ din Piteşti pentru plata profesorilor.

271,93 - Se vor adăuga la art.57 pentru plata taxei de 1% a fondului de epizootie.

1.800 - Se vor reduce de la art.69, stat no.8, fixându-se salariul arhitectului

Scanned by CamScanner

Lei	B	
		la 300 lei lunar.
240		- Idem de la acelaşi art. şi stat, fixându-se salariul picherului la 120 lei lunar.
480		- Idem de la art.69, fixându-se onorariul avocatului pentru susţinerea proceselor comunei la 160 lei lunar. Cu aceste modificări bugetul ordinar conţine:

La venituri lei..... 508.810,50
La cheltuieli lei..... 485.859,73
Excedent lei..... 22.950,77

Bugetul casei pensiunilor se aprobă astfel cum s-a votat de consiliul comunal, conţinând, adică:

La venituri lei..... 10.290
La cheltuieli lei..... 1.880
Excedent, lei..... 8.410

Art.II. Ministrul nostru etc.
Dat în Bucureşti, la 11 aprilie 1901
(ss) CAROL

Ministru de Interne (ss) P.S.Aurelian

No.1.753

Modificări mai importante la nivel de ţară în privinţa bugetului ar fi cele din anul 1908 când s-a hotărât ca serviciul sanitar-veterinar şi poliţia să fie plătite de la fondul centralizat al statului.

Pe plan local ar fi de menţionat că în anul 1907 apare Serviciul cotitul vaselor şi perceperea taxelor, în 1912 apare Serviciul alimentării oraşului cu apă, începând cu 1910 din nou pompierii aparţin de primărie, apoi apare Serviciul canalizare, se înfiinţează un atelier de fierărie şi lemnărie, apoi apare personalul de serviciu de la azil şi cel de la teatru şi băi.

În timpul primului război mondial, datorită greutăţilor prin care trecea ţara, toţi salariaţii de pe raza oraşului erau plătiţi de comună. În şedinţa din 7 ianuarie 1918 se spunea: "... faţă de împrejurările prin care trecem, toate serviciile, pentru bunul mers al administraţiei oraşului nostru, cad astăzi în sarcina comunei, trebuind ca întreg personalul nu numai al primăriei, ci şi al poliţiei, arestului preventiv, serviciului sanitar, al societăţii electrice de iluminat şi al spitalului judeţean să fie plătiţi de comună. Plus cheltuielile de întreţinere ale instituţiilor".[300] Această concentrare a fost cerută de administraţia militară germană de ocupaţie.

După război a apărut ca noutate funcţia de impiegat la serviciul central, apoi şi la altele, care înlocuia pe copist. În anul 1923 se crează un birou al populaţiei, care funcţiona pe lângă poliţie, iar doicile, care aveau în grijă copii se aflau sub ordinea biroului de stare civilă.[301] Pentru stârpirea câinilor vagabonzi primăria a hotărât, la 15 martie 1925, să concesioneze prin licitaţie această activitate, până "... la înfiinţarea serviciului de ecarisaj agenţii sanitari vor întreprinde razii de stârpire".[302]

Scanned by CamScanner

Pe baza Legii unificării administrative din anul 1925 funcţionau următoarele servicii şi birouri:[303]

1. Serviciul administrativ;
2. Serviciul tehnic (care avea în subordine şi uzina de apă, fabrica de gheaţă, hala de alimente);
3. Serviciul casieriei, percepţiei şi abatorului;
4. Serviciul contabilitate;
5. Serviciul contencios;
6. Serviciul salubritate;
7. Serviciul teatrului-băi;
8. Serviciul parcului şi grădinii publice;
9. Serviciul constatare şi control;
10. Serviciul cimitirului;
11. Personalul azilului de infirmi;
12. Biroul populaţiei;
13. Personalul doicilor.

Serviciul administrativ (central) era condus de secretarul primăriei şi era organizat pe trei birouri:

- Biroul stării civile (şef de birou, impiegat);
- Biroul administraţiei generale (impiegat, impiegat statistic, avocat, doi agenţi);
- Biroul registraturii (şef birou, doi agenţi şi trei camerişti).

Această schemă de organizare a serviciilor şi birourilor la scurt timp se modifică, în funcţie de nevoi şi de resursele financiare. În anul 1928 Serviciul tehnic se organizează şi el pe trei birouri:

- Biroul studiilor şi autorizaţiilor;
- Biroul uzinei de apă;
- Biroul teatru-băi.[304]

Mai apoi se grupează în mai puţine servicii. De exemplu în anul 1929 era următoarea situaţie:[305]

Personalul administrativ şi financiar comunal compus din:

- Primar M.V.Popescu

Delegaţia permanentă (col.Al.Grecescu, Spiridon Emanoil, C.Dan).

1. Serviciul administrativ - şef serviciu (Gh.M.Georgescu), format din cinci birouri: biroul stării civile, biroul administraţiei generale şi contencios, biroul registraturii, biroul contabilităţii şi biroul casieriei, percepţiei şi constatării. În total 37 salariaţi.

2. Serviciul tehnic al drumurilor - şef serviciu (H.Schmidt), format din trei birouri: biroul studiilor şi autorizaţiilor, din care făceau parte şi personalul salubrităţii şi grădinii publice, biroul uzinelor şi biroul teatru-băi. În total 17 salariaţi.

3. Serviciul sanitar - format din şase oameni.

4. Serviciul veterinar - format din patru oameni.

Pentru uniformizarea sigiliilor folosite în administraţia României s-a stabilit prin decret regal nr.2.079/1928 conţinutul sigiliilor folosite în sate, comune, oraşe, judeţ, prefectură şi pretură.[306]

Dacă cele folosite până la această dată erau aprobate de Comisia Naţională de Heraldică rămâneau valabile, dacă nu, atunci trebuia luată aprobarea respectivă.

Oraşul Piteşti nu avea aprobare, de aceea a făcut demersurile necesare pentru obţinerea acordului comisiei. La data de 16 aprilie 1931 primăria este anunţată de Ministerul de Interne că "... stema nouă a oraşului se află depusă (de Comisia Heraldică) la Direcţia Generală a Arhivelor Statului de unde poate cere copie legalizată

Scanned by CamScanner

în tuş şi culori pentru a o întrebuinţa în noile sale sigilii".[307] Pe data de 30 noiembrie 1932 Arhivele Statului trimit două copii, contracost primăriei, care la 5 ianuarie 1933 face comandă la Casa Carniol din Bucureşti pentru ştampila cu noul sigiliu.

La 10 februarie 1933 secretarul general al primăriei cere serviciilor din subordine să predea vechile sigilii, întrucât au apărut cele noi (contabilitate, casierie, tehnic, salubritate, stare civilă, constatare şi control şi registratură).

Începând cu 1 ianuarie 1930 toată corespondenţa oficială urma să se timbreze, de aceea se prevedeau în bugetele localităţilor fonduri pentru timbre.

Ultima organizare a serviciilor şi birourilor, înainte de intrarea României în războiul al doilea mondial, a fost făcută la 7 octombrie 1940, conform noii încadrări după Codul Funcţionarilor Publici[308] şi anume:

Secretariat - şef de serviciu, secretarul primăriei, Nicolae Ionescu;

Serviciul administrativ - şef de serviciu, Ion I.Popescu, plus trei arhivari - registratori, cusător de dosare şi expeditor, impiegat stagiar;

Starea civilă - şef de secţie, Alexandru Stănescu, plus doi subşefi de birou, impiegat;

Serviciul grădinilor - conductor agronom, Gheorghe Voiculescu;

Biroul populaţiei - impiegat, Paraschiva Gh.Voiculescu;

Biroul M.O.N.T. - subşef de birou, Christache Lăzărescu, plus un subşef de birou;

Serviciul contencios - şef de serviciu, Gheorghe Petrescu, plus impiegat;

Serviciul financiar - şef de serviciu, Anton Ionescu, plus şef de secţie, impiegat-contabil, impiegat;

Casierie şi percepţie - perceptor, Naum H.Taciopol, plus subşef de birou agenţie, doi agenţi de urmărire, doi agenţi de urmărire fiscali;

Serviciul de constatare şi control-şef de serviciu, Florea Tomescu, plus agent de control;

Administraţia cimitirului - impiegat, Gheorghe Rusescu, delegat administrator, plus impiegat;

Serviciul veterinar - subşef de birou, Aurel Istrătescu, plus doi oameni de serviciu la abator;

Serviciul tehnic şi al drumurilor - arhitect, Eugen B.Ivanov, plus subinginer, desenator-cartograf, picher, arhivar-registrator, agent tehnic;

Personalul de serviciu - patru oameni de serviciu şi doi paznici.

Din cauza bombardamentului din luna aprilie 1944 primăria nu-şi mai putea desfăşura activitatea, mai ales că în oraş erau cca 4.000 de sinistraţi. La 20 aprilie 1944 s-a hotărât dispersarea funcţionarilor primăriei în comuna Budeasa Mare, împreună cu arhiva, apoi o parte dintre ei în comuna Smeura[309], unde activitatea s-a desfăşurat în condiţii dificile.

Având în vedere că ultimul buget de venituri şi cheltuieli, care s-a întocmit de primărie după regulile legii administrative, fără să fie influenţat de rigorile războiului şi apoi de importantele schimbări în viaţa politică a ţării, a fost cel pe exerciţiul 1940-1941, îl prezentăm mai jos[310].

Scanned by CamScanner

BUGETUL GENERAL
de venituri şi cheltuieli pe exerciţiul 1940/1941

Nrt. crt.	Natura veniturilor	Prevederea din exerciţiul precedent	Sumele votate de Consiliul comunal	Sumele aprobate de autoritatea tutelară
0	1	2	3	4
	BUGETUL VENITURILOR			
	CAP. 1			
	VENITURI ORDINARE			
	Venituri încasate prin Stat			
1.	Cote adiţionale pe lângă impozitele elementare (afară de cel agricol)			
a)	5% pe lângă impozitul pe veniturile ale proprietăţilor clădite..... 1.393.457			
b)	2% pe lângă impozitul pe veniturile comerciale şi industriale..... 575.030			
c)	2% pe lângă impozitul pe veniturile din profesiuni şi alte ocupaţiuni, neimpuse la alte impozite.....151.534	1.900.000	1.900.000	1.900.000
2.	Cota de 25% din produsul impozitului pe consumaţiunea rachiurilor din fructe şi derivatele lor, cum şi celorlalte feluri de rachiuri, care se fabrică pe teritoriul comunei, cu orice fel de cazane	20.000	10.000	10.000
	Totalul paragrafului 1	1.920.000	1.910.000	1.910.000
	IMPOZITUL AGRICOL			
3.	Din impozitul aşezat asupra veniturilor din exploatările agricole	1.000	10.000	10.000
	Totalul paragrafului 2	1.000	10.000	10.000
	Impozite comunale (înfiinţate conform art. 166 din legea administrativă în limitele stabilite în tabloul anexat la legea administrativă)			
4.	Asupra întreprinderilor cu caracter comercial sau industrial, inclusiv întreprinderilor ce vând produsele monopolizate de Stat, precum şi în general asupra tuturor acelora care fac acte cu caracter comercial sau industrial, socotit după valoarea locativă a clădirilor	520.000	670.000	670.000
5.	Asupra terenurilor virane după valoarea locativă	5.000	1.000	1.000
6.	Asupra chiriaşilor în genere	100.000	115.000	115.000
7.	Asupra înmormântărilor cu pompe	14.000	15.000	15.000

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	funebre, când acestea nu sunt în serviciul comunal			
8.	Pentru fiecare firmă servind a indica felul întreprinderii sau profesiunii, precum şi numele întreprinzătorului sau profesionistului	60.000	70.000	70.000
9.	Pentru fiecare om de serviciu, în afară de personalul agricol	14.000	30.000	30.000
10.	Pentru ferăstraele mecanice de tăiat lemne	5.000	5.000	5.000
11.	Pentru fiecare cal de ham sau orice animal de tracţiune la particulari, întrebuinţat în serviciul comerţului sau industriei	1.000	1.000	1.000
12.	De fiecare călător la hoteluri sau case care închiriază mai mult de două camere mobilate	15.000	25.000	25.000
13.	Din impozitul asupra câinilor	5.000	25.000	25.000
14.	Din impozitul asupra mărfurilor introduse în raza comunei de comercianţi şi industriaşi sau scoase din depozitele din raza comunei	1.250.000	1.400.000	1.400.000
15.	Pentru vânzări de vite	1.030.000	1.100.000	1.100.000
16.	Asupra balastului (nisip şi pietriş neselecţionat), extras din albiile râurilor, cariere etc., în scop de comercializare	5.000	40.000	40.000
17.	Asupra ghetei fabricată sau naturală	20.000	25.000	25.000
18.	Asupra cărnurilor tăiate şi produse alimentare de origine animală, introduse în comună	15.000	20.000	20.000
19.	Pentru controlul băuturilor acidulate ca: sifoane, limonadă, apă mineralizată, şampanie etc	30.000	30.000	30.000
	Totalul paragrafului 3	1.109.000	3.572.000	3.572.000
	Taxe comunale (înfiinţate conform art.166 din legea administrativă în limitele stabilite în tabloul anexat la legea administrativă)			
20.	Pentru autorizarea şi controlul vânzătorilor ambulanţi şi controlul simigiilor	30.000	35.000	35.000
21.	a) Pentru lucrările preliminare autorizaţiilor de construcţii b) Pentru eliberarea autorizaţiilor de reparaţia clădirilor c) Pentru verificarea planurilor de construcţii din nou şi eliberarea			

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	autorizaţiei respective d) Pentru eliberarea autorizaţiilor de împrejmuiri e) Pentru eliberarea autorizaţiilor de lucrări în cimitire f) Pentru eliberarea copiilor de pe autorizaţiile de construcţii	75.000	80.000	80.000
22.	Pentru înscrierea anuală în tablourile primăriei a persoanelor admise să întocmească planuri şi să execute lucrări în cuprinsul comunei	1.000	1.000	1.000
23.	Pentru vitele şi vehiculele introduse în oboarele şi pieţele comunei	100.000	85.000	85.000
24.	Pentru eliberarea biletelor de adeverirea proprietăţii animalelor	4.000	7.000	7.000
25.	Pentru vitele închise la oborul comunal	1.000	1.000	1.000
26.	Pentru tăierea vitelor în abatorul comunal	520.000	280.000	280.000
27.	Pentru serviciul de pompieri	75.000	80.000	80.000
28.	a) Pentru buletine de înscriere la Biroul populaţiei b) Pentru duplicate de pe buletinele Biroului de populaţie	50.000	45.000	45.000
29.	a) Pentru extrase de pe actele de naştere sau moarte b) Pentru extrase de pe actele de căsătorie c) Pentru buletine de căsătorie d) Pentru actele de dovedire cu martori la oficiul stării civile, servind la căsătorie e) Pentru înscrierea hotărârilor de divorţ	30.000	45.000	45.000
	Totalul paragrafului 4	886.000	659.000	659.000
	Taxe înfiinţate prin regulamente comunale pentru diferite servicii organizate pentru uzul particular al locuitorilor (conform art.167 din legea administrativă)			
	Pentru uzul particular al locuitorilor:			
30.	Pentru controlul alimentelor, al cântăririi şi fabricării pâinii	650.000	1.100.000	1.100.000
31.	Pentru cântăritul mărfurilor	1.000	1.000	1.000
32.	Pentru serviciul publicaţiilor şi afişajul	15.000	15.000	15.000
	Totalul paragrafului 5	666.000	1.116.000	1.116.000

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	Venituri rezultate din exploatarea averii comunale şi folosinţa temporară a domeniului public			
	(Conform art.169 din legea administrativă)			
	a) Averea imobiliară			
33.	Din arenzi sau exploatări de terenuri (proprietatea comunei)	40.000	65.000	65.000
34.	Din chirii sau exploatări de proprietăţi clădite (proprietatea comunei)	1.000.000	1.000.000	1.000.000
35.	Din vânzarea bălegarului	-	10.000	10.000
36.	De la Teatrul Comunal	15.000	5.000	5.000
37.	De la fabrica de gheaţă (contract)	15.000	50.000	50.000
38.	Din sarcini adiţionale la contracte	70.000	70.000	70.000
39.	De la cimitir (locuri vândute)	65.000	120.000	120.000
40.	Din facerea gropilor şi utilizarea capelei	15.000	30.000	30.000
41.	Din măţărit (contract)	10.000	10.000	10.000
	b) Averea mobiliară			
42.	Dobânda capitalului în efecte	100.000	13.000	13.000
43.	Dobânda capitalului consemnat	-	2.000	2.000
44.	Dividend la acţiunile Soc. de Electricitate Piteşti, în val. nominală de 4.200.000 lei			
	c) Din folosinţă temporară a bunurilor din domeniul public	350.000	330.000	330.000
45.	Din taxe pentru locurile ocupate în pieţe, pe trotuare, străzi, zone, drumuri, în parcuri, grădini publice etc.	750.000	500.000	500.000
46.	De la Ştrandul comunal	1.000	1.000	1.000
	Totalul paragrafului 6	2.431.000	2.206.000	2.206.000
	Veniturile realizate din exploatarea Întreprinderilor comerciale			
	(conform art.170 din legea administrativă)			
47.	Din redevenţe şi participaţiuni: a) De la Soc.Electricitate Piteşti, conform convenţiei	330.000	420.000	420.000
48.	Cota beneficiului net realizat din exploatarea "Întreprinderii comunale", conform art.26 din legea exploatărilor comunale	100.000	10.000	10.000
49.	Din produsul taxelor, conform art.64 şi 65 din legea exploatărilor comunale	200.000	200.000	200.000
50.	Din taxele asupra curentului electric şi a gazului de orice fel folosit la iluminat	200.000	120.000	120.000
51.	Din vânzarea florilor la sera comunală	5.000	5.000	5.000
52.	Vânzări de obiecte şi animale scoase din uz	5.000	5.000	5.000
	Totalul paragrafului 7	840.000	760.000	760.000

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	Venituri provenite din:			
53.	Rămăşiţe de încasat din exerciţii închise din veniturile ordinare	600.000	750.000	750.000
54.	Din amenzi de orice fel şi despăgubiri civile pronunţate în favoarea comunei	40.000	10.000	10.000
55.	Rămăşiţe din chirie	130.000	140.000	140.000
56.	Rămăşiţe din adiţionale şi diverse de la Stat	300.000	300.000	300.000
57.	Valoarea rec.de consemnare nr.7207 939 pentru apărarea pasivă locală	-	68.300	68.300
	Totalul paragrafului 8	1.070.000	1.518.300	1.268.300
	CAP.II VENITURI EXTRAORDINARE Administraţia generală			
58.	Din vânzarea bunurilor mobile şi imobile	100	1.000	1.000
59.	Din excedentele băneşti ale veniturilor ordinare şi extraordinare aflate în numerar astfel: a) De la ordinar lei 2.334.260 b) De la extraordinar lei 119.291	665.000	2.453.551	2.453.551
60.	Din excedentele băneşti ale veniturilor ordinare şi extraordinare, aflate în efecte	-	29.000	29.000
61.	Orice venituri întâmplătoare şi neprevăzute în celelalte categorii de venituri	1.000	1.000	1.000
62.	Orice venituri în efecte	100	100	100
	Totalul paragrafului 1	666.523	1.031.100	1.031.100
	Total cap.II	666.523	2.484.651	2.484.651
	CAP.III VENITURI CU DESTINAŢIE SPECIALĂ Veniturile drumurilor			
63.	Cote adiţionale asupra impozitelor elementare, (afară de cel agricol), pentru drumuri (art.29 din legea drumurilor)	700.000	700.000	700.000
64.	Asupra vehiculelor cu tracţiune mecanică şi animală	15.000	70.000	70.000
65.	Venituri provenind din folosinţa drumurilor comunale pentru cărăuşie publică cu tracţiune mecanică, conform legii cărăuşiei publice	250.000	250.000	250.000
66.	Din taxele de folosinţa drumurilor comunale pentru instalarea pe platformă sau pe zonele lor a conductelor subterane			

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	sau aeriene, a reclamelor, a liniilor decauville sau de cale ferată, tramvai etc. a baracelor, magaziilor sau altor construcţiuni, cum şi refacerea pavajului stricat cu aceste ocaziuni	15.000	40.000	40.000
67.	Din amenzi şi despăgubiri civile pentru contravenţii la legea drumurilor şi legea asupra circulaţiei pe drumurile publice, confiscări de garanţii pentru neexecutarea angajamentelor de lucrări şi furniuri de materiale pentru drumuri	1.000	1.000	10.000
68.	Din plata în bani a zilelor de prestaţie în natură, înfiinţată de comună, potrivit art.167 din legea administrativă	100.000	600.000	600.000
69.	Rămăşiţe din prestaţia în natură din 1939/40	-	300.000	300.000
70.	Din taxe pentru uzul excepţional al drumurilor, înfiinţate conform art.167 din legea administrativă	100	5.000	5.000
71.	Excedentele, aflate în numerar, din anii precedenţi din veniturile drumurilor	387.989	1.119.324	1.119.324
72.	Rămăşiţe de încasat din exerciţii închise, privind drumurile de la Stat şi comună	160.000	200.000	200.000
73.	Din orice alte venituri întâmplătoare sau ocazionale privind drumurile comunale	1.000	1.000	1.000
74.	Din concesiunea autobuzelor Mateiaş	160.000	160.000	160.000
	Totalul paragrafului 1	1.790.189	3.446.324	3.446.324
	Cotizaţiuni			
	(conform art.1733 din legea administrativă)			
75.	Contribuţie de la Întreprinderile Comunale, pentru plata anuităţii şi dobândei de 5% la cota repartizată din împrumut	-	250.000	250.000
	Împrumuturi			
	(conform art.174 din legea administrativă)			
76.	Din împrumutul aprobat pentru lucrări de edilitate la comună şi I.C.P. de la Casa Depuneri (a II-a tranşă din 60.000.000 lei)			
	a) Pentru comuna..... Lei	10.000.000	50.000.000	50.000.000
	b) Pentru I.C.P..... Lei			
77.	Excedentul rămas din anul precedent din tranşa I de 10.000.000 lei	-	3.232.972	3.232.972
	Totalul paragrafului 3	10.000.000	53.733.002	53.733.002

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	Fondul pentru asistenţa socială (conform punctului 11 din tabloul anexat la legea administrativă)			
78.	Din produsul impozitului asupra biletelor de intrare la spectacole, inclusiv cinematografe (sume forfetare)	30.000	30.000	30.000
79.	Excedentul bănesc al anului precedent	-	4.823	4.823
80.	Subvenţie dela Ministerul de Interne pentru ajutorarea familiilor nevoiaşe ale concentraţilor (Dec.22900/1940)	-	675.600	675.600
	Totalul paragrafului 4	30.000	710.423	710.423
	Fond în vederea marilor lucrări (conform art.165, al.II, din Legea administrativă)			
	Subvenţii din bugetul Eforiei comunale de păşuni pentru.....			
	Totalul paragrafului			
	Fundaţiuni legate de subvenţiuni cu destinaţie specială			
81.	Fundaţia Nicolopol (expl.pădurei Dobrogostea)	10.000	10.000	10.000
82.	Legatul M.Blank venitul la lei 200.000 în efecte pentru ajutorul săracilor la Crăciun conform testamentului	8.700	8.700	8.700
83.	Subvenţie din partea Ţinutului Bucegi pentru acoperirea anuităţii la împrumut		-3.000.000	3.000.000
84.	Excedente din anii precedenţi din legatul M. Blank	-	40	40
	Totalul paragrafului 7	18.700	3.018.740	3.018.740
	Fond pentru despăgubirea măcelarilor pentru cărnurile confiscate şi îmbunătăţirea abatorului (conform Legii poliţiei sanitare veterinare)			
85.	Din taxele percepute asupra cărnurilor ieşite din abator, din care o cotă de 25% se varsă Ministerului Agriculturei	110.000	110.000	110.000
86.	Excedentul bănesc al anului precedent	50.283	36.810	36.810
	Totalul paragrafului 8	160.283	146.810	146.810
	Totalul paragrafului 9	-	-	-
	TOTAL CAP.III	12.349.072	60.629.699	60.629.699
	TOTALUL GENERAL AL VENITURILOR	25.240.836	75.291.250	75.291.250

Scanned by CamScanner

BUGETUL CHELTUIELILOR

Nrt. crt.	Natura veniturilor	Alocaţia din exerciţiul precedent	Sumele votate de Consiliul comunal	Sumele aprobate de autoritatea tutelară
0	1	2	3	4
	BUGETUL CHELTUIELILOR			
	CAP.1			
	CHELTUIELI ORDINARE			
	Administraţia comunală			
	Personal			
1.	Retribuţiunea personalului administrativ şi financiar al comunei, conform ştatului nr.1, astfel:			
	a) Lefuri lei 2.424.000			
	b) Chirie lei 94.320			
	c) Aj.famil. lei 36.000			
	Total lei 2.554.320	2.288.244	3.094.760	3.094.760
2.	Indemnitate de reprezentare primarului sau ajutorului de primar, cum şi indemnizaţie de chirie şi încălzit	186.000	228.000	228.000
3.	Indemnizaţii membrilor Consiliului comunal	80.000	80.000	80.000
4.	Rambursarea cheltuielilor de transport funcţionarilor comunali, diurne pentru deplasări în interesul serviciului afară de raza comunei, cum şi indemnizaţii pentru lucrări şi însărcinări speciale, ajutoare şi ore suplimentare	330.000	230.000	230.000
5.	Remiză funcţionarilor comunali, administraţii financiare şi perceptorului fiscal pentru încasarea veniturilor comunei, de la stat, roluri şi advalorem	50.000	40.000	40.000
6.	Plata personalului de serviciu	-	100.000	100.000
7.	Indemnitate pentru pierderi la casă, casier 3.000 lei şi perceptor cl. 1.000 lei	4.000	4.000	4.000
8.	Carnete reducere pe C.F.R. funcţion, c-li sau echivalentul lor distribuit funcţionarilor	50.000	50.000	80.000
	Totalul paragrafului 1	2.988.244	3.272.320	3.302.320
	Material			
9.	Furnituri de cancelarie	48.000	48.000	58.000
10.	Iluminatul oraşului şi localurilor ocupate de primărie şi alte servicii comunale	2.000.000	2.000.000	600.000
11.	Încălzitul localurilor ocupate de primărie			

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	şi alte servicii comunale	250.000	250.000	400.000
12.	Registre şi imprimate	230.000	250.000	373.000
13.	Registre pentru starea civilă, şi vânzări de vite	7.000	4.000	4.000
14.	Mobilier şi reparaţii de mobilier pentru primărie şi alte servicii comunale	100.000	50.000	51.750
15.	Publicaţiuni prin presă, procurare de cărţi, legi, regulamente şi diferite abonamente pentru publicaţiuni de specialitate administrativă	85.000	50.000	30.000
16.	Întreţinerea liniei telefonice, sau plata abonamentului şi convorbirilor interurbane	50.000	50.000	50.000
17.	Abonament la "Monitorul Oficial" şi "Buletinul Ţinutului", cartonatul lor	30.000	10.000	10.000
18.	Recensământul contribuţiunilor	20.000	10.000	10.000
19.	Plata taxelor poştale pentru corespondenţa oficială	20.000	20.000	24.000
20.	Pentru serbări naţionle, recepţiuni, inaugurări	58.000	20.000	25.000
21.	Pentru procurare de firme, drapele, tabele de afişat, tobe, ştampile, case de bani, maşini de scris	80.000	100.000	15.000
22.	Cheltuieli de judecată, timbre, onorar de advocat, experţi etc.	10.000	10.000	15.000
23.	Pentru întreţinerea birourilor (petrol, mături, cârpe, sonerii, mat.electric, vidarea latrin.	45.000	30.000	20.000
24.	Reparaţii şi panglici la maşinile de scris	5.000	5.000	10.000
25.	Reparatul ceasornicelor comunale	2.000	2.000	2.000
26.	Verificări de măsuri şi greutăţi	1.000	1.000	1.000
27.	Restituiri de sume rău încasate sau rău constatate	5.000	5.000	5.000
	Totalul paragrafului 2	3.162.260	2.925.000	2.066.750
	Subvenţiuni			
28.	Subvenţie de 3% pentru procurarea materialelor şi instalaţiilor de apărare antiaeriană, activă şi pasivă, precum şi pentru constituirea, întreţinerea şi funcţionarea aeroportului	200.000	200.000	309.000
29.	Subvenţie de 0,50 % pentru Straja ţării	45.000	50.000	51.000
30.	Subvenţie pentru pregătirea preliminară	10.000	10.000	10.000
31.	Subvenţie pentru Societatea "Cultul Eroilor" Piteşti	5.000	5.000	5.000
32.	Subvenţie pentru Fundaţia "Regele Carol şi Regina Elisabeta", pentru sinistraţi	3.000	3.000	3.000
33.	Subvenţie de 7 % asupra totalului			

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	salariilor bugetare - Casei generale de pensii			
34.	Subvenţii pentru întreţinerea secţiei de pompieri militari	200.000	185.000	207.000
	Totalul paragrafului 3	253.325 755.603	332.920 900.000	322.920 907.920
	Anuităţi şi datorii			
35.	Anuităţile împrumuturilor contractate de comună	36.000	50.000	40.000
36.	Pentru achitarea datoriilor restante din exerciţii închise	592.264	40.000	280.000
	Totalul paragrafului 4	755.603	900.000	320.000
	Administrarea bunurilor comunale (clădiri, terenuri, grădini, parcuri etc.)			
37.	Întreţinerea, reparaţii, construcţii şi împrejmuirea edificiilor, proprietatea comunei	300.000	100.000	50.000
38.	Pentru amenajarea, reparaţia şi întreţinerea terenurilor de bâlciuri, târguri, pieţe, oboare, parcuri, grădini publice etc, precum şi împrejmuirea lor, sera de flori, plante, seminţe de flori, unelte de lucru etc.	300.000	100.000	80.000
39.	Lucrări cu ziua la grădinile comunale şi pădurarul de la Dobrogostea, a 600 lei lunar	212.000	170.000	170.000
40.	Pentru întreţinerea şi împrejmuirea ştrandului, proprietatea comunei	30.000	10.000	1.000
41.	Pentru întreţinerea abatorului, halelor şi teatrului comunal	100.000	50.000	62.000
42.	Plata impozitelor pentru proprietăţile comunei şi alte sarcini fiscale	350.000	350.000	220.000
43.	Asigurarea contra incendiilor a imobilelor şi mobilierului, proprietatea comunei	100.000	90.000	80.000
44.	Plata unui şofer civil la auto-pompă	49.000	48.000	33.000
45.	Material de incendiu, reparaţii, piese de cauciuc etc.	160.000	70.000	74.000
46.	Benzină, ulei etc. pentru auto-pompe	60.000	50.000	50.000
47.	Asigurarea personalului din corpul pompierilor	12.900	12.900	12.900
48.	Materiale pentru apărarea pasivă, şcoli de gaze, tipărituri, broşuri, misii profesionale şi specialişti	149.590	320.000	320.000
	Totalul paragrafului 5	1.823.690	1.370.900	961.900

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	Administrarea şi exploatarea pădurii comunale			
	Învăţământul şi cultele			
	(conform art.176 din legea administraţiei)			
	a) Învăţământul			
49.	Pentru comitetul şcolar, chirii, întreţinerea localurilor de şcoli primare de stat, încălzitul şi iluminatul lor, grădini de copii	624.000	515.000	515.000
50.	Asigurarea localurilor de şcoli	13.500	13.500	13.500
	b) Cultele			
51.	Ajutorarea bisericilor, pentru construcţii sau reparaţiuni	118.981	118.981	58.981
52.	Pentru înfiinţarea şi întreţinerea cimitirelor, unelte de lucru	60.000	50.000	13.000
53.	Plata groparilor de la cimitir (4 a 900 lei lunar pe 12 luni şi 4 pe 3 luni)	54.000	54.000	54.000
	Totalul paragrafului 7	870.481	751.481	651.481
	Ocrotirile sociale			
	(conform art.176 din legea administraţiei)			
54.	Ajutorarea pentru îngrijirea copiilor găsiţi, a minorilor abandonaţi şi ajutorarea săracilor	64.000	60.000	60.000
55.	Întreţinerea azilului de bătrâni (infirmi) şi plata personalului de serviciu	160.000	160.000	160.000
56.	Pentru transportul pe C.F.R. a celor lipsiţi de mijloace, alienaţi sau muşcaţi de animale turbate, trimişi la ospiciu sau instituţii antirabice	25.000	10.000	4.000
57.	Pentru combaterea epidemiilor şi transportul contagioşilor lipsiţi de mijloace, radiografii, analize pentru boli sociale	10.000	10.000	10.000
58.	Pentru asistenţă naţională (ajutoare familiilor concentraţilor)	-	300.000	1.150.130
	Totalul paragrafului 8	259.000	540.000	1.384.130
	Agricultura şi zootehnia			
	(conform art.176 din legea administraţiei)			
59.	Salariile personalului veterinar al comunei	71.424	70.200	101.980
60.	Procurarea de medicamente şi instrumente pentru prevenirea şi combaterea paraziţilor şi epizootiilor, tuş pentru carne, plumburi	18.510	20.000	20.000
61.	Pentru distrugerea câinilor vagabonzi şi animalelor vătămătoare	10.000	10.000	10.000

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
62.	Spese de cancelarie Serviciu veterinar	2.400	2.400	2.400
	Totalul paragrafului 9	102.324	102.600	134.280
	Cheltuieli pentru:			
63.	Cota de 1/10 statului din taxele asupra energiei electrice	-	30.000	30.000
	Totalul paragrafului 10	726.000	30.000	30.000
	Fondul de credite			
64.	Fond pentru deschideri de credite:			
	a) suplimentare	1.226.845	450.176	365.949
	b) extraordinare	445.241	250.000	266.240
	Totalul paragrafului 11	1.672.086	700.176	632.189
	TOTAL CAP.I	12.125.207	11.751.300	9.758.781
	CHELTUIELI EXTRAORDINARE CAP.II			
65.	Pentru anuitate şi dobânda de 5% la împrumutul contractat la Casa de depuneri pentru lucrări de edilitate (din excedent)	666.523	1.000.000	1.000.000
66.	Pentru reconstrucţii şi reparaţii de imobile, proprietatea comunei	-	31.100	1.481.651
	Totalul paragrafului 1	666.523	1.031.100	2.481.651
	TOTAL CAP.II	666.523	3.484.651	3.484.651
	CAP.III CHELTUIELI DE DESTINAŢIE SPECIALĂ (conform art.175 din legea administraţiei) Serviciul tehnic şi al drumurilor			
67.	Plata personalului	289.680	487.440	457.880
68.	Cheltuieli pentru întreţinerea, construirea şi modernizarea drumurilor comunale, unelte şi mână de lucru, cum şi plata lucrătorilor cu ziua de la Servicii tehnice cl.	800.000	400.000	1.340.284
69.	Subvenţie 7% la salariile din stat nr.3	-	40.000	33.000
70.	Pentru întreţinerea şi construirea podurilor, punţilor, vadurilor şi şanţurilor	-	50.000	30.000
71.	Pentru plantarea, întreţinerea şi paza zonelor şi plantaţiilor drumurilor comunale	-	10.000	10.000
72.	Pentru indicatoare de străzi	25.000	10.000	10.000
73.	Spese de cancelarie la Serviciul tehnic	10.000	10.000	10.000

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	c-1			
74.	Instrumente şi material tehnic, ozalid etc.	16.300	10.000	10.000
75.	Abonamente telefonice şi convorviri interurbane	16.000	16.000	16.000
76.	Întreţinere şi reparaţie trăsurilor primăriei, livrele vizitiilor primăriei	-	50.000	50.000
77.	Furaje, hamuri, potcoave etc. pentru caii primăriei	-	100.000	100.000
78.	Inventarierea şi bornarea bunurilor comunale	-	50.000	50.000
79.	Restituiri de sume încasate	5.000	5.000	5.000
80.	Pentru acoperirea anuităţii şi dobândei de 5% la împrumutul contractat la casa depuneri, pentru lucrări de drumuri şi pavaje		-1.260.000	1.395.600
81.	Fond pentru deschideri de credite suplimentare şi extraordinare	323.769	228.560	228.560
	Totalul paragrafului 1	1.485.749	2.727.000	3.446.324
	Cheltuieli din cotizaţiuni (conform art.173 din legea administraţiei)			
82.	Pentru plata anuităţii şi dobândei la cota din împrumutul repartizat Întreprinderilor comunale	-	-	250.000
	Totalul paragrafului 2	-	-	250.000
	Cheltuieli din împrumuturi (conform art.174 din legea administrativă)			
83.	Pentru lucrări edilitare (construcţii, pavaje, drumuri, parcuri, plan sistematizare, studii şi proiecte, supravegheri de lucrări etc.)	10.000.000	31.180.683	38.190.683
84.	Pentru canalizări, apă, maşini, studii, planuri etc., prin Înpreprinderile comunale		-15.000.000	15.552.419
	Totalul paragrafului 3	10.000.000	53.180.683	53.733.002
	Cheltuieli pentru asistenţa socială (conform art.11 din tabloul de impozite, anexat la legea administrativă)			
85.	Pentru ajutorarea săracilor (existenţă şi moarte)	30.000	30.000	34.823
86.	Ajutorarea familiilor nevoiaşe ale concentraţilor	-	-	34.823
	Totalul paragrafului 4	30.000	30.000	710.428

Scanned by CamScanner

0	1	2	3	4
	Cheltuieli din fondul creat prin cote adiţionale suplimentare pentru lucrări mari (conform art.165, alin.II din legea administrativă)			
	Cheltuieli din subvenţia Eforiei comunale de păşuni (conform art.172 din legea administrativă)			
	Cheltuieli de fundaţii, legate de subvenţii cu destinaţie specială			
87.	Cheltuieli din fundaţia "Nicolopol" pentru:			
	a) Exploatarea pădurii Dobrogostea	5.000	5.000	5.000
	b) Reparaţii Şcoala Nicolopol	5.000	5.000	5.000
88.	Cheltuieli din legatul "M.Blank" pentru ajutorarea săracilor la Crăciun conform testamentului	8.700	8.740	8.740
89.	Cheltuieli din subvenţia Ţinutului Bucegi pentru plata anuităţii şi dobândei la împrumutul de 60.000.000 lei, contractat la C.Depuneri pentru lucrări	-	3.000.000	3.000.000
	Totalul paragrafului 7	18.700	3.018.740	3.018.740
	Despăgubirea măcelarilor pentru cărnurile confiscate şi îmbunătăţirea abatorului			
90.	Pentru despăgubirea măcelarilor pentru cărnurile confiscate	30.000	25.000	25.000
91.	Indemnizaţia cuvenită membrilor Comisiei speciale	7.000	5.000	5.000
92.	Pentru îmbuntăţiri de adus abatorului comunal	80.000	50.000	66.810
93.	Rămăşiţă de plată măcelarilor pentru despăgubiri	-	8.000	8.000
94.	Cota de 25 % Ministerului Agriculturii din taxele pentru ieşirea cărnurilor din abator	33.047	26.000	26.000
95.	Prime de asigurare la casa de asigurări din Ministerul de Interne	10.236	4.000	4.000
96.	Indemnitate de transport (1.000 lei lu nar) medicului veterinar	-	12.000	12.000
	Totalul paragrafului 8	160.283	120.000	146.810
	TOTAL CAP.III	12.449.072	71.858.823	60.629.699
	TOTAL GENERAL AL CHELTUIELILOR	25.240.836	71.858.823	75.291.250

Primar,
Constantin Ratescu

Şeful Serviciului Contabilităţii,
Anton F.Ionescu

Scanned by CamScanner

În baza dispoziţiilor înaltului decret regal nr. 1.626 din 31 august 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 202 din 2 septembrie 1944, regele a semnat la 29 martie 1945 Decretul-Lege pentru verificarea administraţiilor publice.[311] Pe baza acestui decret-lege unii salariaţi de la "orice servicii publice sau de la instituţiile al căror buget este supus aprobării autorităţilor de stat "au fost îndepărtaţi din serviciu. Motivaţia acestei măsuri se referea la cei care au colaborat pentru "realizarea intereselor şi scopurilor hitleriste sau fasciste din România... au activat în mişcarea legionară... au luat atitudine antidemocratică... au comis crime, delicte, acte de teroare".

Pentru punerea în aplicare a prevederilor legii, ministrul justiţiei, Lucreţiu Pătrăşcanu, putea "institui pentru a culege informaţii asupra activităţii funcţionarilor una sau mai multe comisiuni, ori va putea da delegaţiune specială unuia sau mai multor funcţionari... <care> vor putea culege informaţii pe orice cale, chiar fără ascultarea funcţionarului cercetat".

Este de remarcat faptul că nici unul dintre salariaţii primăriei Piteşti nu a căzut sub incidenţa art. 2 al legii, nefiind îndepărtat din serviciu nici un funcţionar.

În luna decembrie 1947 şi ianuarie 1948 toate serviciile şi-au întocmit regulamente de funcţionare, conform deciziei Ministerului Afacerilor Interne nr. 17.340 din 24 octombrie 1947.[312] La această dată schema de organizare tip a primăriei era următoarea:[313]

Secretariat:

Serviciul administrativ, care se compunea din secţia administrativă, biroul administraţiei generale, biroul personal, statistic şi M.O.N.T., biroul registraturei şi arhivei, oficiul stării civile;

Serviciul financiar-economic, format din secţia contabilităţii, biroul constatării şi perceperii veniturilor, biroul cercetării veniturilor, secţia economică, biroul bunuri, inventar, asigurări, licitaţii, intendenţa, biroul serviciilor organizate;

Serviciul tehnic, cu următoarele subdiviziuni: secţia arhitecturii şi drumurilor; biroul arhitecturii; biroul studii şi proiecte; secretariatul serviciului tehnic; biroul drumuri şi construcţii; ateliere şi garaje;

Serviciul contencios;

Serviciul zootehnic şi sanitar-veterinar.

Pentru toate serviciile, inclusiv cele organizate, s-a creat un birou al dactilografiei, deservit de un dactilograf principal şi patru dactilografe. Acest birou se subordona direct secretarului primăriei.

Celelalte servicii, au oarecare independenţă şi contribuie la autofinanţarea lor, numindu-se servicii organizate:

Serviciul abatorului comunal, funcţionează conform Decretului-Lege administrativă din 1938, modificat cu legea 334 din 1946 "prin care se stabilesc diferitele servicii organizate pentru uzul particular al locuitorilor". Era condus de un medic-veterinar, plătit de stat, ajutat de un agent veterinar, intendent, perceptor, mecanic, doi oameni de serviciu, toţi plătiţi de primărie;

Serviciul întreţinerii cimitirului, care era deservit de administrator, grădinar şi şase gropari;

Atelier mecanic şi de mână de tâmplărie (aparţine de secţia economică);

Serviciul ecarisaj, condus de un agent veterinar sau maestru de ecarisaj, ajutat de doi hingheri, aparţinea de serviciul sanitar-veterinar comunal, iar veniturile intrau la contabilitatea generală a primăriei;

Scanned by CamScanner

Serviciul de afişaj public "... se organizează obligatoriu cu caracter de monopol (deci nu oricum, ci de primărie), serviciu de categoria a doua pentru afişajul public, în cadrul secţiei economice... este şi rămâne un drept exclusiv al primăriei oraşului Piteşti". Şeful serviciului este intendentul teatrului, ajutat de doi oameni angajaţi temporar cu diurnă lunară fixă;

Serviciul de întreţinerea serei de flori, grădinilor de zarzavat şi parcurilor publice, care "se susţine din venituri proprii din vânzări şi fonduri speciale prevăzute în buget", dar aduce venituri şi primăriei. Este încadrat cu horticultor, grădinar, agent horticol, lucrători (patru bugetari şi şase temporari) şi paznici;

Serviciul oboarelor de vite şi cereale, încadrat cu şef de birou, intendent, trei agenţi administrativi încasatori, şase oameni de serviciu, paznic, doi grăjdari, doi vizitii, opt lucrători cu ziua, care îşi desfăşoară activitatea în fiecare sâmbătă în Târgul din Vale, proprietatea comunei;

Serviciul pentru curăţitul si stropitul străzilor, ridicatul zăpezii şi a gunoaielor menajere din oraş, încadrat cu şef de birou, subşef de birou, cinci şefi de echipă de salubritate, magaziner, şase oameni de serviciu (măturători), 20 vizitii, trei şoferi, mecanic, doi paznici, maistru fierar, rotar, curelar, patru grăjdari, bucătar, ajutor bucătar, frizer. "Se întreţine din taxe pentru serviciile prestate, subvenţii, împrumuturi, donaţii, amenzi, despăgubiri civile, alte venituri întâmplătoare". Taxele sunt depuse în bugetul comunal;

Serviciul halelor şi pieţelor oraşului, funcţionează în cadrul secţiei economice şi este format din perceptor, intendent, trei agenţi de încasare, din care unul angajat temporar, trei măturători angajaţi temporar, conducători de căruţe;

Personalul teatrului comunal: intendent, electrician, două femei de serviciu.

După apariţia comitetelor provizorii la 1 aprilie 1949 şi apoi a sfaturilor populare la 28 decembrie 1950, apar noi secţii şi servicii, schema de organizare a primăriei schimbându-se. De exemplu apare Secţia de muncă şi prevederi sociale (încadrată cu un asistent social şi un referent), de care aparţineau: şcolile profesionale de ucenici şi ucenice, şcolile profesionale de fete şi băieţi, cantina populară, căminul de bătrâni şi căminul de copii "Olga Bancic"). Sau în 6 ianuarie 1950 apare Secţia gospodării locale, la 11 ianuarie 1950 exista unitatea Întreprinderile locale economice.[314)]

Aşadar, după formarea Comitetului Provizoriu al oraşului Piteşti, al cărui preşedinte era Gh.Medve şi secretar Constantin Duţă schema de organizare era următoarea:[315)]

1. Secţia secretariat, compusă din următorul personal: şef secţie, patru referenţi, cusători de dosare, medic veterinar, agent veterinar, dactilograf, referent principal, intendent, cinci îngrijitori şofer, doi vizitii;

2. Secţia administrativ, încadrată cu şef secţie, referent principal, intendent, cinci îngrijitori, şofer, doi vizitii;

3. Secţia sănătate, şef secţie, soră ocrotire, oficiant sanitar; medic circumscripţia I, soră ocrotire, oficiant sanitar, moaşă, îngrijitor; medic circumscripţia a II-a, soră ocrotire, oficiant sanitar, moaşă, îngrijitor; medic circumscripţia a III-a, oficiant sanitar, sora ocrotire moaşă, îngrijitor;

4. Secţia financiară, organizată pe cinci birouri: venituri populaţie, venituri

Scanned by CamScanner

stat, buget, state, finanţări şi era încadrată cu următorul personal: şef secţie, inspector, referent, două dactilografe; inspector buget, subinspector, trei referenţi; inspector venituri de stat, subinspectori, doi referenţi; inspector venituri populaţie, subinspector, 19 referenţi;

5. Secţia gospodării locale, organizată pe birouri, încadrată cu: şef secţie, două dactilografe; şef birou edilitate şi sistematizare, conductor arhitect, desenator, referent, picher; referent şef-contabil la biroul aprovizionare materiale, magaziner, doi manipulanţi materiale; referent şef la biroul bunuri, referent; subinginer la spaţiul locativ, trei referenţi; referent principal la biroul evidenţa producţiei, preţ şi finanţare, contabil;

6. Secţia comercială, cu şef de secţie şi referenţi;

7. Secţia muncă şi prevederi sociale, încadrată cu şef, asistent social şi referent;

8. Secţia învăţământ şi cultură, cu şef secţie, inspector învăţământ elementar şi referent;

9. Secţia cadre, cu referent şef.

Dintr-un raport de activitate pe perioada 1 - 31 iulie 1949 aflăm că la această dată Comitetul Provizoriu al oraşului era format din 9 secţii cu 105 salariaţi. Şase secţii funcţionau în localul primăriei, una în localul unde şi-a desfăşurat activitatea Judecătoria mixtă II, una în localul unde a funcţionat Oficiul de închiriere şi una deasupra Cinematografului "Lux"[316]. Deci, secţiile Comitetului Provizoriu al oraşului Piteşti au început să lucreze începând cu data de 1 iulie 1949 "... în urma aprobării încadrărilor de către Comisia de Stat pentru aplicarea Legii consiliilor populare". Schema de organizare iniţială a comitetului provizoriu s-a completat sau s-a modificat în continuare. De exemplu, prin decizia nr.25.809 din 24 iulie 1950 a comitetului, la baza căreia a stat H.C.M.586/1950 şi ordinul nr.84.588 din 15 iulie 1950 al Direcţiei Spaţiului Locativ şi al Fondului de Locuinţe din cadrul Departamentului Gospodăriei Comunale şi Industriei Locale s-a creat Întreprinderea de locuinţe şi localuri Piteşti. Avea ca obiect prestarea de servicii şi închirierea celor 338 de imobile naţionalizate şi exploatarea a două hoteluri ("23 August" şi "20 Aprilie"). Din trimestrul al IV-lea al aceluiaşi an au trecut în administrarea acesteia şi băile comunale.

De acum înainte toate unităţile economice, administrative, şcolare, sanitare etc. se vor afla sub îndrumarea şi controlul Sfatului Popular al oraşului Piteşti, care făcea şi încadrările personalului.

Schema de organizare a sfatului popular este cam aceeaşi din timpul comitetului provizoriu, cu mici modificări: apar secţiile comerciale şi planificare, secţia de învăţământ devine învăţământ şi cultură, secţia sănătate devine sanitară şi prevederi sociale.

Economia ţării fiind planificată şi centralizată, şi bugetele de venituri şi cheltuieli erau dirijate de la centru prin intermediul sfatului popular regional.

Piteştiul, fiind reşedinţă a regiunii, a beneficiat de fonduri mai substanţiale, mai ales pentru investiţii, fapt care a determinat dezvoltarea sa mai rapidă faţă de celelalte oraşe din regiunea Argeş. Această dezvoltare s-a materializat pe plan economic, social, cultural şi al dotărilor edilitar-gospodăreşti. Dezvoltarea oraşului s-a făcut pe baza planurilor anuale şi apoi a celor cincinale. De aceea nu mai putem vorbi de evoluţia oraşului prin forţele sale proprii. Totuşi vom arăta unele realizări ale Piteştiului pe toate planurile.

În anul 1950 s-a creat Trustul de construcţii Argeş, în anul 1951 Fabrica de tananţi, s-a mărit fabrica de butoaie, s-a extins în 1955 Întreprinderea de poduri metalice şi prefabricate din beton; în anii 1955-1960 s-au construit cartierele de

Scanned by CamScanner

locuinţe "Leonte Filipescu", "Mărăşeşti", "Piaţa G-ral Cristescu"; în 1952 s-a amenajat Parcul Argeş, mai mult cu muncă voluntară, şi s-au deschis spaţii comerciale. În cincinalul următor a început construirea Combinatului pentru prelucrarea lemnului, s-a înfiinţat Întreprinderea poligrafică "Argeş", au fost extinse Întreprinderea textilă, Întreprinderea de pielărie şi încălţăminte "Căprioara", s-au creat Întreprinderea vinalcool, Fabrica de produse lactate, Întreprinderea frigorifică, Centrala electrotermică, Centrala automată de telefoane, rezervorul de apă Smeura, Trustul de construcţii industriale, staţia de epurare a apei. De asemenea s-au construit blocuri de locuinţe în cartierele Calea Bucureşti, Gară-Sud, Craiovei, s-a amenajat stadionul 1 Mai şi s-au creat magazine şi depozite de mărfuri. În anul 1965 oraşul a obţinut locul I pe ţară pentru activitatea de gospodărire şi înfrumuseţare.[317]

Facem precizarea că terenurile pe care s-au construit unele instituţii şi întreprinderi au fost cedate acestora de primărie în folosinţă.[318]

La 19 februarie 1968 a avut loc a XIX-a sesiune extraordinară a deputaţilor, prezidată de Petre Duminică, prim-secretar al Comitetului judeţean Argeş al P.C.R. şi preşedinte al Comitetului executiv al Consiliului popular judeţean provizoriu, când s-au făcut unele modificări în conducerea Piteştiului. Primul secretar arată "... că în conformitate cu Legea 3/1968 cu privire la asigurarea conducerii locale de stat în unităţile administrativ-teritoriale şi pe baza H.C.M.321 din 17 februarie 1968 apare necesitatea eliberării din calitatea de memebri ai Comitetului executiv a unor tovarăşi, cu prilejul primirii altor sarcini, şi alegerea şi numirea unor tovarăşi în organul executiv al Consiliului popular al municipiului Piteşti". În continuare citeşte lista cu cei ce vor fi eliberaţi din funcţii, care este aprobată de deputaţi în unanimitate. Apoi este anunţată lista cu cei noi introduşi, în număr de 13, întocmită de "Comitetul executiv al Consiliului popular judeţean provizoriu Argeş, prin decizia nr.1/19 februarie 1968". "Participanţii la sesiune au luat act de numirea în comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Piteşti a celor de mai sus".[319]

În aceeaşi sesiune a fost propus "ca preşedinte al Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Piteşti şi primar al municipiului, tovarăşul Marinescu Gheorghe, prim-secretar al Comitetului municipal Piteşti al P.C.R.", care a fost aprobat în unanimitate. Apoi au fost aleşi (de fapt numiţi) primul-vicepreşedinte (Ovedenie Vidu) şi vicepreşedintele Comitetului executiv (Ion Alexandrescu), iar secretar a fost numit Aurel Poştoacă.

În luna decembrie 1968 este numit primar al municipiului şi prim-secretar al Comitetului municipal de partid Alexandru Popescu.

Schema de organizare a Consiliului popular al municipiului Piteşti a fost următoarea:[320]

I. Aparat propriu
1. Serviciul pentru administraţie locală de stat = 4 salariaţi
   a) Biroul stare civilă = 3
   b) Biroul de asistenţă socială şi autoritare tutelară = 2
   c) Biroul personal = 1
   d) Oficiul juridic = 2
2. Serviciul planificare şi salarizare = 3
3. Serviciul arhitectură şi sistematizare = 5
4. Serviciul de gospodărie comunală şi locativă = 6
5. Serviciul secretariat - administrativ-şef
   a) Secretariatul consiliului şi registratură = 5
   b) Biroul sesizări şi reclamaţii = 1
   c) Biroul administrativ = 10

Scanned by CamScanner

Personal de deservire = 16

6. Contabilitate = 1

II. Instituţii executive şi unităţi de specialitate = 1

1. Inspectoratul şcolar
2. Comitetul de cultură
3. Circumscripţia financiară

La foarte scurt timp, adică la 1 martie 1968, a fost propusă altă schemă de organizare a consiliului pe secţii şi servicii:

1. Comitet executiv = 4 salariaţi
2. Planificare = 4
3. Financiar - 31
4. Arhitectură şi sistematizare = 5
5. Consiliul agricol = 5
6. Gospodărie comunală = 10
7. Sanitară şi prevederi sociale = 14
8. Comercială = 4
9. Învăţământ = 7
10. Comitetul de cultură şi artă = 1
11. Oficiul juridic = 2
12. Secretariat - administrativ = 25
13. C.F.I. = 2
14. Serviciul personal = 3
15. Biroul sesizări şi reclamaţii = 1
16. Serviciul A.L.A. = 3
17. Serviciul administraţie locală = 14
18. Contabilitate = 3
19. Comisia organizatorică = 3

Mai apoi s-au mai propus alte servicii şi secţii: contabilitate - buget; contabilitate - ordonanţare credite; inspecţia comercială; inspectorat de învăţământ etc.

După anul 1965 s-au construit mari obiective economice în oraşul Piteşti şi în unele comune care aparţineau de municipiul Piteşti: Întreprinderea de autoturisme Dacia (1968), Întreprinderea de motoare electrice (1967), Combinatul petrochimic (1969), Rafinăria de petrol (1969), Combinatul de articole tehnice din cauciuc (1970), Fabrica de preparate din carne (1969), Fabrica de pâine (1969), Fabrica de piese auto şi produse metalice, Întreprinderea de stofe "Argeşeana" (1969), Întreprinderea de bere (1969), Întreprinderea "Textila" a fost modernizată, Fabrica de produse lactate a fost extinsă, s-au construit trei lacuri de acumulare pe râul Argeş în zona oraşului, s-a construit Complexul de vinificaţie şi centrul de îmbuteliere a vinului Ştefăneşti (1966-1970), s-a construit Institutul de cercetări nucleare (1976).

Astfel că în anul 1988 municipiul Piteşti ocupa locul IV pe ţară privind volumul producţiei industriale.

În domeniul cercetării s-au înfiinţat Institutul de cercetări pomicole şi producţie Piteşti - Mărăcineni şi Staţiunea de cercetări agricole - Albota. S-au creat multe spaţii comerciale, s-au construit şcoli, case de cultură, s-au modernizat străzi şi bulevarde.

Cartierele de locuinţe începute în anii anteriori s-au extins şi au apărut altele noi: Trivale, Războieni, Negru Vodă, Banat, Găvana, Petrochimiştilor, Eremia Grigorescu, Popa Şapcă, Tudor Vladimirescu.

Sistematizarea completă a Piteştiului urma să fie terminată în jurul anului

Scanned by CamScanner

2000.[321]

Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Piteşti în anul 1989 avea următoarea alcătuire: preşedinte (Nicolae Zevedei), prim-vicepreşedinte (Gheorghe Borţea), patru vicepreşedinţi (Gheorghe Călin, Salomia Bobeică, Alexandra Maria Răuţă, Delia Ecaterina Ivan) şi 11 membri (Cristina Carmina Margras, Ion Ionescu, Aurelian Gherghescu, Dumitru Stanciu, Steliana Dumitrescu, Nicolae Ernst, Vatică Bold, Ioana Dumă, Ion Pravai, Constantin Bujoloiu, Ion Moşoianu).

Serviciile şi birourile consiliului erau următoarele:
- Circumscripţia financiară (şef Vasile Ceauşescu);
- Serviciul plan - retribuire - personal (şef Ilie Matei);
- Sectorul administraţie publică locală (şef Ion Vituşinschi);
- Biroul administrativ şi apărare civilă (şef Gligore Andraş);
- Sectorul gospodărire comunală (şef Dumitru Preda);
- Sectorul arhitectură şi sistematizare (şef Nicolae Ernst);
- Biroul organizatoric (şef Dumitru Radu);
- Biroul stare civilă (şef Gherghina Dumitru).

După evenimentele politice din decembrie 1989 schema de organizare şi atribuţiile primăriei au suferit unele modificări structurale. Activitatea din perioada 1990 - februarie 1992 a fost reglementată de Legea nr.5/1990.

În momentul de faţă organizarea este următoarea:
- Primar
- Viceprimar
- Secretar

Toţi angajaţii Primăriei sunt subordonaţi primarului.

Aceasta, prin dispoziţie, a delegat subordonarea după cum urmează:

Direcţia administraţie publică locală, formată din: Serviciul administraţiei publice locale; Serviciul asistenţă socială; Serviciul stare civilă; Biroul juridic, contencios, apărarea ordinei şi liniştei publice şi a drepturilor cetăţeneşti; Biroul autoritatea tutelară; Biroul învăţământ, sănătate, cultură, sport, turism, tineret. Aceste direcţii se subordonează direct secretarului primăriei.

Direcţia pentru urbanism şi amenajarea teritoriului, formată din: Serviciul investiţii, dirigenţie, contracte antrepriză; Biroul proiectare, licitaţii, achiziţionări, concesionări; Serviciul gospodărie comunală; Biroul administrarea domeniului public şi privat; Serviciul urbanism, control construcţii; Serviciul amenajarea teritoriului, cadastru imobiliar şi edilitar. Această direcţie se subordonează direct viceprimarului.

Direcţia economică, formată din: Biroul buget, finanţe, impozite şi taxe; Serviciul contabilitate; Serviciul organizare, salarizare, personal, control financiar intern; Serviciul activităţii economice; Biroul informatică; Biroul administrativ. Această direcţie se subordonează direct primarului, împreună cu alte trei compartimente: apărare civilă; biroul de relaţii cu publicul, protocol, massmedia, secretariat; serviciul corp control, comercial, operativ.

În total sunt 149 salariaţi din care: 24 funcţii de conducere, 112 funcţii de execuţie şi 13 personal de deservire.

În subordinea consiliului comunal şi primarului, pentru gospodărirea oraşului, se află numai Administraţia Domeniului Public (A.D.P.), care execută activităţi legate de: curăţenia, reparaţia şi întreţinerea străzilor, întreţinerea parcurilor şi zonelor verzi, întreţinerea fântânilor publice (puţuri forate cu apă potabilă şi fântâni arteziene), întreţinerea semaforizării şi a semnelor de circulaţie, întreţinerea zonelor de agrement (bazinul olimpic, parcul Ştrand, grădina zoologică, parcul Trivale).

Scanned by CamScanner

O particularitate a perioadei 1992 - 1996 este aceea că regia de gospodărire comunală (locuinţe, apă, canal, termoficare, salubritate menajeră, spaţii comerciale, staţia de epurare a apelor uzate) nu este în subordinea primăriei. La fel şi pieţele municipiului.

Diferitele acţiuni de tradiţie, cum ar fi simfonia lalelelor, ziua copilului, orăşelul copiilor şi altele sunt realizate de primărie cu ajutorul A.D.P. şi al unor sponsori.

A.D.P. a fost coordonată, succesiv, de ing. Horia Iliescu, subing. Mihai Pop - Hotăran, subing. Aurel Predoi, iar în momentul de faţă de ing. Gheorghe Savu, contabil şef fiind Cristina Ogradă.

A.D.P. este încadrat cu un total de 862 salariaţi, dintre care 13 cu funcţii de răspundere şi 849 funcţii de execuţie.

În anul 1993 Primăria şi Episcopia Argeşului, Muşcelului şi Teleormanului au stabilit ca Sfinţii Constantin şi Elena să fie patronii spirituali ai oraşului. Tot în acest an, Primăria a hotărât ca ziua de 20 mai (data primei menţiuni documentare a localităţii) să fie ziua Piteştiului.

Scanned by CamScanner

Anexe

1694 (7202) mai 14. Hrisovul lui Constantin Brâncoveanu voievod prin care porunceşte judeţului şi orăşenilor din Piteşti să lase în pace meşterii m-rii din Piteşti, iar la treburile domneşti să dea oameni de-ai lor.

Milostiiu Bojiiu, Io Constandin voevod i gospodară Zemle Vlahscoe. Pisah gospodostvo mi[1] ţie, judeţule de la Piteşti, şi voao, tuturor oroşanilor de acolo, către părintele vlădica Varlaam, zicând cum că-şi aduce acolo, la mânăstirea sfinţii sale, câte un om, doi, cioplitori de lemn, dupre aiurea, ca să-i lucreze ce i-ar fi treaba acolo, la mânăstire, iar voi vă sculaţi, când aveţi câte o poruncă domnească pentru lucru domnescu, de mergeţi acolo, la mânăstioară, de luaţi cu sila, de-i daţi de merg în trebile voastre, şi mânăstirea să lipseaşte de câte un lucru ce i-ar trebui.

De care lucru iată că vă poruncesc domnia mea, în vreme ce veţi vedea această carte a domniei mele, iar voi să căutaţi, de acum înainte, să vă feriţi de a mai luarea oameni de acolo, de la mânăstire, ci foarte bună pace să le daţi. Iar când ar fi poruncă domnească, să vă daţi oameni de-ai voştri la fieştece trebi domneşti, iar cu mănăstirea să nu aveţi nici o amestecătură, că apoi, de voi mai înţelege domnia mea cum că mai bântuiţi acolo, bine să ştiţi că rea scârbă veţi petrece de la domnia mea.

Tolico pisah gospodstvo mi. Meseţa mai 14 dni, leat 7202 <1694>[2]

1 Din mila lui Dumnezeu, Io Constantin voievod şi domn al Ţării Româneşti, Am scris domnia mea.

2 Aceasta am scris domnia mea. Luna mai 14 zile, anul 7202 <1694>.

1707 octombrie 9, <Bucureşti>. Scrisoarea lui Constantin Brâncoveanu voievod, prin care îl anunţă pe judele primar al Braşovului că trimite vin de Piteşti la pivniţele sale din Braşov, din care o butie i-o dăruieşte lui.

Magistratul
oraşul Cronstadt

Io Constandin voevod, bojiiu milostiiu gospodară Zemle Vlahiscoe[1].

Bunului nostru prieten şi vecin de aproape în toată vremea şi binevoitoriu, dumnealui jupânul Gheorghie Iescăl, marele jude al cinstitei cetăţi Braşovul, multă sănătate şi fericitul bine de la puternicul Dumnezeu, poftim ca să dăruiască dumitale pricina scrisorii acum de ceastă dată către dumneata nu iaste alta făr de cât facem dumitale în ştire. Că trimiţând noi nişte vin ca să se bage în pivniţa de la casele noastre din Schiai, după cum am trimis şi altă dată, am poruncit ispravnicului nostru

Scanned by CamScanner

ca să dea şi dumitale o butie cu vin de Piteşti, ce dumneata să o primeşti şi să o beai cu sănătate.

Şi cu aceasta sfârşim, mila lui Dumnezeu să păzească pe dumneata pururea!

De binevoitoriu dumitale

Io Costandin voievod

Arh. St. Braşov, colecţia Stenner, doc. 673/423.

1 Io Constantin voievod, cu mila lui Dumnezeu, domnul Ţării Româneşti.

<1834, Piteşti>. Bugetul de venituri şi cheltuieli al Magistratului oraşului Piteşti.

Socoteala Magistratului oraşului Piteşti pe 12 luni de la 1 noiembrie leat 1833 şi până iarăşi la 1 de noiembrie leat 1834

Venituri	lei	par.	lei	par.
Prisosu venitului din anii trecuţi (leat 1831, 1832, 1833).	10.509	36		-
Din accsiz, prin Nicolae Cuculescu, analoghie pe noiembrie şi decembrie, leat 1833.	750	-	1.200	-
Ipac din accsiz, prin d-lui Constandin Leca pe 5 câştiuri, adică 1 ianuarie şi până la sfârşitul lui octombrie, leat 1834.	5.458	13	690	-
Pe un câştiu pe noiembrie şi decembrie ce au rămas a se trece, în condica anului următor.	-	-	440	
Agonisiţi din dobânzi, precum în condică se arată.	841	29		-
Iconomisiţi din leafa scriitorului pe zile 15 din noiembrie, până au primit casa dezlegarea cu no.8971 de la Cinstita Mare Dvornicie.	30	-	960 4.290	-
Zeciuiala patentarilor şi cei supuşi capitaţiei pe 4 trimistruri: octombrie, ianuarie, aprilie şi iulie.	3.836	10		
Streafuri după la cei ce au vândut lipsă				

Scanned by CamScanner

- continuare -

Venituri	lei	par.	lei	par.
cu cântaru, şi din alte greşăli, precum în condica se arată.				
	254	18		
Adunaţi după coturi de fier 55 prin cilenii casii.	275	-		
Bani primiţi în casă de la Cinstita Mare Dvornicie cu porunca de supt no.2106, din exportaţia productorilor, partea cuvenită casii.				
	237	2		
Ipac de la îngrijitorul schelii Câineni, tot din exportaţie, pe temeiul poruncii cinstitei Mari Dvornicii cu no.5958.	4.400			
Din ierbăritul oilor străine ce vin primăvara spre păşune pe moşia oraşului, precum în condică se arată.	378	26		
Venitul arestanţilor adunaţi, precum în condică se arată.	489	12		
	27.463	24		

Cheltuieli	lei	par.	lei	parale
Simbriile amploaiaţilor Magistratului şi alte cheltuieli, însă:				
Leafa scriitorului casii sfatului câte lei 100 pe lună în curs de un an.				
Ipac leafă altui scriitor, câte lei 60 pe lună, ipac pe un an.				
Lefile a 4 tulumbagii ai casii, unu câte lei 30, pe lună, ipac pe un an.				
Leafa a 2 dorobanţi ai casii, pe lună câte lei 40, ipac pe un an.	4.290	-		
Cumpărătoarea a 2 condici şnuruite ale casii sfatului de venituri şi cheltuieli pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu				

Scanned by CamScanner

- continuare -

Cheltuieli	lei	par.	lei	parale
no.8568.	-	-	16	-
Plata chirii pe un an de au stătut sfatul orășenesc în curs de un an.	-	-	264	9
Banii ce s-au slobozit din casă a 3 parte, de s-au dat cele cu casele cvartiruite cu totul pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu no.58.	-	-	913	-
Pentru închiriere a locului unde este închisoarea clădită pentru arestanți.	-	-	50	-
Ipac cheltuială facerii închisorii arestanților pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu no.2213.	-	-	461	20
Cumpărătoarea a 2 mațe ale tulumbii pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu no.5520.	-	-	222	20
Plata condicilor a 14 bucăți proto-popului orașului Pitești pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu no.2995.	-	-	51	18
Plata hârtii Prințipatului Valahii pe temeiu poruncii Cinstitei Mari Dvornicii, cu nr.2189.	-	-	64	-
Plata facerii a 10 perechi obezi și meremetisirea celor vechi pe temeiu poruncii cinstitei Mari Dvornicii, cu no.2308.	-	-	58	-
Plata facerii a 55 coturi de fier.	-	-	106	30
Banii ce s-au dat pentru îngropăciunea unei femei sărace și anume Marghioala Turturoaia.	-	-	16	-
Cheltuiala măruntă și neapărată a canțelarii.	-	-	226	36
Cheltuiala arestanților precum în condică se arată.	-	-	584	39
	27.463	24	7.325	12

Scanned by CamScanner

Adică lei 27.463 şi parale 24 tot venitul şi cheltuieli lei 7.325 şi 12 parale, şi scăzându-se cheltuielile rămân în casă lei 20.138 şi parale 12.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 52/1834.

<1836> Piteşti. Listă cu numele deputaţilor din oraşul Piteşti.

Listă

De numele depotaţilor de mahalale aleşi de obştea orăşenească

Numele	Sânul	Porecla	Mahalaua	Vârsta	Starea
D.Constandin	Brătianul	stolnic	Mahalaua Sf.Ioan	45	300.000
D.Pandele	Popescul	postelnic	Mahalaua ipac	38	50.000
D.Constandin	Lerescul	clucer	Mahalaua Buliga	40	100.000
D.Mihai	Popescul	vistier	Mahalaua ipac	40	80.000
D.Costea	Popa	postelnicel	Mahalaua Beşteleiu	50	30.000
D.Dincă	Popovici	-	Mahalaua ipac	35	10.000
D.Zamfir	Dumitraşco	proin judeţ	Mahalaua Sf.Ilie	70	10.000
D.Pandele	Petre	băcan	Mahalaua ipac	55	150.000
D.Crăciun	Stoian	proin judeţ	Mahalaua Tabaci	50	30.000
D.Dincă	Nedelcovici	bogasier	Mahalaua ipac	35	25.000
D.Dimitrie	Popovici	lipscan	Mahalaua Precista Nouă	30	60.000
D.Marcu	Pavel	abagiu	Mahalaua ipac	70	11.000
D.Constandin	Moraitul	povarnagiu	Mahalaua Sf.Gheorghe	55	200.000
D.Bogdan	Mihail	povarnagiu	Mahalaua ipac	38	100.000
D.Dimitrache	Drăgoescul	-	Mahalaua Grecilor	38	200.000
D.Constandin	Leca	grămătic	Mahalaua ipac	40	40.000
D.Badea	Vulpescul	logofăt	Mahalaua Precista Veche	55	20.000
D.Gheorghe	Petru	bogasier	Mahalaua ipac	60	20.000
D.Eftimie	Nicolau	povarnagiu	Mahalaua Sf.Nicolae	40	20.000
D.Marin	Zaharia Prezedent	sticlar	Mahalaua ipac	38	40.000

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 1/1836.

Scanned by CamScanner

<1838 ianuarie 6, Piteşti> Listă de preţurile produselor de larg consum şi ale zilelor de muncă întocmit de Magistratul Piteşti 1838 ianuarie 6

Numirea producturilor	Preţurile					
	Cele mari		Mijlocii		Cele mai jos	
	lei	par	lei	par	lei	par
Pentru grâne						
Grâu - kila şi câte oca în kilă	400	70	-	60	-	50
porumbul grăunţe suta oca sau kila	400	60	-	50	-	-
meiul - kila şi câte oca în kilă	400	40	-	-	-	-
orzul - kila şi câte oca în kilă	400	50	-	40	-	-
ovăzul - kila şi câte oca în kilă	400	40	-	-	-	-
săcara - suta oca	100	10	-	-	-	-
făina - suta oca	100	20	-	-	-	-
tărâţe de grâu - oca	-	-	3	-	-	-
mălai - suta oca	100	25	-	-	-	-
Pentru ale hranii						
pâinea albă - oca	-	12	-	-	-	-
pâinea obişnuită - oca	-	8	-	-	-	-
covrigi isimiţi - oca	-	18	-	-	-	-
carnea de vacă - oca	-	20	-	-	-	-
carnea de viţel - oca	-	20	-	-	-	-
carnea de miel - oca	-	20	-	-	-	-
peştele proaspăt - oca	1	-	-	-	-	-
pastrama - ocaua	-	32	-	-	-	-
pleşuva sau peştele uscat	5	-	-	-	-	-
unt de vacă - ocaoa	2	20	-	-	-	-
seul de vacă - oacaoa	1	-	-	-	-	-
grăsimi de miel - oca	1	-	-	-	-	-
seul de capră - ocaoa	2	-	-	-	-	-
cervişul - ocaoa	3	20	3	-	-	-
slănina - ocaoa	1	-	-	-	-	-
osânza - ocaoa	1	10	-	-	-	-
caşcavalul - ocaoa	2	-	-	-	-	-
brânza - ocaoa	1	-	-	32	-	-
laptele gras - ocaoa	-	24	-	-	-	-
caşul proaspăt - ocaoa	1	20	-	-	-	-
oao - suta	7	20	-	-	-	-
Pentru vite şi păsări						
boul pe la târguri	150	-	120	-	80	-
vaca "	80	-	60	-	40	-
calul "	200	-	150	-	100	-

Scanned by CamScanner

porcul	"	50	-	40	-	30	-
ţapul	"	15	-	-	-	-	-
capra	"	12	-	-	-	-	-
berbecul	"	14	-	-	-	-	-
oaea	"	13	-	-	-	-	-
mielul	"	6	-	-	-	-	-
iedul	"	5	-	-	-	-	-
bivolul	"	200	-	180	-	-	-
bivoliţa	"	150	-	-	-	-	-
catârul	"	300	-	250	-	200	-
măgarul	"	120	-	80	-	60	-
găina	"	-	32	-	-	-	-
gâsca	"	1	10	1	-	-	-
rata	"	-	30	-	-	-	-
curcanul	"	3	-	2	20	-	-
curca		2	-	-	-	-	-

Pentru piei

pielea de oae	5	-	-	-	-	-
hârşiia	2	20	-	-	-	-
<hârşia de> oaie neagră	4	-	-	-	-	-
hârşiia de miel neagră	6	-	5	-	-	-
pielea de bou	60	-	50	-	40	-
pielea de vacă	40	-	-	-	-	-
pielea de viţel	13	-	-	-	-	-
pielea de bivol sau bivoliţă	60	-	50	-	-	-
pielea de capră	6	-	5	20	-	-
pielea de bou tăbăcită	80	-	-	-	-	-
pielea dă bivol pentru talpă	120	-	-	-	-	-
pielea dă cal	13	-	-	-	-	-
pielea dă iepure	-	32	-	-	-	-
pielea dă vulpe	10	-	8	-	6	-
pielea dă lup	12	-	-	-	-	-
pielea dă veveriţă	-	15	-	-	-	-
pielea dă jder	14	-	-	-	-	-

Pentru legume şi poame

teletinu	60	-	50	-	-	-
fasolea - suta oca	25	-	-	-	-	-
mazărea - suta oca	40	-	-	-	-	-
lintea - suta oca	45	-	-	-	-	-
bobul uscat - oca	-	20	-	-	-	-
arpăcaşul - ocaoa	1	30	-	-	-	-
varză acră - căpăţâna	-	20	-	-	-	-
varză dulce, căpăţâna - mia	250	-	-	-	-	-

Scanned by CamScanner

morcovi - ocaoa	-	20	-	-	-	-	
hameiul - ocaoa	-	24	-	-	-	-	-
hreanul - ocaoa	-	20	-	-	-	-	-
ceapă uscată - ocaoa	-	24	-	-	-	-	-
usturoi în căpățâni - ocaoa	1	20	-	-	-	-	-
verdețuri - ocaoa	-	16	-	-	-	-	-
sfecla - ocaoa	-	10	-	-	-	-	-
ardei - ocaoa	2	-	-	-	-	-	-
prune opărite - ocaoa	1	10	-	-	-	-	-
prune uscate - ocaoa	-	24	-	-	-	-	-
vișine uscate - ocaoa	1	20	-	-	-	-	-
coarne uscate - oca	1	-	-	-	-	-	-
mere - suta oca	15	-	-	-	-	-	-
pere - suta oca	20	-	-	-	-	-	-
gutui - oca	-	-	24	-	-	-	-
nuci - mia	3	-	-	-	-	-	-
aguridă - ocaoa	-	16	-	-	-	-	-
struguri	-	30	-	-	-	-	-

Pentru vinuri și rachiuri

spirt - vadra	20	-	18	-	16
rachiu de fructe - vadra	6	-	-	-	-
rachiu de prune - vadra	5	-	4	20	-
rachiu de tescovină - vadra	5	-	-	-	-
rachiu de drojdie - vadra	10	-	-	-	-
vin rumânesc din cel mai bun - vadra	10	-	-	-	-
vin de mijloc - vadra	5	-	-	-	-
vin de cel mai prost - vadra	3	-	-	-	-
oțet de vin - ocaoa	1	-	-	-	-

Pentru deosebite producturi ale pământului

miere de fagur - oca	3	-	-	-	-
miere scursă - oca	2	-	-	-	-
ceară galbenă	14	-	-	-	-
făclii de ceară albă - oca	18	-	-	-	-
făclii de ceară galbenă - oca	16	-	15	-	-
lumânări de seu - oca	2	22	-	-	-
săpun prost - oca	2	20	-	-	-
sarea dă cuhnie	-	12	-	-	-
pene de gâscă - suta	2	-	-	-	-
rășină - oca	1	-	-	-	-
ienupere - oca	2	20	-	-	-
pucioasă - oca	2	-	-	-	-
scrobeală - ocaoa	4	20	-	-	-
smoală supțire cu păcură - oca	-	32	-	-	-
silitră - ocaoa	10	-	-	-	-
cărămidă - miia	15	-	-	-	-
varul - mia - oca	40	-	35	-	30

cărbuni dă ghiveci - suta oca	9	-	8	-	-	-
cărbuni dă cuşniţă - suta oca	10	-	-	-	-	-
sămânţă dă muştar - ocaoa	2	-	-	-	-	-
muştar făcut - oca	10	-	-	-	-	-
sămânţă dă in - oca	-	30	-	-	-	-
sămânţă dă cânepă - oca	-	20	-	-	-	-
scumpiia suta - oca	50	-	40	-	-	-
paţachina - suta oca	25	-	-	-	-	-
tutun românesc - suta oca	100	-	-	-	-	-
postav de ţară - cotul	2	20	2	-	-	-
dimia - cotul	2	-	-	-	-	-
abaoa - cotul	1	20	-	-	-	-
plocatul	35	-	30	-	28	-
lâna - oca	3	20	2	20	-	-
inul - ocaoa	3	20	-	-	-	-
cânepa - oca	1	30	1	20	-	-
aţa - ocaoa	15	-	-	-	-	-
mătase dă ţară - ocaoa	80	-	-	-	-	-
borangic - oca	100	-	-	-	-	-
gogoşi de gândaci - ocaoa	20	-	-	-	-	-
fânul - carul dă măsură	25	-	-	-	-	-
fânul - carul porţureţ	8	-	-	-	-	-
carul de pae	2	-	-	-	-	-
carul de lemne	6	-	5	-	4	20
rogojina	6	-	5	-	4	20
coşniţa dă papură	3	-	2	-	-	-
panerul, coşul de nuele albe	1	10	1	-	-	-
mătura	1	20	-	20	-	-
funie de tei topit-tisteaoa	2	-	-	-	-	-
funii de tei listiav ipac	1	20	-	-	-	-

Pentru băcănii din străinătate

piperul - ocaoa	6	-	-	-	-	-
orezul - ocaoa	2	20	2	10	-	-
fideaoa - ocaoa	4	-	-	-	-	-
grişul - ocaoa	1	30	-	-	-	-
zahărul rafinat - ocaoa	7	-	-	-	-	-
zahărul de melisă - oca	6	-	-	-	-	-
cafeaoa - oca	8	-	7	20	-	-
untdelemn - oca	5	-	-	-	-	-
zmirna - ocaoa	40	-	-	-	-	-
tămâia - ocaoa	8	-	-	-	-	-
săpun raşu - ocaoa	4	20	-	-	-	-
tutun tăiat sau foi - ocaoa	16	-	12	-	10	-
zeamă de lămâie - ocaoa	10	-	-	-	-	-
icre negre - ocaoa	13	-	-	-	-	-
măsline - ocaoa	2	10	-	-	-	-
bumbac netors - ocaoa	10	-	-	-	-	-

Scanned by CamScanner

bumbac tors - ocaoa	18	-	16	-	14	-
un top hârtie de scris albă Lyon	70	-	-	-	-	-
ipac, tricapelă	24	-	-	-	-	-
ipac, boţă	20	-	-	-	-	-
ipac, vânătă	20	-	-	-	-	-
ipac, de băcănie	13	-	-	-	-	-
ceară tare nr.2	12	-	-	-	-	-
ipac nr.4	8	-	-	-	-	-

Pentru lemnării

butea de o sută de vedre	40	-	30	-	-	-
tocitoarea ipac	20	-	-	-	-	-
haraci despicaţi - mia	30	-	-	-	-	-
pari despicaţi - suta	10	-	-	-	-	-
haraci obli - suta	16	-	-	-	-	-
pari obli - suta	10	-	-	-	-	-
cercuri - suta	3	-	-	-	-	-
scânduri de anin	1	-	-	-	-	-
scânduri de brad de întâia mână	2	20	2	-	-	-
scânduri de brad de a doua mână	1	20	1	10	1	-
scânduri de brad de a treia mână sau tinichele - suta	40	-	-	-	-	-
ulucă - suta	15	-	-	-	-	-
şindrilă de brad - suta	3	-	-	-	-	-
laţi - suta	14	-	-	-	-	-
căpriori - suta	150	-	100	-	-	-
podina - suta	12	-	-	-	-	-
tălpoaia	10	-	8	-	-	-
grinda	15	-	12	-	-	-
bulumaci suta	300	-	-	-	-	-
albia	4	30	3	-	-	-
copaia	2	-	20	1	-	-
lopata de lemn	30	-	-	10	-	-

Pentru fierărie

fierul pe la târguri de plug	15	-	-	-	-	-
coasa ipac	3	-	-	-	-	-
sapa ipac	4	-	-	-	-	-
toporul ipac	5	-	-	-	-	-
piroanele oca	3	20	-	-	-	-
cue de ulucă mia	25	-	-	-	-	-
cue de şindrilă de brad - mia	3	20	-	-	-	-

Scanned by CamScanner

Pentru închirieri

păduritul cât pentru un car cu lemne cu doi boi	1	-	-	-	-	-
ipac, pentru un car cu lemne cu patru boi	1	20	-	-	-	-
ipac, pentru un copac de cherestea mare	30	-	25	-	15	-
ipac, pentru o sută pari despicați	3	-	-	-	-	-
ipac, pentru o mie haraci obli	8	-	-	-	-	-
ipac, pentru o mie pari obli	15	-	-	-	-	-
ipac, pentru o mie cercuri	30	-	-	-	-	-
macinatul grâului câte 100 oca	2	-	-	-	-	-
ipac, pentru porumb 100 oca	2	-	-	-	-	-

Pentru lucru de meşteşug

zioa salahoriei	1	-	-	-	-	-
zioa lucrului de dulgher	5	-	3	-	2	-
zioa lucrului de zidar	5	-	4	-	3	-
zioa lucrului de croitor	4	20	3	20	-	-
zioa lucrului de cojocar	5	-	4	20	-	-
zioa lucrului de cizmar	6	-	5	-	4	20
plata potcovitului unui cal	4	-	-	-	-	-

Pentru lucru pământului

zioa de arătură, adică 10 prăjini pogoneşti în pământ spart sau şapte în ţelină	8	-	-	-	-	-
zioa grăpatului socotindu-să la un pogon de arătură	3	-	-	-	-	-
zioa chirii de cărat cu carul cu boi socotindu-să în depărtare de 6 ceasuri	15	-	-	-	-	-
zioa chirii de cărat cu carul cu doi boi, ipac în depărtare de 6 ceasuri	10	-	-	-	-	-
zioa de semănat cu mâna, precum grâu, orz, ovăz, săcară şi celelalte, socotindu-se în cinci pogoane de loc	2	-	-	-	-	-
zioa de sămănat cu mâna şi pe urmă acoperit cu piciorul, precum porumb şi altele, socotindu-să un pogon	1	20	-	-	-	-
zioa de pusul porumbului, altor semănături cu sapa, soco(tindu-să) în 3 cervârţi	1	20	-	-	-	-
zioa de sapă de întâi la semănături sau sădiri, socotindu-să în a cincea parte din pogon	1	20	-	-	-	-
zioa de sapă de al doilea la sămănături sau sădiri, socotindu-să în 4 parte din pogon	1	10	-	-	-	-
zioa secerişului şi a clăditului de 5 clăi, fieşcare claie de câte 26 snopi, iară						

Scanned by CamScanner

znopul de 4 palme în legătură curmezişi	2	10	-	-	-
zioa culesului şi a curăţatului porumbului de foi, socotindu-să 20 baniţe, fieşcare baniţă de douăzeci şi doă oca	2	10	-	-	-
zioa cositului de fân, socotindu-se un pogon de loc	2	10	-	-	-
zioa strânsului de fân şi a clăditului în copiţi pe loc, socotindu-să un pogon	2	20	-	-	-
zioa în lucru de vie în alte slujbe afară din cele mai sus, socotindu-să din răsăritul soarelui până la apus	1	20	-	-	-
zioa căratului unui car de lemne ce este în depărtare de 6 ceasuri	4	-	-	-	-
zioa căratului unui car de fân ipac în depărtare de 6 ceasuri	5	-	-	-	-
zioa de plevilă	1	20	-	-	-
zioa de treierat	5	-	4	-	3

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 1/1838.

1839 noiembrie - decembrie, Piteşti. Raportul arhitectului oraşului Piteşti, înaintat Departamentului din Lăuntru, prin care se dau informaţii despre lucrările făcute la podul peste râul Argeş şi calitatea acestora.

Karten Arhitectul
Cinstitului Departament din Lăuntru

Primind porunca cinstitului Departament, de sub nr.1673, a revizui clădirea podului peste râul Argeş la oraşul Piteşti să dau relaţia cerută cu de-amănuntul spre adevăr, la care nu lipsesc a raportui.

1. Lungimea podului care s-a înădit la matca Argeşului este de 19 stânjeni, asemenea şi celălalt, care s-a făcut până la mal către oraş e în lungime de stânjeni 64 şi lărgime de $3\frac{1}{2}$.

2. Cheresteaua ce s-a adus pentru facerea podului este bună, de lemn de stejar, după măsurile listei date de cavaler maior Arcudinţchi, podina e de stânjeni 3 $\frac{1}{2}$ de lungă.

3. Taracii s-au bătut 2 stânjeni în pământ după zisa Magistratului oraşului.

4. Legăturile taracilor s-au pus 19 stânjeni pe lungimea Argeşului, nu aşa bine potriviţi cum e forma podului cel vechi şi s-a încrestat mai mult în taraci.

5. Poprerile sau strejile la amândouă străni, în lungime de 6 palme, şade pe pari scurţi şi nu sunt bine încheiate.

6. Scaunele trebuiesc să fie legate cu taraci şi să se petreacă cu cuie de lemn ca să nu-i scoaţă apa la venirea ei mare.

7. Podina nu s-a potrivit şi trebuie bărduită la un cap ca să lipsească aşternutul de dedesupt, asemenea trebuie prinsă cu cuie de lemn în fiecare urs ca să nu joace.

Scanned by CamScanner

8. Faţa podului deasupra în lungime de stânjeni 83 nu este potrivită la linie, la unele locuri se urcă şi iar se coboară până la 4 ţoluri.

9. Linia podului către oraş s-a strâmbat la 4 palme şi arată o proastă vedere.

10. Parmanlâcul nu s-au dat la rândea, se vede numai la unele locuri scoabe fără legături de fier.

11. La amândouă capetele podului trebuie să se facă aripi ca să nu ocolească apa podul la venirea ei mare.

12. Malurile la Râul Doamnei trebuiesc întărite cu taraci şi pleteri.

13. Caprele sau strejile de gheaţă trebuiesc făcute, asemenea să se schimbe vreo câţiva urşi la podul cel vechi, fiindcă s-au lăsat.

14. Podul la 3 boiuri nu s-au isprăvit şi podina s-au pus numai pe gratii fără parmanlâc.

În această stare şi sfârşire am găsit podul peste râul Argeşul la care revizuire a fost faţă şi Magistratul oraşului, căruia i-am arătat tot cum a fost în fiinţă, pentru care nu lipsesc a face ceruta relaţie spre adevăr.

(semnat) Karten Arhitectul

întocmit după original
ss indescifrabil

Arh. St.Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 14/1838-1839.

1840 mai 2, Piteşti. Listă a obiectelor de mobilier şi material didactic necesare Şcolii Naţionale din Piteşti.

Listă arătătoare de numărul, felul şi măsura mobililor ce urmează a să face în sălile Şcoalei publice:

48 bănci pentru amândouă sălile, fiecare de câte un stânjen şi jumătate lungul;

60 table de macava turnată sau de scândură subţire, spre a se lipi de dânsele cele tipărite de câte o palmă şi o şchioapă lungul şi o palmă patru deşte latul;

24 tilegrafuri dintregul, de câte un stânjen de lungi;

24 tăbliţe de scândură, asemănaţe celor ce sunt la fiecare casă cu numărul;

grinzile ce vor trebui pentru semicercuri spre a se bate în zid;

semicercurile ce vor mai trebui până la numărul de douăzeci şi patru;

1 tablă mare pentru lucrări aritmetice;

1 tablă mică pentru scrierea literelor cu tibişin la banca de nisip cu scaun;

2 dulapuri, unul pentru păstratul tablelor şi altul pentru păstratul delelor, matricelor şi a tablelor şcoalelor comunale.

2 catedre în amândouă sălile câte una, cu scriptoriumuri, cu un sertăraş şi cu câte un scaun;

parmanlâcuri în amândouă sălile spre a fi închisă intrarea privitorilor printre şcolari, fără treabă.

Dintre acestea cele mai multe vor fi văpsite, precum şi băncile de nisip înfundate în faţă până jos, după cum s-a arătat meşterilor, amândouă cu cecmeştele pentru scurgerea nisipului şi rendele de lemn pentru înnetezirea lui.

Scanned by CamScanner

Acestea sunt mobilele ce deocamdată este neapărată trebuinţă a se face. Da<că> vor mai face trebuinţă şi altele, atunci le vom face cunoscute.

N.Simonide

1840 mai 2 oraş Piteşti

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 13/1840.

1840 mai 9, <Pieşti>. Listă de instrumentele Comenzii de foc din Piteşti.

Listă de instrumenturile tulumbii oraşului Piteşti

Două sacale, însă una legată cu cercuri de fier numai roatele;
Trei cai;
Cinci cängi de fier cu coadele lor;
Topoară patru;
Trei maţe de cânepă ale tulumbii, însă două cu nergăulelile lor, iar unul vechi numai la un cap cu o nergăulea, iar la celălalt cap lipsă;
Două chei de şuruburi, una mare şi alta mică;
Două scări de lemn, însă una mică şi alta mare;
Două guluri cu ştrangurile lor pentru înhămatul cailor;
Una frânghie pentru hăţuri noi;
Două frâne de curea cu săbiluţele lor noi;
Două căpestre de cânepă noi;
Două păturі ale cailor;
Un lacăt pentru încuiat la şopron;
Una tulumbă cu toate fiarele ei pe două roate ferecate;
Două căngi de cânepă noi;
Una ţesală;
Una perie.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 6/1840.

1843 aprilie 16, <Piteşti>. Jurnal încheiat la Magistratul oraşului Piteşti privitor la încălcările hotarelor moşiei oraşului şi măsurile luate pentru înlăturarea acestora.

Jurnal nr.176
anul 1843, luna aprilie 16

Atât din reclamaţiile primite la nr.174 şi la nr.175 ale mahalagiilor gemăneni şi ale merişanilor, cât şi deosebita îngrijire a sfatului înţelegându-să că unii din orăşani rău năraviţi au cuprins şi au închis o parte din pământ. Însemnată pe moşia oraşului, de la leat 1835 încoace, de când adică prin poruncă s-au mărginit toate împrejmuirile făcute până atunci de orăşani, Magistratul, ca cea mai întâi datorie a sa, având a

Scanned by CamScanner

păzi cu sfinţenie interesele casei sale, dintre care cel mai de frunte fiind alcătuirea prin chibzuirea aşternută pe jurnalul nr.159 de la aprilie 6, au hotărât ca la 15 ale aceştia să meargă împreună cu deputaţii ce vor voi şi cu alţi orăşani cu ştiinţă să se preumble pe această moşie ca în fapt să se încredinţeze despre această călcare şi să facă cele de cuviinţă. Aşadar, făcându-se <poftire> dumnealor deputaţi prin adresa nr.174, la ziua de 15 aprilie s-au adunat în presusdvia Magistratului şi anume:

D.Sărdaru Ruset,
D.Bogdan Mihail,
D.Panait Hagiulea, Mădulari <ai> sfatului
Postelnicu George Vulpescu,
D.Marin Zaharia,
D.Conciu Stoian,
D.Ioan Zamfirescu, domni deputaţi
D.Hristea Băcanu,
D.Grigore Vulpescu, orăşani
D.C.Ciuculescu.

Şi faţă cu toţi dumnealor s-au adus mai întâi în cercetarea sfatului jalba mahalagiilor gemăneni, pomenită mai sus, a cărei coprindere să mărgineşte într-aceea că d.Zamfirescu, adică i-ar fi scoţând din moşteneştile lor pometuri şi le-au dat dijmă, înfăţişând foaia anume de aceea ce li s-au luat pentru întâia dată acum pe anul 1842 şi asta prin silnicie şi presat de dorobanţi. Apoi însuşi jeluitorii fiind faţă şi intrând sfatul în oarecare cercetări, dl Zamfirescu ieşind peste ale sale datorii s-au îndreptat către dânşii cu asprimi şi cu înţeleni necuvenite şi pe care sfatul i le-au trecut cu vederea. Apoi după aceea unul din mădularii sfatului, şi anume d-lui Panait Hagiulea, făcându-i întrebarea cu ce drepturi cere d-lui a stăpâni cuprinsul pe moşia oraşului d-lui nemaisocotind nici o vrednicie în care să dea d-lui Panait ca un mădular al Magistratului, nici locul presudvii Magistratului şi poziţia în care d-lui într-acel minut să socotea a fi către Magistrat, au îndrăznit pe lângă alte nebănuite vorbe a atacărisi pe domnul cilen, zicându-i în faţă şi de faţă cu toţi câţi se aflau în presudvie ca să meargă d-lui să facă asemenea cercetări peste Dunăre, iar nu dumisale ce este pământean şi prin urmare în drept a coprinde locuri pă moşia oraşului, măcar din porunca Dvorniciei lui leatu 1835, nr.1996, ne-au dat asemenea deslușiri. Magistratul însă s-a silit a potoli şi după cuviinţele ce după o întâmplare ca aceasta s-ar fi prevăzut că poate să se ducă înainte, ci cu nişte cuvinte blânde a liniştit furia d-lui Zamfirescu şi o gură mai mult îl dispută ieşind cu din presudvia sfatului au plecat împreună spre preumblare pă moşia oraşului, având împreună şi pe dl Zamfirescu.

Mai întâi, dar, am mers la capul moşiei oraşului dinspre apus şi după o listă de s-au găsit în Magistrat din leatu 1836, pă când s-au mai făcut asemenea cercetare, au mărginit în stăpânire pe veci pe toţi aceia care dintr-acel punct până în drumul Ţunţului, în linie dreaptă, s-au găsit ieşiţi cu împrejmuiri peste aceea ce aveau în stăpânire, în unire însă la această urmare cu toate mădularele câte se aflau împreună cu Magistratul fără osebire şi dl Zamfirescu. Într-această linie aflându-se şi locul ce să cuprinde în jalba merişanilor, pomenită mai sus, viind la acel loc n-au arătat dl Zamfirescu nici un fel de împotrivire care ar fi dat să înţeleagă Magistratul că d-lui este stăpân pe acel loc, ci dimpotrivă au mărturisit tăierea acelui gard după cum cuprinde jalba, zicând că, ca un orăşean, văzând călcarea ce fac merişanii nu i-au îngăduit. Viind, dar, cu cercetarea în marginea drumului Giurgiului, la cârciumea unui Ion Guţă, unde întâmpinându-ne şi mahalagii gemăneni, după cum li să

Scanned by CamScanner

pornunciseră de la sfat, căci de aci înainte era să se cerceteze locurile ce pornise să le coprinză de Zamfirescu, fără de veste ne-am pomenit cu d-lui că îşi repede calul către gemăneni şi poprindu-se la Mihalcea carele era în vorbă cu unul Ştefan, ce să zice a fi isprăvnicel al lui Zamfirescu, şi carele să silea cu ameninţări să spuie pe gemăneni la scopurile ce dl Zamfirescu îl îndatorase a le săvârşi, ne-am pomenit zicem cu dl Zamfirescu că ia pe acel Mihalcea de păr de-a călarele, de faţă cu noi toţi şi în urma lui sar alţi doi oameni ai săi şi, trântind pe român, la pământ încep a-l bate.

Această urmare a d-lui Zamfirescu săvârşită înaintea sfatului, înaintea altor oameni, deci şi atât oameni ce se aflau împrejur covârşind orice nădejde de linişte deoasebit de obrăznicia ce au dăzvălit, negreşit că trebuia precurmată îndată ca să nu aibă vreo urmare mai serioasă, având în urmă a să cere legiuita îndreptare, de aceea ştiam din suptiscăliţii mădulari <că> dl sărdar Nicu Ruset mergând la dl Zamfirescu l-au înfruntat pentru fapta sa cea silnică şi au curmat gâlceava dintre mahalagii, după care, apoi, trăgându-se dl Zamfirescu într-ale sale, au mers ceilalţi înainte spre săvârşirea lucrării ce începuse şi au dovedit pă dl Zamfirescu cu cotropiri făcute pă moşia oraşului despre Geamăna, de vreo trei ani în urmă şi din iestimp peste o sută pogoane îngrădite ca ale sale şi date şi pe la oameni înscrisuri ale sale, date către Ştefan ispravnicul, cu porunci de a împărţi locuri pă la oameni, alte înscrisuri doveditoare că s-ar fi folosind din vornicia cătunului Vătăşeşti şi într-un cuvânt un zvon răspândit şi prin grai şi prin înscris în toate acele mahalale de proprietar al lotului moşiei oraşului.

În urma acestora, sfatul necunoscând nici un fel de proprietar pe această moşie a oraşului, iar pe de alta neputând suferi atât paguba ce fac casei sfatului aceşti rău năraviţi orăşani, pomeniţi mai sus, iar cu seamă dl Zamfirescu precum nici obrăznicia ce au dezvelit d-lui în cele trei întâmplări aşternute mai sus găseşte cu cale să să trimiţă copie după acest jurnal la Cârmuirea locală, poftindu-l a se confirma să să recunoască sfatului şi a aduce la îndeplinire următoarele articole:

1-iu - Să trimiţă un cenovnic în faţa locului şi anume la locuri ce a cuprins dl Zamfirescu, carele se află a fi îndatorat ca împreună cu orânduitul din partea sfatului cu dl Zamfirescu şi cu toţi mahalagiii Geamăna cătunul şi Vătăşeşti şi prundeni să cerceteze toate abuzurile urmate de d-lui Zamfirescu în paguba casii sfatului şi în paguba acelor mahalagii, cu hrăpăriile făcute supt numiri de dijmuiri şi celelalte, mărginindu-l totdeodată a se retrage cu totul din stăpânirile sale, după acolo, care cenovnic alcătuind raport cuviincios va face cunoscut şi omului casii coprinderile spre regurisirea sfatului;

2-a - Se va porunci asemenea mărginirea celor ce au mai cotropit locuri în moşia oraşului după arătarea ce vor face sfatul în unirea acestor două articole cu coprinderea poruncii cinstitului Departament din anul 1835, nr.1996;

3-a - Pentru obrăznicia d-lui Zamfirescu chibzuirea ce va face Cârmuirea întru aceasta să o dea în cunoştinţă sfatului spre regula sa, iar dacă cinstita Cârmuire nu va face nici o urmare adresului ce i se va face, apoi sfatul să găseşte silit a raporta la cinst. Departament.

M.Bogdan P. Hagiulea

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 3/1843.

Scanned by CamScanner

1845 iulie 30, Bucureşti. Hotărnicia moşiei oraşului Piteşti.

Cinstitul Magistrat al oraşului Piteşci, întemeiat pe porunca cinstitului Departament din Întru, de sub no. 1667, şi a adresului cinstitei Cârmuiri locale, de sub no.3867, prin adresul său de sub no.376, au făcut cunoscut cinstitei Judecătorii că, în pricina hotărnicii moşii oraşului Piteşci, m-am ales eu de hotarnic şi inginer, rugându-mă a mi se slobozi voie spre a pune în lucrare hotărnicia şi ridicarea planului topografic, care prin adresul acestei cinstite Judecătorii, de sub no.5510, făcându-mi-se cunoscut, mi se face poftire ca să urmez cu lucrarea hotărnicii cerută întocmai.

În urmarea căruia, după lista de numele tutulor vecinilor rezaşi ai moşii orăşanilor piteşteni, ce mi se făcuse cunoscut de către cinstitul Magistrat, prin adresul său cu no.382, am pus în lucrare hotărnicia, făcând mai întâi tutulor vecinilor rezaşi, ce mai jos se vor însemna, pravilnicile chemări, însă:

Moşnenilor smeoreni;
Moşnenilor hinţeşti;
Pitarului H.Niculcea;
Moşnenilor Trandafireşti;
Moşnenilor Burdeşti;
Moşnenilor alboteni;
Moşnenilor brădeni;
Casei repos. şetrarului Gh.Butculescu de la Ruşi de Vede;
Căpitan Nicolae Socolescu;
Pitarul Ştefan Jianu ot Caracal;
Casii repos. marelui logofăt Constantin Golescu;
Nistavnicului sf. mănăstirii Cotmeana;
Nistavnicului sf. schit Trivalea.

Amândouă aceste sorociri cu vreme însemnată, adică cea dintâi de la 31 iulie anul încetat pentru 1 de septembrie, iar pe al doilea de la 22 decembrie pentru de 1 iunie a următorelui an, înaintate prin cinstita Judecătorie locală cu adresurile mele de sub nr.213 şi 254.

Deci, la zioa hotărâtă de a doa chemare mergând la faţa locului, unde negăsind pe nimeni din vecinii rezaşi, în fiinţa dumnealui Nicolae Coculescu, cilenul cinstitului Magistrat şi a altor orăşani, am ridicat planul de starea moşii orăşanilor din care am văzut că această moşie a orăşanilor, pe laturea de din jos, se răzoreşte cu moşia Goleşti a casei răposatului logofăt Constantin Golescu şi cu moşia din Bradul, care parte dintr-însa se stăpâneşte d-avalma şi de d-lor căpitan Nicolae Socolescu şi pitarul Ştefan Jianu, la capul despre apus cu moşnenii Alboteni, Hinţeştii de Jos şi de Sus şi moşnenii Zmeoreni, între care figurează atât moşnenii Trandafireşti şi Burdeşti, precum şi pitarul H.Nicula şi casa răposatului şetrar Gheorghe Butculescu prin cumpărătoare, pe laturea de din sus cu Schitul Trivalea şi Sf.monastire Cotmeana, cu moşia Stănceasca, iar capul despre răsărit al acestei moşii a orăşanilor stă în apa Argeşului, păzindu-se de hotar despre celelalte proprietăţi matca acestei ape Argeşul, după cum în plan se va vedea.

Şi cu toate că d-lor orăşani mi-au arătat de am însemnat pe plan semnele stăpânirii ce se urmează între moşia orăşanilor cu moşia moşnenilor alboteni, hinţeşti şi smeoreni, dar au propus toţi că o cunosc călcată de către numiţii moşneni de la anul 1827 şi 1828 încoace, de când numiţii moşneni hinţeşti şi smeoreni au luat

Scanned by CamScanner

hotarnic pe un Costache Negulescu, condicar de Teleorman, care au făcut alegere numiţilor moşneni fără a fi fost de faţă cinevaşi din orăşani şi au închipuit pe moşia orăşanilor semne pe unde au vrut fără a vedea la numiţii moşneni vreun document destoinic, după cum însuşi mărturiseşte prin alegerea sa de la 1827 ce o dă moşnenilor hinţeşti şi cea de la 1828 ce dă moşnenilor smeoreni, căci până atuncea toţi orăşanii tăiau lemne din pădure trecând cu stăpânirea până în Drumul Oii, fără supărare din partea moşnenilor alboteni, hinţeşti şi smeorani. Iar mai vârtos că chiar şi printre aceste semne s-au mai întins după cum se face dovada şi din cartea hotărnicie de la 1820 noiembrie 20 a d-lui căpitanului Socolescu şi pitarul Ştefan Jianu, în care se arată că moşia Bradul se înjugă în toată lungimea ei cu moşia orăşanilor şi că cătetrele trăsurile le-au început hotarnicul moşii numiţilor boieri din răzorul moşii oraşului, iar numiţii moşneni s-au întins scurtând moşia orăşanilor depe cum se vede zicând într-o unire toţi orăşanii că hotarul moşii d-lor din vechime a fost Drumul Oii, la care ducându-mă l-am însemnat pe plan şi spre dovadă mi-au arătat d-lor orăşani, în original, aceasta carte de hotărnicie a d-lui căpitan Socolescu şi pitarul Ştefan Jianu, în care se arată că moşia Bradul se înjugă în toată lungimea ei cu moşia orăşanilor şi că cătetrele trăsurile le-au început hotarnicul moşii numiţilor boieri din răzorul moşii oraşului, iar numiţii moşneni s-au întins scurtând moşia orăşanilor depe cum se vede zicând într-o unire toţi orăşanii că hotarul moşii d-lor din vechime a fost Drumuli Oii, la care ducându-mă l-am însemnat pe plan şi spre dovadă mi-au arătat d-lor orăşani, în original, această carte de hotărnicie a d-lui căpitan Socolescu şi pitarul Ştefan Jianu, ce o lăsase d-lui căpitan Socolescu în cinstitul Magistrat când au plecat la băi peste graniţă, ca să mi se înfăţişezse când voi intra în lucrarea moşii orăşanilor, pe care am văzut-o cu anul 1820 noiembrie 20, făcută din porunca răposatului întru fericire Alecsandru Suţu vv de d-lui răposatul pitar Nicolae Rătescu.

.....

Mi-au arătat d-lor orăşani şi cartea de alegere a moşnenilor hinţeşti făcută de d-lui Costache Negulescu condicarul la anul 1827 octombrie 10, în copie, încredinţată de Subcârmuirea Plăşii Piteşci sub nr.917 şi coprinzătoare între altele că după luminata poruncă a Mării Sale Grigore Ghica vv ce s-au dat la anaforoa desfiinţatei cinstitei Logofeţii...

După ce am citit arătata mai sus carte de alegere a moşnenilor hinţeşti în fiinţa a mai multor orăşani ce erau faţă, am citit şi cartea de alegere a moşnenilor smeorani ce mi s-au înfăţişat de părintele protopop Atanasie şi de părintele Popa Radul din Piteşti, care s-au văzut făcută tot de numitul Costache Negulescu la anul 1828 iunie 4...

După ce am citit şi aşternuta mai sus carte de alegere a moşnenilor smeoreni, de la anul 1828, am luat în de isnoavă băgare de seamă coprindere alegerii a moşii hinţeştilor, de la anul 1827, la care n-am putut pune nici un temei pentru cuvintele următoare:

1-iu. Pentru că chiar numitul hotarnic arată că prin această alegere a sa că moşnenii Hinţeşti alte sineturi destoinice n-au avut, decât doă zapise, unul cu anul 7251 <1743> şi altul cu anul 1787, pentru care deşi zice că într-unul se arată şi semnele moşii, însă lungul din hotarul moşii domneşti despre răsărit, scursura vâlcelii Coada Gemenii pân lacul care trage spre hotarul Smeorenilor de Sus şi de acolo până la hotarul Moşoenilor despre scăpătat şi celelalte.

Dar aceste semne, chiar de s-ar socoti, pomenitul zapis de destoinic nu sunt în lung, ci în lat, după cum în plan se va vedea. Şi apoi chiar şi în lat de s-ar socoti,

Scanned by CamScanner

iarăşi nu pot avea temei, căci amândouă zapisele coprind, între semnele ce se pomenesc, stânjeni 1030, iar pe pământ din coada scursurii Gemenii şi până în lac sunt mai mult de stânjeni 1400, iar mai vârtos că lacul, după cum se urmează stăpânirea, este pe moşia smeurenilor iar nu pe a hinţeştilor.

2. Că numitul hotarnic luând de temei copia de ocol de la anul 7251 <1743> ce zice că i-ar fi dat-o moşnenii au trecut peste semnele vechii stăpâniri a oraşului, adică lacul ce este despărţitor între moşia Bradului, moşia oraşului şi Hinţeşti după cum se face dovadă din cartea de hotărnicie din anul 7257 <1749> aprilie 23 a tot trupului moşii Bradului, cât şi din cartea de hotărnicie de la anul 1820 noiembrie 20, pentru partea de moşie din Bradul d-lui căpitan Socolescu şi a pitarului Jianu, până în care lac numiţii boieri d. Socolescu şi pitarul Jianu îşi au stăpânirea fără prigonire de către moşnenii Hinţeşti, precum în plan se va vedea.

Iar moşia d-lor orăşanilor piteşteni, după alegerea din anul 1827 şi 1828, s-au scurtat de către moşnenii Hinţeşti şi Smeoreni cu o însemnată sumă de stânjeni. Adică lăsând lacul coprins în vechea hotărnicie a moşii Bradului, s-au întins până în Nejlovel la vizuini, iar mai la deal şi peste Nejlovel, după cum în plan se va vedea.

3. N-am putut pune temei nici pe coprinderea pomenitei alegeri de la anul 1828, pentru că amândouă fiind de unul şi acelaşi hotarnic, coprinderea lor este împotrivitoare una alteia, adică în cea de la anul 1827 a moşii Hinţeşti zice numitul hotarnic că a treia trăsură de la răsărit au făcut din hotarul Hinţeşti, de la vale unde este piatra şi a făcut măgură mergând în sus pe muchia dealului peste coada vălcelii Păruţului, pe muchia obrăjii, prin ograda lui Dumitru Ţiperig, coboară în vâlceaua ce se cheamă Stroila, hotar cu smeurenii şi au eşit stânjeni 993, iar în cea de la anul 1828 a moşii smeurenilor, arată numitul hotarnic, că trăsura capului despre răsărit, ce se învecineşte cu moşia orăşanilor, au făcut-o punând lanţul din drumul ce merge printre coadele Gemeneţii şi merge drept pân rede spre miază-noapte, pe din sus de lacul Smeurii, până în drumul cel mare despre valea Stancii ce merge la Piteşti, hotar d-ei Anuţii Burdenchi, au ieşit stânjeni 1048 şi celelalte, şi

4. Că deşi arată numitul hotarnic prin alegerea sa de la 1827 că atunci au fost faţă din partea orăşanilor d-lui pitar Concea (ce pe acea vreme era judeţ) dinpreună şi cu alţi orăşani şi că un Radul pârcălabul ar fi arătat semnele, dar după întrebarea ce s-au făcut de către d-lor orăşani d-lui pitarului Concea, ce erea şi d-lui faţă, de are vreo ştiinţă despre cele ce pomenitul hotarnic vorbeşte în alegerea sa, au răspuns că nici o ştiinţă nu are, şi nici nu cunoaşte cinevaşi această alegere ce acum se găseşte la moşneni.

Acestea fiind împrejurările ce nu m-au ertat a pune temei pe coprinderea pomenitelor alegeri, iar mai vârtos că toţi orăşanii strigau că stăpânirea şi-au avut-o până la Drumul Oii, şi pădure tăiau până la anul 1827 şi 1828, fără prigonire despre moşnenii alboteni, hinţeşti şi smeoreni, iar mai cu seamă unii arătând că piatra ce acum se găseşte pe locul Radului Popii au fost în Drumul Oii, am tras linie din lacul ce se pomeneşte în cartea de hotărnicie de la anul 7257 <1749> că este hotarul între moşia Bradului, oraşului şi Hinţeşti drept în Drumul Oii unde au fost piatră, de acolo am mers pe Drumul Oii până unde se coteşte ca spre satul Smeura, adică până în dreptul casii lui Ştefan sin Ivan, de acolo drept în semnul ce s-au făcut până unde se înplinesc stânjeni 1048 ce au avut moşnenii smeoreni la această trăsură, precum în plan se va vedea.

După ce am ales capul moşii orăşanilor după chipul ce se arată cu toţii dinpreună am trecut pe la laturea de din jos unde, luându-se în băgare de seamă planul, precum şi starea pământului, văzând că din scursura de la apa Argeşului şi până în drumul piestros se înjugă cu moşia casei răposatului logofăt Constantin Golescu, iar

Scanned by CamScanner

de acolo şi până în lacul cu cătina, cu moşia din Bradul a d-lui căpitan Socolescu şi a pitarului Jianul, însă cu scobitura ce se vede că face moşia din Bradul moşii orăşanilor, au propus toţi orăşanii că nici un fel de semn statornic între moşia orăşanilor de către aceste doă proprietăţi să nu se facă deocamdată până ce nu-şi va înfăţişa casa răposatului logofăt documenturile ce va avea. Iar mai vârtos până nu vor înfăţişa moşnenii brădeni cartea de hotărnicie de la anul 7257 aprilie 23, ce se vede trecută în cartea de hotărnicie de la 1820, coprinzătoare de suma stânjenilor ce are tot trupul moşii Bradul la fieşcare trăsură, după care atunci făcându-se cercare tot trupului moşii Bradul şi inplinindu-se suma stânjenilor la fiecare trăsură după cum în pomenita carte de hotărnicie se coprinde, în care se socoteşte şi stânjeni 324 ai d-lui căpitan Socolescu şi ai pitarului Jianu; ceea ce va rămânea se va socoti drept moşie a orăşanilor, căci după figura moşii au bănuială că moşia orăşanilor este călcată de către pomeniţii doi boieri. Şi aşa alte semne statornice n-am făcut între despărţirea acestor doă proprietăţi, decât semnele stăpânirii ce s-au găsit în fiinţă le-am însemnat pe plan spre ştiinţă. După aceasta am trecut şi pe laturea de din sus a moşii oraşului ce se învecineşte în lungime până la un loc cu schitul Trivalea, iar de acolo şi până în apa Argeşului cu moşia Stăncească a sfintei monastiri Cotmeana, precum în plan se va vedea. Şi din partea Schitului Trivalea, după chemările făcute, nearătându-se nimeni la faţa locului am făcut linie din semnul unde s-au împlinit 1048 stânjeni ai smeurenilor, pe lângă casa lui Voicu hoţu drept în capul şanţului, de acolo am mers pe şanţul hotarului până unde se sfârşeşte el, şi de acolo spre miază-zi am coborât pe lângă prunii lui Dincă Linţoiu drept în matca apii Văii Stancii, precum în plan se va vedea.

Iar din partea sfintei monastiri Cotmeana cu nota de sub nr.49 a năstavnicului acestei sfinte monastiri, mi s-au trimis... în copie, cartea de alegere a moşii Stăncească făcută de d. Ioan Predidici la anul 1834 aprilie 18, căruia, prin nota mea de sub nr.22, i-am răspuns că numita copie nu-mi poate fi îndăstul, căci asupra prigonirii ce se urmează între moşia orăşanilor piteşteni şi între moşia Stăncească a acestei sf. monastiri, mijlocind hotărârea cinstitului Divan judecătoresc civil, secsia 1, de la anul 1842 iulie 5, nr.40, hotărăşte cinstitul Divan că petecul care urmează a se face cercetare semnelor acestor două moşii de prigonire, adică judecătorul judeţului să orânduiască un cilen de ai săi a merge în faţa locului faţă cu părţile prigonitoare şi cu hotarnicul mănăstirii şi al orăşanilor... să puie înainte hrisovul şi celelalte sineturi ale monastirii arătate în hotărnicia lui Predidici, precum şi chiar acea hotărnicie şi să cerceteze semnele coprinse într-însele şi celelalte.

Şi văzând că nimeni nu se arată din partea pomenitului năstavnic am ieşit la faţa locului de prigonire dinpreună cu d-lui orânduitul judecător Ioan Paliologul, unde faţă aflându-se şi d-lor orăşani... să se cerceteze semnele vechii stăpâniri. După citirea hotărârii aceştia şi după a ei coprindere urmând a se pune înainte şi hrisovul şi celelate documente ale monastirii arătate în hotărnicia d-lui Predidici, precum şi pe chiar acea hotărnicie, şi din pricina nevenirii a năstavnicului acestei sf. monastiri la faţa locului, după atâtea chemări ce i s-au făcut, nu s-au putut vedea în original nici hrisovul, nici celalte documente ale monastirii, decât cetindu-se cartea de alegere a d-lui Predidici de la anul 1834 aprilie 18, ce mi se trămisese de către cuviosul năstavnic a numitei sf. monastiri Cotmeana, în copie adeverită de Ipolit protosinghel iconom...

După ce s-au cetit şi acest document şi s-au făcut şi toate cuviincioasele băgări de seamă pe faţa pământului, atât de mine cât şi d-lui orânduitul cilen, aduşi fiind la faţa locului şi câţivaşi locuitori şi martori spre a arăta prin carte de blestem semnele ce se coprind în hrisovul de la anul 7126 <1618>, potrivit cu hotărârea cinstitului

Scanned by CamScanner

Divan de sub nr.40, cărora făcându-li-se întrebare pentru Valea Stancii, care este şi unde au fost casa Buzoianului, cătina, părul cee mare şi celelalte, au răspuns că Valea Stancii o ştiu unde este, iar celelalte semne nu le ştiu, la care şi ducându-ne ne-au arătat o vilceluşă foarte scurtă după cum în plan se va vedea, care după a sa fiinţă, atât d-lui cilenul, cât şi eu n-am putut pune temei la a lor arătare, de vreme ce după coprinderea hrisovului Valea Stancii urmează a fi hotar în toată lungimea moşii orăşanilor de către moşia Stancească până în casa Buzoianului şi de acolo în celelalte semne ce în hrisov se coprind, până în apa Argeşului, pentru care pricină iar mai vârtos că numiţii martori au răspuns că nici unul din celelalte semne ce se coprind în hrisov nu le ştiu unde au fost, nu mi s-au cetit cartea de blestem, decât întorcându-ne la Valea Stancii ce este cunoscută de toţi sub această numire, am mers, pe dânsa până unde dă în apa Mislii în gura văilor, unde urmează să fi fost biserica lui Marin Ungureanu după moşia orăşanilor piteşteni, în gura Văii Stancilor, care aceste două guri de văi stau neclintite, precum în plan se va vedea, şi de acolo urmând vechea stăpânire, am tras linie dreaptă la movila ce s-au pus la prunii din capul şanţului în malul vălceluşii, şi de acolea pe şanţ drept în apa Argeşului, cu care lucrare ce s-a făcut la faţa locului într-o unire cu d. cilen, se găseşte moşia orăşanilor piteşteni călcată de către moşia Stăncească a sf. monastiri Cotmeana cu pogoane 40 şi una a patra, nr.40 $\frac{1}{4}$.

Drept aceea de alegerea şi lămurirea ce am făcut la faţa locului am dat d-lor orăşenilor piteşteni această carte.

S-a alcătuit în capitala Principatului Ţării Româneşti, Bucureşti, în luna lui iulie în 30 zile, anul una mie opt sute patruzeci şi cinci.

Hotarnic şi inginer,
semnat serdar Teodor Paladi

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraşului Piteşti, dosar 26/1858.

1848 iunie 5, Piteşti. Raportul Comisiei rânduite cu cercetarea locurilor acaparate din moşia oraşului de către unii locuitori, şi mai cu seamă de către Ion Zamfirescu, înaintat Magistratului oraşului Piteşti.

Comisia rânduită cu cercetarea locurilor după moşia orăşenească
Cinstitului Magistrat local

În anul 1842, d. Ioan Zamfirescu, de la sineşi însuşindu-şi dreptul părţi administrativi şi judecătoreşti prin siluire nemaiauzită vreodată, nu numai că a cuprins o sumă de locuri din cele slobode de izlaz, şi pi care locuri de la anul 1831 încoace dispoziază cinstitul Magistrat, date tot cu aceiaşi siluire a mai cuprins şi o altă mare sumă de locuri tot din trupul moşiei orăşeneşti, şi pe care locuri să hrăneau locuitorii gemăneni şi alţii, şi unora dintr-înşii le-a luat dijmă pentru întâia oară în anul 1842, iar altora le-a cerut şi clacă. Apoi, în urma săvârşirii acestor abuzuri, d. Zamfirescu, prin înţelegere cu alţii, a şi alergat cu jalbi către cinstitul Departament din Lăuntru rugându-să a să slobozi porunca către cinstitul Magistrat local a nu-i supăra sau a-i împiedica la d-lor stăpânire pe locurile ce au în moşia orăşenească, închipuindu-şi cu aceasta, pe de o parte să amăgească chiar pe cinstitul Departament, iar pe de alta să aducă în confuzie şi pe cinstit Magistrat asupra căutării drepturilor ce are pe acele locuri şi celelalte.

Scanned by CamScanner

Cinstit Magistrat, atât după reclamaţia pomeniţilor de mai sus locuitori, şi după datoria ce are asupra strângerii veniturilor şi altele după toate locurile cele slobode din moşia orăşenească, mergând în faţa locului şi faţă cu d-lor deputaţii de mahalale şi alţi orăşani, făcând cercetare s-a pătruns în adevăr că dl Zamfirescu, pentru întâia oară în anul 1842, prin silnicia mai sus pomenită, a cuprins acele locuri de supt dispoziţiile cinstitului Magistrat şi celelalte locuri ale locuitorilor gemăneni şi alţii, după care unora dintr-înşii, le-au luat dijmă şi altele, iar altora le-a cerut şi clacă şi pentru toate acestea cinstitul Magistrat a şi raportat cinstitului Departament, de unde, apoi, trimiţându-se cinovnic d-l pitar Dincă Dărăscu şi carele făcând cercetarea în faţa locului iarăşi cu cinstit Magistrat şi cu d-lor deputaţii de mahalale şi alţi orăşani, nu numai că s-au dovedit în adevăr toate abuzurile săvârşite prin siluire de către dl Zanfirescu ci încă şi mai cu prisos de cele ce să bănuiau, apoi în urmă dl cinovnic a raportat cinstitului Departament unele în loc de altele.

După care, apoi, sculându-să obştea oraşului şi prin jalbă plângându-se către cinstitul Departament pentru toate abuzurile săvârşite prin siluire de către dl Zanfirescu, însă de atunci s-a dat poruncă către cinstita Cârmuire locală să cerceteze toate abuzurile pomenite în acea jalbă faţă cu cinstitul Magistrat şi d-nii deputaţi de mahalale şi alţi orăşani, şi asemenea căderii lor administrative, pe de o parte, să mărginească sălnica stăpânire a d-lui Zanfirescu de pe acele locuri, iar pe de alta, să îşi despăgubească atâta pe cinstitul Magistrat de toate drepturile sale, precum şi pe pomeniţii locuitori.

În urma cărora, văzându-se întârziere din partea cinstitei Cârmuiri, că punerea în lucrare a poruncii cinstitului Departament la anul 1844, cu prilejul venirii Măriei Sale prea înălţatului nostru domn Gheorghe Dimitrie Bibescu voievod într-acest oraş, iarăşi s-a reclamat pentru toate acestea săvârşite abuzuri de către dl Ion Zanfirescu, în dosul căreia jălbi dându-se atât luminată rezoluţie a Măriei Sale, precum şi rezoluţia cinstitului Departament din Lăuntru.

Cinstita Ocârmuire locală, cercetând pricina faţă cu dl Zanfirescu şi cu cinstitul Magistrat, d-lor deputaţi de mahalale şi alţi orăşani şi cu locuitori păgubaşi, a dat hotărâre în dosul chiar acei jălbi dată către Maria Sa în coprindere că dl Zanfirescu să stăpânească numai un petec de loc în Geamăna ce-l are rămas de la părinţii d-lui, iar după celelalte locuri să îşi mărginească stăpânirea ce prin siluire şi-o însuşise lăsându-le în dispoziţia cinstitului Magistrat şi în stăpânirea locuitorilor gemăneni şi alţii, şi faţă cu părţile aflate la înfăţişare să despăgubească atât cinstitul Magistrat de drepturile sale, precum şi pe acei locuitori pentru orice lipsă cu chipul silniciei de mai sus pomenite.

Comisia toate acestea abuzuri săvârşite prin siluire de către dl Zanfirescu, atât în paguba cinstitului Magistrat şi carele aduce obrazul tuturor orăşanilor, precum şi în paguba fiecăruia orăşean în parte, şi în paguba locuitorilor gemăneni şi alţii, având-le la vedere atât în de ele cinstitului Magistrat, şi din cercetările ce din nou a mai făcut a dovedi că dl Zanfirescu nu numai că nu s-a mărginit cu silnica stăpânire după locurile cuprinse în moşia orăşenească de supt dispoziţiile cinstitului Magistrat şi după locurile acelor locuitori gemăneni şi alţii, sau a fi despăgubiţi cineva cu cevaş, ci mai vârtos peste locurile cuprinse şi pomenite în cercetarea d-lui cinovnic din anul 1843 a mai cuprins o sumă mare de locuri şi alăturându-le unele lângă altele a făcut un trup de moşie în Geamăna. Însă acest trup de moşie este afară de o sumă de locuri ce mai are în alte părţi ale moşiei coprinse iarăşi cu chipul siluirii de mai sus, pomenitul pe care trup de moşie, prin epistatul d-lui, şi anume Ioniţă Căldăraru şi Ştefan Boboc isprăvnicelul, l-a împărţit pe la unii, alţii din locuitorii gemăneni şi alţii cu dijmă şi câte un sfanţih de pogon şi zece parale şi oghini[1] de

Scanned by CamScanner

nume pă lângă care s-a folosit şi să foloseşte atât din prisosurile şi strenfurile vitelor, care drepturi sunt ale cinstitului Magistrat.

În sfârşit, comisia să şi grăbeşte a supune la cunoştinţă cinstitului Magistrat atât abuzurile săvârşite de către dl Zanfirescu de la leatul 1842 şi până la cercetarea d. cinovnic din leatul 1843, precum şi cele săvârşite de atunci şi până acum, pentru care cu plecăciune este rugat cinstitul Magistrat a lua cele mai grabnice măsuri spre asigurarea pomenitelor locuri cu venitul lor de la anul 1842 şi până să vor lua din aşa stăpânire, asemănat hotărârii cinstitei Cârmuiri din anul 1844, dată în dosul jelbii cu rezoluţia Măriei Sale.

Cu coprinderea pomenitelor locuri de către d. Zanfirescu prin siluirea de mai sus pomenită strângându-să izlazul vitelor orăşeneşti şi streine ce plătesc ierbărit, orăşanii neîncetat strigă şi cârtesc asupra comisiei, zicând cum comisia numai locurile lor îngrădite, dezgrădite, arate şi nearate îndată le cercetează, le hotărăşte, şi le desfiinţează stăpânirea după dânsele, iar silnica stăpânire a d-lui Zanfirescu, atât după pomenitul trup de moşie din Geamăna şi după celelalte, nici că gândesc a o desfiinţa, din care şi prin urmare să înţelege foarte desluşit că <nu> să interesează de aceste pricini.

1848 iunie 5 Piteşti

No. 16

Hristea Anghel,
Marin Zaharia,
Din Tudor,
Teodor Constandin,
Nicolae Constandin,
Toma Nicolescu Iordache.

Arh. St. Argeş, fond Primăria Piteşti, dosar 1/1843.

1856 ianuarie 9, <Piteşti>. Listă de produsele şi preţurile acestora, vândute pe piaţa oraşului Piteşti.

Onorat Magistrat oraş Piteşti
Cinovnicul său

Trecându-se preţurile productelor politibsite atât cele din piaţa târgului, cât şi a celei din vale pe trecuta săptămână, trecându-se în lăturatele doă certificate nemţeşti.

Măsuri greutăţi stânjen rusesc	felurimea productelor	lei	parale
100	oca, grâu de 1 calitate	80	-
100	idem, 2	72	-
100	idem, secara 1	65	-
100	idem, 2	60	-

Scanned by CamScanner

100	idem, orzul	1	40	-
100	idem, de mijloc		38	-
100	idem, porumbul		31	20
1	idem, cartofi		-	24
1	idem, lintea		1	24
1	idem, bobul		-	-
1	idem, mazărea		1	24
1	idem, orezul		3	20
1	idem, arpacaşul		4	20
1	idem, grişul		4	-
1	idem, făina cernută	1	4	-
1	idem	2	3	-
1	idem, făina necernută	1	1	20
1	idem	2	1	5
1	jimbla		1	-
1	pâinea		-	28
1	fân car de măsură nelegat		65	-
1	idem, " de rând		65	-
1	stânjen lemne de foc tari		65	-
1	de rând		56	-
1	oca, cărbuni de lemne tari		25	-
1	idem, idem de rând		22	20
1	funt lumânări de seu tari		6	-
1	oca, obişnuite		5	10
1	oca seu topit		4	20
1	idem, unt de in		7	-
1	idem, bumbac de fitil		12	-
1	idem, sare nepisată		-	16
1	idem, sare pisată		-	24
1	idem, carnea de vacă		1	16
1	idem, vin vechi alb	1	2	10
1	idem	2	1	24
1	idem, vin roşu	1	2	10
1	idem	2	1	24
1	idem, spirt de	32 graduri	6	-
1	idem	36 idem	9	-
1	idem	18 idem	3	20
1	idem	berea	1	8

Staroste, D.Petrescu
M.Niţulescu

No. 2
1856 ian.9

no.20 856 ianuarie 10. Onor Administraţii locale trecându-se în exemplarele tipărite preţurile productelor şi a altor obiecte politipsite atât în piaţa târgului, cât şi cel din vale, pe trecuta săptămână, cu onoare se înaintează, pe lângă aceasta, în număr de doă, spre cele de cuviinţă.

Teodosiade

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 6/1856.

Scanned by CamScanner

1861 iulie 16, Piteşti. Situaţia întocmită de comisarul financiar al oraşului, privind plata zecimilor de către patentarii din Piteşti.

Oraşul Piteşti
Socoteala fondului zecimilor casii municipale împlinite până acum de la toţi patentarii, fără esepţie, din coprinsul, pe trimestrul ghenarie 1861.

Patentari pământeni supuşi şi la contribuţie						Patentari sudiţi apăraţi de contribuţie				Holtei apăraţi de contribuţie		Totalul familiilor	Câte cât		În total	
Clasa a 2-a	Al 3-lea	Al 4-lea	Al 5-lea	Patentari de a doua stare apăraţi de contribuţie	de clasa a 5-a	Clasa a 2-a	Al 3-lea	Al 4-lea	Al 5-lea	Al 2-lea	Al 3-lea		lei	par.	lei	par
												429		30	321	30
24	219	15	171		281		16					281	1	10	351	10
								1				16	1	20	24	
									18			1	2	10	2	10
										1		18	1	10	22	20
											8	1	3		3	
												8	1	20	12	
24	219	15	171	281			16	1	18	1	8		754			
													520			
													1.274			

Suma familiilor contribuabililor birnici

Comisar financial, N.Pănciulescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 14/1861.

Scanned by CamScanner

142

<1866 noiembrie 23>, Piteşti. Tablou statistic cu privire la fabricile de rachiu şi bere din Piteşti.

Tablou

de ştiinţa cerută de d. primar, prin ordinul nr.2624, pentru toate povernile (sau fabricile) de rachiu, spirt şi bere pe anul 1865 ce s-au fabricat în comuna Piteşti

Oraşul Piteşti

Nr. crt.	Numele şi cognumele	Fabrică de rachiu						Fabrică de bere					
		Povernelor	Cazanelor	Cât conţine într-însul unui cazan?	Cu ce anume se servesc la fabricarea rachiului?	Cât produce un cazan pe an?		Fabricilor	Cazanelor	Cât conţine într-însul unui cazan?	Cu ce anume se servesc la fabricarea berii?	Cât produce un cazan pe an?	
1	D. Neagu, hagi Tilea	1	1	14	prune	1.500	8						
2	D. Mihai Drăgarul	1	2	32	"	3.600	9						
3	Iosif Frânghieru	1	2	32	"	3.700	6						
4	Mariţa Groasa							1	1	75	5 orz	1.963	
5	Ioniţă Beraru							1	1	45	8 "	1.007	
6	Iacov Icovoiu							1	1	45	"	990	6
	Total	3	2			8.800	23	3	3			3.960	

Comisar comunal, Ştefan Eerculescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 5/1866.

Scanned by CamScanner

1867 <noiembrie, Piteşti>.. Tabel statistic privind hotelurile şi cafenelele din Piteşti.

Lista

de recensământul hotelurilor aflate în acest oraş Piteşti pe anul 1867

Nr.crt.	Numele şi prenumele antreprenorilor	Culoarea şi strada unde se află hotelul	Timpul de când funcţionează	Nr. camerelor disponibile clasa
1	Agop Aritonovici	roşie	pe anul 1867	8-1
2	Stoian Ghenu	idem	idem	16-1
3	Andrei Ştefănescu	idem	idem	10-1
4	Costache Brădeanu	idem	idem	13-1
5	Ion Croitoru	idem	idem	3-2
6	Alecu Zamfirescu	idem	idem	3-2
7	Teodorache Constantinescu	galbenă	idem	3-2
8	Niţă Costea	idem	idem	2-2
9	Toma Stănculescu	idem	idem	2-2
10	Miu Constantinescu	idem	idem	4-2
11	Nicolae Stoian	idem	idem	3-2
12	Sandu Ştefănescu	idem	idem	3-2
13	Nicolae Constantinescu	idem	idem	6-2
14	Spirea Mamulea	idem	idem	3-2
15	Costache Atanasiu	idem	idem	3-2
16	Ioan Pandele Negrea	galbenă	idem	3-2
17	Ştefan Dumitriu	idem	idem	3-2
18	Ghiţă Constantinescu	idem	idem	3-2

Peste tot 18 hoteluri. Casier I.Raicoviceanu

Lista

de recensământul cafeurilor aflate în acest oraş Piteşti pe anul 1867

1	Agop Aritonovici	roşie str. Târgului	pe anul 1867
2	Gheorghe Erchengiolu	idem	idem
3	Nae Nicolescu	idem	idem
4	Huna Lazăr	idem	idem
5	Matache Atanasiu	idem	idem
6	Pascu Anghel	idem	idem
7	Sterie Dimitriu	idem albastră	idem
8	Ghiţă Nicolau	idem	idem

Peste tot 8 cafeuri. Casier I.Raicoviceanu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 4/1867.

Scanned by CamScanner

1877 noiembrie 13, <Piteşti>. Chemarea primarului oraşului Piteşti către locuitorii oraşului, pentru sărbătorirea ocupării Rahovei de către armata română.

13 noiembrie 1877
No 2.864

Informat fiind prin telegrama d-lui ministru de externe, comunicată cu adresa d-lui prefect al judeţului, nr.13.641, de victoria repurtată de către armata română prin luarea Rahovei;

Mă grăbesc a aduce aceasta la cunoştinţa tuturor cetăţenilor, cu adăugirea că astăzi, duminică 13 noiembrie, este ziua de veselire, ziua cea mare care ne aminteşte victoria bravei noastre armate, şi cu acest fel urmează a fi celebrată ca una dintre cele mai preţioase zile ce constituie essisenţa unei naţiuni şi ne înalţă în ochii sublimelor puteri.

Precum ţara întreagă, şi oraşul nostru astă-seară va fi iluminat. Sunt sigur că cetăţenii, din propria lor iniţiativă, vor manifesta bucuria lor pentru a ridica naţiunea în faţa Europei şi a-i da totodată conştiinţa valorii noastre.

De prisos orice alt apel în faţa unei atare ocazii; orice inimă română saltă de bucurie şi arde de dorinţa de a-şi manifesta la moment veselia de care e cuprinsă şi orgoliul său naţional.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 6/1877.

1882 octombrie 4, Piteşti.. Piblicaţia Prefecturii Judeţului Argeş, cu privire la concursul pentru cea mai bună arătură şi premiile acordate

Prefectura jud. Argeş

Publicaţie

Art. 1

Concursurile de pluguri se vor face în ziua de 27 octombrie, pe un teren lângă oraşul Piteşti, la pavilionul ce se va înfiinţa şi pe anume porţiuni de câte 10 ari pentru fiecare concurent, care vor fi trase la sorţi, purtând numărul de ordine, şi nu se va putea începe decât la orele 12 dimineaţa, după semnalul ce se va da de la tribuna juriului.

Art. 2

Sunt admise la concurs tot felul de pluguri trase cu patru boi sau cai, vor fi cu preferinţă premiaţi şi încurajaţi aceia care vor face cea mai bună arătură şi care nu vor maltrata vitele, făcându-le ca să lucreze numai de cuvânt, sub conducerea unui singur om.

Art. 3

În tot timpul cât se va face arătura de concurent, juriul va merge din loc în loc şi va observa pe fiecare concurent pentru a lua note care se vor avea în vedere la distribuirea premiilor.

Art. 4

După terminarea arăturii de către toţi concurenţii, juriul va proceda la cercetarea

Scanned by CamScanner

ei pe fâşia pământului, va însemna la fiecare calitatea lucrului şi orice observaţiuni s-ar găsi de făcut de majoritatea juriului.

Aceste note şi acelea luate de juriu, conform art. 3 de mai sus, vor servi de bază pentru a hotărî în urmă desemnarea persoanelor care au reuşit mai bine şi cărora trebuie a li se oferi premiile destinate.

Art. 5

Premiile şi recompensele ce se acordă pentru concursul de pluguri constau din:

2 premii întâi, câte o maşină de bătut porumb şi câte o medalie de aur de fiecare premiu;

2 premii al doilea, câte un plug nr.2 şi o medalie de argint, idem;

8 premii al treilea, câte un plug şi câte o medalie de bronz de fiecare premiu.

Asemenea, se mai acordă la alţi concurenţi recompense de încurajare 6 pluguri.

Art. 6

Premiile şi recompensele ce se acordă pentru vite constau din:

2 premii întâi, câte o vacă clasa I şi o medalie de aur de fiecare premiu;

2 premii al doilea, câte o vacă clasa a II-a şi o medalie de argint de fiecare premiu;

3 premii al treilea, câte o vacă clasa a III-a şi o medalie de bronz de fiecare premiu.

Art. 7

Premiile şi recompensele ce se acordă pentru produsele agricole şi derivatele lor, precum şi pentru produsele industriilor accesorii, constau în:

Pentru cele mai bune seminţe

1 premiu întâi, o chilă grâu şi o medalie de aur;

2 premii al doilea, câte o chilă porumb roşu şi câte o medalie de argint;

4 premii al treilea, câte o jumătate chilă de fasole (soia) şi câte o medalie de bronz.

Se mai acordă cinci recompense de încurajare, de câte 10 baniţe porumb roşu, de fiecare recompensă.

Pentru produsele de brutărie

4 medalii de bronz.

Pentru legume făinoase

1 medalie de argint şi 3 de bronz

Pentru produsele agricole nealimentare, substanţe textile

2 premii întâi, câte o medalie de argint şi lei 30 de fiecare premiu;

2 premii al doilea, câte o medalie de bronz şi lei 25 de fiecare premiu;

2 premii ale treilea, câte o medalie de bronz şi 20 lei de fiecare.

Se mai acordă trei premii de încurajare de câte lei 20 fiecare.

Pentru plantele uleioase

2 medalii de bronz.

Pentru cultura stupilor cu albine:

1 premiu întâi, cu o medalie de aur şi lei 50;

1 premiu al doilea, câte o medalie de argint şi lei 30;

2 premii al treilea, câte o medalie de bronz şi lei 20 de fiecare premiu.

Se mai acordă 4 premii de încurajare de câte 20 lei fiecare.

Pentru produse ale pădurilor şi industriilor forestiere:

1 medalie de argint şi 2 de bronz.

Pentru corpuri grase alimentare şi nealimentare

1 medalie de argint şi două de bronz.

Scanned by CamScanner

Pentru cărnuri şi peşti
1 medalie de argint şi două de bronz
Pentru piei argăsite şi tăbăcite etc.
1 medalie de argint şi două de bronz
Pentru produse de cofetărie şi lichide
2 medalii de bronz;

Art. 8

Pentru instrumente şi maşini agricole, premiile acordate sunt:
1 medalie de aur, două de argint şi 2 de bronz.

Art. 9

Pentru produse ale grădinăriei, premiile acordate sunt:
2 medalii de bronz.

Art. 10

Pentru industrii domestice şi de manufactură, premiile acordate sunt:
Pentru manufacturi locale naţionale şi pentru orice produs industrial local:
3 premii întâi, câte o medalie de aur şi lei 60 de fiecare premiu;
5 premii al doilea, câte o medalie de argint şi lei 40 de fiecare premiu;
8 premii al treilea, câte o medalie de bronz şi lei 30 de fiecare premiu;
Se mai acordă 15 recompense de încurajare, câte lei 25 de fiecare recompensă.
Pentru produsele de cojocărie şi cizmărie:
2 medalii de argint şi 4 de bronz.
Pentru fierărie, tâmplărie, dulgherie, rotărie şi strungărie premiile acordate sunt:
2 premii întâi, câte o medalie de aur şi lei 60;
2 premii al doilea, câte o medalie de argint şi lei 40;
4 premii al treilea, câte o medalie de bronz şi lei 20 de fiecare;
Se mai acordă 15 recompense de încurajare, câte lei 25 de fiecare recompensă.

Art. 11

Dispoziţiile de faţă se vor publica şi afişa prin comunele rurale şi urbane prin îngrijirea primarilor.

Prefect, Colonel Al. Budişteanu

p. Director, G.N. Tâmpeanu

No. 2958
Piteşti, 4 octombrie 1882

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 35/1882.

Scanned by CamScanner

1884, Piteşti. Tabel statistic privind numărul de case şi etajele acestora, pe străzi şi mahalale din oraşul Piteşti.

Districtul Argeş

Comuna Urbană Piteşti

Recensământul general al populaţiei, 1884

Tablou
Recapitulativ de numărul proprietăţilor numerotate

Suburbia sau mahalaua	Strada, piaţa, bulevard, cheiuri	Nr. proprietăţilor numerotate			Nr. etajurilor			Total	Observaţii
		Case locuite	Locuri îngrădite	Total	Cu un etaj	Cu două etaje	Cu mai multe etaje		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Culoarea Roşie	Str. Şerban Vodă	150	13	163	89	60	1	150	
	" Doamna Bălaşa	16	-	16	7	9	-	16	
Culoarea Galbenă	" Sf. Vineri	81	5	86	60	21	-	81	
	" Podurile	53	17	70	52	1	-	53	
	" Bucureşti	99	16	115	97	2	-	99	
	" (Şcoalele) Brătianu	27	9	36	19	8	-	27	
	" Libertăţii	10	24	34	10	-	-	10	
Culoarea Negru	" Egalitatea	99	13	112	66	33	-	99	

Scanned by CamScanner

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Culoarea Negru	" Ştiubeu	32	-	32	32	-	-	32	
	" Cazărmii	29	9	38	29	-	-	29	
	" Trivalea	45	7	52	44	1	-	45	
	" Smeura	22	10	32	22	-	-	22	
	" Exerciţiu	88	26	114	88	-	-	88	
	" Primăverii	51	19	70	49	2	-	51	
	B-dul Elisabeta Doamna	15	16	31	13	2	-	15	
Culoarea Albastră	Str. Craiovei	164	29	193	140	24	-	164	
	" Dascălu Tănase	57	35	92	57	-	-	57	
	" Adunaţi	9	-	9	9	-	-	9	
	B-dul Elisabeta Doamna	21	38	59	19	2	-	21	
	Cătunul Niculceşti	65	20	85	64	1	-	65	
	Str. Târgul de Afară	82	10	92	67	15	-	82	
	" Industriei	20	1	21	19	1	-	20	
	" Tabaci	58	4	62	48	10	-	58	
	" Salvării	24	5	29	24	-	-	24	
	Total	1.319	320	1.653	1.124	192	1	1.317	

Primar, N. Constandinescu

Secretar, ss indescifrabil

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 21/1884.

Scanned by CamScanner

1890 Piteşti. Statistică demografică a oraşului Piteşti. Recensământul general al populaţiei din anul 1890.

Tablou recapitulativ
De populaţiunea oraşului Piteşti, judeţul Argeş:

Capi de familie	4.131
Bărbaţi	4.551
Femei	6.398
Necăsătoriţi	6.469
Căsătoriţi	3.655
Divorţaţi	728
Văduvi	97
Ştiu carte	4.891
Nu ştiu carte	6.058
Total Populaţie	10.949

Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 21/1890.

1891 iulie 7, Piteşti. Jurnal încheiat de Consiliul oraşului Piteşti, privitor la înfiinţarea spitalului orăşenesc.

Şedinţa de la 7 iulie 1891

Se dă citire adresei onor Eforia Spitalelor Civile, nr.584, înreg. la nr. 2933/ 1891, a cărei cuprindere este următoarea:

Prin noul buget, s-a admis înfiinţarea a zece paturi în spitalul urbei <Piteşti> în capul căreia îl găsiţi în contul Eforii, şi s-au afectat, pentru întreţinerea fiecăruia din aceste paturi, o sumă de 500 lei anual, costul obişnuit al paturilor la Eforie, în total, dar, o subvenţie de 5.000 lei.

Din cauza întârzierii bugetului, anul acesta un prim trimestru se găseşte deja expirat, şi foarte probabil şi al II-lea trimestru va expira înainte de a se putea face cuvenita instalaţiune, şi cum de altă parte prima instalaţiune cere şi o cheltuială a unei înzestrări care după listă se urcă aproximativ la suma de lei 2.500, vă rugăm, prin aceasta, pe de o parte, să luaţi cuvenitele măsurii spre a ni se pune o sală sau două la dispoziţie, care să poată conţine numărul paturilor în chestiune cu inscripţiunea "paturile Eforii Spitalelor Civile din Bucureşti", şi unde totul să fie pregătit pentru acest sfârşit, iar pe de alta, să ne anunţaţi de epoca ecsactă când vă putem trimite acele zece paturi, cu toate accesoriile lor, precum şi suma întreţinerii până la finele anului.

Consiliul

Având în vedere adresa onor Eforii a Spitalelor Civile din Bucureşti sus-citată;

Având în vedere că în prezent comuna nu are spitalul său propriu, ci subvenţionează spitalul judeţului cu suma de lei opt mii anual;

Având în vedere însă că spiritul şi intenţiunea Consiliului Comunal este pentru înfiinţarea spitalului comunei;

Scanned by CamScanner

Având în vedere că ajutorul ce face onor Eforia comunei Piteşti cu înfiinţarea a zece paturi este venit la timp şi Consiliul rămâne recunoscător pentru această lăudabilă faptă;

Având în vedere că comuna, actualmente deosebit de subvenţiunea ce dă spitalului judeţului, mai are de alocat în buget şi fondul pentru medicamentele ce se dau bolnavilor săraci, plus personalului medical, compus din: un medic, un vaccinator şi trei moaşe, că astfel fiind, pe lângă întreţinerea acestor zece paturi de către onor Eforie, cu suma de lei 5000 anual, primăria este în poziţia de a suporta chiar de acum şi alte mici cheltuieli de chirie a localului, plata de servitori etc., numai să se pună în funcţiune deocamdată spitalul cu cele zece paturi oferite de onor Eforie a Spitalelor.

Pentru aceste motive, Consiliul încuviinţează ca, cu începere de la 1 aprilie anul viitor, 1892, comuna să înfiinţeze un spital propriu al său, de 15 paturi plus 10 paturi ce se dau de onor Eforie a Spitalelor Civile, care să poarte inscripţiunea acestui aşezământ, pentru care sfârşit se va prevedea prin bugetul anului viitor fondul necesar, supunându-se subvenţiunea de lei 8000 ce se dă spitalului judeţului.

Până la înfiinţarea celor 15 paturi ale comunei, spitalul proiectat a se înfiinţa va începe funcţionarea lui chiar de la 1 august, cu cele 10 paturi ce se dau de onor Eforie, la care, pe lângă întreţinerea ce se va da de onor Eforie să se întrebuinţeze personalul serviciului medical al comunei, precum şi fondul pentru cumpărarea medicamentelor de care mai sus este vorba, dacă trebuinţa va cere, iar pentru închirierea uni local de spital până la 1 aprilie anul viitor şi alte mici cheltuieli de plată de servitori etc. de a fi asemenea necesitate, se va deschide d-lui primar la timp un credit extraordinar de la art.respectiv al bugetului.

Cu această ocazie se autorizează dl primar ca să exprime onor Eforii a Spitalelor mulţumirile întregului consiliu comunal pentru această lăudabilă faptă, rugându-se ca pentru 1 august viitor să binevoiască a trimite acestei primării paturile şi obiectele de instalaţiune, precum şi suma cuvenită de întreţinere.

Domnul primar este autorizat ca să ia toate măsurile pentru instalarea şi funcţionarea spitalului.

Această încheiere se va depune spre aprobare şi domnului Ministru de Interne.

Urmează semnătura d-lui primar şi d-lor consilieri.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 30/1891 - 1892.

Scanned by CamScanner

1896 mai, Piteşti. Statistică cu privire la hoteluri, hanuri, cârciumi, animale şi fântâne *existente în oraşul Piteşti,*
Poliţia oraşului Piteşti

Tablou
de toate hotelurile, hanurile, cârciumi, vite mari şi mici şi puţuri din acest oraş

Numirea culorilor	Hoteluri	Hanuri	Cârciumi	Cai	Iepe	Catâri	Boi	Vaci	Oi	Capre	Bivolițe	Viței	Porci	Râmători	Puțuri
Culoarea de Roşu	5	23	6	24	6	-	16	5	2	-	-	-	18	-	10
Culoarea de Galben	1	4	15	94	40	2	56	11	-	-	2	-	170	-	34
Culoarea de Albastru	-	21	24	95	30	2	60	1651	.200	5	3	7	-	51	37
Culoarea de Negru	-	5	16	121	49	-	67	21	259	27	-	-	42	-	11
TOTAL	6	53	61	334	125	4	199	2021	.461	32	5	7	230	51	92

L.S. Şeful Poliţiei, ss A.Dumitru

Director, ss I.Vulpescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 5/1896-1897.

Scanned by CamScanner

1899 aprilie 13, Piteşti. Dare de seamă a Consiliului oraşului Piteşti cu privire la vechile şi noile denumiri ale străzilor oraşului.

Primăria Comunei Urbane Piteşti
Dare de seamă nr.11
A şedinţei extraordinare de la 13 aprilie 1899
Consiliul,

Având în vedere propunerea făcută de dl primar şi tabloul făcut de comisie, decide ca în viitor străzile din acest oraş să poarte numirile următoare:

Nr. crt.	Numirea străzilor vechi	Nr. crt.	Numirea străzilor noi
1.	Bulevardul din grădina publică până la gară, Elisabeta Doamna	1.	Elisabeta Doamna
2.	De la grădină până în strada Aurora, Bulevardul Ferdinand	2.	Bulevardul Ferdinand
3.	Bulevardul Carol, din Şerban Vodă până la cimitir	3.	Bulevardul Carol I
4.	Din strada Bucureşti, până în casele foste ale lui Ion I. Rădulescu	4.	Bulevardul Kogălniceanu
5.	Strada Şerban Vodă	5.	Strada Şerban Vodă până la podişca Balosache, şi de aici înainte, Negru Vodă
6.	Strada Doamna Bălaşa	6.	Doamna Bălaşa
7.	Strada Egalităţii de la Sf. Ion până în Bulevardul Carol I	7.	Strada Liceului
8.	Strada Egalităţii, de la Bulevardul Carol I până la Crucea de piatră	8.	Strada Egalităţii
9.	Din Bulevardul Ferdinand până în strada Liceului	9.	Strada Purcăreanu
10.	Strada Teatrului	10.	Strada C.A.Rosetti
11.	Strada de lângă Trimel	11.	Pasajul 10 Mai
12.	Strada Oborului	12.	Strada Oborului
13.	Strada Târgul din Vale	13.	Strada Târgul din Vale
14.	Strada Centru	14.	Strada Fraţii Goleşti
15.	Strada Niculceşti	15.	Strada Tudor Vladimirescu
16.	Strada Fântânii	16.	Strada Griviţei
17.	Strada Unirii	17.	Strada Unirii
18.	Strada Piaţă	18.	Strada Piaţa Episcopiei
19.	Din Bulevardul Elisabeta Doamna, până la biserica Sf. Gheorghe strada Doamnei	19.	Strada Doamnei
20.	Strada Depozit de maşini	20.	Strada Maior Giurăscu
21.	Strada Poştii de la podişca lui Balosache	21.	Strada Negru Vodă
22.	Strada Sf. Vineri	22.	Strada Sf. Vineri
23.	Strada Cazarmei	23.	Strada Dorobanţilor
24.	Strada Babic	24.	Strada Babic
25.	Strada Cloşeneşti	25.	Strada Izvoarelor
26.	Strada Nanu	26.	Strada Nanu
27.	Pasajul Şcolilor	27.	Pasajul Şcolilor

Scanned by CamScanner

Nr. crt.	Numirea străzilor vechi	Nr. crt.	Numirea străzilor noi
28.	Strada Silfidelor	28.	Strada Brâncoveanu
29.	Strada Brătianu	29.	Strada Brătianu
30.	Strada Libertăţii	30.	Strada Libertăţii
31.	Strada Sorgintei	31.	Strada 24 Ianuarie
32.	Strada Broşteni	32.	Strada Eliade Rădulescu
33.	Strada Sculpturii	33.	Strada Băilor
34.	Din Bulevardul M.Kogălniceanu până în strada Băilor	34.	Strada Lazăr
35.	Strada Podurilor	35.	Strada Viilor
36.	Strada Industriei	36.	Strada Industriei
37.	Strada Râului	37.	Strada Râului
38.	Strada Laterală	38.	Strada Mihai Viteazul
39.	Strada Tabaci	39.	Strada Tabaci
40.	Strada Salvării	40.	Strada Ţepeş Vodă
41.	Strada Ştiubei	41.	Strada Potcovarilor
42.	Strada Concordia	42.	Strada Concordia
43.	Strada Muselor	43.	Strada Bălcescu
44.	Strada Trivalea	44.	Strada Trivalea
45.	Strada Zmeurii	45.	Strada Zmeurii
46.	Strada Exerciţiu	46.	Strada Exerciţiu
47.	Strada Craiovei	47.	Strada Craiovei
48.	Calea Giurgiului	48.	Calea Giurgiului
49.	Strada Primăverii	49.	Strada Primăverii
50.	Pasajul Tănase	50.	Pasajul Cuza Vodă
51.	Strada Adunaţi	51.	Strada Smârdan
52.	Strada în dosul bisericii Mavrodolu	52.	Strada Turnavitu
53.	Strada Oescu	53.	Strada Oescu
54.	Pasajul din piaţă, până în strada Industriei	54.	Pasajul Legumelor

Primar, Eftimie Ionescu

Secretar, T. Marioţeanu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 6/1899.

Scanned by CamScanner

1899 octombrie 19, Piteşti. Proces verbal încheiat cu prilejul instalării centralei telefonice la Primăria oraşului Piteşti.

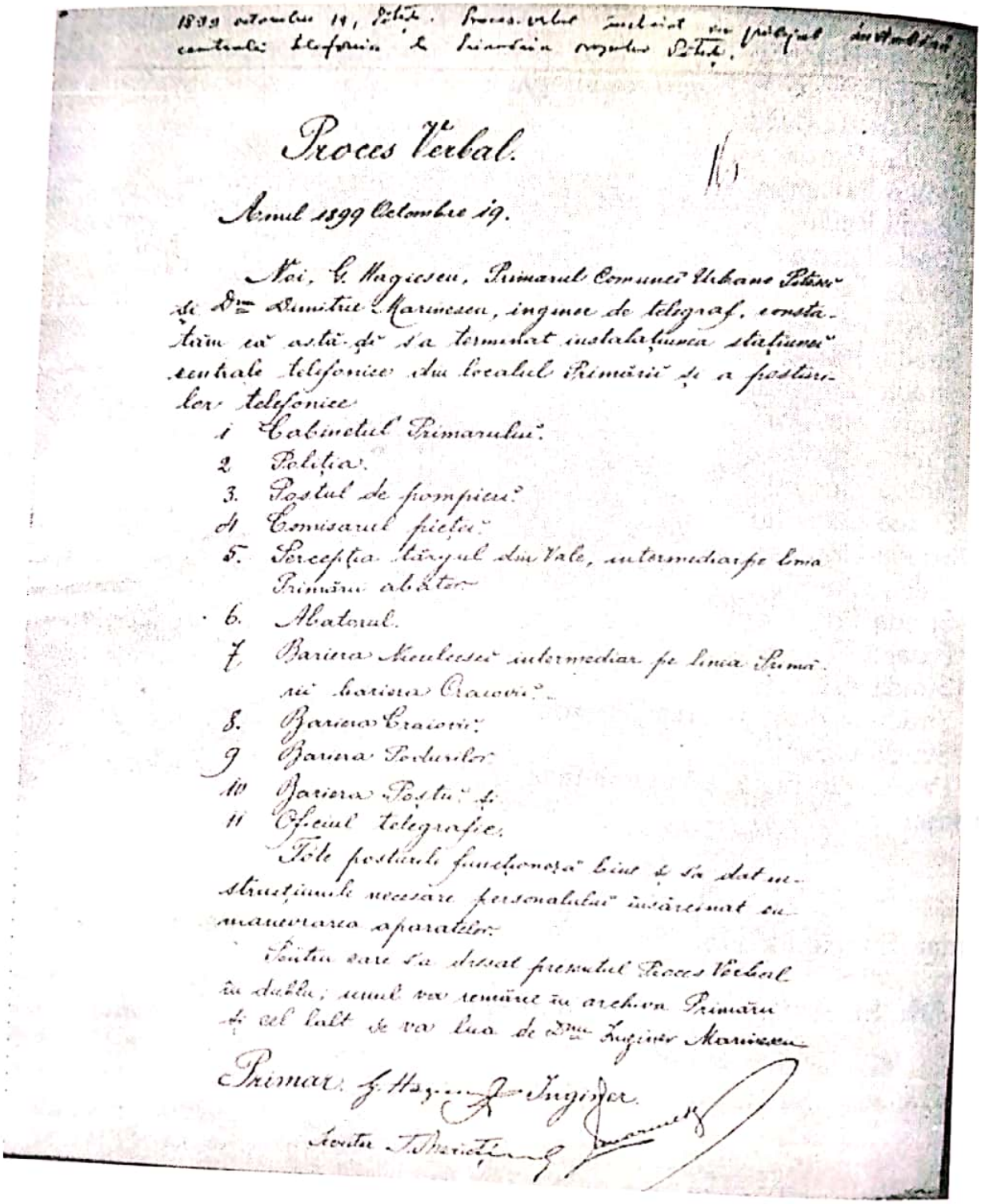

1899 octombrie 19, Piteşti. Proces-verbal încheiat cu prilejul instalării centralei telefonice la Primăria oraşului Piteşti.

Proces Verbal.

Anul 1899 Octombrie 19.

Noi, G. Hagiescu, Primarul Comunei Urbane Pitesci şi Dnu Dimitrie Marinescu, inginer de telegraf, constatăm că astă-di s'a terminat instalaţiunea staţiunei centrale telefonice din localul Primăriei şi a posturilor telefonice

1 Cabinetul Primarului.
2 Poliţia.
3. Postul de pompieri.
4 Comisarul pieţei.
5. Percepţia târgul din Vale, intermediar pe linia Primăriei abator.
6. Abatorul.
7. Bariera Niculeşei intermediar pe linia Primăriei bariera Craiovii.
8. Bariera Craiovii.
9 Bariera Podurilor.
10 Bariera Poştii şi
11 Oficiul telegrafic.

Tote posturile funcţionară bine şi s'a dat instrucţiunile necesare personalului însărcinat cu manevrarea aparatelor.

Pentru care s'a dresat presentul Proces Verbal în dublu; unul va remânea în archiva Primăriei şi cel lalt se va lua de Dnu Inginer Marinescu

Primar: G. Hagiescu Inginer

Scriitor T. Mericţiu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 18/1898-1901

Scanned by CamScanner

1899 noiembrie 1, Piteşti. Actul de donaţie al Mariei I.Dimitriu Teiuleanu, pentru întreţinerea unei şcoli profesionale din Piteşti.

Copie de pe actul de donaţie

.....

Din acel moment dureros al pierderii fiului nostru, munca unei întregi vieţi ar fi rămas ca fără scop dacă atât eu, cât si soţul meu, nu ne-am fi hotărât fără şovăire ca prinosul sârguinţelor şi economiilor noastre să-l închinăm unui ţel mai înalt...

Asemenea simt ca o datorie cetăţenească când statului nostru i se cer mereu şi grăbit atâtea jertfe pentru ca poporul nostru să se ridice la timp acolo unde e chemat să ajungă, ca fiecare dintre noi, cu ce putem şi când putem, să nu stăm la cumpănă a ne da obolul spre a-l ajuta în opera lui patriotică şi scumpă nouă tuturora de a lumina poporul nostru şi a-l pregăti ca, prin muncă cinstită şi rodnică, să trăiască politiceşte şi economiceşte liber în mijlocul celorlalte neamuri.

Şi deoarece cu mintea mea mărginită am ajuns la credinţa că de mare folos ar fi neamului nostru răspândirea cât mai întinsă a instrucţiunei şi educaţiuneii profesionale şi casnice, şi cum cugetarea chiar îmi îngăduie a mă gândi la tot neamul, pe când puterile îmi permit a veni cu slab ajutor în serviciul acestei necesităţi sociale, abia pentru un punct al ţării noastre mic, însă foarte scump pentru oraşul Piteşti.

Ştiind că fapta bună, oricât de neînsemnată să fie, nu este de dispreţuit, că deşi alină ea suferinţe puţine ce e drept, dar poate fi dătătoare de pildă altora, m-am hotărât astăzi din libera mea voinţă să fac aci arătatul act de danie.

Dăruiesc onor Ministerului Instrucţiunei Publice şi a Cultelor jumătate din averea mea constând din:

a) Moşia mea numită "Funia Domnească", situată în comuna Teiu plasa Căţuneanu-Găleşeşti, jud. Argeş, în toată întinderea ei, ca la 800 (opt sute) pogoane, cu toate trupurile şi numirile ei, cu toate clădirile şi îmbunătăţirile aflate pe dânsa, fără nici o rezervă, din chiar momentul perfectării acestei donaţiuni;

b) Locul cu casele situate în oraşul Piteşti (str. Târgu de Afară nr.5 şi 7), construite în două etaje şi cu toate clădirile şi îmbunătăţirile aflate pe dânsul, iară şi de acum fără nici o rezeră, afară de dispoziţia art.12 din acest act.

Aceste două obiecte pe care eu însămi le-am moştenit de la defunctul meu soţ Ivancea Hagi Dimitriu, pe baza testamentului autentificat de către onor Tribunal Argeş, sub nr. 187, din 16 mai 1883, le dăruiesc sub următoarele condiţiuni:

1) Din ambele aceste obiecte sau din valoarea lor, cum şi din venit, să se formeze un fond care se va administra de către onor Ministerul Instrucţiunii Publice, prin Casa Şcoalelor, şi care va purta numele de "Fondul Ion, Maria şi Constantin Teiuleanu".

2) Întreg acest fond va servi numai şi numai pentru dezvoltarea Şcoalei Pofesionale de Fete din oraşul Piteşti, care să poarte de acum înainte numele de Şcoala "Ion, Maria şi Constantin Teiuleanu".

3) Când onor Minister al Instrucţiunii Publice va crede necesar (şi pentru aceasta va asculta şi de dorinţa concetăţenilor mai reprezentanţi prin administraţia comunală a oraşului Piteşti) fie din valore, fie din venitul acestei averi, va face un nou local pentru şcoală, pe frontispiciul căreia să se pună şi numele ei.

Până la facerea acestui local nou, şcoala să se mute chiar de la Sf. Gheorghe viitor sau de îndată ce va putea, în casele pe care i le-a dăruit printr-acest act, punându-se pe frontispiciul lor inscripţiunea cu numele ei "Şcoala Profesională Ion, Maria şi Constantin Teiuleanu", şi aceasta nu doar pentru orgoliul meu, ci spre a

Scanned by CamScanner

servi de îndemn acelora care pot jertfi mai mult ca mine pentru binele obştesc.

4) Se va institui pe lângă această şcoală un atelier unde să facă practică elevele şi să se primească comenzi particulare, iar venitul ce va rezulta, după ce se va răsplăti munca elevelor şi se vor scoate şi cheltuielile celelalte ale atelierului, să se adauge la fondul creat de mine prin acest act de donaţie.

5) Se vor da în fiecare an cel puţin trei burse elevelor române mai meritorii şi lipsite de mijloace ale şcoalei, cari burse li se vor servi încă un an după absolvirea şcoalei, pentru a-şi putea căuta în linişte cale de ocupaţie în raport cu învăţătura făcută.

6) Se vor dota la sfârşitul fiecărui an şcolar câte două eleve din cele care absolvesc şcoala, alese de către întreg colectivul profesoral al şcoalei, cu câte cel puţin una mie (1.000) pentru a se înfiinţa ateliere unde să exercite meseria învăţată în şcoală. Elevele acestea vor rămâne datoare să înapoieze această sumă în cazul când nu vor întrebuinţa în scopul pentru care le-a fost dată, sau se va putea dovedi că prin el au reuşit să sustragă această sumă din servirea scrisă a scopului ce urmăresc: crearea de ateliere de către elevele absolvente ale acestei şcoale.

În caz când elevele cărora li s-a acordat acest premiu de 1.000 lei nu vor putea înfiinţa imediat un atelier sau prăvălie, ele au încă cinci ani de la absolvire dreptul de a cere această sumă cu dobânda de 2 ½ % pentru a-şi înfiinţa atelier sau prăvălie.

7) La finele fiecărui an şcolar, la serbarea distribuirei premiilor şcoalei de la minister şi de către mine decernate prin acest act, se va ţine câte o cuvântare din partea administraţiei şcoalei spre amintirea acestui act de donaţie şi pomenirea numelui meu, al soţului şi al fiului meu, de care serbare voi fi întotdeauna încunoştiinţată mai din vreme, iar după moartea mea dl Em. Antonescu, executorul meu testamentar.

8) În cancelaria sau în sala de expoziţie a şcoalei se vor conserva tablourile soţului meu, ale fiului meu Constantin şi al meu, pe care le voi dărui eu însămi şcoalei.

9) Doresc a se da o atenţie deosebită învăţământului de croitorie, artei bucătăriei, studiului de contabilitate, economia politică, dreptul civil şi comercial.

10) Directoarea şcoalei să fie obligată, după moartea mea, să îngrijească de cavoul familiei mele de la cimitirul Sf. Gheorghe şi să-l întreţie în bună stare, primind de la onor minister din fond sumele necesare.

11) Orice sume ar mai rămâne din fond sau venituri să se adauge continuu la creşterea acestui fond.

12) În privinţa uzufructului, onor minister va respecta toate încasările şi drepturile mele asupra lui până la Sf. Gheorghe viitor, de când va trece şi uzufructul la minister dacă se va instala şcoala în casele ce dăruiesc, altfel rămâne total a mea, până ce onor minister va dispune această instalare a şcoalei în casele donate.

13) Las pe dl avocat Em. Antonescu, care după cererea mea a redactat şi scris acest act iscălit de mine, ca atât în timpul vieţii mele, ca împuternicit al meu, să observe şi la nevoie să exercite în numele meu şi în calităţile ce-i dau, executarea întocmai a acestei donaţiuni.

Făcută astăzi, 1 noiembrie 1899, în Piteşti, în dublu exemplar, şi autentificat de către onor Tribunalul Argeş după a mea specială cerere.

Maria I.Dimitriu

Arh. St. Argeş, fond Liceul Industrial de fete "Teiuleanu" - Piteşti, dosar 475/1938.

Scanned by CamScanner

1900 iulie, Piteşti. Statistică privind mica industrie şi meseriile din oraşul Piteşti.

Tabela
pentru mica industrie şi meserii

Nota	Nr. ateliere cu capital social	Nr. ateliere cu capital individual	Nr.lucrători (calfe)	Nr. elevi (ucenici)
1				
Armurierii	1	1	1	2
Boiangii	-	2	4	-
Brutari	-	9	36	-
Bragagii	-	3	30	-
Ceasornicari	-	7	4	2
Ceaprazari	-	1	1	1
Cizmari	-	40	110	80
Dogari	-	4	6	8
Fierari	-	2	-	-
Frânghieri	-	2	8	4
Frizeri şi bărbieri	-	13	20	6
Fotografi	-	3	1	-
Giuvaergii	-	1	-	-
Zugravi (vopsitori)	-	16	25	-
Curelari (şelari)	-	4	3	5
Cojocari subţiri (blănari)	-	4	2	3
Cojocari groşi	-	25	120	200
Croitori bărbăteşti	-	14	20	11
Croitori militari	-	1		-
Croitori de dame	-	3	5	12
Căldărari	-	1	4	1
Cofetari	-	7	7	14
Cufere	-	2	-	-
Cârnăţari	-	2	5	-
Lumânărari de ceara	-	10	12	4
Lumânărari de seu	-	2	-	-
Legători de cărţi	-	2	1	1
Mori cu foc	-	3	-	-
Măcelari	-	18	20	54
Mecanici	-	1	-	-
Modiste	-	4	5	-
Pictori	-	1	2	-
Pălării	-	2	3	1
Perii	-	1	-	1
Plăpumari	-	3	6	2
Rotari	-	1	2	3
Săpunari	-	2	-	-
Sculptori de piatră	-	-	1	-
Sculptori de lemn	-	1	3	-

Scanned by CamScanner

- continuare -

Nota	Nr. ateliere cu capital social	Nr. ateliere cu capital individual	Nr.lucrători (calfe)	Nr. elevi (ucenici)
1				
Strungari de oase	-	1	-	-
Strungari de lemn	-	1	1	-
Tapiţeri	-	2	-	-
Tâmplari	-	13	-	-
Trăsuri	-	10	6	8
Tipografi	-	2	4	2

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 11/1901.

Scanned by CamScanner

1905 octombrie, Piteşti. Tabel statistic privind canalizarea străzilor din Piteşti până în anul 1905.

TABLOU

de stradele canalizate din oraşul Piteşti, până în anul 1905

	Numirea străzii canalizate	Canal tip	Lungimea de canal pe fiecare stradă	Anul când s-a început lucrarea	Anul când s-a terminat lucrarea	Costul canalului tip pe metru liniar Lei	Bani	Costul total al canalului tip pe fiecare stradă Lei	Bani	Obs.
1.	Egalitatea	0,30	630,00	1900	1901	54	00	34.234,	00	din beton
2.	Doamna Bălaşa	0,40	483,00	"	"	62	00	29.950,	00	"
3.	Şerban Vodă	0,30	476,00	"	"	45	80	21.820,	00	"
4.	Primăverii	0,20	150,00	"	"	41	00	6.690,	00	"
5.	Egalitatea	0,20	130,00	"	"	30	00	3.900,	00	"
6.	Târgul din Vale	0,30	200,00	"	"	62	00	12.415,	00	"
7.	Mavrodolu	0,50	150,00	"	"	74	00	11.100,	00	"
8.	Craiovei	0,20	317,00	"	"	43	50	13.875,	00	"
9.	Bulevardul Kogălniceanu	0,60	130,00	1898	1898	29	80	3.874,	00	"
10.	Băilor	0,60	73,50	"	"	29	80	2.190,	00	"
11.	Gheorghe Lazăr	0,60	175,00	"	"	29	80	5.215,	00	"
12.	Tabaci	0,50	100,00	1900	1900	34	50	3.450,	00	"
13.	Negru Vodă	0,50	38,00	"	"	36	34	1.380,	00	"
14.	Unirii	0,40	342,50	1894	1894	40	00	13.770,	00	"
15.	Pârâul Trivalea	2,00	118,65	1902	1902	224	00	26.645,	80	"
16.	Lascăr Catargiu	0,40	295,00	"	"	50	00	14.944,	00	"
17.	Tabaci	0,25	188,70	1904	1904	15	00	2.916,	92	"
18.	Târgul din Vale	0,50	250,00	1900	1901	74	00	19.500,	00	"

Picherul comunei S.Ionescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 18/1905-1906.

Scanned by CamScanner

1908 mai. Referatul dr. V.Babeş referitor la alimentarea oraşului cu apă potabilă.

COPIE DE PE REFERATUL DR. BABEŞ nr.524

Fiind însărcinat din partea onor Consiliului Tehnic Superior ca să examinez proiectul d-lui Lindlay, pentru alimentarea oraşului Piteşti cu apă potabilă, precum şi raportul d-lui subinspector tehnic, dr. Buşilă, asupra acestui proiect, îmi permit a expune cele ce urmează.

Dr. Lindlay găsise în susul oraşului Piteşti sau la 1 km în regiunea confluenţei râului Doamnei cu râul Argeş, un strat aquifer abundent fiind alimentat de apele subterane din talveg ale acestor două râuri şi de un alt curent între acestea două. Apa formează când două, când trei straturi suprapuse.

Stratul superficial începând la un metru şi pe alocurea şi mai aproape de suprafaţă fiind separat pe alocurea de un al doilea strat superficial prin care un mic strat de argilă care nu formează un strat protector continuu şi care lipseşte tocmai în profilul captărilor, astfel încât trebuie admis că în locul stratului 1 şi 2 există aci numai un singur strat nefiind, sau în mod foarte necomplet, garantat împotriva infiltraţiilor directe de la suprafaţă.

Acest strat aquifer este însă puternic având în termeni mijlocii 10 m grosime, fiind format de pietriş şi nisip cu puţină argilă. Şi în alte regiuni vecine se găseşte aceeaşi compoziţiune. Baza acestui strat este formată prin un strat gros de argilă neagră formând în regiunea captărilor un fel de bazin având de la 10-23 m profunzime şi ridicându-se mai cu seamă spre nord către suprafaţă. Sub acest strat se găseşte din nou un strat aquifer însă mai subţire format din nisip, care după cercetările făcute în un singur punct conţine hidrogen sulfurat.

Probabil există şi alte strate aquifere mai profunde în această regiune. S-a ales pentru alimentarea oraşului un profil care se găseşte în susul confluenţei celor 2 râuri la o distanţă de 500 m de satul Gropeni, aflat spre nord de captare.

În acest profil există un singur strat de argilă sub stratul aquifer care are aci 5 - 8 m grosime.

Terenul superficial e format aci din pământ vegetal amestecat cu puţină argilă şi nisip. Apa e clară, gustoasă, are o temperatură de la 10 până la 13 grade. Debitul apei este aci mai stabil şi cantitatea ei este suficientă. Cu toate acestea trebuie observat că în mai multe sonde mai ales în apropierea râurilor apa se ridică după ploi şi în general este variabilă după anotimpuri.

Temperatura apei, după arătările d-lui Lindlay, pare a fi destul de joasă, 10-13 grade C. Nu s-a luat însă în diferite anotimpuri şi nu este îndoială că în apropierea râurilor va fi influenţată de apa acestor râuri, în ce priveşte densitatea şi temperatura. În adevăr se poate constata că gradul higrometric variază foarte mult de la sondă la sondă şi chiar în aceeaşi sondă după cum s-a văzut din cercetările făcute la secţia de chimie a Institutului de bacteriologie.

Rezultă, deci, de aci că în profilul captării există un strat gros aquifer cu o permeabilitate şi cu un debit suficient care însă nu este protejat de nici un strat impermeabil şi continuu este prin urmare alimentat în parte cel puţin de precipitările atmosferice locale. Astfel, ori elemente infecţioase care s-ar produce aici ar putea să intre în această apă. De asemenea şi orice ape care s-ar găsi în amontul de ploi care se încarcă cu materii fecale, cu bălegar, cu orice ape menajere, vor putea să alimenteze acest strat de ape. Tot astfel apa râului Doamnei şi Argeş comunică probabil în anume anotimpuri cu aceste straturi aquifere.

Scanned by CamScanner

Experienţa făcută la un puţ din Gropeni arată că sarea pusă în acest puţ apare în sondagii la 19 ore interval. Cu toate aceste inconveniente dl Lindlay, care este neapărat hidrolog foarte distins, recomandă această apă pentru alimentarea oraşului Piteşti.

Domnia sa se bazează între altele pe un examen bacteriolog făcut la Institutul bacteriologic, la care s-au găsit foarte puţin mirobi. Acest examen a fost făcut însă după un lung timp de secetă şi s-a declarat din partea institutului că această singură cercetare nu îndreptăţeşte la nici o concluzie bună cerându-se să se facă analize în diferite anotimpuri şi din diferite sonde, ceea ce însă nu s-a admis. În adevăr cercetările făcute ulterior de onor Direcţia Sanitară arată că în alte timpuri după o pompare suficientă se mai găsesc poate 200 microbi între care mulţi cresc la temperatura corpului.

Rezultă de aci că dl Lindlay nu s-a înconjurat de toate precauţiunile pentru a se asigura dacă această apă este în adevăr admisibilă din punct de vedere higienic.

Înainte de a recomanda o atare apă expusă infecţiunilor trebuia să se facă examenul bacteriologic, chimic şi termometric sistematic mai îndelungat, pentru a se putea aprecia mai bine calitatea higienică a apei, precum şi diferitele influenţe ce se exercită asupra acestei ape.

Mai trebuie de observat că dl Lindlay a găsit apa bună şi în al doilea strat de apă la sonda 2 B şi ne întrebăm de ce nu s-a urmărit acest strat cu arteziană.

Poate în această regiune s-ar fi găsit apă suficientă garantată printr-un strat impermeabil. Am văzut că s-a găsit în toate părţile un strat impermeabil mai mult sau mai puţin profund şi sub care de asemeni se găseşte apă dar numai la o singură sondă s-a examinat acest strat subţire şi dând o apă cu miros de hidrogen sulfurat.

Dar în o sondă s-a găsit acest miros şi în stratul superficial ceea ce arată că este un fenomen local. Prin urmare aceste constatări nu motivează îndestul abandonarea acestei ape garantate prin strat impermeabil.

De altfel apa se poate uşor debarasa de acest miros. Nici faptul că într-un singur punct stratul aquifer profund e mai puţin subţire nu ni se pare un motiv suficient pentru a o abandona, în alte părţi s-ar putea găsi straturi mai groase de această apă profundă.

De asemenea chiar apa din straturile superficiale găsite de dl Lindlay şi expuse la infecţie s-ar putea steriliza uşor prin ozonificare.

Însă dl Lindlay nu s-a gândit la nici una din aceste posibilităţi, presupunând neapărat că apa din sonde nu este supusă la infecţiune bazându-se, probabil, nu atât pe lipsa microbilor în o singură examinare decât pe presupunere că apa în aceste regiuni ar fi puţin expusă la infecţiuni.

Este o regiune de cultură pe care umblă multă lume şi animale fiind aproape de un sat nehigienic. Se propune exproprierea părţii apropiate a satului sau chiar satul întreg pentru a evita infectarea apei.

Cred însă că această expropriere, precum şi expropierea şi protejarea în un perimetru mare, spre exemplu din jurul captărilor, n-ar înlătura complet pericolul de infecţiune care poate să producă şi în interiorul zonei de protecţiune prin oamenii de serviciu, prin trecători, prin animale, prin curente de ape superficiale, prin ploi şi zăpezi, prin râurile şi mocirlele din apropiere.

Neapărat că prin o pază bună s-ar putea evita o mare parte din pericol, considerând însă că mai cu seamă la noi în ţară putem să ne îndoim de seriozitatea pazei unei zone atât de vaste.

Dar chiar dacă paza ar fi bună aceasta nu poate decât să micşoreze pericolul nu însă de a face imposibilă infecţiunea acestui strat superficial şi negarantat printr-

Scanned by CamScanner

un strat impermeabil.

Poate că dl Lindlay contează încă pe grosimea stratului aquifer şi pe faptul că în profunzimea solului microbii găsesc condiţiuni favorabile pentru proliferarea lor.

Însă în momentul când aceste straturi sunt aquifere şi că prin pompare apar de la suprafaţă se aspiră repede înspre profunzime este foarte posibil că orice infecţie în apropierea sondelor (urină sau fecalii de la purtătorii febrei tifoide, dizenterie etc) în timpul ploilor sau pompărilor să intre în stare vie în apa conductelor.

Din această cauză găsesc că studiile de până acuma în vederea găsirii unei ape potabile pentru oraşul Piteşti nu sunt suficiente şi recomand reluarea acestor studii în scopul de a se găsi nu numai o apă clară şi gustoasă dar care să fie şi la adăpostul oricărei infecţii. Recomand pentru aceasta studiul mai de aproape a straturilor profunde dacă nu s-ar găsi o apă bună, ozonificarea apei de suprafaţă fie a râurilor, fie a apei de suprafaţă prevăzute în proiectul d-lui Lindley. În tot cazul va fi bine ca onor Direcţiune să delege un inspector tehnic care să urmeze de aproape aceste lucrări, ţinând la curent despre mersul lor atât onor Direcţiune, cât şi Consiliului Sanitar Superior.

ss Dr. Babeş

Nr. 524

Consiliul luând în desbatere acest referat în ziua de **6 Mai 1908**, după ce discutase şi în două şedinţe anterioare această chestiune, se uneşte cu părerea exprimată de dl V.Babeş.

ss Severineanu, Lăcusteanu, Leonte, Marinescu, T.Ionescu.

p.conformitate ss Diaconu

L.S. p.conformitate
ss indescifrabil

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraşului Piteşti, dosar 25/1942.

1908 octombrie 3, Piteşti. Proces-verbal de predare a terenului de către Primăria Piteşti Direcţiei Genarale Sanitare, în vederea construirii localului spitalului orăşenesc.

Proces-verbal

Astăzi 9 octombrie 1908, subsemnaţii St. Martinescu, delegat din partea Primăriei Piteşti, şi Gh. Balş, şeful Serviciului Tehnic al Direcţiunii Generale Sanitare, din partea acestei Direcţii, şi în conformitate cu votul Consiliului Comunal din Piteşti, din 11 februarie 1908.

Am procedat la predarea din partea Primăriei, primire din partea Direcţiunii Sanitare a locului cedat pentru construcţia spitalului cel nou la colţul străzilor Brătianu şi Cloşeneşti, aşa cum arată planul alăturat...

Scanned by CamScanner

Suprafaţa totală este de 38.743,93 mp.
Încheiat în dublu exemplar.

St. Martinescu

Gh. Balş

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 25/1908.

1910 decembrie 10, Piteşti. Memoriu justificativ privind întocmirea planului de sistematizare a oraşului Piteşti.

Memoriul justificativ al întocmirii planului de sistematizare a oraşului Piteşti.

Introducere. Oraşul Piteşti, aşezat pe malul drept al râului Argeş se întinde între râu şi dealuri, pe trei platouri în amfiteatru, având o poziţie din cele mai pitoreşti.

Din aceste trei platouri, numai cel mijlociu este complet acoperit cu locuinţe.

Platoul superior, deşi are o perspectivă frumoasă şi se pretează bine pentru construcţii, a rămas până astăzi nepopulat, mai ales din cauza lipsei de apă potabilă, greu de transportat la acea înălţime.

Pe planul de jos s-au făcut, de asemenea, puţine construcţii din cauza nivelului ridicat al apei subterane care n-a permis până acum a se construi în acea parte decât locuinţe şi prăvălii mici.

În urma aducerii apei, dispărând dificultatea cea mai importantă, aceea a unei aprovizionări de apă în cantitate suficientă, platoul superior a devenit favorabil pentru a fi locuit.

Prin întinderea sistematică a reţelei de canalizare, şi, în special, când colectorul principal al zonei de jos, proiectat paralel cu calea ferată Piteşti-Curtea de Argeş, va fi executat, nivelul apei din subsolul acestei zone va scădea îndeajuns pentru a permite şi pe acest teren construirea de case de locuit şi prăvălii cu pivniţe.

Aşadar, prin lucrările de apă şi canalizare, întreaga suprafaţă a oraşului va putea fi treptat acoperită cu clădiri în condiţii salubre şi cu confortul cerut de un oraş modern.

În vederea acestei întinderi a oraşului, care graţie situaţiei lui excepţionale, ca staţiune climaterică, şi, împrejurărilor prielnice ce i s-au creat prin lucrările recente de edilitate, se prevede rapidă, se impune, mai mult ca oricând, să se determine de pe acum planul general de construcţie, fixându-se de mai înainte traseurile străzilor viitoare şi sistematizarea ansamblului.

Cu acest mod, fără exproprieri costisitoare şi deseori irealizabile, se face posibilă alcătuirea de străzi bine aliniate şi proiectate în mod estetic, cu pante potrivite, acolo unde terenul este accidentat, şi cu legătură raţională, astfel ca să deservească uşor nevoile normale ale circulaţiei.

Pentru a satisface o necesitate atât de vitală a oraşului şi a înlesni dezvoltarea lui firească, Primăria a hotărât întocmirea unui plan de sistematizare, care să servească ca normă la toate lucrările de edilitate.

Scanned by CamScanner

În cele ce urmează, descriem acest plan şi principiile ce au călăuzit întocmirea lui

Baze de întocmire. La întocmirea planului s-a avut în vedere, în primul rând, situaţia creată de străzile existente, căutându-se ca prin rectificarea lor şi prin completarea cu străzi noi, acolo unde aceasta a fost posibil, să se ajungă la un complex organic, corespunzând la toate nevoile.

Felul străzilor. După rolul fiecărei străzi şi nevoile principale ce e chemată a deservi, s-a avut în vedere a li se da o formă în secţiune şi profil potrivit destinaţiei, astfel s-a proiectat:

1. Formarea de străzi cu trotuare largi plantate cu pomi umbroşi (bulevarde) pentru circulaţia pietonilor şi trăsurilor.
2. Străzi largi cu pante uşoare pentru circulaţia carelor de greutăţi.
3. Străzi de legătură mai strâmte, mai mult pentru accesul şi deservirea locuinţelor.

Prin o asemenea distincţie se regulează circulaţia, astfel ca să se evite împovărarea tuturor străzilor cu transporturi grele şi să se reducă cât mai mult cheltuielile de întreţinere.

După destinaţia străzilor proiectate, s-a determinat în primul rând lărgimea lor, astfel:

a. Pentru circulaţia pietonilor şi trăsurilor, s-au proiectat bulevarde de o lărgime totală de 18 m, având două trotuare a câte 4 m lărgime.

b. Pentru circulaţia carelor grele, străzi cu o lărgime totală de 14 m, cu două trotuare de câte 3 m lărgime.

c. Străzi de legătură de 10 m lărgime, cu două trotuare a câte 2,30 m lărgime.

Pe lângă aceste 3 tipuri de noi străzi, s-au menţinut străzile în fiinţă, de o lărgime totală de 12 m, cu trotuarele de 2,50 m lărgime.

La întocmirea primelor două categorii de străzi, s-a avut în vedere şi eventuala înzestrare a lor cu linii de tramvai, şi anume 2 linii pe străzile din prima categorie şi o linie pe cele din a doua categorie.

Descrierea traseurilor, bulevarde pentru pietoni şi trăsuri. Circulaţia de la gară în oraş şi viceversa, precum şi de la gară la barierele oraşului şi din centrul oraşului la bariere, s-a prevăzut a se face prin bulevardul existent, prelungit până în strada Negru Vodă, ca arteră de penetraţie, şi prin două bulevarde de centură proiectate, unul interior şi altul concentric exterior.

Bulevardul existent, plecând dinspre S.E. al oraşului, îl străbate în cea mai mare a lui lungime, el începe de la bariera Prundu, sub denumirea de Bulevardul Elisabeta Doamna, trece pe lângă gară şi se continuă în linie dreaptă până la grădina publică, de care astăzi este întrerupt. În noul plan s-a prevăzut, totuşi, prelungirea lui prin grădina publică. Dincolo de această grădină, bulevardul ia numele de Bulevardul Ferdinand şi se continuă până în strada Aurora. De aici înainte s-a proiectat prelungirea lui prin strada Ştiubeu rectificată; în această stradă Trivalea forma până acum un şanţ deschis, care se înlocuieşte actualmente printr-un canal sistematic, cu traseul în curbă lină; pe prelungire, bulevardul va urma tocmai acest traseu, până la podişca Balosache.

Formarea cartierelor. În acord cu distincţia străzilor după normele mai sus arătate oraşul va putea fi divizat în mai multe cartiere şi anume:

1. Cartierul comercial,
2. Cartierul de locuinţe,
3. Cartierul de vile,
4. Cartierul industrial.

Scanned by CamScanner

Cartierul comercial este cuprins în partea de Est a oraşului, între calea ferată Piteşti - Curtea de Argeş, de la bariera Podului până în strada Maior Giurăscu şi străzile: Bd. Elisabeta Doamna, Craiovei, Doamna Bălaşa, Str. Griviţa, Brătianu, Sf. Vineri şi Eliade Rădulescu.

Deosebit de aceasta, aparţin acestor cartiere şi terenul oborului, precum şi terenul situat în str. Tudor Vladimirescu, Gării şi Maior Giurăscu.

Cartierul de locuinţe este cuprins între străzile Eliade Rădulescu, Viilor, Sf. Vineri, strada proiectată pe Valea Trivăii (de la podişca Balosache până la calea ferată) linia căii ferate Curtea de Argeş până la bariera Podului.

Cartierul vilelor se întinde de la sud-vestul oraşului, dincolo de linia bulevardului de centură interior şi str. Craiovei, până la poalele platoului Trivalea, cimitirului şi până la Trivalea.

Cartierul industrial se întinde pe partea S-E a oraşului pe terenul învecinat cu calea ferată Craiova-Piteşti şi Piteşti-Bucureşti, şi pe terenul învecinat cu Argeşul.

Promenada. Pe spaţiul cuprins între străzile Şerban Vodă şi Doamna Bălaşa, care în unele locuri are o lărgime de numai 15 m, se află acum prăvălii mici, îndesate şi ruinate, fiind cu totul insalubre.

Date fiind această stare de insalubritate şi faptul că pe această mică porţiune de teren nu este posibil a se construi case cu două faţade şi nici prăvălii potrivit cerinţelor economice şi higienice, s-a hotărât dărâmarea caselor vechi, lăsându-se locul liber.

Pentru a utiliza acest teren în mod practic şi estetic, s-a proiectat facerea unei promenade publice, care, prin plantaţia ei, va contribui la înfrumuseţarea centrului oraşului.

Grădini publice. Grădina publică actuală se va despărţi în două prin prelungirea bulevardului existent. Ca compensaţie pentru porţiunea dezlipită dinspre str. Doamna Bălaşa, s-a proiectat lărgirea grădinei cu circa 50 m înspre bd. Carol, între bd. Elisabeta şi str. Egalităţii. Prin această modificare grădina se va mări mai mult şi va căpăta o formă mai frumoasă.

Parcuri. Prin amenajarea zăvoiului dintre Argeş si calea ferată, în partea N.E. a oraşului, şi prin proiectate străzi şi poteci, acest teren va putea servi ca parc popular, mărindu-i importanţa şi prin înfiinţarea unui stabiliment de băi de râu pe partea superioară canalului abatorului.

În partea de nord a oraşului, între calea ferată şi str. Negru Vodă, s-a proiectat, pe lângă Valea Trivăii, un parc pentru timpul când oraşul va lua o extindere mai mare.

Parcul Trivalea. La elaborarea planului de sistematizare s-a dat o atenţie deosebită Parcului Trivalea, care constituie cel mai important loc de agrement al orăşenilor, având pentru oraş o deosebită însemnătate. În acest sens, la proiectarea noului bulevard s-a urmărit crearea unei legături mai strânse între parc şi oraş.

De asemenea, bulevardul de centură exterior, ce vine de la bariera Podului, are mai cu seamă scopul de a forma o intrare mai măreaţă în parc. El a fost lărgit de la 18 la 32 m şi pe alocuri până la 36 m; la punctul unde capătă această lărgime, el se bifurcă în două ramuri, din care una urmează şoseaua existentă, iar cealaltă ramură urcă coasta, formând un drum umbros până în parc, unde se confundă cu şoseaua.

Prin această dispoziţie, şi făcându-se şi plantaţii pe ambele părţi ale soselei, se formează în interiorul parcului, un circuit frumos pentru trăsuri.

Un alt drum din oraş spre parc s-a proiectat prin vâlceaua Trivalea.

Farmecul acestui parc ar fi, desigur, mai mare dacă prin el ar trece un curs de

Scanned by CamScanner

apă. Din nefericire, pârâul care îl străbate este mai totdeauna sec.

Totuşi, s-ar putea ca, din rezervorul de apă care serveşte pentru alimentarea oraşului, să se tragă o conductă (ceea ce s-ar putea face cu mică cheltuială) până la coasta superioară a Trivăii. Din această conductă, apa ar putea curge în pârâu sub forma unei cascade artificiale, formând eventual un lac în partea de jos.

Crearea unui bazin în acest scop, pe lângă că ar contribui la înfrumuseţarea parcului, ar mai înlesni dezvoltarea vegetaţiilor artificiale şi ar răcori aerul.

Ca parcul să fie mai bine legat cu oraşul, s-a proiectat extinderea lui înspre str. Smeurii.

În această parte a oraşului se vor construi, cu timpul în mod firesc, vile cu grădini mari şi plantaţii, formându-se treptat o tranziţie naturală din oraş înspre parc, la care accesul se va da printr-un cartier din cele mai frumoase, devenind el însuşi o anexă a Trivăii.

Această dispoziţie va mări importanţa Piteştiului ca staţiune climaterică.

Piteşti, 1910 decembrie 10

Inginer H.W.Schmidt.

<Rezoluţie:>
Rezolvat la Consiliul Tehnic Superior
Cu jurnalul nr.16
din 28 ianuarie 1911

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 36/1910.

Scanned by CamScanner

1919 octombrie 23, Piteşti. Publicaţia primăriei cu privire la primirea Regimentului 27, infanterie care s-a distins pe câmpul de luptă.

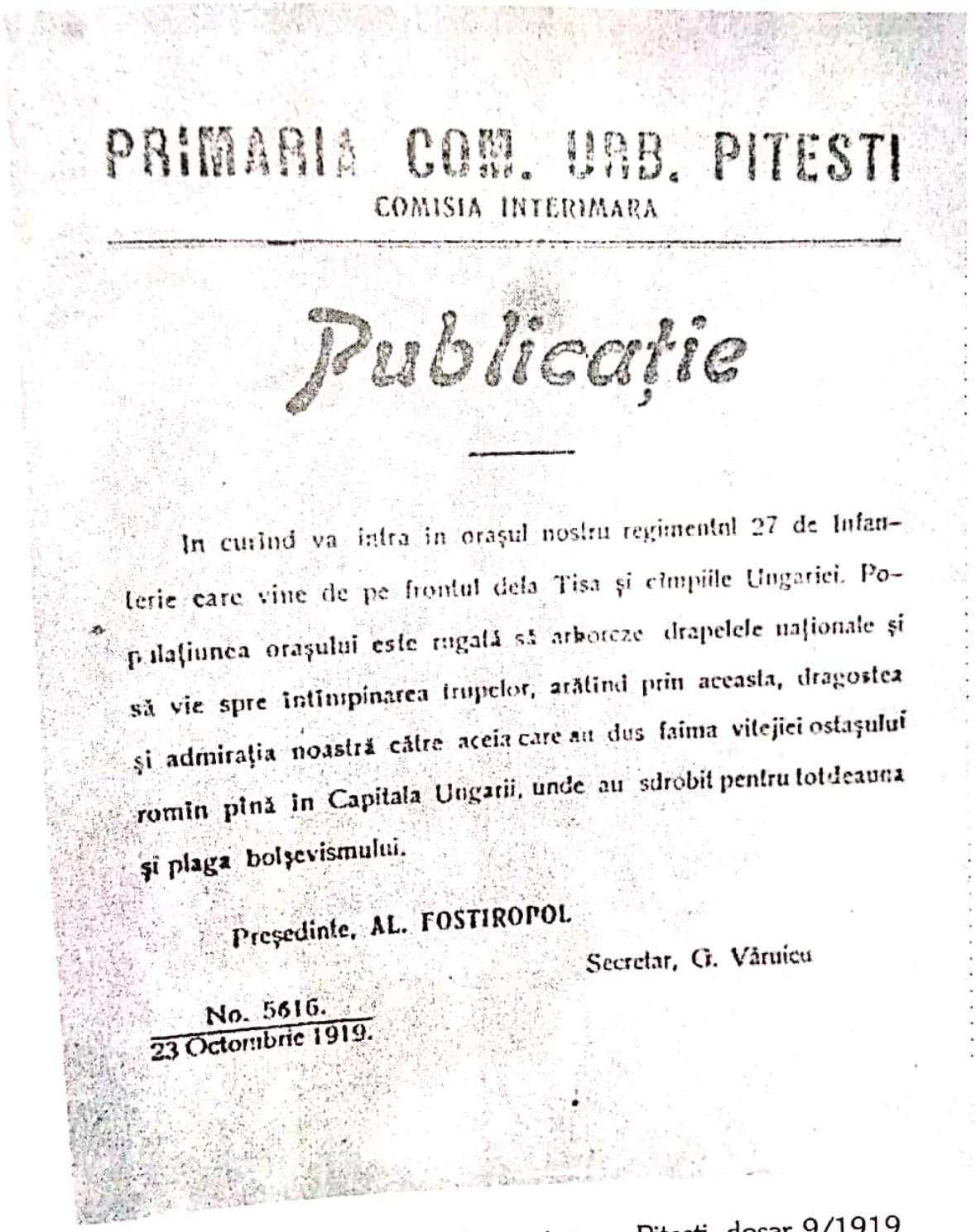

PRIMARIA COM. URB. PITESTI

COMISIA INTERIMARA

Publicaţie

In curînd va intra în oraşul nostru regimentul 27 de Infanterie care vine de pe frontul dela Tisa şi cîmpiile Ungariei. Populaţiunea oraşului este rugată să arboreze drapelele naţionale şi să vie spre întîmpinarea trupelor, arătînd prin aceasta, dragostea şi admiraţia noastră către aceia care au dus faima vitejiei ostaşului romîn pînă în Capitala Ungariî, unde au sdrobit pentru totdeauna şi plaga bolşevismului.

Preşedinte, AL. FOSTIROPOL

Secretar, G. Vâruicu

No. 5616.
23 Octombrie 1919.

Arhivele Statului Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 9/1919.

Scanned by CamScanner

Ordonanță

Având-se în vedere ordonanțele anterioare și deciziunile luate.

Văzând și specula ce se face pe piața orașului.

Noi, Președintele comisiei interimare al comunei urbane Pitești, în puterea legei comunale și a legei de măsuri excepționale, luînd și avizul delegațiunei Ligei contra scumpirei traiului,

Ordonăm:

Cu începere de Luni 23 Februarie 1920, și până la noui dispoziții, prețurile de vânzare, pentru articolele notate mai jos, sunt următoarele:

FABRICATELE DIN CARNE

1. Fabricatele din carne de vacă (mezeluri), cîrnați, etc.	12	lei kgr.
2. " " " " porc	15	" "
3. Slănină afumată	20	" "
4. Untură topită	20	" "
5. Gogoși în ulei, 25 bani bucata.		
6. Brînzoae, plăcintă 50 bani bucata.		
7. Oțet tare de prune, 75 bani litru.		
8. Mături de casă, lei 1 50 bucata.		
9. Mături de nuele, 25 bani bucata.		

Negustorii sunt obligați a avea afișate aceste prețuri în prăvălii.

Domnii ofițeri de poliție, agenții comunali, perceptorul pieței și membrii ligei consumatorilor, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei ordonanțe, dînd judecății pe contravenienți.

Președintele Comisiei Interimare,

I. I. RADULESCU.

Secretar, *M. I. Creangă*

No. 951

1920 Februarie 21

Scanned by CamScanner

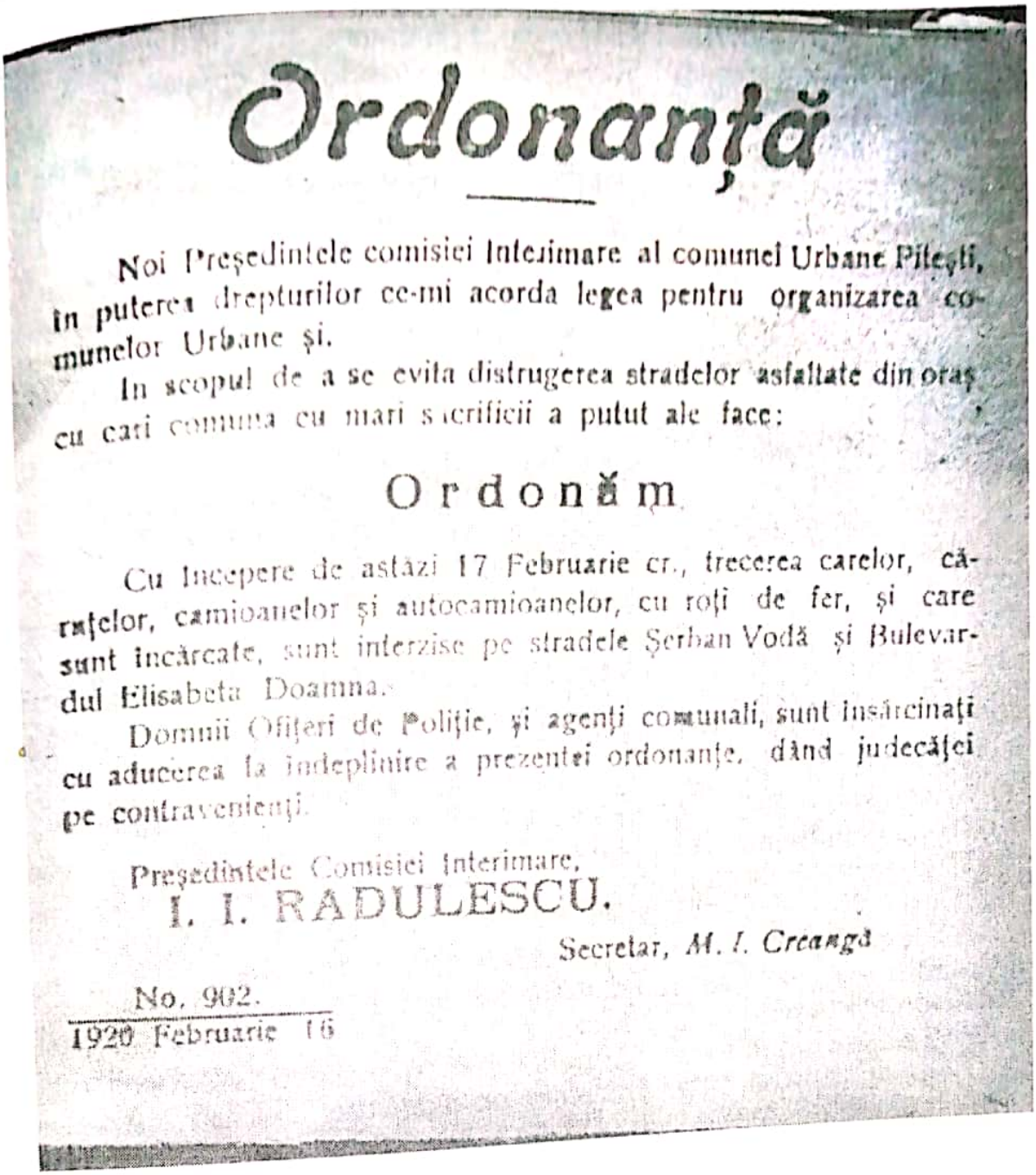

Ordonanță

Noi Președintele comisiei Interimare al comunei Urbane Pitești, în puterea drepturilor ce-mi acorda legea pentru organizarea comunelor Urbane și.

In scopul de a se evita distrugerea stradelor asfaltate din oraș cu cari comuna cu mari sacrificii a putut ale face:

Ordonăm

Cu începere de astăzi 17 Februarie cr., trecerea carelor, căruțelor, camioanelor și autocamioanelor, cu roți de fer, și care sunt încărcate, sunt interzise pe stradele Șerban Vodă și Bulevardul Elisabeta Doamna.

Domnii Ofițeri de Poliție, și agenți comunali, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei ordonanțe, dând judecății pe contravenienți.

Președintele Comisiei Interimare,
I. I. RADULESCU.

Secretar, *M. I. Creangă*

No. 902.
1920 Februarie 16

1921 februarie <Piteşti>. Memoriul Primăriei oraşului Piteşti, înaintat Ministerului de Interne privind pagubele suferite de oraş de pe urma armatelor de ocupaţie.

Primăria Comunei Urbane Piteşti

Memoriu

Asupra pagubelor suferite de Primăria oraşului Piteşti şi serviciile pendinte, pe urma armatelor inamice care au ocupat oraşul.

În ziua de 12 noiembrie 1916, Consiliul comunal al oraşului Piteşti a hotărât, faţă de împrejurări, predarea oraşului Piteşti, spre a nu fi distrus de inamic, pentru care s-a instituit o comisie compusă din membrii acestui consiliu, care au rămas în localitate, şi din mai multe persoane cu vază din toate naţionalităţile: în zilele de 13 şi 14 ale acelei luni, autorităţile au părăsit oraşul, plecând în Moldova.

Scanned by CamScanner

În ziua de 16 noiembrie 1916, orele 9 dimineaţa, trupele duşmane germane, au luat oraşul în primire, care a fost predat de menţionata comisie.

Pagubele suferite de primărie şi serviciile pendinte sunt:

1. În prima zi de ocupare, 16 noiembrie 1916, trupele duşmane au ocupat localul primăriei în întregime, în care s-a instalat Comandatura Germană nr. 272, fără să anunţe şi să permită a se putea căra arhiva, registrele şi birourile. Din această cauză, cea mai mare parte din arhivă a fost distrusă de trupele germane şi pusă pe foc, iar tot mobilierul aflat a fost distrus şi furat, până la plecarea lor din oraş.

Comuna a închiriat, în tot timpul ocupaţiei, un alt local din oraş, pentru primărie, plătind chirie.

2. Şcolile primare nr.1, 2 şi 3 băieţi, nr.1 şi 2 de fete, proprietatea comunei, au fost rechiziţionate de inamic şi ocupate pentru spitalele lor şi cartiruire. La aceste localuri s-a distrus tot mobilierul şcolilor şi s-au adus deteriorări mari imobilelor.

3. Şcoala nr.3 primară de fete, ce comuna avea local închiriat, a fost, de asemenea, ocupat în întregime, pentru diferite birouri duşmane şi a distrus asemenea mobilierul şi a deteriorat imobilul.

4. Din prima zi de ocupaţie au intrat şi luat cu forţa, de la serviciul salubrităţii al oraşului şi secţia de pompieri, următoarele:

a) 25 de cai de la serviciul salubrităţii şi secţia pompieri.
b) Tot furajul ca: 150.000 kg fân şi 45.000 kg ovăz.
c) Una trăsură mare "Victoria", nouă.
d) 20 perechi hamuri noi, neîntrebuinţate.
e) 10 perechi boi şi căruţe.

Secţia de pompieri

a) Au luat şi distrus furtunul de cauciuc, diferite garnituri, unelte, pompe, îmbrăcămintea etc., care serveau comunei la cazul de incendiu.

5. Oborul şi târgul de săptămână

Obor - zidăria gheretelor deteriorată, uşile, ferestrele cu totul lipsă, învelitoarea basculei complet distrusă, împrejmuirea şi porţi distruse, bascula mare deteriorată.

Târg - gheretele de scânduri, stricate şi învelitoarea luată.

6. Cimitirul oraşului

Toată împrejmuirea de circa 1200 m.l., a fost distrusă.

7. Zăvoaiele comunei

Au fost mare parte din ele tăiate de trupele duşmane, aducând mari pagube.

8. Parcul Trivalea

Parte a fost devastată, aducând stricăciuni pavilionului-bufet şi au distrus o parte din pădurea care îl înconjoară.

9. Serviciul tehnic comunal

Au distrus în primul rând planul oraşului, şi au luat toate instrumentele şi planşele de măsurătoare.

10. Magazia de scule şi materiale a Serviciului tehnic al comunei

Au ocupat-o şi au luat steagurile tricolore ale comunei, pe care le-au distrus, cum şi sculele care serveau la servicii de alimentare, canalizare etc. Lemnăria care servea pentru diferite tribune la serbări naţionale.

Au ridicat: târnacoape, roabe, lopeţi, sape, casmale, topoare, lanterne, lămpi, lanţuri, frânghii şi încălţăminte specială pentru vizitarea canalelor.

11. Atelierul Serviciului apelor

Aici trupele germane au instalat ateliere de fierărie şi potcovărie, precum şi garaj pentru automobile. S-au servit de uneltele şi materialele comunei, pe care le-

Scanned by CamScanner

au luat cu totul la plecare.

12. Uzina de pompare apei

Aici au intrat militari care au luat conducerea, şi din cauza lor au deteriorat şi distrus cele două motoare Diesel, pe care comuna le avea în bună stare de funcţionare.

Asemenea, au adus stricăciuni şi chiar au ridicat pompele fântânelor comunale, care erau instalate pe străzi.

13. Străzile oraşului

Din cauza marilor greutăţi ce erau în autocamioane şi care traversau străzile oraşului după bunul lor plac, îndeosebi străzile asfaltate au fost cu totul deteriorate şi lăsate cu totul impracticabile.

14. Abatorul comunei

Deşi construcţie nouă şi înzestrată cu aparate moderne de tăiere, a fost ocupată milităreşte, servindu-se de el pentru tăierea vitelor pentrù trupe, şi au distrus macaralele, lanţuri şi aparatele de tăiat.

Asemenea, au luat uşile şi ferestrele, lăsând comunei pustiu.

15. Judecătoria ocolului urban Piteşti

A fost ocupată instalând un birou de oficiu poştal al inamicului, iar la plecare au distrus tot mobilierul şi au deteriorat zidăria, după bunul plac.

16. Sera de flori a comunei

Asemenea, a fost ocupată, şi au distrus aparatele de instalaţie.

17. Au ridicat stocul de făină pe care comuna o avea disponibilă, pentru trupele duşmane. Băile comunale au fost ocupate, distrugându-se o parte din maşini şi au ridicat tot mobilierul.

18. Hala de alimente din piaţă şi piaţa oraşului

Au luat din subsolul halei aparatele de nichel, alamă şi maşinile ce serveau la frigorifere, şi fabrica de gheaţă, iar clădirii i-au adus stricăciuni. Gheretele din piaţă parte din ele au fost distruse şi ridicate după bunul lor plac.

Totalul pagubelor suferite de primărie şi pentru care am intentat acţiune la Tribunalul Argeş, la comisia de despăgubire a fost de lei 2.290.553, bani 45.

La proces, comuna a delegat, în urma hotărârii luate de onor Tribunal, pe d-nii ingineri Florian şi I.Bunescu din oraş, care au mers la faţa locului şi au făcut expertize care s-au depus la onor Tribunal Argeş, pentru judecare.

Dosarul cu expertizele făcute şi lucrările pentru aceste despăgubiri, care au servit ca bază la judecarea procesului de despăgubiri, s-a înaintat de către Tribunalul Argeş cu adresa nr.6 din 31 ianuarie 1921, la Ministerul de Finanţe, Serviciul despăgubirilor de război.

Alăturăm însă copie după hotarârile Comisiei de despăgubire ale Tribunalului Argeş, nr.256 din 29 septembrie 1920, şi nr.289 din 31 decembrie 1920, prin care ni s-au acordat:

1. Lei ..... 8 94.198, despăgubiri valoare;
2. " ..... 1.0 26.902, refacere, şi
3. " ..... 97.651 b. 75, despăgubiri valoare

Total lei 2.018.751: 75

Preşedinte, ss indescifrabil

Secretar, Gh.Georgescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 22/1918.

Scanned by CamScanner

1929 <septembrie 6, Piteşti>. Tabel cuprinzând titlurile ziarelor şi revistelor care apăreau în Piteşti.

Tablou
de ziarele, revistele şi publicaţiile ce apar în acest oraş

Nr. crt.	Numele sau denumirea ziarului	Ziar sau revistă	De când apare	Nuanţa politică	Numele şi prenumele proprietarului sau directorului
1	"Tribuna Comerţului"	"	anul III-lea	Independent	Vasile Purcăreanu
2	"Glasul Argeşului"	"	anul IV-lea	"	I. Constantinescu
3	"Buletinul Camerei de Comerţ"	"	anul 36-lea	Economic	Camera de Comerţ şi Industrie
4	"Presa"	"	anul 29-lea	Independent	Rom. Ionescu
5	"Viitorul Argeşului"	"	anul 8-lea	Politic	Apare sub conducerea unui Comitet - Clubul Liberal
6	"Secera Argeşului"	"	anul 8-lea	"	Apare sub conducerea unui Comitet - Clubul Naţional-Ţărănesc
7	"Solidaritatea"	Revistă	februarie 1928	Culturală	Comitet conducere Gh.Popescu, D.Udrescu
8	"Kalende"	"	noiembrie 1928	Literară	Comitete de conducere Tudor Şoimaru, Şerban Cioculescu

Se certifică de noi prezentul tablou

p. Prefect, St. Antoniu

Arh. St. Argeş, fond Prefectura jud. Argeş, dosar 26/1929.

Scanned by CamScanner

No. 1. 18 Septembrie 1921.

BULETINUL COMUNAL
AL URBEI PITEŞTI
ORGANUL INTERESELOR GENERALE COMUNALE

APARE LUNAR. UN NUMĂR 50 BANI.

Precuvântare

In ziua de 20 Iunie trecut, 10 zile după primirea administraţiei comunale, la consfătuirea care a avut loc la primărie cu o parte din fruntaşii acestui oraş, am avut prilejul a schiţa în trăsături generale programul nostru de lucru şi în acelaş timp am cerut avizul în unele chestiuni de măsură. In acelaş timp am luat măsuri pentru o mai regulată funcţionare a uzinei de apă şi s'a pus puţină regulă în serviciul de curăţirea stradelor şi ridicarea gunoaelor din curţile particulare. S'a făcut un început de organizare al serviciului de economat, incendiu şi higienă pu-

1930 aprilie 5, Piteşti. Componenţa Consiliului oraşului Piteşti.

DOMNULE PRIMAR,

Ca urmare adresei noastre NO.7085 din 3 Aprilie 1930, avem onoare să comunicăm mai jos, pe listă numele d-lor consilieri aleşi şi de drept din Consiliul comunei urbane Piteşti.

Lista Partidului Naţ. Ţărănesc

Membrii aleşi

1. Rătescu I.Constantin
2. Petre Petrescu
3. Iliescu-Breaza V.
4. D-ra Lambru Eliza
5. Georgescu D-tru
6. Gubavu Gh.
7. Dumitrescu Traian
8. Aslan Alexandru
9. Minculescu Nicolae
10. Susu Năstase
11. Mircea Nicolae
12. Popescu Nicolae
13. Pr. Postelnicescu
14. Nicolescu D-tru

Lista Partidului Naţional Liberal

Membrii aleşi

1. Ion I.Purcăreanu
2. Marin V.Popescu
3. Alex. Steriade
4. Ion Naumescu
5. Nicolae Bobancu
6. Spiridon Emanoil
7. General Toma Lişcu
8. Dr. Nic. Dimitriu
9. Ioana Dinescu
10. Ştefan Minoescu
11. Constantin Dan
12. Ion Popescu-Berbec
13. Alex. Batist
14. Ioan Vasiliu

Scanned by CamScanner

15. Călugărescu Ion

Supleanţi
16. Iosifescu Matei
17. Ţuluca Ion
18. Ivan Constantin
19. Moisescu Ştefan
20. Oancea Ioan
21. Mihăilescu Nicolae
22. Dimitriu Ionel
23. Priboianu Constantin
24. Dumitru G.A.
25. Constanescu Ştefan
26. Cernea Constantin
27. Dimitriu Năstase
28. Braia Pavel
29. Constantinescu I.
30. Muşetescu Iosif
31. Constantinescu Nicolae
32. Eremia Dumitru

15. Gh. Petrescu
16. Col. Const. Calotescu
17. D-tru Vespescu

Supleanţi
18. G.G.Lăzărescu
19. Ştefan Voiculescu
20. Ştefan Tatomirescu
21. G.Georgescu
22. Iorgu Zănescu
23. Nicolae Păunescu
24. D.Minescu
25. Godwald Nicht.
26. Constantin Arcan
27. Ioan N.S.Nicolescu
28. Gh.Marinescu
29. Ioan Scărlătescu
30. Gheorghe Paraschivescu
31. Petre Rădulescu
32. N.Ioanicescu.

Membrii de drept

1. Marin Marinescu Stoiceni, Revizor şcolar
2. Ion Garofoiu, Director Şcoala Normală
3. Pr. Ion Panţurescu
4. Honoriu Bănescu, Directorul Camerei Industrie şi Comerţ
5. Col. Mihail Călinescu, Preşedintele Camerei Agricole
6. C.Mihăescu Comersant.

Prefect,

Şeful serviciului,

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 23/1930-1931.

Scanned by CamScanner

Primăria Comunei Urbane Pitești

Serviciul Administrativ

ORDONANȚA

Având în vedere decizia No. 4460 din 17 Aprilie 1931 a delegațiunei consiliului comunal;
Având în vedere dispozițiunile legei pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, publicată în Monitorul Oficial No. 59 din 17 Iunie 1923 și legea administrativă;
Noi, primarul comunei urbane Pitești, în baza art. 100 din legea pentru organizarea administrației locale.

ORDONAM:

Cu începere dela 20 Aprilie până la 20 Mai 1931 prețurile, în oraș, vor fi următoarele:

HOTELURI:

a) La hotelurile: Splendid, Metropol, Dacia și Oancea:

Camera cu un pat	lei 80
Camera cu două paturi	„ 120
La hotel Splendid, salonul (camera No. 11)	„ 140

b) La hotelurile: Comercial, Unirea, Regina, Astoria, partea de sus, Stăncescu și Bristol:

Camera cu un pat	lei 50
Camera cu două paturi	„ 70

c) La hotelurile: Ardeal, La Greci, Bucureșteanu, și Marinescu:

Camera cu un pat	lei 30
Camera cu două paturi	„ 50

Plus lumina, taxa comunală și plata lemnelor.

TRANSPORTURI:

a) Pentru transportul dela gară în oraș a unui vagon complect (10.000) kgr. cu lemne sau orice marfă:	lei 600
b) Pe tonă	„ 60
c) O tonă din interiorul orașului	„ 40

LAPTE:

a) Lapte dulce de vacă, la femei și producători	lei 6 litrul
b) Lapte bătut la femei și producători	„ 4 „
c) Lapte dulce de vacă la laptării	„ 8 „
d) Iaurt, kilogramul	„ 20
Iaurt, castronul mare	„ 6
Iaurt, castronul mic	„ 4
e) Mălaiul kilogramul	„ 3,50

COVRIGI:

a) Covrigul de 100 grame cu susai se va vinde cu 1 leu bucata.
b) Covrigii de 200 grame cu susal se va vinde cu 2 lei bucata.
c) Covrigii mijlocii (bilici) se va vinde cu lei 30 suta de bucăți (2 kgr. 700 grame, socotit suta de covrigi).
d) Covrigii mărunți se va vinde cu lei 15 suta de bucăți (1 kgr. 350 grame socotit suta de de covrigi).

Domnii comersanți din oraș, sunt obligați a respecta aceste prețuri și a le avea afișate în mod vizibil.

Domnii patroni de hoteluri, vor afișa tarife de prețuri la camere, conform prezentei ordonanțe.

Contravenienții la aceste prețuri, vor fi dați judecății, conform legei pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, publicată în Monitorul Oficial No. 59 din 17 Iunie 1923.

Primar, CONST. RĂTESCU

Secretar general, G. M. GEORGESCU

Scanned by CamScanner

Primăria Comunei Urbane Pitești

Serviciul Administrativ

ORDONANȚA

Noi Primarul comunei urbane Pitești.

Având în vedere deciziile delegațiunei consiliului comunal cu Nr. 4967/930 și Nr. 5204/931, cum și art. 160 din legea pentru organizarea administrației locale.

ORDONAM:

1. Este oprit a se intra pe aleele din parcul Trivalea, cât și în grădina publică și în grădina din curtea localului primăriei a ori cărui fel de vehicule cu tracțiune animală sau mecanică, sau cu caii și călare.

Cei care vin cu bicicletele, prin aiee le va ține de ghidoane pe jos.

2. Este interzis a se introduce câini liberi, care strică plantațiile.

3. Părinții sunt rugați a supraveghea pe copii, a nu strica florile și plantațiunile din parcul Trivalea, grădina publică și grădina din curtea localului primăriei.

4. Este interzis a se rupe florile și a degrada prin orice mijloace plantațiunile din parcul Trivalea, grădina publică și grădina din curtea localului primăriei.

5. Se interzice ca în zilele când cântă muzica la grădina publică și nu este serbare, a se vinde confeti sau pocnituri, în grădină sau afară de grădină, sau a se arunca confeti sau pocnituri în grădină și.

6. Se interzice deasemenea în serile de grădină, a mai sta în jurul grădinei, la intrări la porți sau pe Bulevard, femeile care vinde flori, bragagii, covrigari etc, care dau un aspect urât.

Contravenienții la această ordonanță vor fi dați judecății, și se vor amenda plus că vor plăti despăgubiri, pentru pagubele și stricăciunile făcute.

Toți domnii ofițeri de poliție și agenții comunali, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei ordonanțe, dând judecății pe contravenienții.

Dată în Cabinetul nostru astă-zi 18 Mai 1931.

Primar, CONST. RĂTESCU

Secretar General G. M. GEORGESCU

Nr. 5204
1931 Mai 18

Scanned by CamScanner

1934 iulie 16, Piteşti. Jurnal prin care Primăria Piteşti conferă titlul de cetăţean de onoare al oraşului donatorului Ion Stănescu

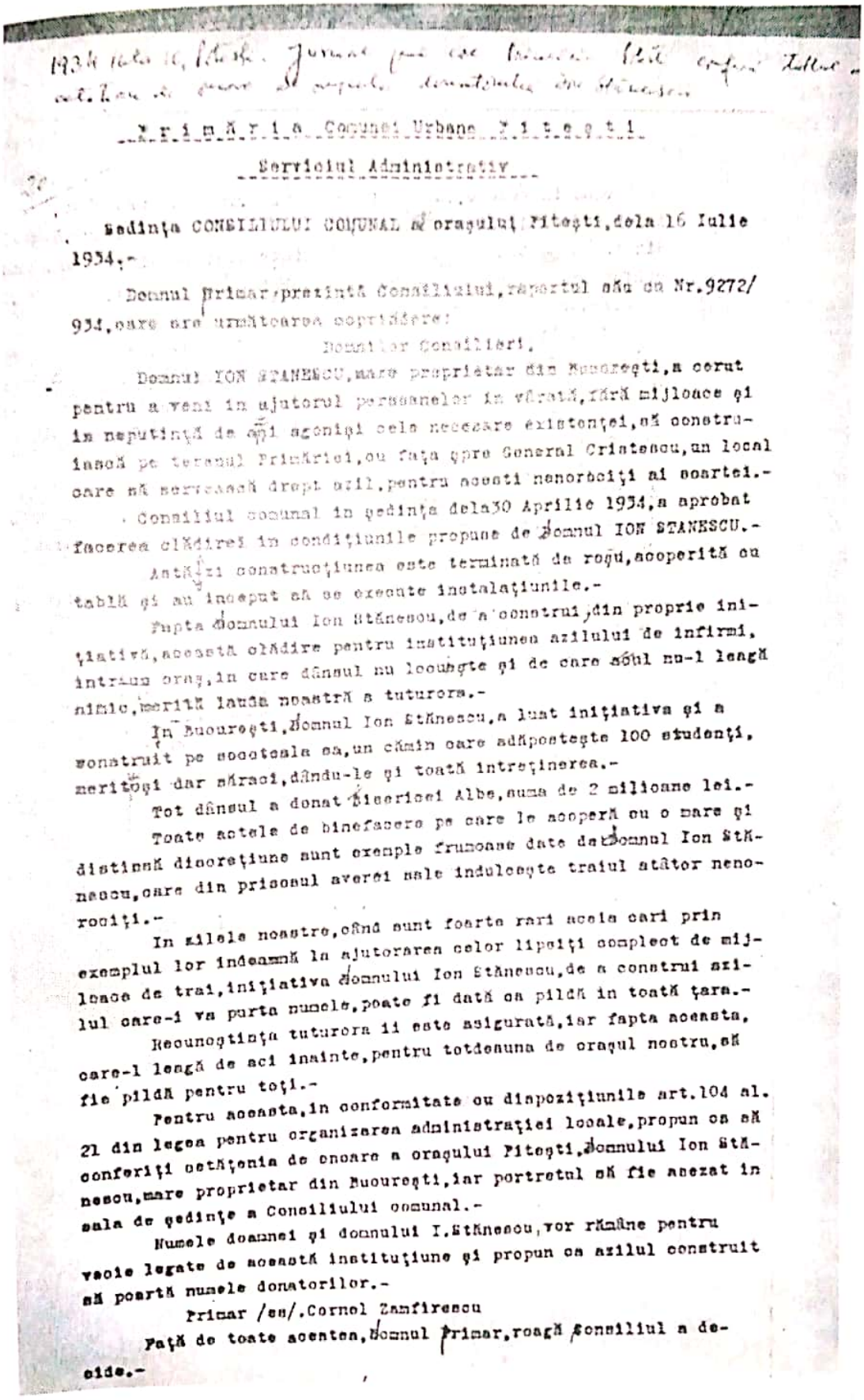

1934 iulie 16, Piteşti. Jurnal prin care Primăria Piteşti conferă titlul de cetăţean de onoare al oraşului donatorului Ion Stănescu

P r i m ă r i a Comunei Urbane P i t e ş t i

Serviciul Administrativ

Şedinţa CONSILIULUI COMUNAL al oraşului Piteşti,dela 16 Iulie 1934.-

Domnul Primar,prezintă Consiliului,raportul său cu Nr.9272/934,care are următoarea cuprindere:

Domnilor Consilieri,

Domnul ION STANESCU,mare proprietar din Bucureşti,a cerut pentru a veni in ajutorul persoanelor in vîrstă,fără mijloace şi in neputinţă de a-şi agonisi cele necesare existenţei,să construiască pe terenul Primăriei,cu faţa spre General Cristescu,un local care să servească drept azil,pentru acesti nenorociţi ai soartei.-

Consiliul comunal in şedinţa dela30 Aprilie 1934,a aprobat facerea clădirei in condiţiunile propuse de Domnul ION STANESCU.-

Astăzi construcţiunea este terminată de roşu,acoperită cu tablă şi au inceput să se execute instalaţiunile.-

Fapta domnului Ion Stănescu,de a construi,din proprie iniţiativă,această clădire pentru instituţiunea azilului de infirmi, intr-un oraş,in care dănsul nu locuieşte şi de care nici nu-l leagă nimic,merită lauda noastră a tuturora.-

In Bucureşti,Domnul Ion Stănescu,a luat iniţiativa şi a construit pe socoteala sa,un cămin care adăposteşte 100 studenţi, meritoşi dar săraci,dându-le şi toată intreţinerea.-

Tot dănsul a donat Bisericei Albe,suma de 2 milioane lei.-

Toate actele de binefacere pe care le acoperă cu o mare şi distinsă discreţiune sunt exemple frumoase date de Domnul Ion Stănescu,care din prisosul averei sale induleceşte traiul atâtor nenorociţi.-

In zilele noastre,când sunt foarte rari acei cari prin exemplul lor indeamnă la ajutorarea celor lipsiţi complect de mijloace de trai,iniţiativa Domnului Ion Stănescu,de a construi azilul care-i va purta numele,poate fi dată ca pildă in toată ţara.-

Recunoştinţa tuturora îi este asigurată,iar fapta aceasta, care-l leagă de aci inainte,pentru totdeauna de oraşul nostru,să fie pildă pentru toţi.-

Pentru aceasta,in conformitate cu dispoziţiunile art.104 al. 21 din legea pentru organizarea administraţiei locale,propun ca să conferiţi cetăţenia de onoare a oraşului Piteşti,Domnului Ion Stănescu,mare proprietar din Bucureşti,iar portretul să fie aşezat in sala de şedinţe a Consiliului comunal.-

Numele doamnei şi domnului I.Stănescu,vor rămâne pentru veci legate de această instituţiune şi propun ca azilul construit să poarte numele donatorilor.-

Primar /ss/.Cornel Zamfirescu

Faţă de toate acestea,Domnul Primar,roagă Consiliul a decide.-

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 25/1934.

Scanned by CamScanner

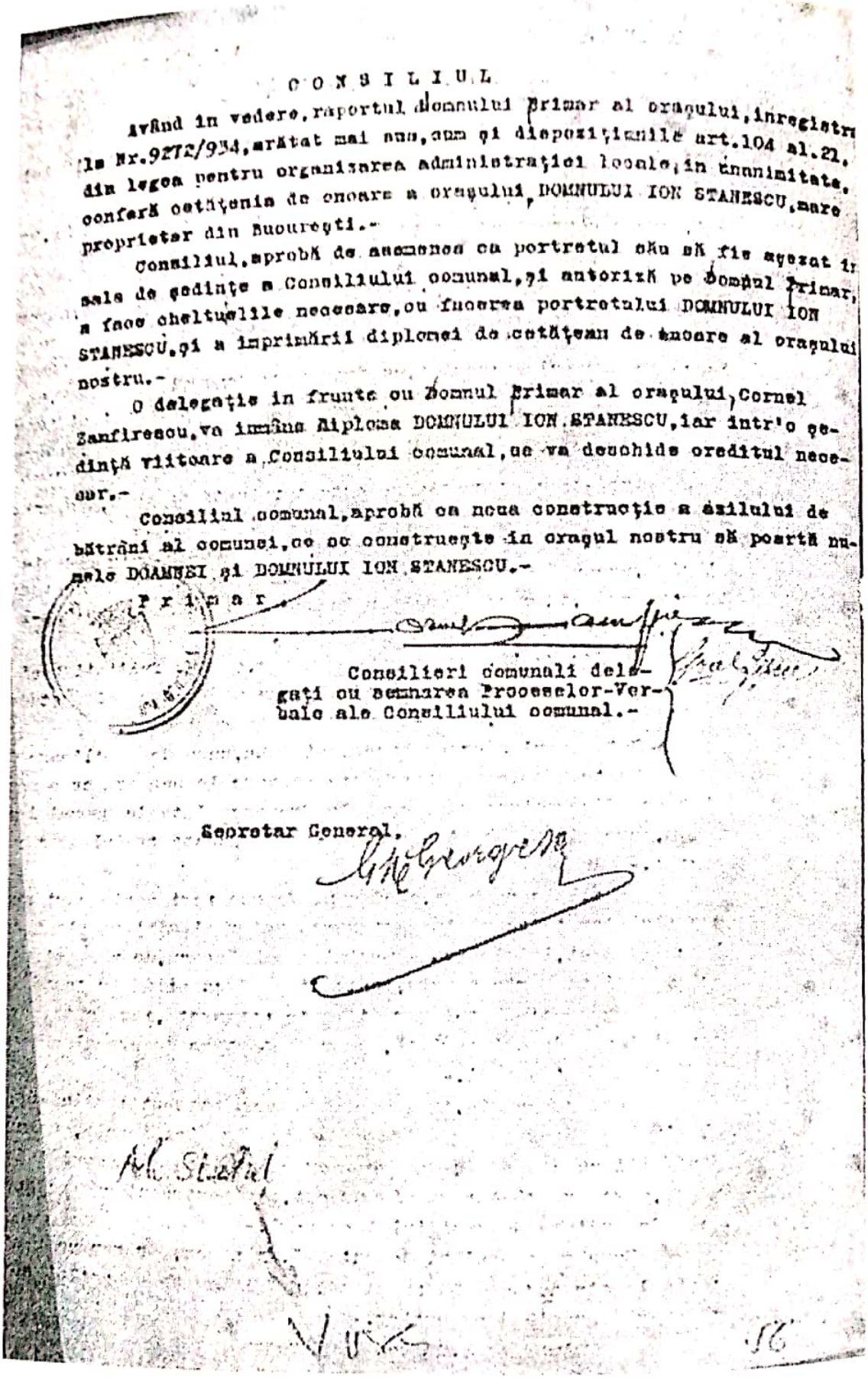

C O N S I L I U L

Având în vedere, raportul domnului Primar al oraşului, înregistrat la Nr.9272/934, arătat mai sus, cum şi dispoziţiunile art.104 al.21. din legea pentru organizarea administraţiei locale, în unanimitate, conferă cetăţenia de onoare a oraşului, DOMNULUI ION STANESCU, mare proprietar din Bucureşti.-

Consiliul, aprobă de asemenea ca portretul său să fie aşezat în sala de şedinţe a Consiliului comunal, şi autorizează pe Domnul Primar, a face cheltuelile necesare, cu facerea portretului DOMNULUI ION STANESCU, şi a imprimării diplomei de cetăţean de onoare al oraşului nostru.-

O delegaţie în frunte cu Domnul Primar al oraşului, Cornel Zanfirescu, va înmâna Diploma DOMNULUI ION STANESCU, iar într'o şedinţă viitoare a Consiliului comunal, ce va deschide creditul necesar.-

Consiliul comunal, aprobă ca noua construcţie a azilului de bătrâni al comunei, ce se construeşte în oraşul nostru să poarte numele DOAMNEI şi DOMNULUI ION STANESCU.-

P r i m a r

Consilieri comunali delegaţi cu semnarea Procesele-Verbale ale Consiliului comunal.-

Secretar General.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Pitesti, dosar 25/1934.

Scanned by CamScanner

1934 octombrie 2, Piteşti. Proces-verbal de recepţie a construcţiei azilului de bătrâni şi inventarul donaţiei.

Proces-verbal de recepţie
Astăzi 2 octombrie 1934

NOI, Th.Neicu - C.Bobocescu - I.Popescu Berbec, consilieri comunali, membrii comisiei de recepţie ai Primăriei Piteşti, împreună cu dl arhitect şef al comunei Piteşti, pe baza ordinului verbal al d-lui primar al oraşului, am făcut recepţia la lucrările de construcţie a unui azil de bătrâni în Piteşti - piaţa nouă - donaţia d-lui I.Stănescu din Bucureşti - Hotel Splendid, construcţie cuprinzând o suprafaţă de 159 mp, având subsol, parter şi etaj, astfel formând 24 camere, plus câte un coridor la subsol, parter şi etaj, precum şi scări şi dependinţe necesare/closete etc., împărţite după planul aflat la dosarul Primăriei, având fiecare şi suprafeţele indicate în acelaşi plan, pe care le-am găsit în condiţiuni suficiente, deci se consideră recepţionate definitiv.

Pentru care am dresat prezentul proces verbal.

Şeful serviciului arhitecturii
Arhitect comunal /ss/ Eug. Ivanov

Membrii comisiei de recepţie
/ss/I.Popescu Berbec
/ss/C.Bobocescu
/ss/Th.Neicu

Pt.conformitate
Şeful serviciului arhitecturii
Arhitect comunal
L.S. /ss/indescifrabil

Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 25/1934

Scanned by CamScanner

INVENTARUL DONAŢIUNEI

1. Imobilul din Piteşti, parter şi etaj clădit pentru Azilul de Bătrâni după devize	Lei	630.000
2. Instalaţia de apă şi canal cu chiuvetele de fontă şi closete	Lei	111.536
3. Instalaţia electrică	Lei	22.000
4. Vesela şi obiectele de bucătărie	Lei	14.713
5. Maşina de bucătărie	Lei	6.100
6. Cazan de rufe lucrat în aramă	Lei	1.665
7. Douăzeci şi opt de scaune	Lei	3.080
8. Şaizeci şi şase feţe de pernă	Lei	2.970
9. Una sută cincisprezece cearceafuri pentru pat şi pentru pături	Lei	13.455
10. Douăzeci şi cinci saltele de paie	Lei	3.875
11. Douăzéci şi şi cinci perne de Seegras	Lei	1.875
12. Patruzeci şi opt prosoape	Lei	864
13. Douăzeci şi cinci pături de lână	Lei	4.750
14. Douăzeci şi cinci paturi de fier cu somiere de sârmă	Lei	34.750
15. Cincisprezece noptiere de fier	Lei	4.500
16. Nouă perechi perdele de in	Lei	1.800
17. Un contor electric	Lei	4.354
18. Treizeci şi şase lămpi electrice plafoniere	Lei	1.620
19. Două băi fontă emailată şi două sobe cazane pentru încălzit apa	Lei	10.300
20. Mese de bucătărie şi bufete	Lei	9.200
21. Unsprezece sobe teracotă	Lei	31.900
	Total general	918.057

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 25/1934.

Scanned by CamScanner

Primăria comunei urbane Pitești
Serviciul Administrativ

Ordonanță

Având în vedere decizia cu Nr. 4636 din 30 Aprilie 1936, a delegației Consiliului Comunal.
Având în vedere dispozițiunile legei pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite publicată în Monitorul Oficial Nr. 59 din 17 Iunie 1923, și legea administrativă.

Noi, Romulus Teodorescu, primarul Comunei Urbane Pitești, în baza art. 61 litera g. din legea administrativă publicată în Monitorul Oficial Nr. 73 din 27 Martie 1936.

Cu începere dela 6 Mai 1936 și până la 6 Iunie 1936, și după acest termen, până la noi dispoziții prețurile maximale în oraș, vor fi următoarele.

H O T E L U R I

a). La hotelurile: Splendid, Metropol, Oancea, Dacia și Astoria.
Camera cu un pat . . . . Lei 70.–
Camera cu două paturi . . . Lei 100.–

b). La hotelurile: Comercial, Unirea, Regina, Bristol și Central:
Camera cu un pat . . . . Lei 30.–
Camera cu două paturi . . . Lei 60.–

c) La hotelurile: Ardeal, Bucureșteanu, Marinescu și Mielul Alb:
Camera cu un pat . . . . Lei 20.–
Camera cu două paturi . . . Lei 30.–
Plus lumina și plata oamenilor.

T R A N S P O R T U R I

a). Pentru transportul dela gară în oraș, a unui vagon lemne sau orice marfă 10.000 Kgr. Lei 400.–
b). Pe tonă . . . . Lei 40.–
c). Pe tonă în interiorul orașului . . Lei 20.–

L A L A P T E

a). Lapte dulce de vacă la femei și producători Lei 5 litru
b). Lapte bătut la femei și producători . Lei 4 litru
c). Lapte dulce de vacă la lăptării . . Lei 6 litru
d). Iaurt de oae Kilogramul . . . Lei 16.–
e). Iaurt de vacă Kilogramul . . . Lei 10.–
f). Iaurt de oae castronul de 1 : 4 Kgr. . Lei 4.–
g) Smântână Kilogramul . . . . Lei 18.–
h). Mălaiul Kilogramul . . . . Lei 3.–

Domnii comercianți din oraș, sunt obligați a respecta aceste prețuri și a le avea afișate în mod vizibil.

Domnii patroni de hoteluri vor afișa tarifal de prețuri la camere, conform prezentei ordonanțe.

Contravenienții la aceste prețuri vor fi dați judecății conform legei pentru înfrânarea speculei ilicite publicată în Monitorul Oficial Nr. 59 din 17 Iunie 1923.

Dată în cabinetul nostru, astăzi 6 Mai 1936.

Primar, ROMULUS TEODORESCU

Secretar, G. M. GEORGESCU

Nr. 4636
1936, Mai 6

Scanned by CamScanner

1936 iunie 26, Piteşti. Scrisoarea generalului Ioan Antonescu, comandantul diviziei a III-a, adresată Primăriei Piteşti, referitor la construirea unui stadion şi amenajarea lacului pentru canotaj şi patinaj în zăvoi.

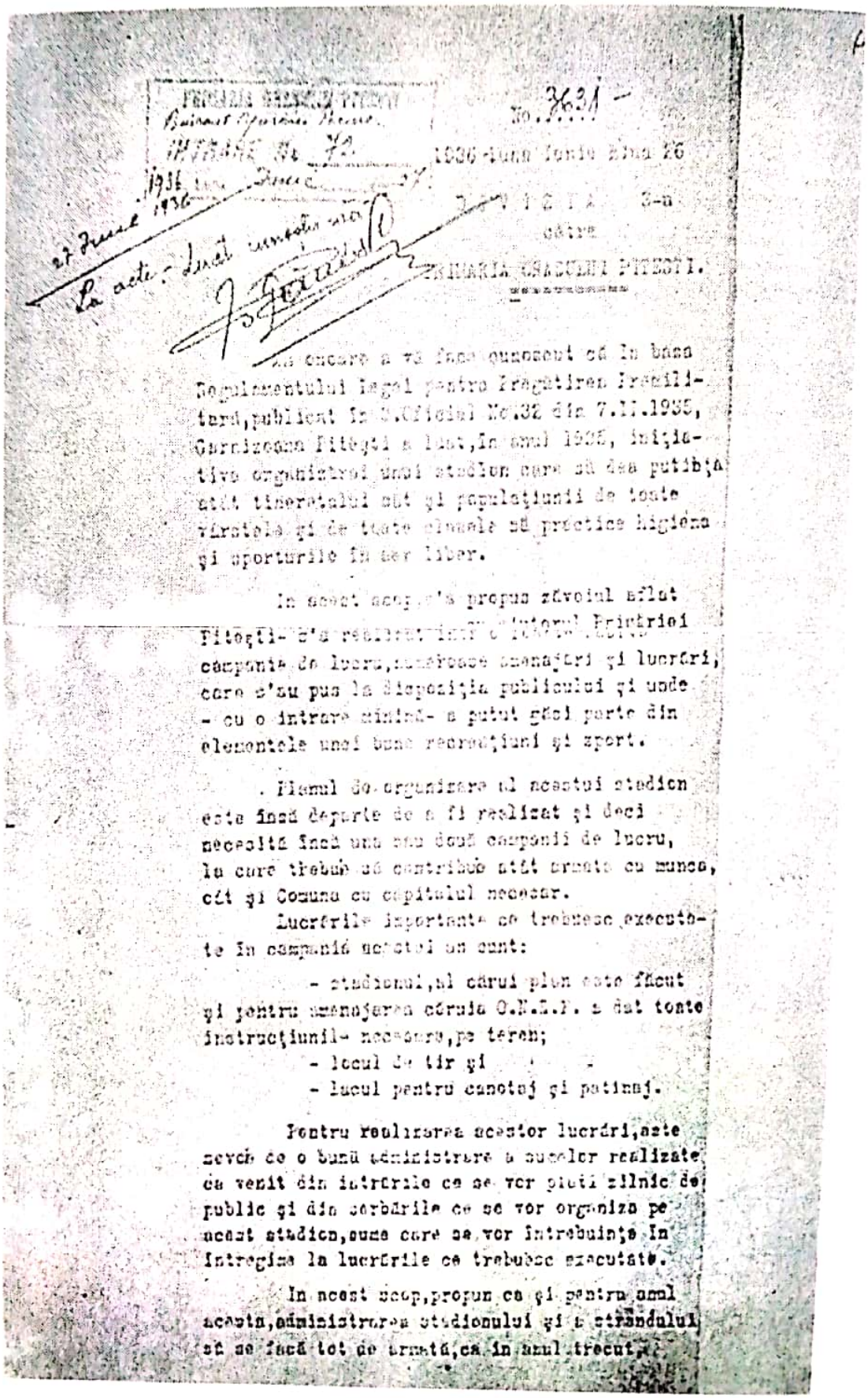

PRIMARIA ORASULUI PITESTI
Buiraul Oficial Mare
INTRARE No. 72
1936 iunie 27
27 Iunie 1936
La acte - luat cunoştinţă

No. 3631 -

1936 iunie Ziua 26

DIVIZIA 3-a

către

PRIMARIA ORASULUI PITESTI.

Am onoare a vă face cunoscut că în baza Regulamentului Legei pentru Pregătirea Premilitară, publicat în B.Oficial No.32 din 7.II.1935, Garnizoana Piteşti a luat, în anul 1935, iniţiativa organizărei unui stadion care să dea putinţa atât tineretului cât şi populaţiunii de toate vârstele şi de toate clasele să practice higiena şi sporturile în aer liber.

In acest scop, s'a propus zăvoiul aflat [illegible] Primăriei Piteşti- s'a realizat într'o [illegible] campanie de lucru, numeroase amenajări şi lucrări, care s'au pus la dispoziţia publicului şi unde - cu o intrare minimă- a putut găsi parte din elementele unei bune recreaţiuni şi sport.

Planul de organizare al acestui stadion este însă departe de a fi realizat şi deci necesită încă una sau două campanii de lucru, la care trebue să contribue atât armata cu munca, cât şi Comuna cu capitalul necesar.

Lucrările importante ce trebuesc executate în campania acestei an sunt:

- stadionul, al cărui plan este făcut şi pentru amenajarea căruia O.N.E.F. a dat toate instrucţiunile necesare, pe teren;
- locul de tir şi
- lacul pentru canotaj şi patinaj.

Pentru realizarea acestor lucrări, este nevoie de o bună administrare a sumelor realizate ca venit din intrările ce se vor plăti zilnic de public şi din serbările ce se vor organiza pe acest stadion, sume care se vor întrebuinţa în întregime la lucrările ce trebuesc executate.

In acest scop, propun ca şi pentru anul acesta, administrarea stadionului şi a strandului să se facă tot de armată, ca în anul trecut,

Scanned by CamScanner

pentru a se putea continua cu profit la realizarea planului propus, utilizând atât capitalul recuperat dela strand şi uzbări pe timpul sezonului, cât şi sumele prevăzute de Comună în buget, punând la dispoziţie sana de lucru necesară şi conducerea lucrărilor.

In ceiace priveşte executarea technică a lucrărilor la stadion, Primăria este rugată a se pune la dispoziţie personalul technic necesar, care lipseşte armatei.

După terminarea lucrărilor, Garnizoana - mulţumită că şi-a făcut datoria către populaţie şi tineretul premilitar- le va preda Comunei, fără a revendica vre'un merit şi fără a avea vre'o pretenţiune la conducere şi la venituri.-

COMANDANTUL DIVIZIEI 3-a
GENERAL I.Antonescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraşului Piteşti, dosar 100/1936

Scanned by CamScanner

1936 ianuarie, Piteşti. Adresa Asociaţiei Române pentru programul asociaţiei - filiala Argeş, prin care comunică primarului că s-a hotărât cumpărarea celui de al doilea avion pentru judeţul Argeş şi oraşul Piteşti.

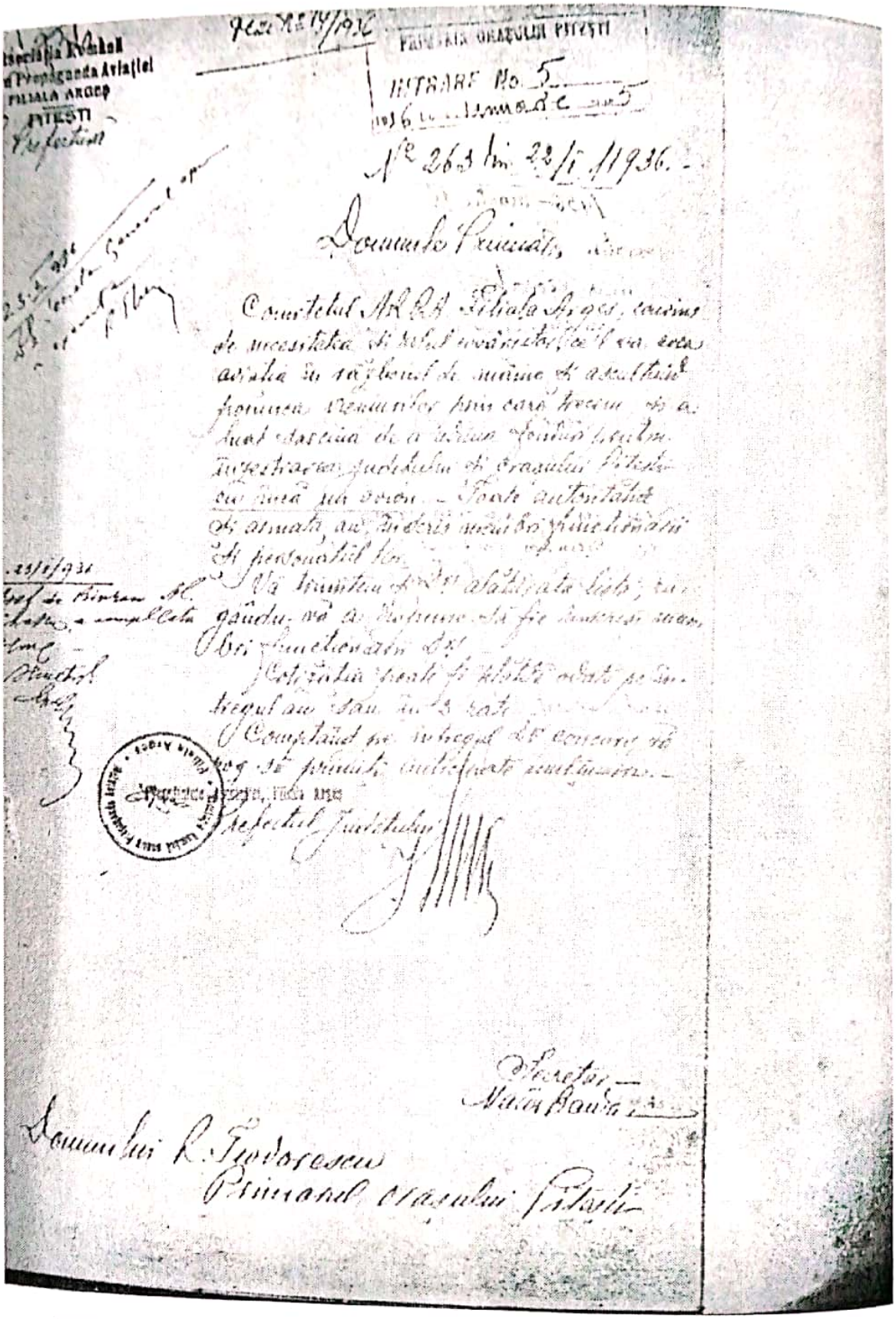

Arh. St. Argeş, fond Primăria oras Piteşti, dosar 100/1936.

Scanned by CamScanner

1939 mai 22, Piteşti. Decizia Primăriei Piteşti prin care Armand Călinescu este declarat cetăţean de onoare al oraşului.

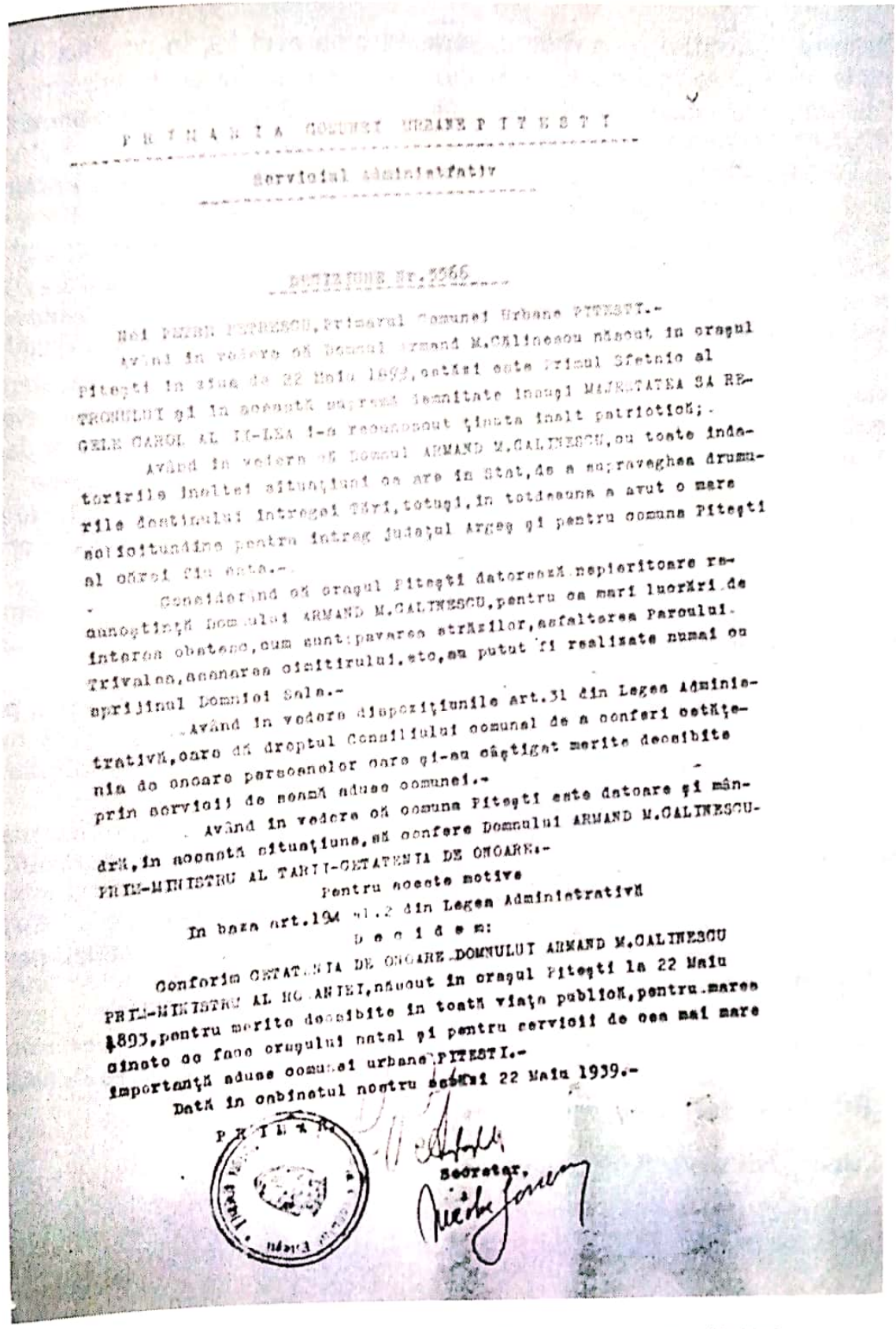

P R I M A R I A COMUNEI URBANE P I T E S T I

Serviciul Administrativ

DECIZIUNE Nr.3566

Noi PETRE PETRESCU, Primarul Comunei Urbane PITESTI.-

Având în vedere că Domnul Armand M.Călinescu născut în oraşul Piteşti în ziua de 22 Maiu 1893, cetăţi este Primul Sfetnic al TRONULUI şi în această supremă demnitate însuşi MAJESTATEA SA REGELE CAROL AL II-LEA i-a recunoscut ţinuta înalt patriotică;

Având în vedere că Domnul ARMAND M.CALINESCU, cu toate îndatoririle înaltei situaţiuni ce are în Stat, de a supraveghea drumurile destinului întregei Ţări, totuşi, în totdeauna a avut o mare solicitudine pentru întreg judeţul Argeş şi pentru comuna Piteşti al cărei fiu este.-

Considerând că oraşul Piteşti datorează nepieritoare recunoştinţă Domnului ARMAND M.CALINESCU, pentru ca mari lucrări de interes obştesc, cum sunt: pavarea străzilor, asfaltarea Parcului Trivalea, asanarea cimitirului, etc, au putut fi realizate numai cu sprijinul Domniei Sale.-

Având în vedere dispoziţiunile art.31 din Legea Administrativă, care dă dreptul Consiliului comunal de a conferi cetăţenia de onoare persoanelor care şi-au câştigat merite deosibite prin servicii de seamă aduse comunei.-

Având în vedere că comuna Piteşti este datoare şi mândră, în această situaţiune, să confere Domnului ARMAND M.CALINESCU-PRIM-MINISTRU AL TARII-CETATENIA DE ONOARE.-

Pentru aceste motive

In baza art.194 al.2 din Legea Administrativă

D e c i d e m:

Conferim CETATENIA DE ONOARE DOMNULUI ARMAND M.CALINESCU PRIM-MINISTRU AL ROMANIEI, născut în oraşul Piteşti la 22 Maiu 1893, pentru merite deosibite în toată viaţa publică, pentru marea cinste ce face oraşului natal şi pentru servicii de cea mai mare importanţă aduse comunei urbane PITESTI.-

Dată în cabinetul nostru astăzi 22 Maiu 1939.-

P R I M A R

Secretar,

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 24/1939.

Scanned by CamScanner

1940 noiembrie 10, Piteşti. Jurnal încheiat de Primăria oraşului Piteşti cu privire la stricăciunile provocate de cutremurul din 9 noiembrie 1940 şi măsurile luate pentru înlăturarea lor.

Primăria comunei urbane Piteşti

În urma dezastrului produs de cutremurul ce a avut loc în noaptea de 9-10 noiembrie 1940, cea mai mare parte din clădirile oraşului au suferit stricăciuni, unele din ele prezentând un pericol pentru a mai fi locuite, în care scop primăria, de comun acord cu prefectura, ordonă măsurile următoare:

a) Închiderea şcolilor din oraş pe timp de 24 ore, cu începere de la 11 noiembrie 1940.

b) Instituirea unei comisii, compusă din d-nii ing. Toma Popescu, ing. Nicu Dumitrescu, ing. Andrei şi arhitectul Eugen Ivanov, comisie care se va transporta la fiecare şcoală în parte, indicând dacă mai prezintă vreo garanţie din punct de vedere al soliditătii, pentru a mai fi frecventate.

Dacă au suferit stricăciuni şi ce anume, propunând măsuri de reparare sau renovare, arătând dacă se pot face acum, dat fiind timpul înaintat, sau eventual şcolile să se facă pe jumătate de zile, în şcolile ce au rămas intacte sau chiar dacă au fost avariate, totuşi poate a se continua cursurile în starea în care se găsesc.

c) Prefectura a luat măsuri ca să se concentreze meseriaşi din judeţ, care, sub conducerea celor indicaţi de noi, să ajute la repararea sau renovarea clădirilor deteriorate.

Primăria a luat dispoziţii ca toţi meseriaşii, zidari, sobari, tinichigii şi tâmplari, să fie adunaţi la ora 8 pe 11 noiembrie 1940, la Primăria Piteşti, pentru ca, sub conducerea organelor, să treacă la reparatul clădirilor stricate.

D-nii directori şi d-nele directoare , sunt rugaţi a lua măsurile ce cred, pentru ca elevii sau elevele din internate să fie cazate în case care nu prezintă nici un pericol, case care au rămas cât mai intacte, rămânând ca, după ce comisia le va revedea pe cele atinse de cutremur şi-şi va da avizul, să fie reocuperate.

Şcolile, prin mijloace proprii, vor lua măsuri să înfiinţeze, în interiorul internatelor, plantoane care să poată da alarma pentru a fi evacuată la timp clădirea, astfel ca să nu se producă nici o nenorocire.

Mâine 11 noiembrie 1940 orele 18, comisia de verificare a clădirilor, d-nii directori şi d-nele directoare, sunt invitaţi în sala de recepţie a primăriei, pentru a discuta cum vor face propunerile necesare.

Primar,

Secretar, ss indescifrabil.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 38/1940.

Scanned by CamScanner

1941 iunie 23, Piteşti. Scrisoarea preşedintelui Comitetului Polonez din Piteşti, adresată Prefecturii Argeş, prin care se aduc mulţumiri pentru ospitalitatea acordată refugiaţilor polonezi aflaţi în Piteşti.

Piteşti la 23.VI.1941

Monsieur le Prefect!

Au moment d'une historique importance pour la nation roumaine, je m'empresse de Vous présenter, Monsieur le Prefect, au nom de tous les refugies polonais de Piteşti, nos meilleurs souhaits de l'heureux avenir du peuple roumain que representez et dont l'hospitalité nous jouissons depuis à peu près deux ans.

Je prens aussi l'occasion de vous confirmer, Monsieur le Prefect, la parfaite loyauté de tous mes confrères réfugiés en Roumanie, envers Vos autorités, aussi que nos vives et sincères sentiments pour Votre nation.

Veuillez agréer Monsieur le Prefect mes considération le plus distinquées.

ss indescifrabil

President de la Comitee Polonaise de Piteşti

Arh. St. Argeş, fond Prefectura jud. Argeş, dosar 193/1941.

Piteşti 23.VI.1941

Domnule Prefect!

În momentul de importanţă istorică pentru naţiunea română, mă grăbesc a vă prezenta, domnule prefect, în numele tuturor refugiaţilor polonezi din Piteşti cele mai bune urări de fericire pentru viitorul poporului român pe care îl reprezentaţi şi de a cărui ospitalitate ne bucurăm de mai bine de aproape doi ani.

Am, de asemenea, ocazia de a vă confirma, domnule prefect, adevărata loialitate a tuturor confraţilor mei refugiaţi în România, faţă de autoritatea dumneavoastră, de asemenea, viile şi sincerele noastre sentimente pentru naţiunea dumneavoastră.

Primiţi, vă rog, domnule prefect, consideraţiile mele cele mai deosebite.

ss indescifrabil

preşedintele Consiliului Polonez din Piteşti

Scanned by CamScanner

<1941, Piteşti>. Tabel cu întreprinderile industriale din Piteşti.

Registru de întreprinderile industriale cu maşini (fabrici)

Nr. crt.	Denumirea fabricii	Localitatea		Personalul întrebuinţat		Total
		Comuna	Judeţul	Funcţionari	Lucrători	
1	Fabrica "Textila Românească"	Găvana	Argeş	24	396	420
2	Fabrica de tăbăcărie şi încălţăminte "C.Petrescu"	"	"	2	77	79
3	Fabrica de tăbăcărie "C.Dumitrescu"	"	"	2	70	72
4	Fabrica de tăbăcărie (opincărie) "Ion Ionescu"	"	"	1	4	5
5	Fabrica de tăbăcărie (opincărie) "Lică Petrescu"	"	"	1	4	5
6	Fabrica de tăbăcărie (opincarie) "Ion I.Ionescu"	"	"	1	4	5
7	Fabrica de tăbăcărie (opincărie) "Valeriu I.Ionescu"	"	"	1	4	5
8	Depoul CFR - Piteşti	Prundu		16	350	365

Arh. St. Argeş, fond Legiunea de jandarmi Argeş, dosar 17/1941.

Scanned by CamScanner

1941 Septembrie 24, Piteşti. Memoriul primarului oraşului Piteşti cu privire la zestrea edilitar-gospodărească a urbei.

Primăria Oraşului Piteşti 24 Septembrie 1941

MEMORIU

Oraşul Piteşti aşezat la poalele dealurilor Jud. Argeş, pe râul Argeş, are o climă excelentă favorizată de sistemul de dealuri care înconjoară oraşul. Bugetul comunei de circa 11.000.000 este insuficient pentru a face faţă nevoilor de edilitate şi gospodărie reclamate de capitala unui judeţ, aşa cum este Jud. Argeş.

1. Oraşul are 51 km strade din care:
Străzi cu pavaj de asfalt pe beton..... m.l..... 3.510
din care 1530 m.l. în stare uzată.
Străzi cu piatră cubică pe beton..... m.l..... 1.865
din care 1415 m.l. în stare uzată.
Străzi cu pavaj de piatră cubică pe balast 1.913
Străzi cu pavaj de asfalt modern..... m.l..... 2.500
Străzi cu pavaj de bolovani de râu pe nisip 20.410
din care 18.220 în stare uzată.
Străzi împietruite ..... m.l..... 19.270
din care 18.220 în stare uzată.

Ministerul Lucrărilor Publice şi Comunicaţiilor cu ordinul Nr...../941, ne-a făcut cunoscut că s-au luat măsuri pentru pavarea cu piatră cubică a străzilor Sf. Vineri-Craiovei-Smeurei, Prelungirea Bulevardului spre Prundu, Libertăţei-Şerban Vodă şi Negru Vodă.

2. Edilitare.

Locuinte ieftine

Pentru a rezolva criza de locuinţe, mai ales pentru populaţia săracă, propun a se crea un cartier pentru locuinţe ieftine pe unul din terenurile primăriei sau prin exproprierea deoarece terenurile primăriei nu ar corespunde acestei necesităţi.

3. Construirea unui local pentru primărie, cel actual fiind deteriorat de cutremur şi neîncăpător.

4. Refacerea Şcoalei primare de băieţi Nr.3, fiind deteriorart de cutremur.

5. Înfiinţarea unui leagăn pentru copii.

Oraşul este pe punctul de a primi un imobil donat de dl Ion Mirescu cu această destinaţie.

Primăria nu-l poate pune în funcţiune lipsindu-ne mijloacele financiare, pentru înzestrarea acestui leagăn cu mobilier, longeria necesară şi cele necesare unei astfel de gospodării.

6. Bulevardul Eroilor

Domnul Mareşal Ioan Antonescu, Conducătorul Statului, pe timpul când exercita comanda Diviziei a 3-a din localitate - luase hotărârea creării acestui bulevard şi păşise chiar la executarea lucrărilor făcându-se un început de expropriere şi chiar oarecare săpături.

Dela plecarea domnului Mareşal această lucrare a fost părăsită.

7. Ştrandul oraşului.

Tot opera domnului Mareşal Ioan Antonescu este şi existenţa ştrandului aranjat pe malul drept al râului Argeş.

Scanned by CamScanner

Această lucrare nedesăvârşită încă a avut de suferit de pe urma inundaţiilor producându-i multe stricăciuni.

8. Chestiunea ţiganilor.

Oraşul Piteşti are circa 4-5.000 ţigani. Aceştia constituie o plagă pe oraş, fiind leneşi, neplăcându-le munca, ocupându-se cu furturile şi alte expediente pentru a trăi.

Prea puţini se ocupă cu meserii onorabile ca măcelari, fierari etc.

Prezintă şi un pericol social din cauza murdăriilor şi prostituţiei în care trăiesc.

Primăria ar ceda cu multă bunăvoinţă un teren pentru a se construi un cartier ţigănesc

Ne lipsesc mijloacele pentru a trece la realizări.

9/. Se alătură Programul General Economic dela lucrările eliditare necesare oraşului.

10/. Tabloul de lucrări executate de primărie din bugetul comunei şi din subvenţii:

1.000.000 de la Ministerul Afacerilor Interne.

1.000.000 de la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

11/. Situaţia încasărilor la zi.

12/. Existenţa atător izvoare cu apă sulfuroasă şi climă plăcută a regiunii, precum şi împrejurimile atăt de atrăgătoare şi parcul Trivalea, mă obligă a interveni pentru a se declara staţiune climaterică.

13/. Digul de apărare a oraşului pe dreapta Argeşului.

A fost distrus de inundaţii.

Trebuie urgentate măsuri pentru refacerea lui precum şi prelungirea lui până la Ţesătoria Găvana, pentru protejarea populaţiei comunei şi ale Statului.

Primăria nu are fonduri a executa această lucrare.

Primarul oraşului Piteşti

Colonel Alexandru Ioan

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 36/1941.

Scanned by CamScanner

1942 iunie 15, Piteşti. Tabel cu stabilimentele industriale din Piteşti.

Poliţia oraşului Piteşti

Tabel

De stabilimentele industriale din Piteşti, întocmit conform ord. Prefecturii Argeş, sub nr. 9358 din 6 iunie 1942:

Nr.crt.	Numele întreprinderii	Industria ce posedă	Prin ce este pusă în mişcare	De câţi cai putere	Producţia în 24 ore	Autorizaţia în baza căreia funcţionează
1	Ţesătoria Română	textilă	3 mot. Diesel 2 mot. semi-Diesel	1.342	2.000 m	1907
2	Brutăria Populară	brutărie	1 turb. cu apă motor Deutsch	18	20.000 buc	1941
3	Brutăria "Viaţa'	"	Dinam	3	14.000 buc	1939
4	Moara "Viaţa"	moară	motor Diesel	80	4 vagoane	1939
5	Moara "Fraţii Dumitrescu"	"	1 m Diesel 1 m Glasser	280	$5\frac{1}{2}$ "	1941 1940
6	A.Schweitzer	metalurgie	1 motor cu benzină grea	5	Diverse reparaţii	-
7	Gotwald Nicht	"	1 m Vand-Eke 1 m Carl Bachman	34	"	1900
8	Uzina Electrică	electricitate	2 m Winkertur 1 m Atlas	950		-

L.S. Se certifica de noi exactitatea prezentului tabel,
Şeful Poliţiei, ss indescifrabil

Arh. St. Argeş, fond Prefectura jud. Argeş, dosar 19/1942.

Scanned by CamScanner

1944 februarie 17, Piteşti. Proces-verbal încheiat de Consiliul de colaborare privitor la măsurile care se impuneau pe linie edilitar - gospodărească şi de înfrumuseţare a oraşului.

Proces verbal

Şedinţa Consiliului de Colaborare de la 17 februarie 1944, orele 18

Cu adresa nr.1128 din 12 februarie 1944 au fost convocaţi individual d-nii membri ai Consiliului, comunicându-le şi ordinea de zi.

Membri prezenţi: 21.

Membri absenţi motivat: 6.

Membri absenţi: 6.

Prezidează dl lt. colonel Emil Poruţiu, primarul oraşului Piteşti.

Ordinea de zi

1. Se citeşte procesul verbal al şedinţei precedente.

Dl primar comunică că nu s-a ajuns la nici o înţelegere cu consorţiul, neavând o ofertă precisă, referitoare la fabrica de gheaţă.

Dl Radu Ionescu, preşedintele Camerei de Industrie şi Comerţ, motivează că nu s-a putut face o ofertă precisă, întrucât nu au putut obţine garanţia termenului de livrare. Fabrica de gheaţă este importantă şi nici o casă de specialitate nu garantează termenul de livrare.

Consiliul este de părerea d-lui primar de a se repara actuala instalaţie a fabricii de gheaţă pentru anul viitor.

Dl primar a luat deja măsuri în acest sens şi decide repararea şi repunerea în funcţiune a fabricii de gheaţă pentru anul 1944.

Serviciul Sanitar s-a opus la introducerea gheţei naturale în oraş, aşa că este necesară repunerea fabricii în funcţiune.

2. **Serviciul Sanitar**

Doamna dr. Antoniu nu mai are de propus nimic, afară de chestiunea gheţei naturale.

Dl primar pune din nou în discuţiune neexecutarea de către proprietarii de hanuri a dispoziţiunilor Consiliului de Higienă în ceea ce priveşte pavarea curţilor si desfundarea grajdurilor.

Cu toate amenzile date hangiii nu vor să ţină curăţenie, aşa că nu rămâne decât desfiinţarea acestor hanuri. În ceea ce priveşte grajdurile, acestea nu au nici o încuviinţare în sectorul I.

Consiliul propune a se interveni din nou la Consiliul de Higienă.

Dl primar decide a interveni la Consiliul de Higienă pentru desfiinţarea hanurilor şi grajdurilor, nefiind permise în centrul oraşului.

Serviciul veterinar

Menţine aceleaşi propuneri din şedinţele precedente care sunt în funcţiune de noul buget.

S-au făcut eforturi suficiente pentru serviciul de ecarisaj, însă nu găsim oameni.

Întreprinderile Comunale Piteşti

Întreprinderile comunale execută programe de canalizări.

În ceea ce priveşte montarea motorului autorităţile germane n-au acordat încă paşaportul monteurului, aşa că s-a întârziat montarea din aceste cauze.

Scanned by CamScanner

Dl primar decide: în cazul când monteurul nu va veni în termenul stipulat, conform contractului, se va angaja un monteur din ţară.

3. Casa natală a domnului mareşal

Casa natală a domnului mareşal a fost expropriată definitiv, preţul plătit şi hotărârea investită cu titlu executoriu.

S-a dat termen de evacuare la 1 aprilie 1944.

De la această dată, cu fondul de 1.100.000, se vor face reparaţiunile necesare imobilului.

Domnul primar cere consiliului a se pronunţa asupra destinaţiei ce urmează a se da acestui imobil.

Pr. Marin Deaconescu înştiinţează consiliul că vor urma tratative între dna Bobancu şi Căminul Cultural al oraşului pentru fuzionarea Ateneului Ionescu - Gion şi apoi s-ar putea instala muzeul şi biblioteca în acest imobil.

Dl Minoiescu propune a se înfiinţa un muzeu regional şi o expoziţie anuală a produselor tineretului şcolar.

Dl Cornel Zamfirescu propune a se instala Muzeul "Ionescu Gion".

Domnul primar decide:

Se constituie un comitet din membrii consiliului, format din domnii:

Franţz Cheresteni, directorul liceului teoretic de băieţi din oraş, ca preşedinte:

Pr. Marin Popescu membru

Profesor Ion Steriopol membru

Pr. Marin Diaconescu membru

Acest comitet are însărcinarea de a studia şi propune destinaţia ce urmează a se da acestui imobil. Comitetul va depune raportul până la o şedinţă viitoare a consiliului.

4. Planul de sistematizare

Planul de sistematizare a fost trimis Comisiunei superioare a planului de sistematizare, care l-a restituit pentru unele modificări.

Aceste modificări au fost propuse arhitecţilor şi le vor aplica.

Se cere a se înfiinţa parcuri cu verdeaţă pentru recreere. Primăria pune la dispoziţie terenul serii de flori, urmând a se expropria şi terenul Stătescu, care nu are clădiri.

Consiliul acceptă propunerile d-lui primar fără nici o obiecţiune.

5. Terenul în suprafaţă de 33 mp cerut de Şcoala militară a ofiţerilor de artilerie pentru servitutea scurgerii straşinei.

Şcoala Militară de ofiţeri de artilerie din Piteşti, cu adresa nr.542 din 15 februarie 1944, cere 33 mp teren pentru scurgerea apei de pe clădirea nou construită.

În urma cercetărilor la faţa locului şi pentru estetica clădirii de a nu fi construcţie cu calcan, este necesar a se da o porţiune de teren în suprafaţă de 33 mp pe o lăţime de 1 m pe latura terenului de la bazinul de apă.

S-a fixat preţul de lei 100 mp, în total lei 3.300.

Inspectoratul general administrativ a aprobat deciziunea şi urmează a se redacta actele.

Consiliul ia act.

Domnul primar însărcinează serviciul contencios cu redactarea actelor legale.

6. Se ia în discuţiune cererea nr.11161/1943 a d-lui Constantin F.Marinescu din Piteşti pentru vânzarea a 150 mp teren lângă clădirea serviciului sanitar.

Consiliul studiind planul de sistematizare şi constatând interesul comunei de a

Scanned by CamScanner

nu înstrăina proprietatea în acest punct, neavând baza legală, întrucât nu revine acest teren din rectificare de stradă, ci este proprietate cu titlu particular a comunei, respinge cererea.

Domnul primar decide respingerea cererii şi serviciul administrativ să răspundă celor în drept.

7. **Legatul Spiroiu - acceptarea**

Legatul Spiroiu consta dintr-un legat cu titlul particular de 2.000.000 pentru azilul de bătrâni şi un legat particular de 200.000 lei primăriei pentru întreţinerea mormântului decedatei Spiroiu.

Dl avocat a propus a se accepta numai legatul de 2.000.000 lei pentru azil şi a nu accepta legatul de 200.000 lei întrucât primăria nu va putea îndeplini obligaţiunile acestui legat.

Consiliul este de părerea d-lui avocat.

Domnul primar decide:

1. Se acceptă legatul de lei 2.000.000 pentru azilul de bătrâni.
2. Se refuză legatul de lei 200.000 pentru îngrijirea mormântului.
3. Domnul avocat Murgul Traian este însărcinat cu îndeplinirea formelor.

8. **Bugetul pe anul 1944 - 1945**

Se dă citire proiectului de buget pe anul 1944-1945.

Bugetul însumează:

la venituri:	**la cheltuieli**
cap.I	cap. I
lei 36.020.085	lei 36.020.085
cap.II	cap.II
lei 1.488.856	lei 1.488.856
cap. III	cap. III
lei 10.950.900	lei 10.950.900
Total = 48.459.841	Lei 48.459.841

Domnul şef al Poliţiei face următoarele cereri pentru poliţie:

1. Să se construiască gherete la posturile fixe pentru sergenţii de pază.
2. Cutii de control pentru sergenţii din posturi.

Domnul primar ia act de cele propuse şi decide:

Se vor construi gheretele în cel mai scurt timp la cele 5 posturi fixe.

Serviciul tehnic se însărcinează cu întocmirea proiectului şi executarea.

În ceea ce priveşte cutiile de control, dl şef al Poliţiei să facă propuneri scrise.

Primar,
Lt. Colonel
Emil Poruţiu

Secretar,
Nicolae Ionescu

Scanned by CamScanner

Primăria oraşului Piteşti
către
Inspectoratul general administrativ regiunea a IX-a Piteşti
nr.1128 din 21 februarie 1944

Avem onoarea a înainta procesul verbal al Consiliului de Colaborare al oraşului Piteşti, din şedinţa de la 17 februarie 1944, orele 18, spre cunoştinţa dvs.

Primar,
Lt. Colonel
Emil Poruţiu

Secretar,
Nicolae Ionescu

Arh. St. Arges, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 49/1944.

<1944 mai 20>, Piteşti. Dare de seamă a Primăriei oraşului Piteşti, privitoare la daunele produse oraşului de către bombardamentele aeriene.

Dare de seamă
Asupra evenimentelor din 6 mai 1944 şi a măsurilor luate ulterior

În ziua de 6 mai 1944, la orele 11-12, zi de târg săptămânal, când oraşul era foarte aglomerat, s-a produs un atac cu bombe brizante şi incendiare, de către aviaţia inamică bombardându-se întreg oraşul, de-a lungul său, de la Nord-Vest spre Sud-Est şi cauzând mari pagube instituţiilor şi clădirilor particulare.

După prima statistică realizată, am constatat că în oraş este următoarea situaţie:

a) Străzi bombardate:

1. Eremia Grigorescu
2. Tache Ionescu
3. Cazărmii
4. Prel. B-dul Ferdinand
5. Şerban Vodă
6. Brătianu
7. Sf. Vineri
8. Smeurei
9. Regina Maria
10. Rahovei
11. Bd. Elisabeta
12. Piaţa Episcopiei
13. Industriei
14. Maior Şonţu
15. Tg. Vale
16. Hamangiu
17. Mircea-Vodă
18. Craiovei
19. Fraţii Goleşti
20. Tudor Vladimirescu
21. Petru Rareş cu Fundătura
22. Dragoş-Vodă
23. D-na Bălaşa
24. Plevnei
25. Unirii
26. Gh. Lazăr
27. Maior Giurăscu
28. Cuza-Vodă
29. Smârdan
30. Cimitirul Armenesc
31. Călugăreni.

Scanned by CamScanner

În afară de ceea ce a căzut în zăvoiul oraşului şi râul Argeş, de-a lungul întregului oraş, şi în jurul podului de peste acest râu.

b) Case distruse în întregime.... 158
c) Case avariate..... 365
d) Bombe brizante explodate..... 207
e) Bombe neexplodate..... 9
f) Morţi identificaţi..... 140
g) Morţi neidentificaţi..... 36
h) Răniţi internaţi în spitale... 108
i) Răniţi, pansaţi şi lăsaţi la domiciliu, circa 350.

În afară de locuinţele particulare, s-au pricinuit stricăciuni următoarelor clădiri publice cu caracter colectiv:

a) Liceul şi internatul liceului Brătianu. Internatul total distrus, iar liceul grav avariat.

b) Legiunea de jandarmi, grav avariată şi atenansele distruse.

c) Secţia de pompieri, cazarma şi locuinţa, foarte grav avariate, devenind nelocuibile.

d) Internatul "Frăţia", total distrus.

e) Cazarma gardienilor publici, distrusă în parte.

f) Liceul comercial şi Şcoala primară nr.3 de băieţi, foarte grav avariate.

g) Ţesătoria Română, fabrica "Textila", războaiele şi sala de maşini distruse.

h) Şcoala nr.3 de fete, total distrusă.

i) Liniile de triaj din gară, distruse şi gara grav avariată.

j) Abatorul şi clădirea administrativă, primul distrus în parte, a doua total distrusă. Bascula oficială total distrusă.

k) Biserica Sf. Ilie, distrusă.

l) Bisericile Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe şi Sf.Ion, grav avariate.

m) Banca "Creditul Agricol", total distrusă.

n) Banca "Albina", grav avariată.

o) Clădirile anexe ale oborului de vite şi târgului săptămânal, total distruse o parte, iar restul grav avariate.

p) Conducta de apă dublă, total distrusă, şi a treia grav avariată la punctul râul Argeş, în afară de stricăciunile acestei conducte cauzată în oraş pe reţea în diferite puncte.

r) Una din pompele uzinei de apă, distrusă.

s) Imensa majoritatea a reţelei electrice, distrusă.

ş) Brutăria "Coleta", total distrusă.

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 39/1944.

Scanned by CamScanner

1944 iulie 5, Piteşti. Raport al Primăriei privitor la pagubele provocate oraşului Piteşti de către bombardamentele aviaţiei inamice.

Inspectoratului General Administrativ al Regiunei a IX-a Piteşti jud. Argeş No.4671 din 5 iulie1944.

Avem onoare a vă raporta că în urma bombardamentului efectuat pentru a treia oară asupra oraşului Piteşti de către aviaţia inamică în ziua de 4 iulie 1944, după datele culese din primele momente încetării bombardamentului rezultă următoarea situaţie:

1. Case distruse 66
2. Case avariate 132
3. Morţi 3
4. Răniţi 7
5. Bombe explodate 152
6. Bombe neexplodate 2

Imobilele mai importante distruse sau avariate:

1. Ţesătoria Română SA, distrusă complet;
2. Şcoala Normală de fete, grav avariată;
3. Moara "Viaţa", avariată;
4. Instalaţiile C.F.R. cu liniile de triaj, distruse.

Menţionăm că oraşul Piteşti a intrat în stare de alertă la orele 9,25 şi a încetat la orele 11,35.

Bombardamentul s-a produs între orele 10,20 şi 10,40 de către mai multe valuri ale aviaţiei inamice ce veneau din direcţia Nord-Vest spre Sud-Est atingând $\frac{1}{4}$ din partea de sud a oraşului, cartierul C.F.R.

Circulaţia nu a fost împiedicată.

Primar, Ion Steriopol

Şef birou A.P., Fl. Bâlea

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 19/1944.

1948 mai 15, Piteşti. Regulamentul interior al comisiei interimare a oraşului Piteşti.

REGULAMENTUL INTERIOR AL COMISIUNEI INTERIMARE A ORAŞULUI PITEŞTI

CAP.I
Şedinţe

Art.1. Comisiuna interimară a oraşului Piteşti, lucrează numai în colectiv.

Comisiunea interimară a oraşului, ţine şedinţe cel puţin o dată la două săptămâni şi ori de câte ori se simte nevoie.

Art.2. Convocările se fac de primar sau înlocuitorul său, din proprie iniţiativă, sau la cererea unei treimi din numărul membrilor comisiunei.

Scanned by CamScanner

Ele vor trebui să cuprindă data şi ora şedinţei precum şi ordinea de zi şi se vor face prin invitaţiuni scrise, adresate membrilor, la domiciliul lor, iar ordinea de zi se va afişa la uşa localului primăriei şi se va comunica şi organului de control.

Convocarea membrilor cât şi înştiinţarea organului de control, se fac cu două zile libere înainte. În cazuri de urgenţă necesitate, comunicarea se face în timp util, însă nu mai mic de 24 ore, înainte de întrunire.

Art.3. Comisiunea interimară nu poate ţine şedinţe dacă nu se întruneşte majoritatea absolută a membrilor care compun comisiunea.

Prezenţa consilierilor la şedinţă se constată prin înscrierea lor în apelul nominal care se subscrie de preşedinte şi secretarul comisiunei.

În sala de şedinţe, va fi afişată totodată lista consilierilor în concediu pentru şedinţa în curs şi a celor ce au lipsit nemotivat în şedinţa precedentă.

Art.4. Şedinţele comisiunei interimare vor avea loc întotdeauna în localul primăriei.

Art.5. Secretarul primăriei, este dator a pune din timp la dispoziţia consilierilor, orice acte sau dosare cu privire la chestiunile cuprinse în ordinea de zi.

Art.6. Şedinţele comisiunilor interimare sunt publice.

Şedinţele secrete se hotărăsc cu 2/3 din numărul membrilor prezenţi.

Art.7. Nici o chestiune neprevăzută în ordinea de zi nu poate fi supusă deliberării comisiei interimare, afară de cazul când se admite urgenţa cu majoritatea de 2/3.

Comisia interimară poate hotărî intervenirea ordinei de zi.

În acest caz, cuvântul se acordă imediat ce a fost cerut.

Art.16. Consilierul este dator să vorbească numai asupra chestiunei pentru care i s-a dat cuvântul. Dacă se depărtează, preşedintele îl cheamă la subiect. Dacă consilierul chemat de 2 ori la subiect în cursul aceleiaşi cuvântări, continuă a se abate, preşedintele consultă comisiunea dacă trebuie, să i se ridice cuvântul şi să-l oprească de a mai vorbi în acea şedinţă, asupra aceluiaşi subiect.

Comisiunea se pronunţă afirmativ sau negativ, prin viu grai, la apel nominal.

Art.17. Nimeni nu poate fi întrerupt când vorbeşte, decât numai de preşedinte, pentru nerespectarea regulamentului, sau când e chemat la ordine.

Art.18. Nimeni nu poate vorbi decât de 2 ori asupra aceleiaşi chestiuni.

Art.19. Preşedintele poate propune comisiunei închiderea discuţiei asupra unei probleme cuprinse în ordinea de zi, când apreciază că problema a fost lămurită.

Comisiunea hotărăşte cu 2/3 din membrii prezenţi.

Art.20. Întreruperile, insultele, imputările defăimătoare, ameninţările, violenţele şi actele de natură a tulbura ordinea şedinţelor a întrerupe, sau a împiedica dezbaterile, nu vor fi îngăduite, iar consilierilor vinovaţi, li se vor aplica sancţiunile prevăzute la Cap. "Disciplină".

Art.21. Preşedintele are în timpul şedintei, poliţia adunării.

El poate, după chemarea la ordine a publicului, să dispună evacuarea sălii, sau îndepărtarea tulburărilor; poate încheia proces-verbal de ultraj şi poate dispune trimiterea acestora în judecată.

Art.22. Chemările la ordine se înscriu în procesul-verbal al şedinţei.

Art.23. Dacă şedinţa devine tumultoasă şi liniştea nu se restabileşte, preşedintele poate suspenda sau chiar ridica şedinţa, fără consultarea comisiunei.

Art.24. Nici o chestiune de specialitate nu poate fi supusă deliberării comisiunei fără referatul scris al funcţionarului competent şi fără avizul organelor consultative prevăzute de lege.

Comisiunea poate să ceară în şedinţă lămuriri funcţionarului care a făcut referatul sau oricărui specialist. Părerile tuturor celor ascultaţi se înscriu obligatoriu în procesul

Scanned by CamScanner

verbal.

CAP.II
Votarea

Art.25. Orice hotărâre se ia de comisiune cu majoritate de jumătate plus unul din numărul membrilor prezenţi, afară de cazurile în care se cere un alt quorum.

Art.33. Excluderea din comisie poate fi aplicată oricărui consilier:

1. care a suferit de 3 ori în cursul unui an sancţiunea avertismentului.
2. care în şedinţă a întrebuinţat violenţa.
3. care s-a făcut vinovat de insultă faţă de comisiune şi preşedinte precum şi faţă de Guvernul ţării.
4. care lucrează cu rea credinţă, dovedindu-se în sarcina lui fapte dăunătoare comunei sau judeţului.
5. care se face vinovat de lipsa nemotivată de la 3 şedinţe consecutive.

Art.34. În locul consilierilor excluşi, se va proceda la noi numiri, potrivit legii Nr.135 din 25 Aprilie 1946 pentru instituirea comisiunilor interimare comunale şi judeţene.

Dată astăzi 15 Mai 1948.

PRIMAR,
Teodor Bachide

Secretar
H.Buşilă

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 22/1948.

Scanned by CamScanner

PROPRIETĂŢILE PRIMĂRIEI PITEŞTI - 1949 iunie 10

- Terenuri arabile -

Nr. crt.	Identificarea terenului		Nr. cărţii funduare şi nr. top sau vecinătăţile	Situaţia juridică Modul de dobândire a proprietăţii	Numărul şi data încheierii actului scris	Natura terenului Felul terenului	Suprafaţa	
	Localitatea	Strada					ha	m.p.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Piteşti	B-dul Eremia Grigorescu Nr.9	N.D.Barbu, S.Bdul Eremia Grigorescu E.M.Chiriţă, V.D-tru Barbu	cumpărare	1236/1947	arabil	0	0590
2	Piteşti	B-dul Eremia Grigorescu Nr.6	N. B.dul E. Grigorescu, S. Stan Iliescu, E.I Iagiescu, V. şi S. Preda şi T. Zamfir.	cumpărare	1230/1937	arabil	0	0556
3	Piteşti	B-dul Eremia Grigorescu	N.Bdul E. Grigorescu, S.Stan Iliescu, E.C.Tomescu, V.I.Blindea	cumpărare	1236/1937	arabil	0	710
4	Piteşti	Str. Gheorghe Lazăr	N.Str.Gheorghe Lazăr, S.Str. Bărboi E. V. Bărbulescu, V.Ecaterina Angelescu.	stăpânit de peste 30 ani	-	arabil	0	0210
5	Piteşti	Str. Fraţii Goleşti	N.Proprit. Statului, S. Pârvu Stănescu, E. str. Fraţii Goleşti, V. Şc. Pedagogică	dobândit prin reforma agrară	P.v. din: 5.II şi 20.VII. 1919; 31.VIII. 1921.	arabil	0	0592
6	Piteşti	Fund. Caporal M.Pătru	N.Propr.Statului, S. C. Ugrănescu. E. Fund. C. Pătraru. V. Şc. Pedagogică	dobândit prin reforma agrară	"	arabil	0	1800
7	Piteşti	Fund. Caporal M.Pătru	N.C.Ugrănescu, S.M.Dumitrache, E. Fund. cap. M.Pătru, V.Şc.Pedagogică	idem	"	arabil	0	2000
8	Piteşti	Str. Fraţii Goleşti	N.D.Stănescu, S.C.Ştefănescu, E.A.Fraţii Goleşti, V. Fund. C. Pătru	idem	"	arabil	0	1507
9	Piteşti	Str. Fraţii Goleşti	N.A.Dinescu, S.Velea, S.Str.Fraţii Goleşti, V. Fund. C. Pătru	idem	"	arabil	0	2230
10	Piteşti	Fund. C.M.Pătru	N.Achim, S.Gh.Drăgoiu, E.Fund.C.Pătru, F. Şc. Pedagogică de Fete	idem	"	arabil	0	1385
11	Piteşti	Str.Războieni	N.Mihail Lungeanu ş.a., S.str. Războieni, E.Mihail Lungeanu ş.a., V.propr.comunei şi V.Neacşu.	idem	"	arabil	3	0000
12	Piteşti	Şoseaua Craiovei	N.Gârla Geamăna, S.propr.loc.com.Geamăna, E.Propr.Inv.Public, V.Şoseaua Craiovei.	idem	"	arabil	8	0000
13	Piteşti	Str. Fraţii Goleşti	N.Nicolae R.Tănase, S.M.Tritade, E.Str.Fraţii Goleşti, V.Fund.cap.M.Pătru.	idem	"	arabil	0	1286
14	Piteşti	Str. Exerciţiu	N.S.V. M.Ionescu, E.str.Exerciţiu.	schimb	14/V/1945	arabil	0	3500
						Total	*12*	*6371*

Scanned by CamScanner

- Fâneţe şi islazuri -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Piteşti	str. Războieni	N.propr. locuitorilor oraşului Piteşti, S. G. Cutcudache, E.Str. Războieni, V.propr. M.A.N.	expropriere	P.v 5.II şi 20. VII. 1919 31. III. 1921	islaz		
2	Piteşti	Turceşti	N.propr. loc.com. Turceşti, E.Stan Roşu, V.islaz comunal, S.Gh.Cutcudache	"	"	"		
3	Piteşti	Şoseaua Craiovei	N.Firul apei Geamăna, S.islaz com. Geamăna, E. prop. Minst. Inv.Public, şi islaz comunal, V. Şoseaua Craiovei	"	"	"	153	5129
4	Piteşti	Şoseaua Craiovei	N.M. Jeravei ş.a., S.islazul, E.şoseaua Craiovei, V.propr.loc.com Geamăna	"	"	"		
5	Piteşti	Fund.Cap. M.Pătru	N.C.Uşurelu, S.D.Tomescu, E.Fund.C.Pătru, V.Şc.Pedagogică fete	"	"	"	0	3117
6	Piteşti	Fund.Cap. M.Pătru	N.Tomescu, S.Gârla Geamăna, E.Bârlogeanu, V.Şc.Pedag. de fete	"	"	"	0	1147
7	Piteşti	str.Gh.Doja	N.Str.Gh.Doja, S.Şc.Pedagogică, E.Babaric şi D.Radu, V.str.Gh.Doja	"	"	"	0	2947
8	Piteşti	str.Cimitirului	N.Cimitirul Eroilor, S.Prop. Cutcudache, E. Sos.Cimitirului, V.islazul comunal.	"	"	"	1	1914
9	Piteşti	str.Gh.Doja	N.D.Rusu, S.str.Gh.Doja, E.Panait, V.D.Rusu	"	"	"	0	9145
10	Piteşti	str. Gh.Doja	N.Cimitirul Armenesc, S.Gârla Turceşti, E.Prop. Minst.Inv.Public E. I.Partea	"	"	"	0	4641
						Total	156	8390

Scanned by CamScanner

- Vii, livezi, grădini -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Piteşti	str.Libertăţii	N.str.Libertăţii, S.T.Stătescu, E.N.Căruţaşu, V.prop.com. şi M.I.P.	cumpărare	447/1893	grădină	1	8924
2	Piteşti	str. Viilor	N.Prop. comunei, S.Drum convenţional, E.Râul Argeş V.drumul abatorului, şi canalul Mislea.	stăpânire de 30 ani		"	4	0000
3	Piteşti	str. Parcul Trivale	N.Prop.statului, S.Muşetescu ş.a. E.prop.comunei, V.traseul C.F.R.	"		"	1	0000
4	Piteşti	B-dul R.P.R. Parcul Molotov	N.propr. statului, S.M.A.N.E. Georgescu, Ştefănescu, V.propr. statului.	cumparare	778/1937 914/1910	pădure	26	3940
5	Piteşti	B-dul R.P.R.	N.str.Plevnei, S.B.-dul 19 Noiembrie E.B-dul R.P.R., V.Prefectura Argeş	"	70/1869 15/1870	teren amenajat	0	9325
6	Piteşti	B-dul Leonte Filipescu	N.str.Plevnei, S.B.-dul 19 noiembrie E.Cercul Militar, V.B.-dul RPR.	"	"	"	0	1250
7	Piteşti	B-dul R.P.R.	N.Moşt.Brisculescu, S.Moşst.Mihăiescu, B-dul 19 Noiembrie, V.Brisculescu	expropriere	1499/1936	grădina	0	0448
8	Piteşti	Str. Leonte Filipescu	N.Pasajul Victoria, S.E.Iliant, E.Traseul CFR, V. B-dul R.P.R.	cumparare	3560/1936	"	0	0800
9	Piteşti	str. Colonel Chicoş (str. Fântânele)	N. B-dul Leonte Filipescu, S.Moşt. Gh.Mihăiescu, E.Moşt. Gh.Mihăiescu V. B-dul 19 Noiembrie.	"	"	"	0	0542
10	Piteşti	str.Abatorului	N.E.Muşat, S.S.Oarja, E.str.Fântânile, V.S.Şerban.	prin deschi-dere de stradă		"	0	0537
						Total	*34*	*5766*

Scanned by CamScanner

- Păduri -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Com. Dobro-gostea - Argeş	Judeţul Argeş	N.Vărzaru Musceleanu, S.Cristescu ş.a. E.Râul Argeş şi propr.locuit. V.Fraţii Condeeşti	donaţie	3 Mai 1874	pădure	76	6350
2	Piteşti	str.Viitor	N.Prop. Statului, S.propr. fosta Dima, E.Râul Argeş, V. str. Costache Negri ş propr. particulare	stăpânire peste 50 ani	-	zăvoi	1	1000
3	Piteşti	şoseaua Bucureşti	N.Savu şi A. Vâlcu, S.Râul Argeş, E.Râul Doamnei, V.Ing.Ardei	"	-	"	1	4339
4	Piteşti	str. Costache Negri	N.Prelungirea str. Sf.Vineri, S.Propr.comunei, E.Râul Argeş, V.str. C.Negri şi Moara R.P.R.	"	-	"	4	9501
						Total	84	1190

- Terenuri clădite şi virane -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Piteşti	B-dul RPR	N.moşt.I.Cosmescu, S.M.Panciulescu E.str.Şerban Vodă, V.B-dul RPR	cumpărare	570/1877 5622/1884	teren clădiri teren	0 0	1040 4945
2	Piteşti	B-dul RPR	N.Pasajul Teatrului, S.str.Tatic, E.str. Şerban Vodă, V.B.-dul RPR	"	1477 şi 1418/1905; 674 şi 4826/ 1910	teren clădiri	0	0828
3	Piteşti	Piaţa V.I.Lenin	N..S.E.V. Piaţa Lenin	"	3687, 3206 /1905 şi 10/ 1910	"	0	1994
			"	"	"	teren	0	0218

Scanned by CamScanner

- Păduri -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Com. Dobro-gostea - Argeş	Judeţul Argeş	N.Vărzaru Musceleanu, S.Cristescu ş.a. E.Râul Argeş şi propr.locuit. V.Fraţii Condeeşti	donaţie	3 Mai 1874	pădure	76	6350
2	Piteşti	str.Viitor	N.Prop. Statului, S.propr. fosta Dima, E.Râul Argeş, V. str. Costache Negri ş propr. particulare	stăpânire peste 50 ani	-	zăvoi	1	1000
3	Piteşti	şoseaua Bucureşti	N.Savu şi A. Vâlcu, S.Râul Argeş, E.Râul Doamnei, V.Ing.Ardei	"	-	"	1	4339
4	Piteşti	str. Costache Negri	N.Prelungirea str. Sf.Vineri, S.Propr.comunei, E.Râul Argeş, V.str. C.Negri şi Moara R.P.R.	"	-	"	4	9501
					Total		84	1190

- Terenuri clădite şi virane -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Piteşti	B-dul RPR	N.moşt.I.Cosmescu, S.M.Panciulescu E.str.Şerban Vodă, V.B-dul RPR	cumpărare	570/1877 5622/1884	teren clădiri teren	0 0	1040 4945
2	Piteşti	B-dul RPR	N.Pasajul Teatrului, S.str.Tatic, E.str. Şerban Vodă, V.B.-dul RPR	"	1477 şi 1418/1905; 674 şi 4826/1910	teren clădiri	0	0828
3	Piteşti	Piaţa V.I.Lenin	N..S.E.V. Piaţa Lenin	"	3687, 3206 /1905 şi 10/1910	"	0	1994
			"	"	"	teren	0	0218

Scanned by CamScanner

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Piteşti	Str. Trivale	N.Piaţa G-ral Cristescu, S.str.Trivale, E.Atanasiu ş.a.V.I. Popescu	cumpărare şi cedare	1722/1914	teren clădit curte	0 0	0506 0648
5	Piteşti	B-dul RPR	N.Moşt.N.Martinescu, S., E.Mândreanu şi Biserica Sf.Ilie, E.B-dul RPR V.Livezeanu	donaţie	212/1926	teren clădit curte	0 0	0384 0334
6	Piteşti	B-dul RPR	N.Piaţa G-ral Cristescu, S.B.-dul R.P.R., E.moşt. D.Dumitrescu, V.B-dul RPR	cumpărare	5273/1930	teren clădit curte	0 0	0248 0132
7	Piteşti	str. Târgul din Vale	N.str.Oborului, S.str.Oborului, E.str.Oborului, V.str.Târgul din Vale	"	6310/1889 820/1889	teren clădit oborul teren cons.	0 2 0	0458 0053 0189
8	Piteşti	Parcul Trivale	N., S., E., V., Parcul Trivale	cumparare, tranzacţie schimb	776 şi 1788 /937, 152, 912 /1910	teren clădit	0	0240
9	Piteşti	Str.Filimon Sârbu	N.M.Tritade, S.D.Tomescu, E.str.Filimon Sârbu şi V.M.Tritade	schimb	1342/943 2454/943	teren clădit curte	0 0	0038 0220
10	Piteşti	Str.Smeurei	N.str.Trivalea, S.moşt.Silaghi şi str.Smeurii, E.A.Vasiliu, V.V.Vermeşanu	expropriere	44/1943	teren clădit	0	0169
11	Piteşti	Şoseaua Cimitirului	N.S. şi V.Cimitirul, E.Şoseaua Cimitirului.	"	5/II/919 20/VII/ 1919 31/VIII/1921	teren construit	0 0	0220 0340
12	Piteşti	"	N., S., E., V., Proprietatea Cimitirului (comunei)	"	"	teren clădit	0	0120
13	Piteşti	Str.Negru Vodă	N.Gh.Bărbulescu, S.I.Turlescu, E.D.Dumitrescu, V.str.Negru Vodă	stăpânire de peste 60 de ani	-	teren clădit curte	0 0	0055 0103
14	Piteşti	Str.Viilor	N.Prop.comunei, S.str.Viilor, E.N.Petrescu, V.Musetescu	"		teren clădit curte	0 0	0055 0176

Scanned by CamScanner

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Piteşti	Str. Craiovei	N.S.E.Propr. comunei, V.str.Craiovei	reforma agrară	P.v. 5.II.1919, 20.VII.1919, 30.VIII.1921	teren clădit	0	0061
16	Piteşti	Piaţa V.I.Lenin	N.Piaţa V.I.Lenin, S.D. Posescu, E. str. Teiuleanu, V.str. Craiovei	donaţie	1035 şi 2541/909	"	0	034
17	Piteşti	str. Justiţiei nr. 3	N.Şcoala Medie Industr.băieţi, S.Biserica SF.Mina şi str 1 Mai, E.Propr.comunei şi V.moşt. Vasilescu	cumpărare	5197 şi 447/1893	curte teren clădit	0 0 0	1370 1800 0032
18	Piteşti	str. Libertăţii	N.str Libertăţii, S.T.Stătescu, E.N.Căruţaşu V.Propr.comunei	cumpărare	5197 şi 447/1893	teren clădit	0	0796
19	Piteşti	str. Oborului	N.str.Oborului, S.Propr.comunei. E.Prop. comunei, V.Ian.Catrina	"	7/1882	" curte	0 0	0420 1980
20	Piteşti	B-dul 19 noiembrie	N.str.Plevnei, S.B.-dul 19 Noiembrie E.Propr.Cercului Militar, V.Prefectura Argeş	"	70/1869, 15/1870, 218/1881	teren construit	0	0100
21	Piteşti	Str. Costache Negri	N.Prelung.Sf.Vineri, S.Propr.comunei, E.Propr.comunei, V.str.Costache Negri	stăpânire de peste 30 ani	-	stadion ştrand, teren plajă	0 0 0	0638 9200 1600
22	Piteşti	Str. Abatorului	N.Propr. comunei, S.R.Mataş, E.str.Abatorului, V.str.T.Vladimirescu	cumparare	2928/915 4520/925	teren clădit curte	0 1	0792 0745
23	Piteşti	Str. Târgul din Vale	N.N.Pavelescu, S.E.V.Propr.comunei	"	820/1899	teren clădit obor cereale	0 1	0012 4436
24	Piteşti	B-dul RPR	N.Ing.Dima, S.Pasajul Victoria, E.Zona CFR, V.B-dul RPR	tranzacţie	J. Cons. Miniştri 19/II/1942	Uzina Electrică şi anexe curte	0 0	0891 1741
					Total		8	1358

205

Întocmit, Costache Ion

Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 28/1949

Scanned by CamScanner

1950 decembrie 18, Piteşti. Proces-verbal încheiat cu ocazia formării comisiilor permanente ale Sfatului Popular al oraşului Piteşti.

Proces-verbal
astăzi 18 decembrie 1950, orele 17

Şedinţa de constituire a Sfatului Popular al oraşului Piteşti se deschide de către tov. Şerban Ioana care propune alegerea unui preşedinte de vârstă, în persoana tov. Susman Ion, care este ales cu unanimitate de voturi.

Pentru conducerea lucrărilor, tov. Susman Ion, propune alegerea unui preşedinte şi a unui secretar, urmare căreia sunt aleşi cu unanimitate de voturi tov. Marin Teodorescu, secretarul Comitetului P.M.R. oraş Piteşti, ca preşedinte, şi tov.Georgeta Niculescu, ca secretară.

După constituirea comitetului de conducere, tov.preşedinte dă citire Decretului Marii Adunării Naţionale pentru convocarea sfaturilor populare regionale, raionale, orăşeneşti şi comunale, după care anunţă ordinea de zi cu următoarele puncte:

1. Validarea alegerilor;
2. Alegerea comitetului executiv al sfatului orăşenesc;
3. Alegerea comisiunilor permanente ale sfatului popular.

Intrând în primul punct tov. preşedinte cere a se face propuneri pentru formarea unei comisiuni de validare, urmare căreia, sunt aleşi: tov. Nicula Maria, tov.Ioniţă Stan şi tov.Adelsberg Alexandrina.

După o pauză de 15 minute, tov.Nicula Maria dă citire raportului comisiunei de validare, arătând rezultatul alegerilor din 3 decembrie 1950 şi anume:

Înscrişi 28.374
Voturi exprimate 27.360
Voturi pt.F.D.P. 26.297
Voturi nule 720
Voturi contra 343

Toţi candidaţii, în număr de 51 , întrunind numărul de voturi, sunt validaţi.

Trecându-se la al doilea punct din ordinea de zi, tov.preşedinte cere alegerea unei comisiuni care să facă propuneri pentru alegerea comitetului executiv şi a comisiunilor permanente.

Se alege comisiunea de propuneri, formată din tov.Simen Maximilian, Iliescu Petre şi Roman Florica.

Tov.Simen Maximilian, în numele comisiunei face următoarele propuneri:

I. **Comitetul executiv**
1. Dumitru A.D.Ion
2. Străulescu Gheorghe
3. Cernea Mihail
4. Vasile Gheorghe
5. Dr.Dolejan Gheorghe
6. Martinescu Iosefina
7. Teodorescu Marin
8. Cpt. Marin Petre
9. Lt.Ilie Traian
10. Cocinescu Teodor
11. Valotzi Francisc

II. **Comisiunile permanente**
1. **Comisia buget şi finanţe**
Bachide Elena
Zimnicaru Traian
Susman Ion
Vasile Gheorghe
2. **Comisia industriei locale**
Ig. Hărătău Gheorghe
Păcureţu Constantin
Simen Maximilian

Scanned by CamScanner

Dumitru A.Ion
Ion A.D.Dumitru

3. **Comisia pentru colectări**
Vasilescu Nicolae
Iliescu Petre
Bălănescu Ştefan
Cpt.Marin Petre
Porceanu Grigore

4. **Comisia pentru sănătate**
Dr. Nicoreşteanu Pandele
Brestoiu Paraschiva
Aidesberg Alexandrina
Dr.Dolejan Gheorghe

5. **Comisia pentru agricultură**
Ing. Guţilă Nicolae
Şerban Ioana
Enache Maria
Cernea Mihail

6. **Comisia pentru învăţământ**
Arsene Profira
Ioniţă Stan
Budan Ion
Zaharescu Elena
Străulescu Gheorghe

7. **Comisia pentru artă şi cultură**
Ionescu Domnica
Susulescu Ion
Nicula I.Maria
Mavrodin Nicolae
Volotzi Francisc

8. **Comisia pentru aprovizionare şi comerţ**
Martinescu Iosefina
Badescu Constantin
Preoteasa Marin
Matache Ecaterina
Stevoiu Maria

9. **Comisia pentru cooperaţie**
Roman Florica
Pană Ion
Ene Victor
Ştefănescu Sebastian
Cocinescu Teodor

10. **Comisia pentru prevederi sociale**
Comănescu Alexandru
Iordan Gheorghe
Tomescu Ioan
Petre Elisabeta
Niculescu Georgeta

11. **Comisia pentru urbanistică**
Teodorescu Marin
Lt.maj.Ilie Traian
Rădulescu Gheorghe
Cpt.Răducu Pandele
Inc.Savu Eugen

Umare propunerilor făcute, toţi tovarăşii sunt aleşi cu unanimitate, atât în comitetul executiv, cât şi în comisiunile permanente.

După formarea comitetului executiv şi a comisiunilor permanente ale Sfatului Popular orăşenesc, tov.preşedinte M.Teodorescu dă cuvântul tov.prim-secretar al Regiunei P.M.R.-Mărcuş, care după ce arată importanţa Legii sfaturilor populare, accentuând asupra caracterului pur democratic al alegerilor din 3 decembrie 1950, arată rolul comitetului executiv şi al comisiunilor permanente ale Sfatului, precum şi îndatoririle şi sarcinile ce revin fiecărui deputat ales.

După terminarea acestei prelucrări, tov.preşedinte cere înscrierea la cuvânt a tovarăşilor care vor să participe la discuţii şi să-şi ia angajamente, în care scop următorii cer cuvântul.

1. Tov. Susman Ion mulţumeşte P.M.R. pentru încrederea ce i-a acordat de a fi fost propus candidat şi apoi ales deputat, luându-şi ca angajament să îndeplinească toate sarcinile ce-i vor fi trasate.

2. Tov.dr.Dolejan Gheorghe mulţumeşte, de asemenea, P.M.R., luându-şi ca angajament să se ocupe îndeaproape de salubritatea oraşului, căutând să se inspire şi să introducă metodele din Uniunea Sovietică.

3. Tov. Guţilă Nicolae, după ce aduce mulţumiri P.M.R., îşi ia ca angajamente: de a se îngriji pentru înfiinţarea unei grădini de zarzavat în vederea aprovizionării oraşului în mai bune condiţiuni, de a lua măsuri pentru înfrumuseţarea parcurilor,

Scanned by CamScanner

de a introduce ştiinţa agrotehnică în toate gospodăriile colective.

4. Tov. Ion Dumitru mulţumeşte P.M.R. şi masei de muncitori, că după o muncă neobosită de 26 ani a reuşit să fie scos din producţie şi promovat într-un post de conducere, luându-şi ca angajamente: de a servi şi a fi în permanenţă în mijlocul masei de muncitori, de a desfiinţa birocratismul şi de a introduce disciplina în muncă.

5. Tov. Vasile Gheorghe mulţumeşte P.M.R., luându-şi ca angajamente: de a introduce disciplina financiară, de a lua măsuri pentru înfiinţarea de fonduri de rulment la toate întreprinderile, de a sprijini micii meseriaşi pentru intrarea lor în cooperative, de a stârpi speculanţii de pe piaţa oraşului şi a lovi în duşmanul de clasă.

6. Tov. Cernea Mihail, după ce aduce mulţumiri P.M.R. pentru încrederea acordată, ia următoarele angajamente: de a lua măsuri pentru valorificarea resurselor locale, de a da rapoarte de activitate, în faţa masei, de a urmări şi executa planul de muncă, de a stimula lichidarea analfabetismului, de a stimula aprovizionarea cu alimente a centrelor muncitoreşti, a rezolva în spiritul luptei de clasă cererile oamenilor muncii, de a desfiinţa birocratismul, de a sprijini renovarea teatrului până la 1 mai 1951, de a sprijini construirea unei biblioteci publice, de a înfrumuseţa parcurile locale şi Trivalea, de a pune în funcţie o fabrica de cărămida şi ţiglă, de a termina stadionul sportiv, de a înfiinţa o crescătorie şi îngrăşăminte de porci, de a sprijini crearea de industrii noi şi de a lupta neîncetat contra duşmanului de clasă.

7. Tov. Ilie Traian, după ce aduce mulţumiri P.M.R., îşi ia ca angajament de a duce la bun sfârşit toate sarcinile ce i se vor trasa şi de a-şi ascuţi vigilenţa de clasă, de a demasca duşmanul de clasă, şi a-şi însuşi experienţa Uniunii Sovietice.

8. Tov.cpt. Marin Petre mulţumeşte P.M.R. luându-şi ca angajament: de a lovi în duşmanul de clasă, de a îndeplini toate sarcinile ce i se vor trasa, de a ridica tineretul-cadre noi - în calitatea sa de comisar militar şi de a-şi însuşi materialul marxist leninist.

9. Tov.Bachide Elena, de asemenea mulţumeşte P.M.R., luându-şi ca angajamente: de a ţine legătura cu masele pentru a cunoaşte toate problemele ce-i frământă, ridicându-le nivelul de trai, de a educa femeile şi copiii şi de a lupta pentru pace demascând duşmanii de clasă.

10. Tov.Stevoiu Maria mulţumeşte P.M.R., luându-şi ca angajamente: de a lupta pentru menţinerea păcii, pentru aprovizionarea oraşului şi de a fi alături în orice moment de cetăţenii din circumscripţia sa.

11. Tov.Tomescu Ion mulţumeşte P.M.R., luându-şi ca angajamente: de a munci cu sârguinţă pentru a pătrunde în sufletul poporului iar din punct de vedere profesional să aplice lupta de clasă în rezolvarea cererilor şi de a lua măsuri pentru sistarea pensiilor acelora care în trecut au exploatat şi-au făcut averi din munca altora.

12. Tov.Nicula Maria, după ce aduce mulţumiri P.M.R. îşi ia angajamentul de a lupta şi a aduce linia partidului în cele mai depărtate colţuri şi a lovi în acei care în trecut ne-au exploatat.

13. Tov. Arsene Profira mulţumeşte P.M.R., luându-şi angajamentul de a lichida analfabetismul.

14. Tov.Păcureţu, de asemenea, mulţumeşte P.M.R., luându-şi angajamentul de a ţine legătura permanentă cu masele, de a duce la bun sfârşit toate sarcinile ce i se vor trasa şi de a lovi duşmanul de clasă, demascând toate uneltirile contra păcii.

15. Tov. Bălănescu Ştefan... idem.

16. Tov. Porceanu Grigore... idem.

Scanned by CamScanner

17. Tov. Ene Victor, de asemenea, după ce mulţumeşte P.M.R., îşi ia angajamentul de a educa tineretul, de a sprijini munca de culturalizare şi cursurile de alfabetizare.

După terminarea celor înscrişi la cuvânt, tov.preşedinte - Marin Teodorescu, arată sarcinile măreţe ce vor avea de îndeplinit deputaţii aleşi, constituiţi în sfat şi în primul rând: planul cincinal şi în cadrul acestui plan electrificarea ţării, precum şi toate celelalte acţiuni ce vor fi iniţiate de P.M.R.

Ca o sarcină de baza şi imediată, tov.preşedinte arată: demascarea speculanţilor şi a duşmanilor de clasă, astfel încât sfaturile să devină un adevărat şantier al vieţii noi, pentru sprijinirea oamenilor muncii.

Şedinţa a luat sfârşit la orele 20,30 printr-o caldă şi entuziastă manifestare din partea celor prezenţi, la care se vedea o încredere şi armonie deplină. Această armonie îşi găsea viaţă în dorul de muncă pentru ei reciproc, dublat de încrederea în experienţa sovietică şi Partidul care îi călăuzeşte în orice muncă.

Tot timpul s-a ovaţionat pentru genialul strateg militar şi mare dascăl al Proletariatului mondial şi apărătorul păcii pentru o viaţă mai bună, mai fericită a oamenilor muncii din întreaga lume, strigându-se lozinci şi scandându-se numele tov.Stalin.

Preşedinte,
M.Teodorescu

Secretar,
G.Niculescu

Arh. St. Argeş, fond Primăria oraş Piteşti, dosar 6/1951.

Scanned by CamScanner

1950 Decembrie 1919, Piteşti. Proces verbal încheiat cu prilejul constituirii comitetului executicv al Sfatului Popular al oraşului Piteşti.

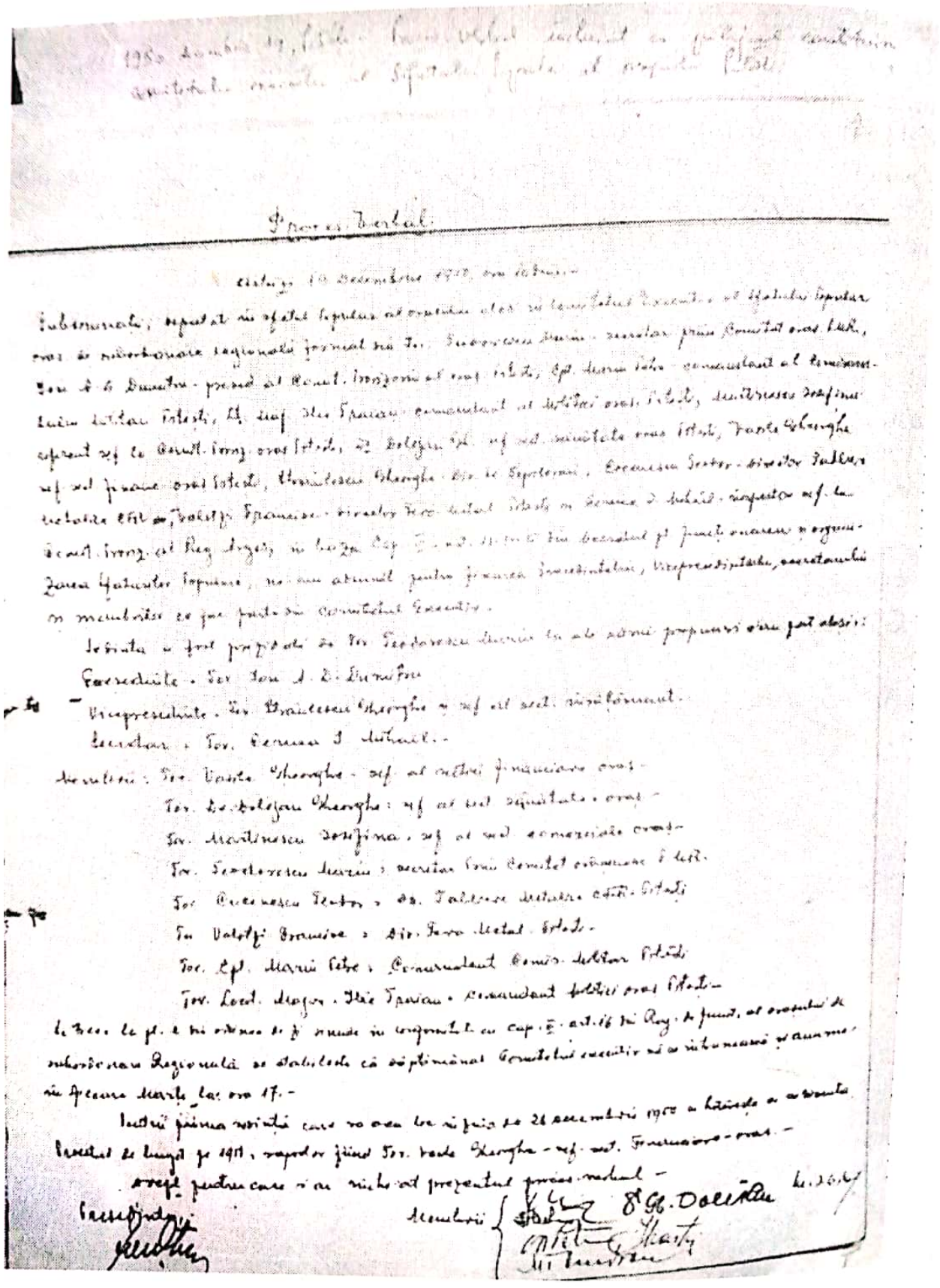

10.02.1943 Planul oraşului Piteşti

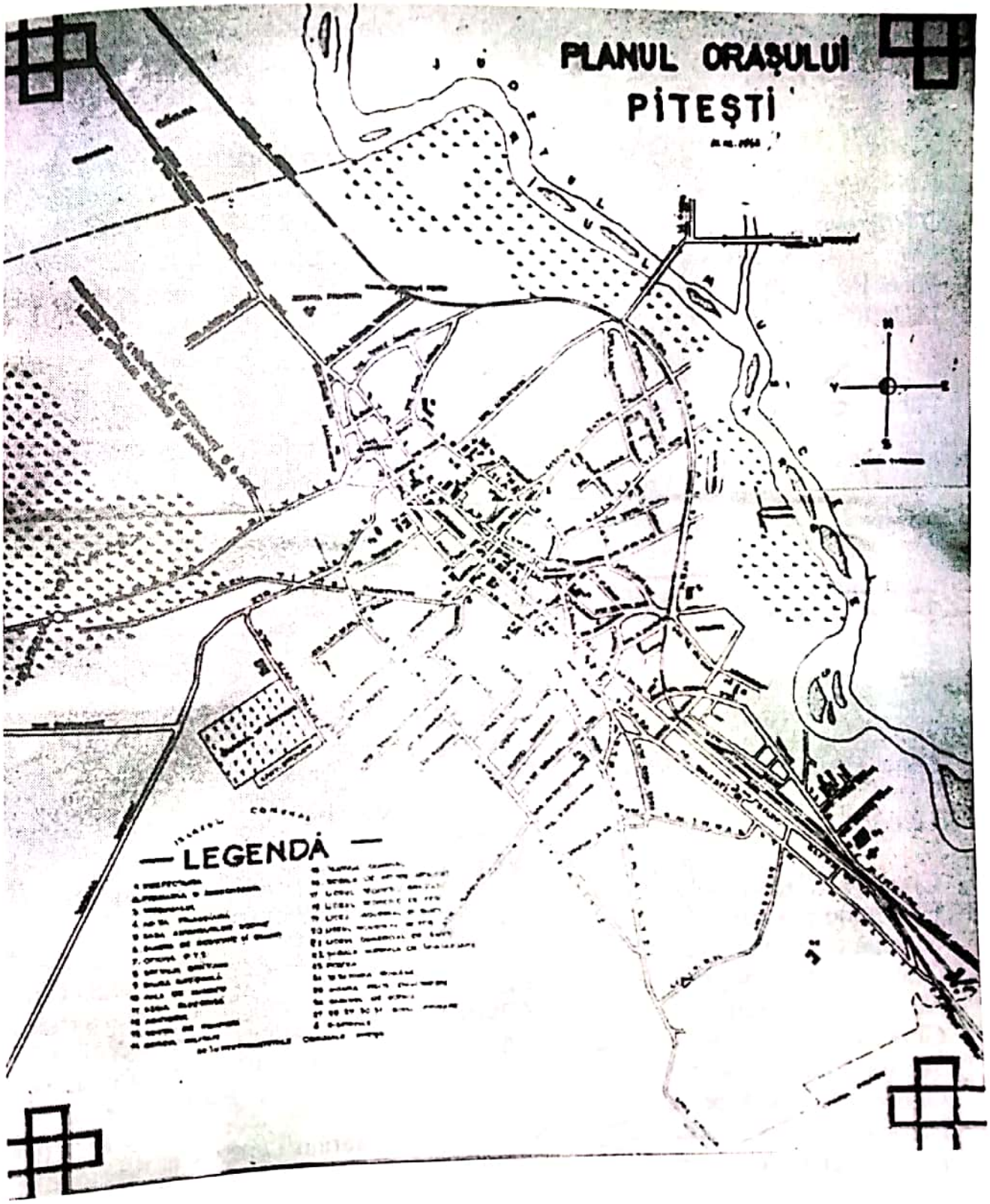

Scanned by CamScanner

LISTA

primarilor[x] şi secretarilor

Mihai Popescu (Popovici)	1831	Constantin Lerescu
(prezidentul Sfatului) Constantin Lerescu	1832	Nicolae Vlădescu
"		
"	1833	?
"	1834	?
"	1835	Constantin Enculescu
"	1836	"
D.Drăgoescu	1837	"
"	1838	"
Mihai Popovici	1839	"
D.Drăgoescu	1840	"
?	1841	"
?	1842	"
Mihai Berindei	1843	V.Aronescu
?	1844	V.Stroescu
Mihai Berindei	1845	"
"	1846	"
"	1847	?
?	1848	Ştefan Vlădoianu
Leca pitarul	1849	"
?	1850	"
?	1851	"
?	1852	"
?	1853	"
?	1854	"
Mihai Berindei	1855	"
"	1856	M.Vlădescu
Gheorghe Enescu	1857	?
"	1858	?
Gheorghe Papadopol	1859	Ion Conciu
Gheorghe Enescu	1860	"
Nicolae Coculescu	1861	"
Gheorghe Papadopol	1862	"
Nicolae Coculescu	1863	"
Gheorghe Papadopol	1864	"
Teodor Naum		
Gheorghe Papadopol		
Nicolae Coculescu	1865	Constantin Lerescu
Petre Cecropide		

x) Când consiliul comunal nu era constituit, conducerea instituţiei revenea unei comisii interimare, condusă de un preşedinte (pr.c.i.)

Scanned by CamScanner

Petre Cecropide	1866	"
Nicolae Cornăţeanu	1867	?
Teodor Naum	1868	?
Gheroghe Papadopol	1869	?
Dumitru Hagiulea / Gheorghe Papadopol	1870	?
Constantin Bogdan	1871	?
Constantin Bogdan / Gheorghe Dobrian	1872	Ion Dimitrescu
Petre Cecropide	1873	"
Teodor Naum	1874	"
Constantin Vărzaru	1875	"
"	1876	"
Dumitru Buzoianu / Constantin Lerescu	1877	N.Şt.Vlădoianu / I.Dimitrescu
Constantin Lerescu / Nicolae Coculescu	1878	
Nicolae Coculescu	1879	"
"	1880	"
Nicolae Viişoreanu	1881	"
"	1882	"
"	1883	N.Şt.Vlădoianu
Ion I.Rădulescu	1884	"
Nicolae Constantinescu	1885	T.G.Penescu
"	1886	"
"	1887	"
Ion I.Rădulescu	1888	"
"	1889	"
N.Nanoescu	1890	"
Agathe Vasiliu	1891	"
"	1892	"
N.Nanoescu	1893	"
"	1894	Th.Rădulescu
N.Nanoescu / Ioan I.Comăneanu	1895	" / " / "
M.Botescu	1896	
Ion N.Coculescu	1897	T.Marioţeanu
Eftimie Ionescu	1898	"
Eftimie Ionescu / Alexandru Vestenian	1899	"
I.P.Constantinescu / Gh.Hagiescu	1900	T.Marioţeanu / Gh.Georgescu
Gh.Hagiescu	1901	Teodor Rădulescu
Eftimie Ionescu	1902	"
Nicolae Constantinescu	1903	Alex.Furduescu
Gh.Lazărescu	1904	Ion Vulpescu
I.P.Constantinescu pr.c.i.	1905	"
Alexandru Vestenian / dr.Gh.I.Rădulescu	1906	"
N.G.Dumitrescu	1907	"

Scanned by CamScanner

	1908	Ştefan Popescu
"	1909	"
"	1910	"
"		
Grigore I.Demetrescu pr.c.i.	1911	C.M.Dumitrescu
I.Marinescu		
Gh.M.Stănescu		
Gh.M.Stănescu	1912	"
Alexandru Dumitrescu	1913	"
Alexandru Fostiropol pr.c.i.	1914	"
"	1915	Gh.Văruicu
"	1916	"
I.Negreţu	1917	Gh.Hăgău
Fr.M.Lehrer		
N.G.Dumitrescu		Gh.Văruicu
C.Bălan	1918	
I.Marinescu pr.c.i.		
Alex.Fostiropol pr.c.i.		
Alex.Fostiropol pr.c.i.	1919	"
Ion I.Rădulescu pr.c.i.		
Ştefan Martinescu pr.c.i.		M.I.Creangă
C.Vişineanu pr.c.i.	1920	G.M.Georgescu
I.Posescu pr.c.i.		
C.Vişineanu pr.c.i.	1921	G.M.Georgescu
Ion Posescu pr.c.i.		"
Ion Posescu pr.c.i.	1922	
Marin V.Popescu pr.c.i.		
Marin V.Popescu pr.c.i.	1923	"
Marin V.Popescu	1924	G.M.Georgescu
"	1925	"
M.V.Popescu pr.c.i.	1926	"
Ştefan Martinescu		
Ştefan Martinescu	1927	"
M.V.Popescu		
M.V.Popescu	1928	"
Ştefan Martinescu		
C.I.Rătescu pr.c.i.		"
Ion I.Rădulescu pr.c.i.	1929	
C.I.Rătescu		
C.I.Rătescu pr.c.i.	1930	"
C.I.Rătescu		"
Ion Oncica pr.c.i.	1931	
M.Mihăileanu pr.c.i.		
M.Mihăileanu pr.c.i.		"
Ion Oncica pr.c.i.		
Ion Gr.Rădulescu pr.c.i.	1932	
C.I.Rătescu pr.c.i.		
Spridon Emanoil		
Spiridon Emanoil	1933	"
C.I.Rătescu		"

Scanned by CamScanner

Ion Naumescu	1934	"	
Cornel Zamfirescu pr.c.i.			
Cornel Zamfirescu	1935	"	
Romulus Teodorescu	1936	"	
Romulus Teodorescu	1937	"	
Ion Naumescu			
C.I.Rătescu pr.c.i.	1938	Nicolae Ionescu	
Petre Petrescu	1939	"	
Petre Petrescu			
C.I.Rătescu		"	
C.I.Rătescu	1940		
maior Gh.Roşulescu		"	
colonel Alexandru Ioan	1941	"	
lt.col. Dan Constantinescu	1942		
lt.col Dan Constantinescu			
		"	
lt.col. Emil Poruţiu	1943	"	
lt.col. Emil Poruţiu			
Ion Steriopol	1944	"	
col.rez. Constantin Athanasiu			
col.rez. Constantin Athanasiu	1945	"	
Petre Năstăsescu		"	
Petre Năstăsescu	1946		
Teodor Bachide		Vladimir Busilă	
Teodor Bachide	1947	Vladimir Buşilă	
Teodor Bachide	1948	Vladimir Busilă	
Teodor Bachide	1949	Constantin Duţă	
Gh.Medve pr.comit.proviz.		Constantin Duţă	
Gh.Medve pr.comit.proviz.		Traian Zimnicaru	
Marin Teodorescu pr.comit.proviz.	1950	Mihail I.Cernea	
Ion A.Dumitru pr.comit.ex.		Mihail I.Cernea	
Ion A.Dumitru pr.comit.ex.	1951	Mihail I.Cernea	
"	1952	Ion Tomescu	
		"	
	1953	"	
"	1954		
Ion Jiga pr.comit.ex.	1955	Ion Tomescu	
"	1956	Florian Popescu	
Ion Jiga		"	
Marin Teodorescu	1957	"	
Marin Teodorescu	1963	"	
	1964		
Marin Teodorescu		Florian Popescu	
Vasile Călinescu	1965	Aurel Poştoacă	1969-1971
Vasile Călinescu	1968		
	1968		
Gh.Marinescu pr.comit.ex. şi prim-secretar al Comit. municipal Piteşti al PCR		Victor Raicu	1971-1973
Alexandru Popescu, prim-secretar şi primar	1968		
	1974	Virgiliu Nicolaescu	1973-1981

Scanned by CamScanner

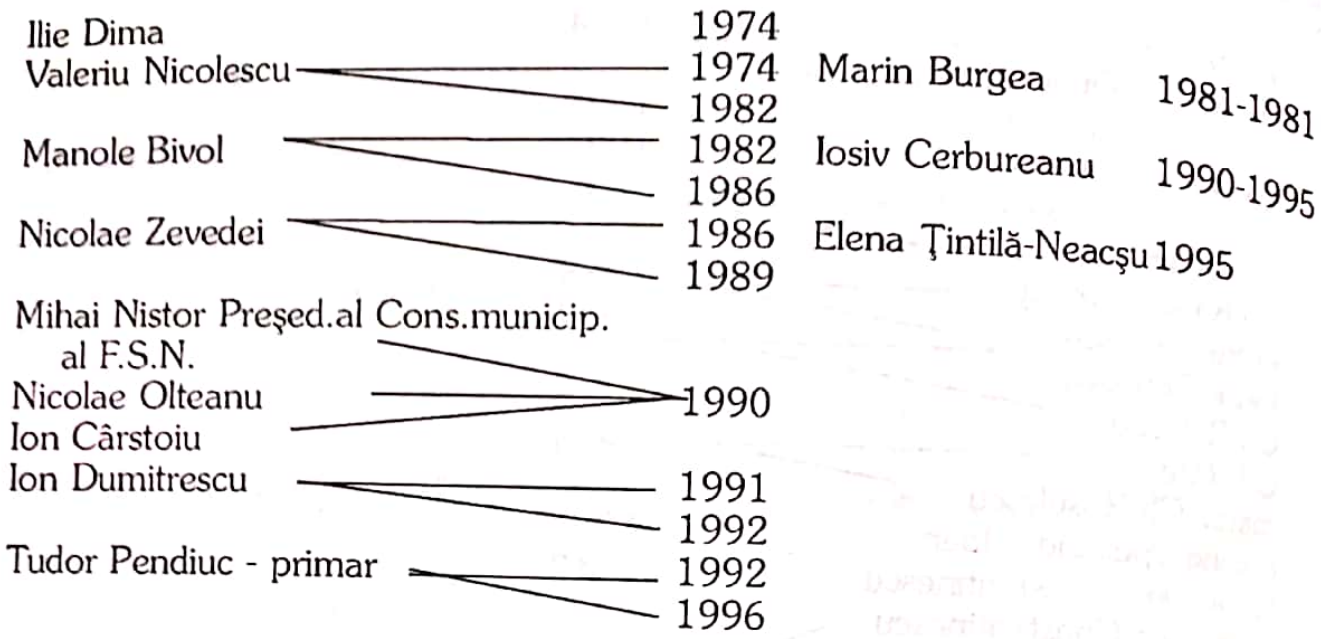

Scanned by CamScanner

GLOSAR

A

accize (acsize) = taxe pe care le percepeau comunele (la bariere) asupra unor mărfuri la intrarea în comună sau ieşirea din fabrici.

alişveriş = vânzare, negoţ, afaceri.

amploiat = slujbaş, funcţionar de grad inferior.

B

baraban = toboşar

bez = fără.

C

cerviş = grăsime de vacă, topită, păstrată în băşici şi întrebuinţată în alimentaţie; carne conservată în seu topit.

cinovnic = funcţionar de stat.

cliros = clerici.

cutie = casa (casieria) primăriei.

E

embatic = chirie pentru locuri şi pravălii pe termen îndelungat.

epistat = cel mai mic grad de ofiţer de poliţie, subcomisar, intendent, supraveghetor, logofăt, vechil.

H

havaet = taxă percepută de la cei numiţi în slujbe.

I

i = şi.

ipac = încă, iarăşi.

isnoavă = vorbă fără rost, scornitură, minciună, născocire; din nou, încă o dată, de la capăt.

J

jugărit = taxă care se plătea pentru un car de lemne cărate din pădure; loc la ieşirea din pădure unde se plătea această taxă.

K

k.k. = cezaro-crăiesc.

L

lazaret - spital izolat unde sunt ţinute în carantină persoanele presupuse a fi bolnave de boli contagioase.

M

mensual = lunar.

meremet = reparaţie.

metoh (metoc) = mănăstire mică, subordonată administrativ unei mănăstiri mai mari.

N

napristan (nepristan) = neîntrerupt, necontenit, mereu, permanent, îndată, numaidecât, imediat, fără întârziere, fără zăbavă.

O

olac = serviciu de curieri domneşti; căruţă de poştă; poştalion, diligenţă.

otnoşenie = raport, comunicat, adresă oficială.

P

polcovnic = colonel.

presustvie = instanţă de judecată, judecătorie, tribunal.

prétoriu = sală de judecată.

Scanned by CamScanner

S

schelă = denumire a punctelor vamale.
silistră = azotat de potasiu; praf de puşcă.
spiţerie = farmacie.
ştreaf = amendă în bani, gloabă.

T

taler = monedă de argint (austriacă) care a circulat în trecut şi în ţările române.
tulumbagiu = pompier.

Z

zaharea = dare de zaharea = provizii în natură către turci, punându-se o sumă fixă care se adaugă la tribut.

Scanned by CamScanner

NOTE

1. Arhivele Statului Bucureşti, Condica mănăstirii Cozia, nr.712.
2. D.R.H., B, II, 1972, doc.146.
3. Călători străini despre ţările române, vol.V, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1973.
4. Teodor Mavrodin, O condică necunoscută a patentarilor piteşteni din iulie 1860, în Studii şi comunicări, vol.V, 1980, Piteşti.
5. Ştefan Olteanu, Locul şi rolul oraşului Piteşti în contextul producţiei meşteşugăreşti urbane în Ţara Românească în evul mediu, în Studii şi comunicări, 1972, Piteşti.
6. Arh. St. Bucureşti, S.I., nr.308 (Episcopia Argeş, XLIV/3).
7. D.R.H., B, II, 1972, doc.67.
8. Regulamentul Organic, Bucureşti, 1832, art.154, 157, 158, 160.
9. Ibidem, art.359, 360, 363-366.
10. Ibidem, pag.1 - 56.
11. Ibidem, art.357.
12. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 16/1838.
13. Ibidem, dosar 26/1838.
14. Ibidem, dosar 26/1857.
15. Ibidem, dosar 1/1838.
16. Ibidem, dosar 31/1840.
17. Ibidem, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 96/1832.
18. Arh. St. Bucureşti, Catagrafii nr.39-45/1838, judeţul Argeş.
19. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 15/1832.
20. Ibidem, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 96/1832.
21. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 26/1835.
22. Ibidem, dosar 25/1857.
23. Ibidem, dosar 13/1858.
24. Ibidem, dosar 9/1861.
25. Ibidem, dosar 14/1859.
26. Ibidem, dosar 3/1856.
27. Istoria învăţământului din România, Editura Didactica şi Pedagogică Bucureşti, 1983.
28. Ibidem, pag.247.
29. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 14/1831.
30. Idem.
31. Idem.
32. Idem.
33. Idem.
34. Ibidem, dosar 84/1833.
35. Idem.
36. Idem.
37. Ibidem, dosar 13/1838.
38. Ibidem, dosar 13/1840.
39. Idem.
40. Ibidem, dosar 5/1857.
41. Ibidem, dosar 53/1834.
42. Ibidem, dosar 4/1835.
43. Ibidem, dosar 3/1836.

Scanned by CamScanner

44. Ibidem, dosar 4/1835.
45. Ibidem, dosar 14/1838.
46. Idem.
47. Ibidem, dosar 15/1832.
48. Ibidem, dosar 73/1833.
49. Ibidem, dosar 6/1840.
50. Ibidem, dosar 22/1860.
51. Ibidem, fond Episcopia Argeşului, dosar 74/1848.
52. Anul revoluţionar în Principatele Române, tom.III-IV.
53. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 32/1838.
54. Ibidem, dosar 19/1834.
55. Ibidem, dosar 3/1843.
56. Ibidem, dosar 26/1858.
57. Ibidem, dosarele 1/1843-1851; 3/1843; 14/1857.
58. Ibidem, dosar 1/1843.
59. Ibidem, dosar 23/1838.
60. Ibidem, dosar 53/1834.
61. Ibidem, dosar 7/1837.
62. Ibidem, dosar 7/1857.
63. Ibidem, dosar 41/1859.
64. Ibidem, dosar 5/1839.
65. Ibidem, dosar 15/1832.
66. Ibidem, dosar 15/1839.
67. Ibidem, dosar 7/1857.
68. Ibidem.
69. Ibidem, dosar 13/1856.
70. Ibidem, dosar 29/1855-1868.
71. Ibidem, dosar 47/1859.
72. Ibidem, dosar 24/1861.
73. Arh. St. Bucureşti, fond Ministerul de Interne (Comunale), dosar 136/1846.
74. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 52/1834.
75. Ibidem, dosar 5/1856.
76. Idem.
77. Ibidem, dosar 16/1835.
78. Ibidem, dosar 21/1856.
79. Ibidem, dosar 27/1859.
80. Idem.
81. Arh. St. Bucureşti, fond Ministerul de Interne (Comunale), dosar 3815/1829.
82. Ibidem, dosar 3848/1829.
83. Ibidem, dosar 5/1857.
84. Ibidem, dosar 17/1857.
85. Constantin C.Giurescu, Dinu C.Giurescu, Istoria românilor, Editura Albatros, Bucureşti, 1971.
86. Arh. St. Bucureşti, fond Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare, dosar 4/1848.
87. Biblioteca Academiei Române, Manuscrise, nr.963.
88. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 27/1859.
89. Ibidem, dosar 16/1864.
90. Monitorul - jurnal oficial al Principatelor Unite Române, nr.75, din 1/13

Scanned by CamScanner

aprilie 1864.
91. Monitorul Oficial, nr.28, din 7 mai 1887.
92. Ibidem, nr.128 din 14 iunie 1925.
93. Ibidem, nr.170, din 3 august 1929.
94. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 35/1921.
95. Ibidem, dosar 20/1926.
96. Ibidem, dosar 21/1929.
97. Ibidem, dosar 19/1937.
98. Ibidem, dosar 23/1937.
99. Ibidem, dosar 16/1938.
100. Monitorul Oficial, nr.39, din 17 februarie 1938.
101. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 16/1938.
102. Ibidem, dosar 27/1938.
103. Ibidem, dosar 16/1938.
104. Codul General al României - Legi uzuale, vol.XXVI, partea I, 1938, pag.373.
105. Ibidem, partea a III-a, pag.2647.
106. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 26/1941.
107. Ibidem, dosar 30/1944.
108. Ibidem, dosar 34/1945.
109. Ibidem, dosar 35/1945.
110. Monitorul Oficial, nr.74, din 30 martie 1945.
111. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 2/1949.
112. Ibidem, dosar 101/1950.
113. Ibidem, dosar 6/1951.
114. Ibidem, dosar 2/1949.
115. Ibidem, dosar 1/1951.
116. Ibidem, dosar 5/1951-1953.
117. Idem.
118. Idem.
119. Ibidem, dosar 5/1958.
120. Ibidem, dosar 56/1948.
121. Ibidem, dosar 4/1956.
122. Ibidem, dosar 19/1968.
123. Arh. St. Bucureşti, fond Ministerul de Interne, dosar 176/1885.
124. Arh. St. Argeş, fond Liceul "Nicolae Bălcescu" Piteşti, dosar 21/1886.
125. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 23/1858.
126. Ibidem, dosar 7/1893 - 1894.
127. Ibidem, dosar 11/1900.
128. Ibidem, fond Tribunalul judeţului Argeş (Comisia de expropriere), dosar 112/1922.
129. Idem.
130. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 25/1911.
131. Ibidem, dosar 13/1870 - 1886.
132. Ibidem, dosar 35/1886.
133. Ibidem, dosar 54/1878-1879.
134. Ibidem, dosar 34/1858.
135. Ibidem, dosar 15/1874.
136. Ibidem, dosar 22/1896.
137. Ibidem, fond Liceul industrial de fete "Teiuleanu" Piteşti, dosar 475/1938.

Scanned by CamScanner

138. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 6/1914.
139. Ibidem, dosar 35/1886.
140. Ibidem, dosar 36/1903.
141. Ibidem, dosar 28/1919; 41/1921.
142. Ibidem, dosar 19/1924.
143. Ibidem, dosarele 19 şi 20/1930.
144. Ibidem, dosar 25/1934.
145. Ibidem, dosar 49/1944.
146. Ibidem, dosar 9/1863.
147. Ibidem, dosar 35/1882.
148. Idem.
149. Ibidem, dosar 11/1903.
150. Ibidem, fond Camera agricolă a judeţului Argeş, dosar 1/1926-1936.
151. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 15/1913.
152. Facla Argeşului, anul I, nr.2 din 10 ianuarie 1914.
153. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 14/1913-1920.
154. Ibidem, dosar 47/1922.
155. Ibidem, dosar 38/1924.
156. Ibidem, dosar 38/1902.
157. Ibidem, dosar 12/1915-1916.
158. Idem.
159. Ibidem, dosar 29/1929.
160. Ibidem, dosar 13/1906.
161. Idem.
162. Ibidem, dosar 37/1920.
163. Ibidem, dosar 13/1906.
164. Idem.
165. Ibidem, dosar 20/1917.
166. Idem.
167. Ibidem, dosar 26/1941.
168. Ibidem, dosar 3/1942.
169. Ibidem, dosar 13/1886.
170. Ibidem, dosar 1/1867.
171. Arh. St. Bucureşti, fond Ministerul de Interne, dosar 184/1868.
172. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 30/1869.
173. Ibidem, fond Liceul "Nicolae Bălcescu"-Piteşti, dosar 3/1896.
174. Ibidem, dosar 41/1899.
175. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 21/1897.
176. Ibidem, dosar 17/1900.
177. Ibidem, dosar 3/1901.
178. Ibidem, dosar 12/1902.
179. Ibidem, dosar 17/1900.
180. Ibidem, dosar 4/1902.
181. Glasul Argeşului, anul III, nr.1, din 18 octombrie 1915.
182. Arh. St. Argeş, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 6/1920.
183. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 12/1863.
184. IObidem, dosar 39/1882-1883.
185. Ibidem, dosar 30/1891-1892.
186. Ibidem, dosar 18/1896-1897.
187. Ibidem, dosar 45/1905.

Scanned by CamScanner

188. Ibidem, dosar 6/1909.
189. Ibidem, dosar 14/1946.
190. Ibidem, dosar 25/1908.
191. Ibidem, dpsar 14/1912-1913.
192. Ibidem, dosar 21/1923.
193. Ibidem, dosar 24/1925.
194. Ibidem, dosar 49/1944.
195. Ibidem, dosar 16/1886-1887.
196. Ibidem, dosar 20/1905-1906.
197. Ibidem, dosar 13/1891.
198. Ibidem, dosar 39/1902-1903.
199. Ibidem, dosar 3/1908.
200. Ibidem, dosar 7/1908-1909.
201. Ibidem, dosar 32/1908.
202. Presa, anul III, nr.59-60, din 12 aprilie 1931.
203. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 38/1910-1912.
204. Facla Argeşului, anul I, nr.2, din 10 ianuarie 1914.
205. Ath. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 38/1910.
206. Ibidem, dosar 32/1909-1928.
207. Ibidem, dosar 10/1912.
208. Ibidem, dosar 33/1909-1914.
209. Ibidem, dosar 2/1938-1939; 7/1939; 9/1940; 12/1941; 15/1943.
210. Ibidem, dosar 1/1900.
211. Arh. St. Bucureşti, fond Ministerul de Interne, dosar 89/1875.
212. Ibidem, dosar 50/1877.
213. Ibidem, dosar 176/1885.
214. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 24/1882-1888.
215. Ibidem, dosar 49/1901.
216. Ibidem, dosar 55/1906.
217. Ibidem, dosar 42/1909.
218. Ibidem, dosar 14/1917.
219. Ibidem, dosar 17/1917.
220. Ibidem, dosar 8/1919.
221. Ibidem, dosar 8/1925.
222. Ibidem, dosar 9/1926.
223. Ibidem, dosar 14/1944.
224. Ibidem, dosar 2/1861.
225. Ibidem, dosar 11/1866.
226. Ibidem, fond Garda Civică Piteşti, dosar 1/1868.
227. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 7/1900.
228. Ibidem dosar 6/1908.
229. Ibidem, dosar 13/1906, 4/1902.
230. Ibidem, dosar 1/1904.
231. Ibidem, dosar 15/1921.
232. Ibidem, dosar 35/1868-1869.
233. Ibidem, dosar 30/1869.
234. Ibidem, dosar 10/1891.
235. Ibidem, dosar 8/1900-1901.
236. Ibidem, dosar 3/1901.
237. Ibidem, dosar 6/1901.

Scanned by CamScanner

238. Ibidem, dosar 18/1902.
239. Ibidem, dosar 24/1913.
240. Ibidem, dosar 7/1900.
241. Ibidem, dosar 3/1901.
242. Ibidem, dosar 5/1905.
243. Ibidem, dosar 40/1911.
244. Ibidem, fond Tribunalul judeţului Argeş, secţia notariat, dosar 9/1912.
245. Ibidem, Primăria municipiului Piteşti, dosar 41/1911-1924.
246. Ibidem, dosar 40/1925.
247. Monitorul Oficial, partea I, nr.47/1942.
248. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 11/1940-1943.
249. Ibidem, dosar 25/1942.
250. Întreprinderea de reţele electrice Piteşti, scurt istoric, 1912-1972, Piteşti, 1972.
251. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 3/1901.
252. Ibidem, dosar 18/1905.
253. Ibidem, dosar 57/1906.
254. Ibidem, dosar 25/1942.
255. Ibidem, dosar 7/1912.
256. Ibidem, dosar 12/1915-1916.
257. Ibidem, dosar 2/1915-1919.
258. Ibidem, dosar 9/1918.
259. Ibidem, dosar 8/1919.
260. Ibidem, dosar 12/1920.
261. Ibidem, dosar 7/1924.
262. Ibidem, dosar 22/1931; 4/1944.
263. Ibidem, dosar 23/1860; 18/1863.
264. Ibidem, dosar 13/1871-1872.
265. Ibidem, dosar 8/1900.
266. Ibidem, dosar 13/1906.
267. Ibidem, dosar 24/1909.
268. Ibidem, dosar 8/1919.
269. Ibidem, dosar 27/1921.
270. Ibidem, dosar 61/1933; 2/1936.
271. Ibidem, dosar 36/1910.
272. Ibidem, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 28/1915.
273. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 33/1920.
274. Ibidem, dosar 35/1933.
275. Ibidem, dosar 4/1944.
276. Ibidem, dosar 18/1898-1901.
277. Ibidem, dosar 28/1877.
278. Ibidem, dosar 30/1877-1881.
279. Ibidem, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 80/1916.
280. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 22/1918.
281. Ibidem, fond Prefectura judeţului Argeş, dosar 193/1941.
282. Ibidem, fond Poliţia oraşului Piteşti, dosar 354/1941.
283. Ibidem, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 38/1940.
284. Idem.
285. Ibidem, dosar 30/1941.
286. Ibidem, dosar 24/1942-1943.

Scanned by CamScanner

287. Ibidem, dosar 39/1944.
288. Ibidem, dosar 19/1944.
289. Ibidem, dosar 4/1902.
290. Ibidem, dosar 20/1905.
291. Ibidem, dosar 35/1921.
292. Ibidem, dosar 14/1930.
293. Ibidem, dosar 45/1905.
294. Ibidem, dosar 12/1915-1916.
295. Ibidem, dosar 37/1858.
296. Ibidem, dosar 16/1856.
297. Ibidem, dosar 13/1874.
298. Ibidem, dosarele 25, 26, 27, 28/1900.
299. Ibidem, dosar 49/1901.
300. Ibidem, dosar 9, 41/1918.
301. Ibidem, dosar 55/1924.
302. Ibidem, dosar 24/1925.
303. Ibidem, dosar 48/1925.
304. Ibidem, dosar 71/1928.
305. Ibidem, dosar 57/1929.
306. Monitorul Oficial nr.222 din 6 octombrie 1928.
307. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 42/1930.
308. Ibidem, dosar 5/1940-1941.
309. Ibidem, dosar 12/1944.
310. Ibidem, registru 44/1940.
311. Ibidem, dosar 42/1941-1949; 14/1944.
312. Monitorul Oficial nr.251 din 30 octombrie 1947.
313. Arh. St. Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 56/1948.
314. Ibidem, dosar 60/1949.
315. Ibidem, dosar 52/1949.
316. Ibidem, dosar 2/1949.
317. Petre Popa, Paul Dicu, Silvestru Voinescu - Istoria municipiului Piteşti, Edit. Academiei R.S.R., Bucureşti, 1988.
318, Arhivele Statului Argeş, fond Primăria municipiului Piteşti, dosar 6/1951.
319. Ibidem, dosar 2/1968.
320. Ibidem, dosar 16/1968.
321. Petre Popa ş.a., op.cit.

Scanned by CamScanner

Schema de organizare a Primăriei Piteşti, 1942

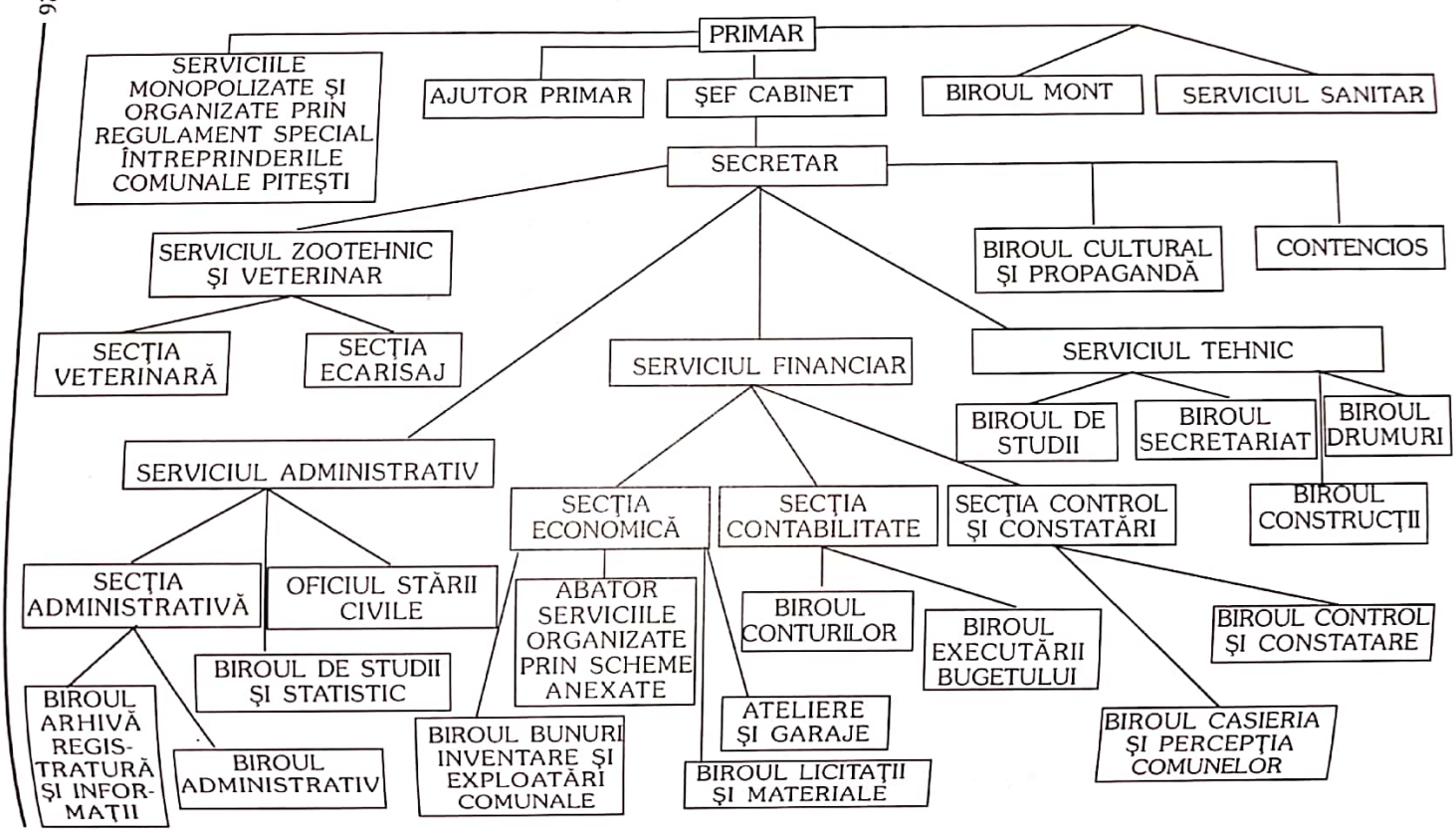

Scanned by CamScanner

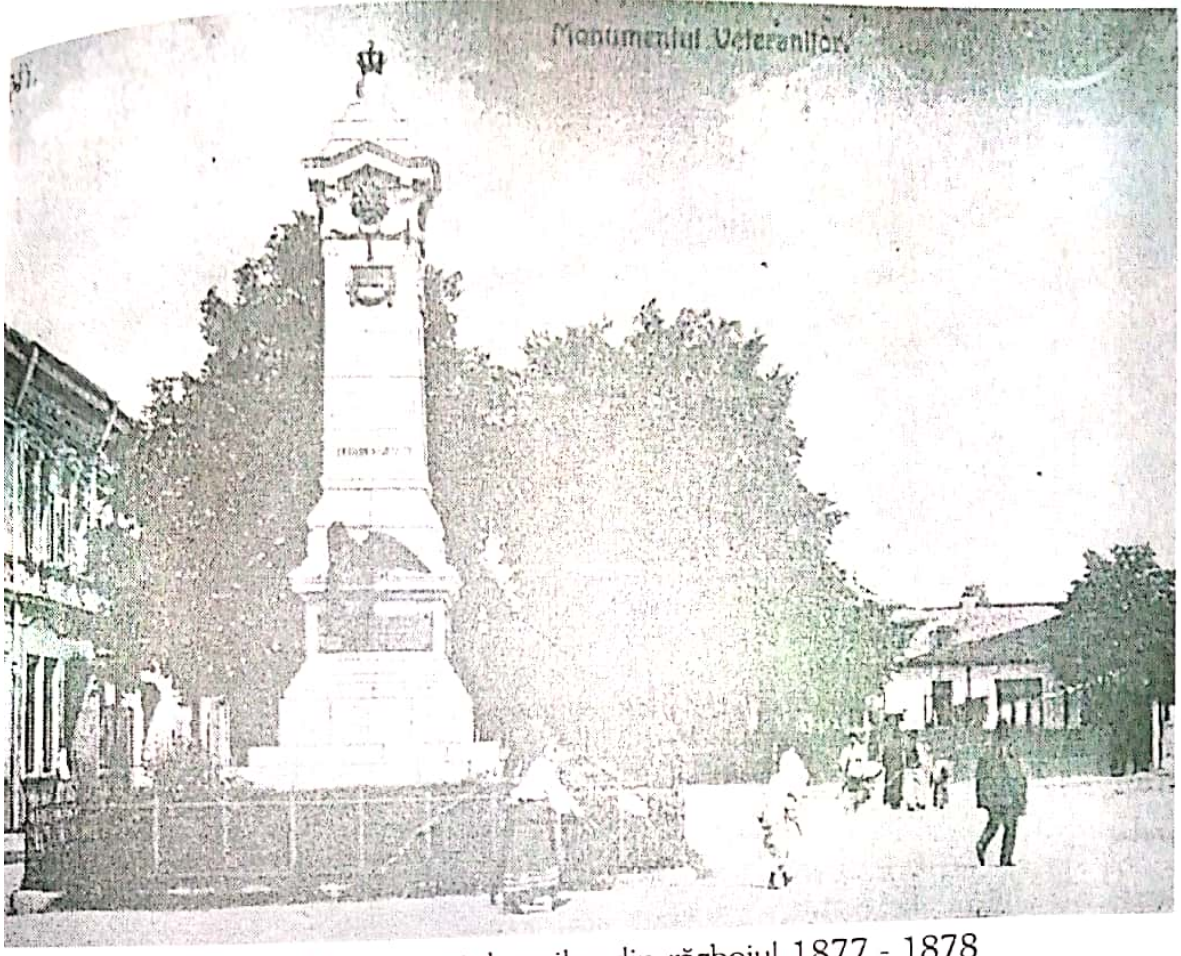

Piteşti. Monumentul eroilor din războiul 1877 - 1878

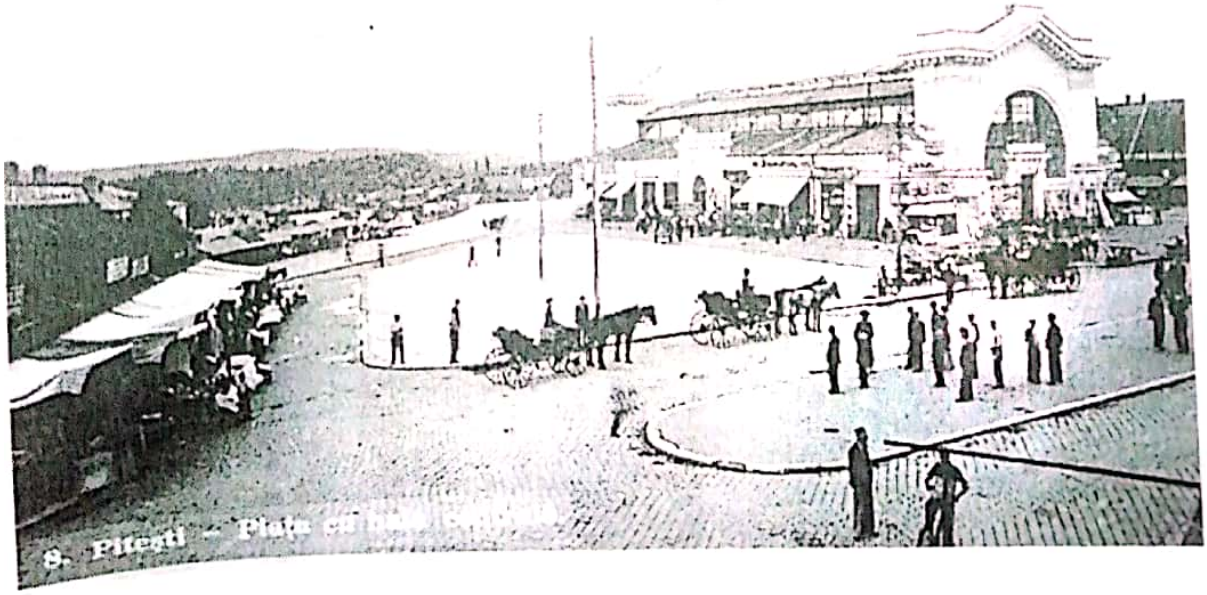

Scanned by CamScanner

Piteşti. Hala de alimente, 1931.

Scanned by CamScanner

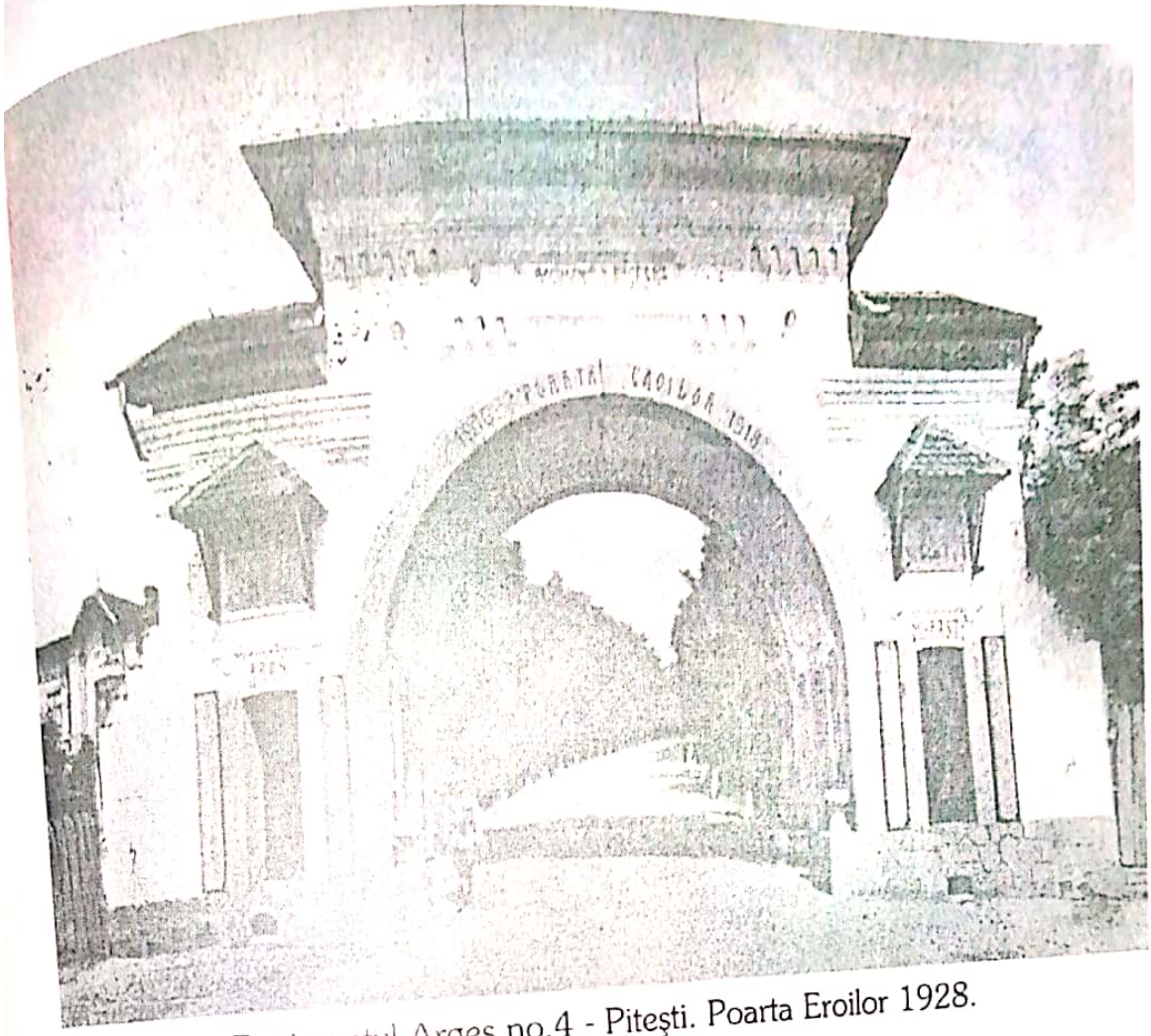

Regimentul Argeş no.4 - Piteşti. Poarta Eroilor 1928.

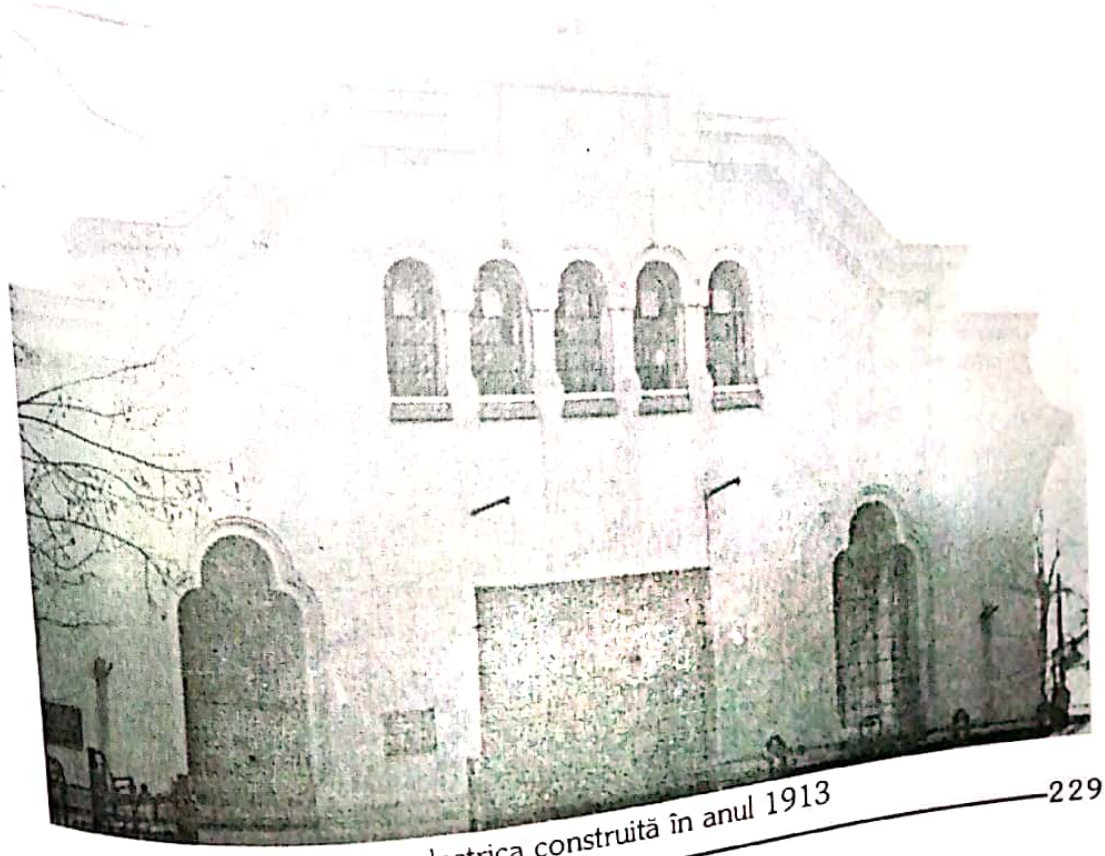

Uzina electrica construită în anul 1913

Scanned by CamScanner

Magistratura oraşului Piteşti, 1839. (Sigiliul oraşului)

Scanned by CamScanner

2 martie 1889

Scanned by CamScanner

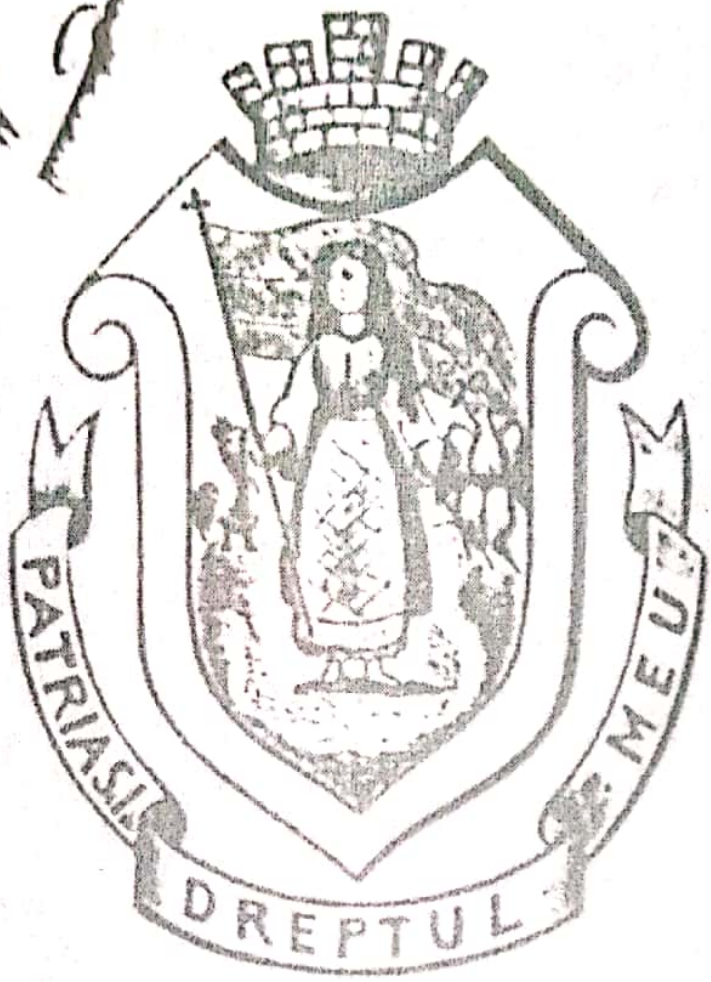

PRIMARIA

Com. Urbane Pitești

DISTRICTUL ARGEȘIU.

Sigiliul orașului din 1889

Scanned by CamScanner

ROMÂNIA

PRIMARIA COMUNEI URBANE PITEŞTI

ÎNTREPRINDERILE COMUNALE PITI

SERVICIUL ADMINISTRATIV

1933

1933

Scanned by CamScanner

Biuroul Registr
dere
Primăria Orașului Pitești - CR
REGISTRATURA GENERALĂ
Serviciul Comptab

Strada Mare (stânga), biserica Sf. Nicolae (demolată) și strada Domnița Bălașa (dreapta)

Scanned by CamScanner

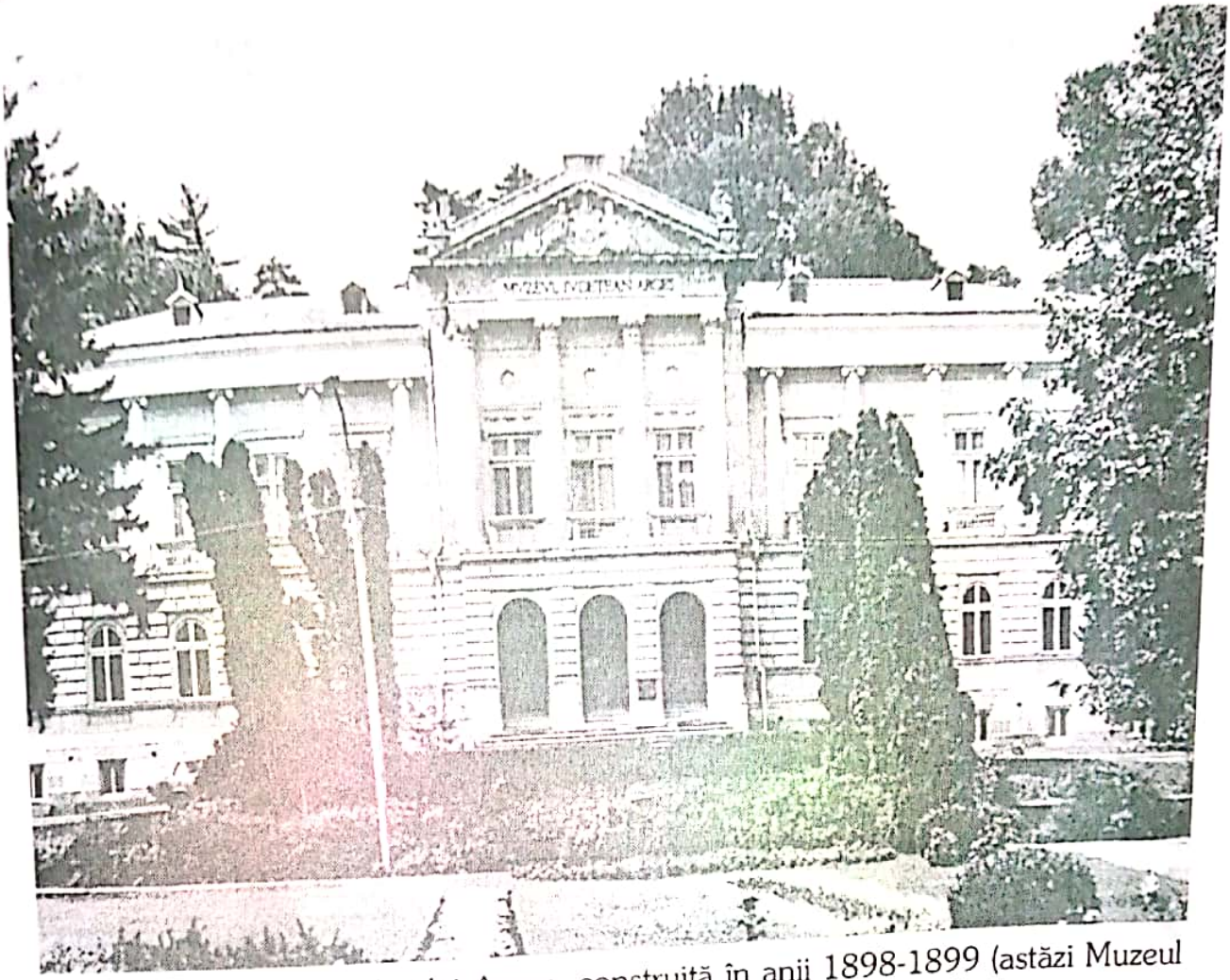

Clădirea Prefecturii județului Argeș, construită în anii 1898-1899 (astăzi Muzeul județean Argeș)

Cazarma pompierilor construită în anul 1887 (astăzi Batalionul de jandarmi)

Scanned by CamScanner

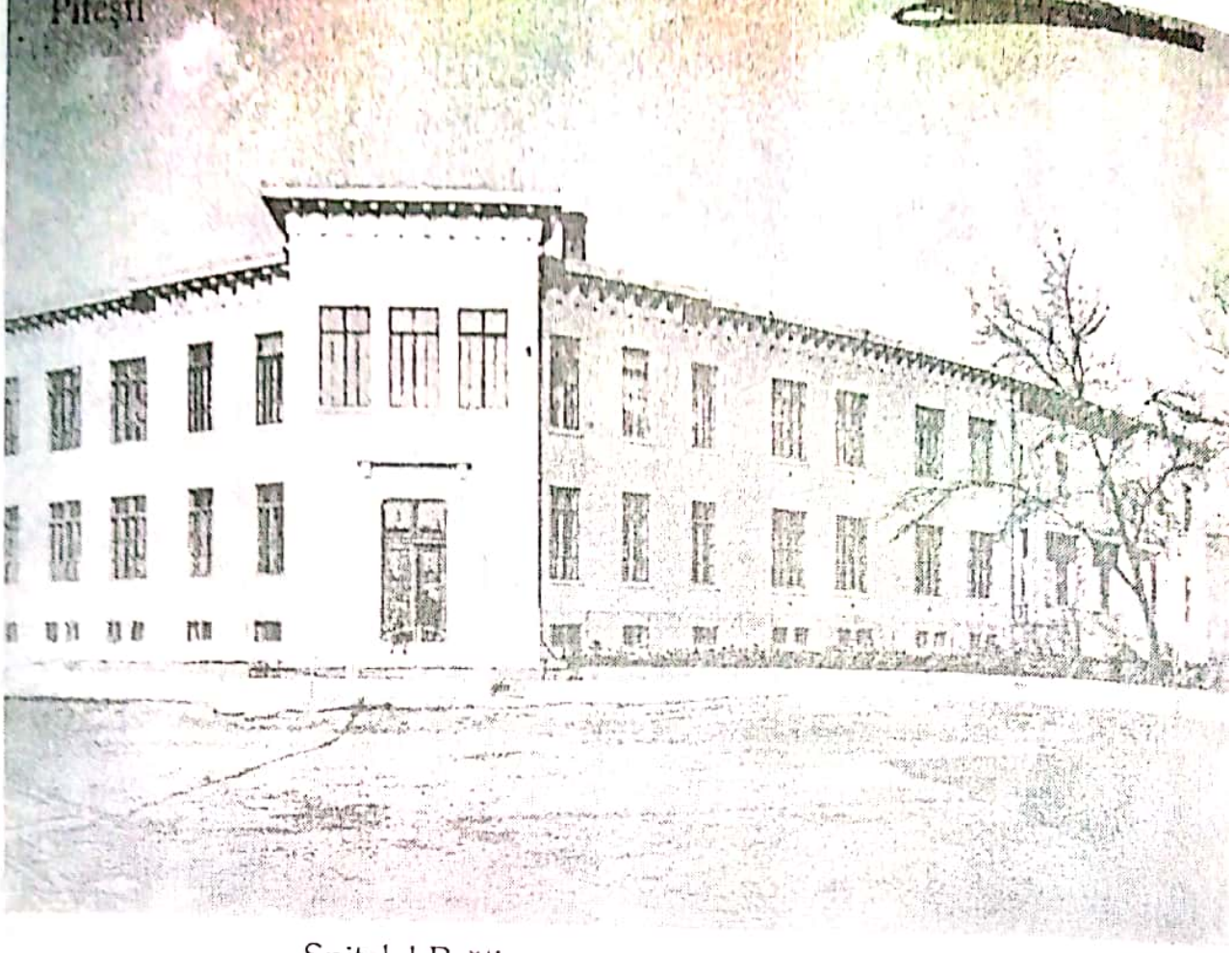

Spitalul Brătianu, construit în anul 1908

Poarta eroilor

Scanned by CamScanner

Hanul Gabroveni - curtea interioară - 1945

Hotel Bristol

Scanned by CamScanner

Teatrul și băile comunale

Tribunalul jud. Argeș, construit în 1913

Scanned by CamScanner

Biserica Sf.Gheorghe, construită în anul 1956

Scanned by CamScanner

Librăria Staicu, aflată pe str. Mare

Hanul Gabroveni, existent și astazi pe str. Sf. Vineri

Scanned by CamScanner

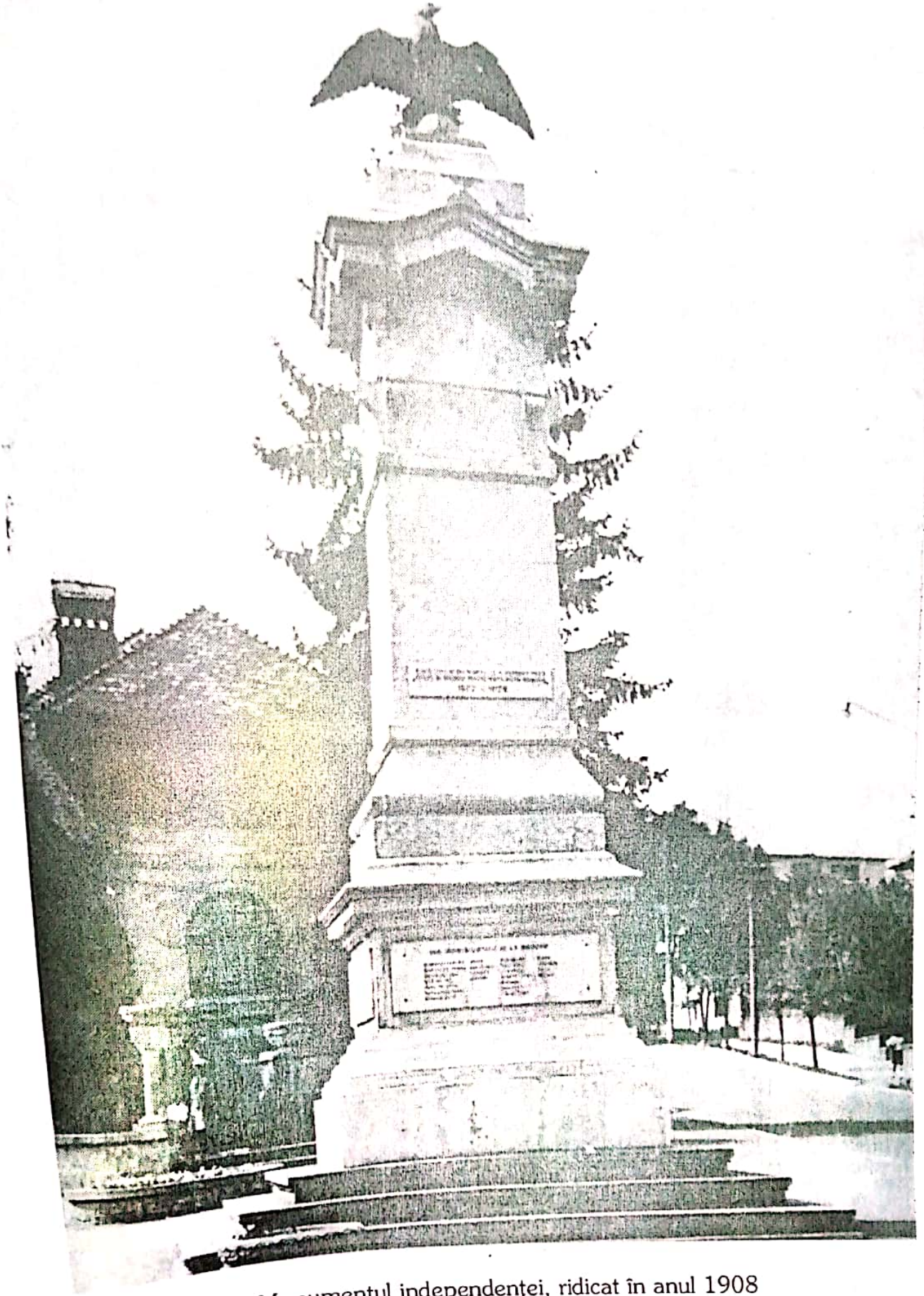

Monumentul independenţei, ridicat în anul 1908

Scanned by CamScanner

Târgul-din-vale, imaginea din sec. al XIX-lea

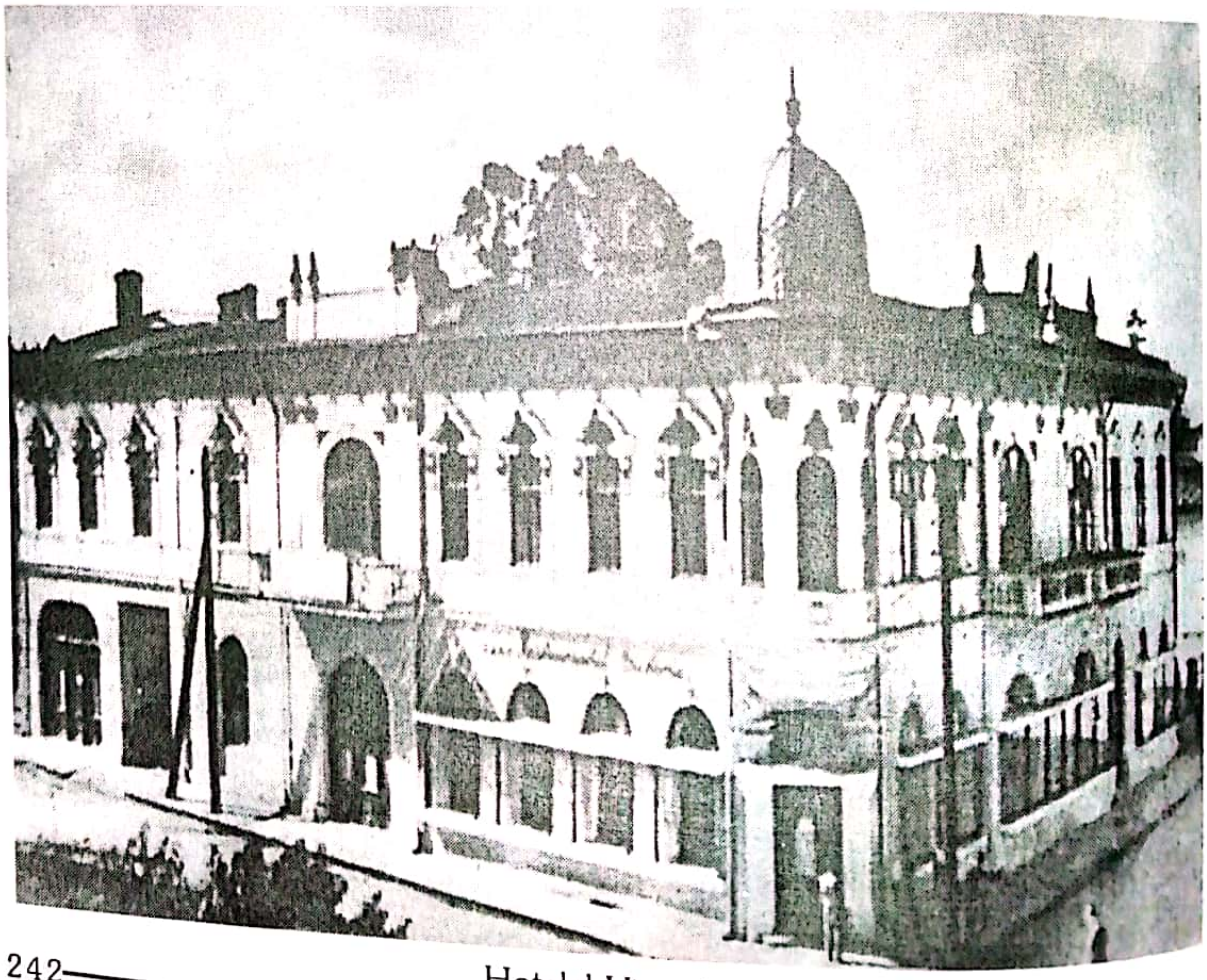

Hotelul Victoria

Scanned by CamScanner

Pitești. Imagine din sec. al XIX-lea

Cinematograful "Modern"

Scanned by CamScanner

Str. Mare - vedere din anul 1960

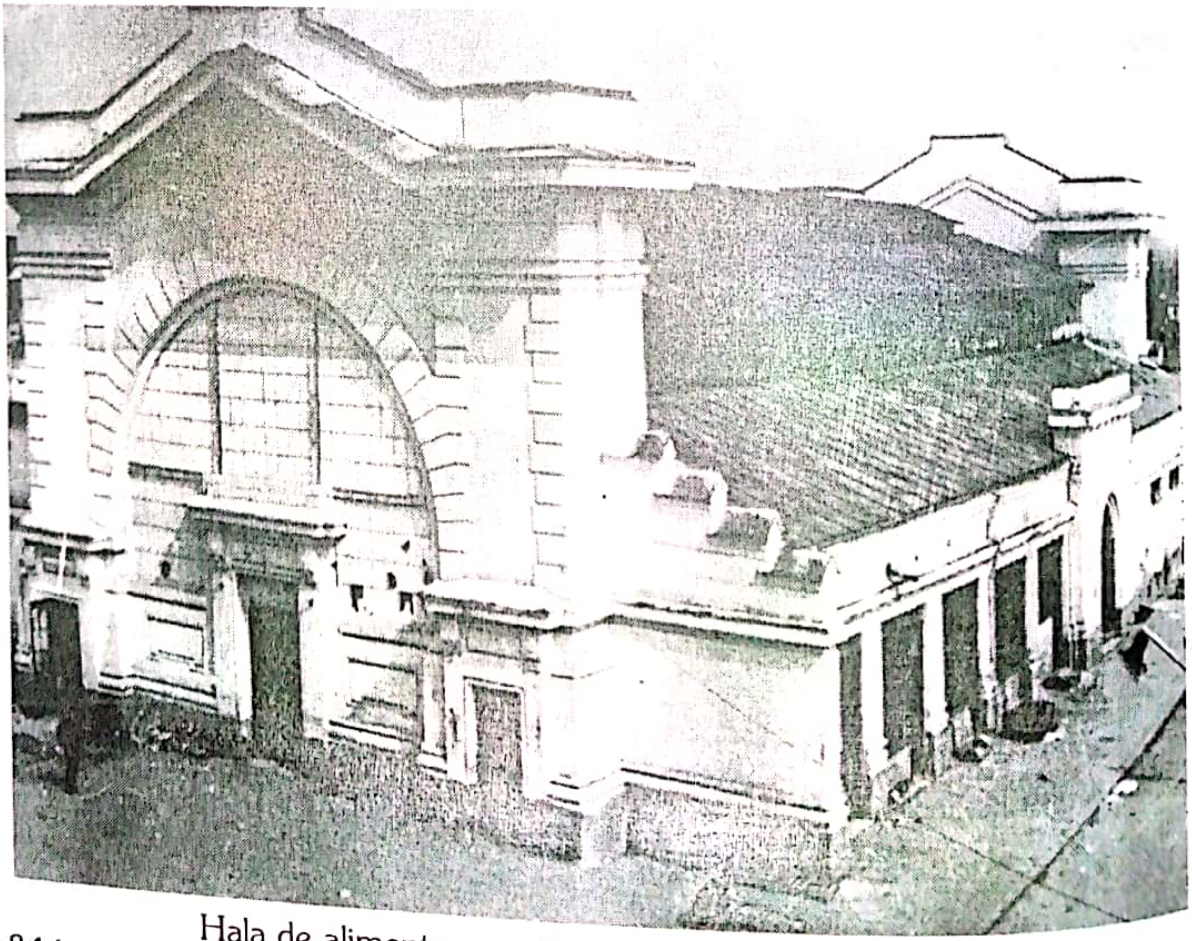

Hala de alimente, construită în perioada 1914 - 1922

Scanned by CamScanner

Liceul Brătianu (astăzi Nicolae Bălcescu)

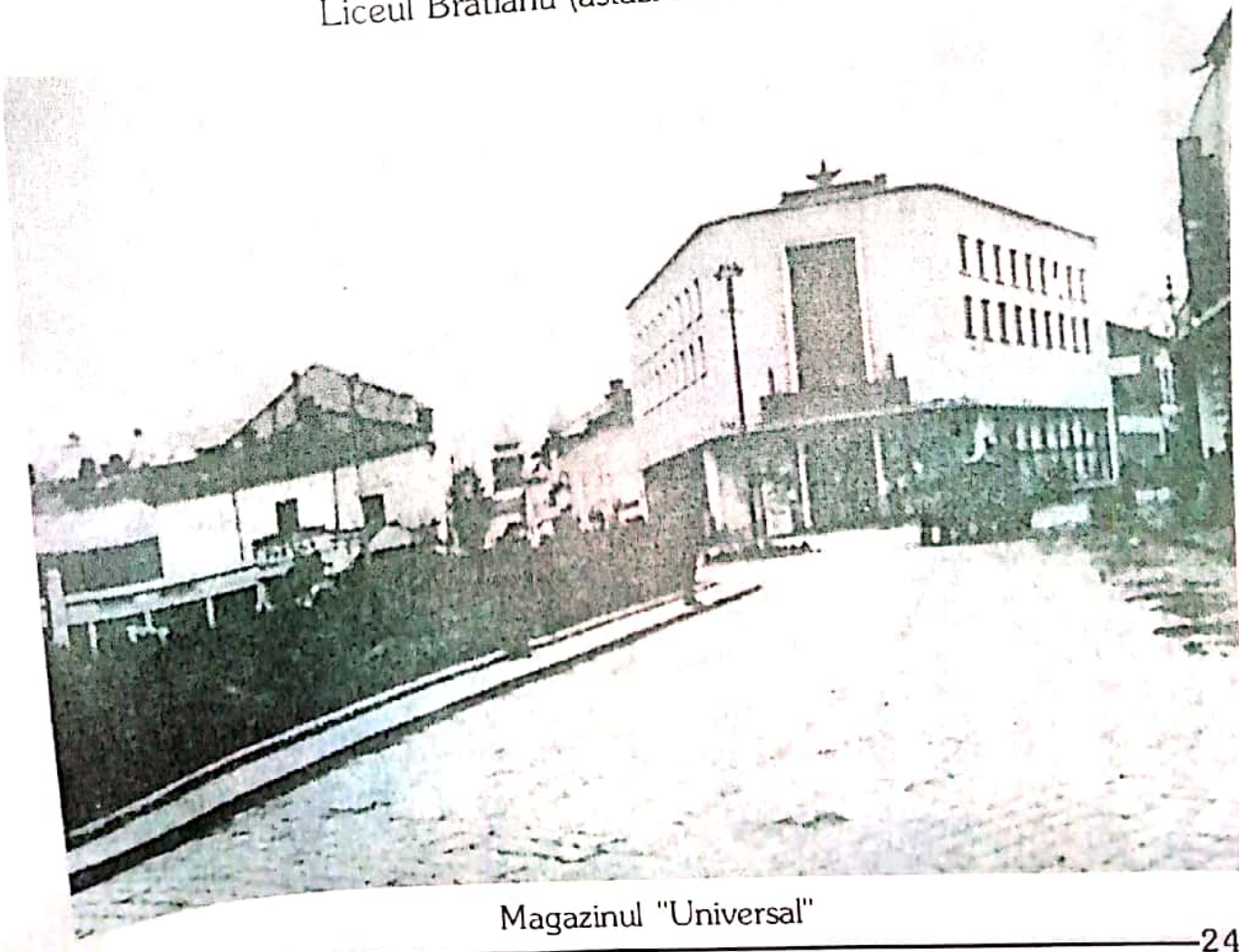

Magazinul "Universal"

Scanned by CamScanner

PITEȘTI. Vederea Generală

Vedere de la mijlocul sec. al XX-lea

Sediul Primăriei, construit în anul 1886 (astăzi Galeriile de artă)

Scanned by CamScanner

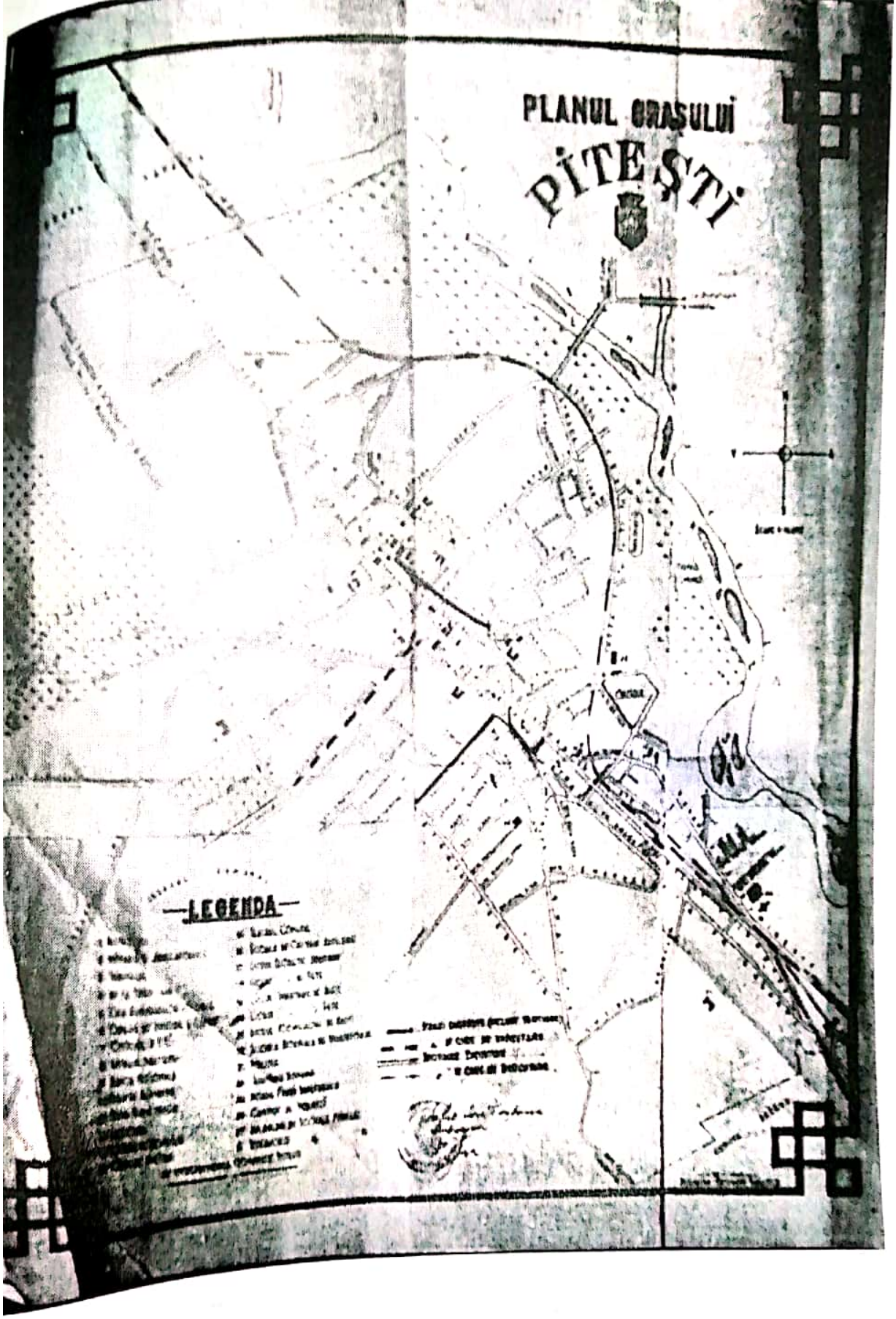

Scanned by CamScanner

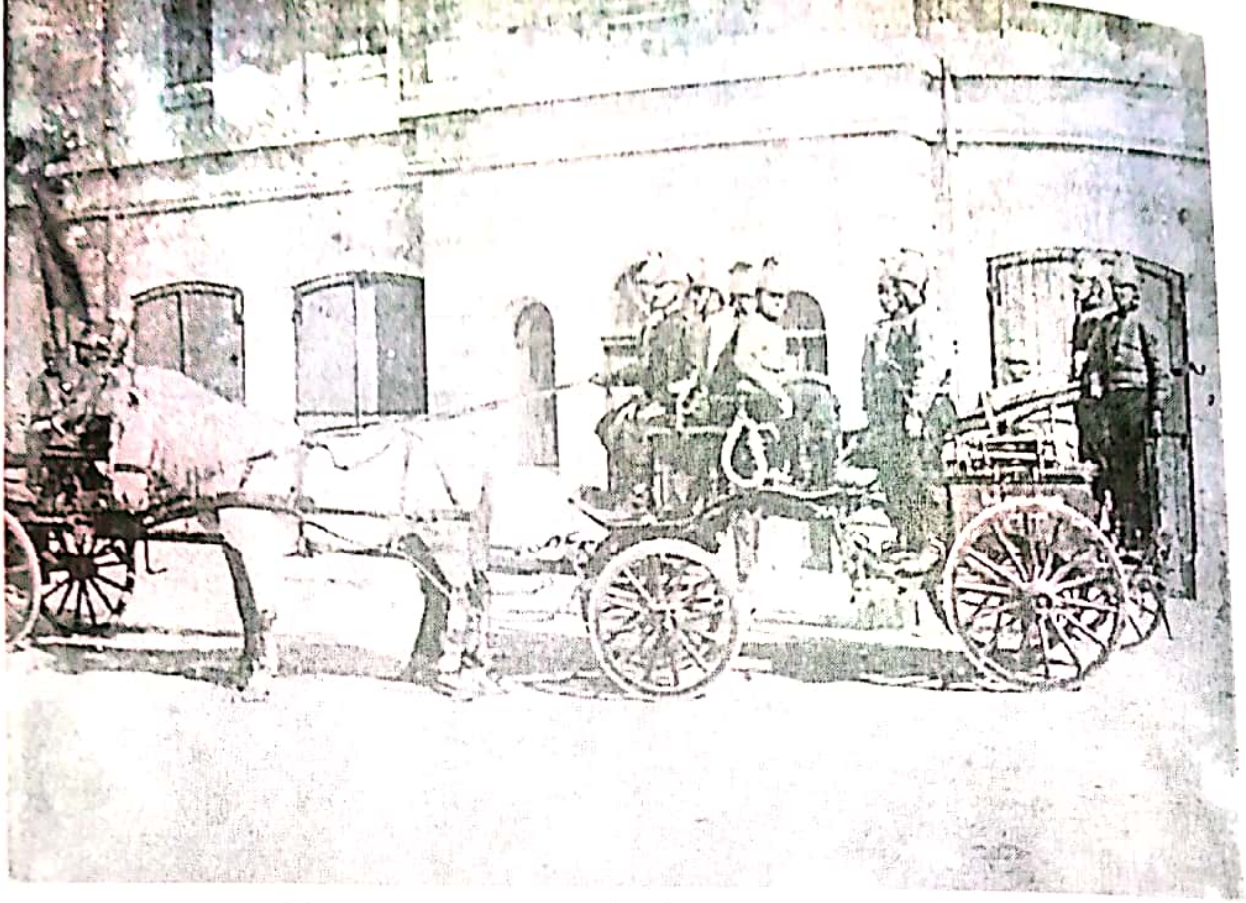

Echipaj de pompieri din Piteşti, ianuarie 1899

Ocuparea Piteştiului de către Trupele germane, noiembrie 1916

Scanned by CamScanner

Piteşti. Teatrul

Piteşti. Centrul oraşului

Scanned by CamScanner

Pitești. Vedere generală

Scanned by CamScanner

TEATRUL COMUNAL

PITEŞTI

LUNI 9 NOEMBRIE 1915

ORELE 9 SEARA

UNIC

CONCERT

DE VIOARA

DAT DE D-nul

GEORGE ENESCU

CU CONCURSUL D-LUI

THEODOR FUCHS

PIANIST

PROGRAMA:

1. Sonata re major (4 parţi) . . . . . Haendel
2. Concert mi minor (3 parţi) . . . . . Mendelssohn
3. Balade et Polonaise . . . . . Vieuxtemps
4. *a)* Aria . . . . . I. S. Bach
   b) Caprice Vienois . . . . . Kreisler
   c) Prélude et Allegro . . . . . Pugnani-Kreisler

PREŢUL LOCURILOR:

Lojele No. 6—13, 40 lei. Lojele No. 1—5 şi 14—18, 30 lei. Loc Rezervat 10 lei. Stal I, 6 lei. Stal II, 4 lei. Balcon I, 3 lei. Balcon II, 2 lei. Galeria 1 leu.

Biletele se găsesc de vânzare la Agenţia Teatrală „Thalia„ (Vasile Parcăr eau

1915

Scanned by CamScanner

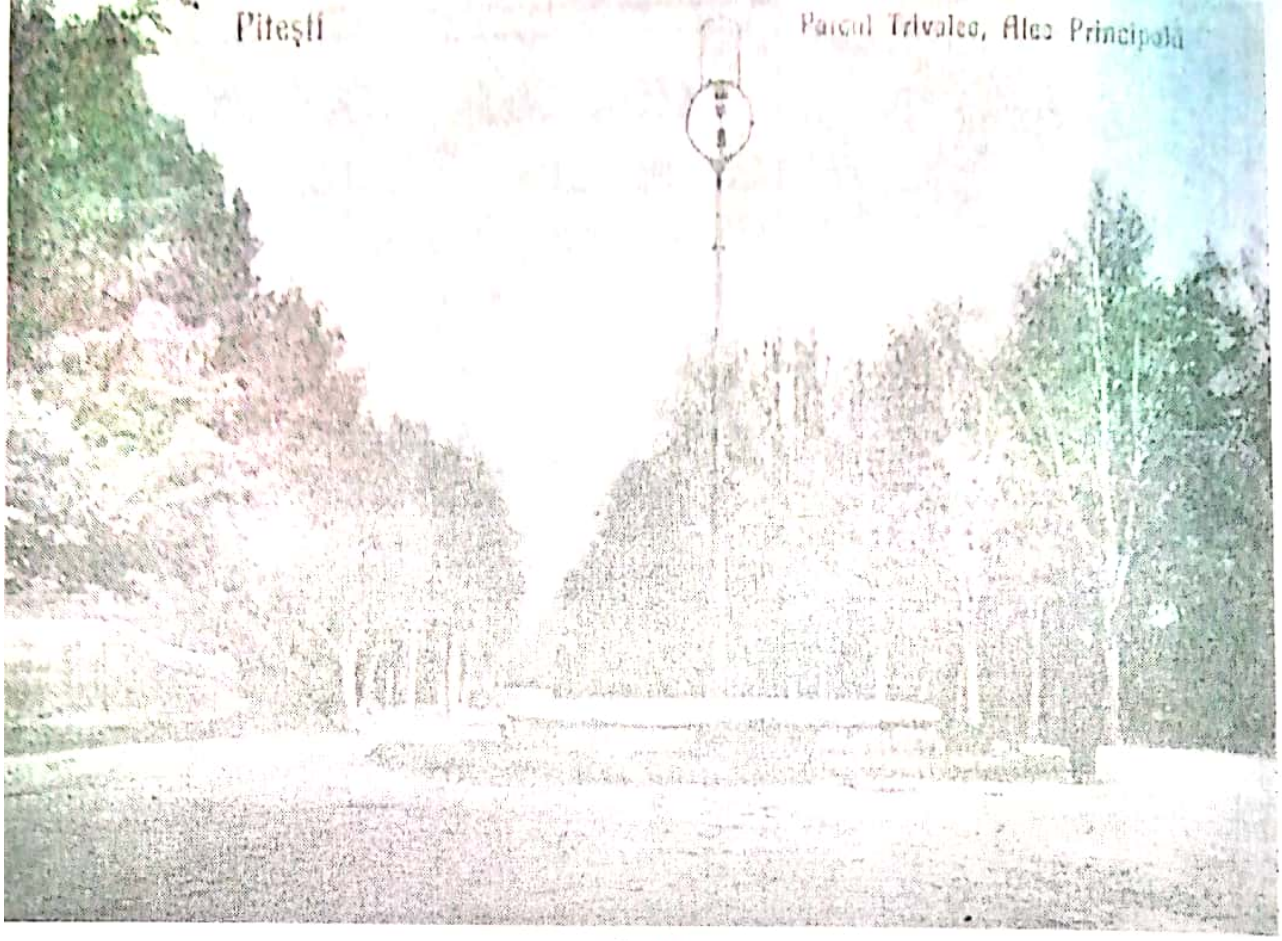

1928

Piteşti. 1908

Scanned by CamScanner

PITEȘTI. Vederea Generală

Pitești. 1937

Scanned by CamScanner

Cuprins

1. Cuvânt înainte 3
2. Introducere 5
3. Magistratul (Sfatul oraşului) 7
4. Primăria oraşului 30
5. Comitetul provizoriu, sfatul şi consiliul popular 41
6. Schema de organizare a primăriei 71
7. Anexe 117
8. Lista primarilor şi a secretarilor 212
9. Glosar 217
10. Note 219

Scanned by CamScanner

Primăria. Locul unde se con[illegible]șterea, viața și moartea. Istoria unei primării este echivalentă cu [illegible] al devenirii unei Cetăți. Răsfoind cartea de față ești obsedat de [illegible] două întrebări. "Cine au fost cei de dinaintea noastră și "Ce fapte de viață demne de consemnat s-au petrecut?". Ca să aflăm noi cei de azi răspunsurile, Nicolae Mavrodin, în calitatea sa de arhivar șef al județului Argeș, a răsfoit mii de dosare pe parcursul câtorva ani, extrăgând, cu răbdarea unui bijutier, date și fapte care au marcat istoria multiseculară a acestor meleaguri. Acribia sa s-a materializat, astfel, într-o operă fără precedent pentru urbe. Privind prin datele cronologice consemnate, autorul ne-a pus la dispoziție o carte de identitate a Piteștiului. Eforturile sale au fost încurajate de Tudor Pendiuc, primar în exercițiu. Punând "cărămidă" peste "cărămidă" cei doi au dat viață unui "edificiu" majestuos, de data aceasta nu arhitectonic, ci spiritual, ca un bun al tuturor celor avizi de cunoaștere. Așa se face că literatura de specialitate va putea consemna una din primele lucrări de acest gen. Lectura cărții te incită, indubitabil, la meditație. Nu va fi cititor să nu se întrebe firesc: "Oare peste ani ce fapte de viață se vor consemna despre noi, contemporanii?" Poate, cândva, altcineva decât Nicolae Mavrodin, va avea cutezanța de a studia alte mii de dosare pentru a extrage un nume, două, o faptă, două de viață din miile care se consumă azi. Aidoma unui botanist ce cutreieră o falnică pădure pentru a strânge probe ale unui habitat unic (dar ajunge acasă cu o minusculă mostră de unicat), tot așa procedează și arhivarul când studiază un an, o perioadă, o epocă. Iată un motiv, poate nu singurul, pentru care vă sugerăm un gând de bine către cei doi protagoniști care au dat viață "Istoriei Primăriei Pitești": arhivarul și primarul. Privind din această perspectivă, veți înțelege de ce m-am adăugat, fără rezerve, cu bucurie chiar, efortului celor doi. E o cinste și un privilegiu, în același timp, de a fi prezent când se vorbește despre istorie...

Gheorghe FRANGULEA,
editor

Scanned by CamScanner